KARSLI ÂŞIK RÜSTEM ALYANSOĞLUNUN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ

Tolga KAYAŞ

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Bilimleri Ana Sanat Dalı

2023

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANA SANAT DALI

KARSLI ÂŞIK RÜSTEM ALYANSOĞLU'NUN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ

(The Life, Art and Works of the Minstrel Rustem Alyansoglu From Kars)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tolga KAYAŞ

Danışman: Prof. Dr. Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ

Erzurum
Kasım, 2023

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
Graduate School of Fine Arts

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Tolga KAYAŞ tarafından hazırlanan "Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Hayatı Sanatı ve Eserleri" başlıklı çalışması 15 / 11 / 2023 Tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Müzik Bilimleri Ana Sanat dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:	Doç. Dr. Koray ÇELENK *Atatürk Üniversitesi*	Aslı Islak İmzalıdır
Danışman:	Prof. Dr. H. Tahsin SÜMBÜLLÜ *Atatürk Üniversitesi*	Aslı Islak İmzalıdır
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Sibel POLAT *Kafkas Üniversitesi*	Aslı Islak İmzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

15/ 11 / 2023

Aslı Islak İmzalıdır
Prof. Dr. A. Selim DOĞAN
Enstitü Müdürü

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
Graduate School of Fine Arts

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum "Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Hayatı Sanatı ve Eserleri" adlı araştırmamın bilimsel etik ilkelere uyarak yazıldığımı ve yararlandığım eserleri ve görüşmelerimi kaynakça kısmında gösterdiğimi beyan ederim.

15 / 11 / 2023
Aslı Islak İmzalıdır
Tolga KAYAŞ

☐ Araştırmayla ilgili tescil başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... Tarih ve ..... Sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... Tarih ve ..... Sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Yapılan bu araştırma Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun hayatı, sanatı ve eserlerine yönelik olup kaynaklık ettiği usta malı türkülerin, beste türkülerinin, hikâyeli türkülerinin, tespiti ve notaya alınması konusunda yapılan bir araştırmadır. Bu açıdan tüm bilgi ve birikimini tarafıma sunan Karslı Âşık Ensar Şahbazoğlu'na ve Karslı Âşık Erdal Balık'a, araştırma sırasında çeşitli kaynaklara ulaşmam konusunda yardımlarını esirgemeyen oğlu Abdulzemin Alyansoğlu'na, yörenin âşıklık kültürüne büyük katkıları olan Karslı Âşık Günay Yıldız'a, kişisel görüşmelere kaynaklık ederek bilgi ve düşüncelerini benimle paylaşan oğlu Bilal Alyansoğlu'na ve bu vesileyle kaynak elde etmeme yardımcı olan bütün görüşmecilere şükranlarımı sunarım.

Araştırma süresince bana daima destek olan, tezimin oluşmasında karşılaştığım tüm zorluklarda beni yönlendiren, kılavuzluk eden, engin tecrübelerinden faydalandığım tez danışmanım Prof. Dr. Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ hocama ve Doç. Dr. Sibel POLAT' a çalışmam sırasında yardımına ihtiyaç duyduğum İbrahim ÜLBEĞİ' ne, Hatice ÜLBEĞİ' ne, Arş. Gör. Tolga TİKTAŞ'a çok kıymetli dostlarım Doğukan ARABUL ve Batıkan ARABUL'a, Volkan BATU'ya ve her aşamada varlıklarını hissettiğim sevgili aileme yüksek lisans eğitimim süresince daima yanımda olan kıymetli eşim Seda KAYAŞ'a ve kardeşlerime teşekkür ederim.

Tolga KAYAŞ

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KARSLI ÂŞIK RÜSTEM ALYANSOĞLUNUN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ

Tolga KAYAŞ

Kasım, 2023, 203 sayfa

Amaç: Bu araştırmada; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun beste ve aktarım yolu ile naklettiği usta malı eserleri müzik verisine dönüştürmek, müzik ve güfte bakımından durum tespitleri yapmak amaçlanmıştır. Ayrıca Rüstem Alyansoğlu'nun eserlerinin ve kültürel aktarım yolu ile kaynaklık yaptığı usta malı türkülerin kayıt altına alınmasına katkı sağlamak amacını da taşımaktadır.

Yöntem: Araştırmada Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu tarafından icra edilen ses kayıt verileri kullanılmıştır. Notaya alınacak eserler tarama modeli ve görüşme yöntemi ile elde edilmiş, Finale nota yazım programı ile müzik yazısına dönüştürülmüştür.

Bulgular: Araştırmada Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği usta malı eser, beste türkü, hikâyeli türkü, kırık hava ve uzun havalardan oluşan toplam 47 esere ulaşılmıştır. Bu eserler müzik ve edebi değişkenler açısından incelenmiş ve bulgular yorumlanmıştır.
Sonuçlar: Elde edilen bulgular doğrultusunda; 2 eserin TRT repertuvarına kayıtlı olmak üzere 13 eserin Usta Malı Türkü ve 34 eserin ise Beste Türkü olduğu tespit edilmiştir. Bu eserler içerisinde müzikal açıdan 17 eserin Uzun Hava, 30 eserin Kırık Hava türünde; metronom bakımından son derece hızlı (Prestissimo), hızlı (Allegro) ve çok hızlı (Presto) hızında; eserlerin tek bölümlü şarkı formunda ve en fazla A+B biçiminde; kullanım sıklığına göre Uşşak, Hüseyni, Segah, Çargah, Buselik ve Karcığar makamlarında; en fazla kullanılan usul türünün Ana usuller ve 4/4lük usulde kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Edebi açıdan ise dini içerikli iki eser; din dışı konular içerisinde en fazla kullanılan temalar Hasret ve Sitem; 6 eser hikayeli; 47 eserin tamamında güftelerin hece vezni ve en fazla 11'li hece; nazım biçiminin Koşma ve Semai; âşık makamının Güzelleme, Kerem ve Yerli Havalarında oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Âşık, Âşıklık Geleneği, Türk Halk Müziği, Âşık Rüstem Alyansoğlu.

ABSTRACT

MASTER DISSERTATION

THE LIFE, ART AND WORKS OF THE MINSTREL RUSTEM ALYANSOGLU FROM KARS

Tolga KAYAŞ

November 2023, 203 pages

Purpose: The purpose of this research is to document the life of Minstrel Rustem Alyansoglu from Kars, his works, and the masterpieces he narrates through the transmission, in both musical and verbal form. This study aims to preserve Rustem Alyansoglu's works and the masterpieces in the ashik tradition for cultural heritage, helping prevent the potential loss of the ashik tradition in the modern era. Additionally, it contributes to the literature in traditional Turkish Folk Music and ashik literature.

Method: The research utilizes folk songs, masterpieces, poetic exchanges, narrative songs, long melodies, and lebdegmez pieces from Minstrel Rustem Alyansoglu of Kars. The identified works were transcribed using a scanning model and interview method and then notated with the Finale notation software. Furthermore, the study includes data related to Minstrel Rustem Alyansoglu's ashik tradition obtained from previous research and interviews with his son Bilal Alyansoglu.

Findings: The research identified 14 masterpieces, 36 composed folk songs, 6 narrative songs, 17 long melodies, and 4 poetic exchange pieces attributed to Minstrel Rustem Alyansoglu.

Results: Based on the findings, it is evident that Minstrel Rustem Alyansoglu not only produced his works but also emphasized masterpieces, delivering his pieces with an Acem (Azerbaijani) dialect feature. Examining the results of mode and rhythm analysis in the study, there are 1 piece in buselik, 1 in karcıgar, 2 in çargâh, 5 in segâh, 14 in hüseyni, 24 in uşşak mode, and works are distributed across rhythmic patterns, with 3 in 2/4, 12 in 4/4, 4 in 5/8, 2 in 6/8, 3 in 7/8, 2 in 10/8, 4 in 12/8 and 17 of them are in free measure.

Keywords: Minstrel, Minstrel Tradition, Turkish Folk Music, Minstrel Rustem Alyansoglu

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI I
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI II
TEŞEKKÜR III
ÖZ IV
ABSTRACT IV
İÇİNDEKİLER VI
TABLOLAR DİZİNİ VIII
ŞEKİLLER DİZİNİ IIX
BİRİNCİ BÖLÜM 1
Giriş 1
Âşık Kavramı 3
Kars Yöresinde Âşıklık Geleneği ve Önemi 4
Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Hayatı 4
Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Sanatı 7
Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun bağlı olduğu âşıklık kolu 7
Sanatsal çevresi ve etkinlikleri 7
Almış olduğu ödüller. 8
Usta-çırak ilişkisine dair görüşleri. 10
Âşıklık geleneğinde rüya görme ve bade içme ile ilgili görüşleri 11
Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun çalgı icrası, şiirlerinde kullandığı türler ve temalar. 11
Methiye 11
Münâcât (Yakarış) 12
Güzelleme 11
Atışma 13
Hikayeli türküler (Serencem) 13
Sicilleme 13
Lebdeğmez 14
Nasihat 14
Hasret (Özlem) 15
Sitem 15
Yakınma. 16
Sevda (Aşk) 16
Kahramanlık 16
Yakarış 16
Dini temalı 16
Problem Cümlesi 17
Alt problemler. 17

İlgili Araştırmalar 17
Araştırmanın Amacı 20
Araştırmanın Önemi 21
Varsayımlar 21
Sınırlılıklar 21
Tanımlar 21
İKİNCİ BÖLÜM 23
Yöntem 23
Araştırmanın Modeli 23
Evren ve Örneklem 23
Verilerin Toplanması 25
Verilerin Analizi 25
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 26
Bulgular ve Yorumlar 26
Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar 26
İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar 42
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 58
Sonuçlar ve Öneriler 58
Sonuçlar 58
Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 58
İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 59
Öneriler 61
KAYNAKÇA 63
EKLER 65
EK I-Notalar 66
EK II-Görseller 162
ÖZGEÇMİŞ 192

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Seslendirdiği Eserler 24
Tablo 2. Repertuvar Bakımından f-% Oranı 26
Tablo 3. Nitelik Bakımından f-% Oranı 27
Tablo 4 Usta Malı Türkü Listesi 27
Tablo 5. Beste Türkü Listesi 28
Tablo 6. Tür Bakımından f-% Oranı 29
Tablo 7. Uzun Hava Türündeki Eser Listesi 29
Tablo 8. Kırık Hava Türündeki Eser Listesi 30
Tablo 9. Biçim Bakımından f-% Oranı 31
Tablo 10. Makam Bakımından f-% Oranı 33
Tablo 11. Makamlara Göre Eser Listesi 34
Tablo 12. Repertuvar Bakımından f-% Oranı 36
Tablo 13. Serbest Ritimli Eser Listesi 36
Tablo 14. Usul Türüne Göre Eser Listesi 37
Tablo 15. Usul Bakımından f-% Oranı 38
Tablo 16. Usullerine Göre Eser Listesi 39
Tablo 17. Metronom Bakımından f-% Oranı 40
Tablo 18. Metronoma Göre Eser Listesi 41
Tablo 19. Metronom Değeri Bakımından f-% Oranı 42
Tablo 20. Konu Bakımından f-% Oranı 43
Tablo 21. Konularına Göre Eser Listesi 43
Tablo 22. Hikaye Bakımından f-% Oranı 47
Tablo 23. Hikayelerine Göre Eser Listesi 47
Tablo 24. Vezin Bakımından f-% Oranı 51
Tablo 25. Hece Sayısı Bakımından f-% Oranı 51
Tablo 26. Hece Sayısına Göre Eser Listesi 52
Tablo 27. Nazım Biçimi Bakımından f-% Oranı 53
Tablo 28. Nazım Biçimine Göre Eser Listesi 54
Tablo 29. Âşık Makamları/Ezgi Kalıpları Bakımından f-% Oranı 55
Tablo 30. Âşık Makamları/Ezgi Kalıplarına Göre Eser Listesi 56

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Kars ili âşıklık geleneği bağlamında Şenlik kolu.....7

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Sosyal, kültürel, dini ve edebî bağlamda Türk milli kültürünün değişen, gelişen ve dönüşen dünyada kaybolmamasında, gelecek nesillerine tanıtılmasında ve aktarılmasında hiç şüphesiz âşıklık geleneğinin büyük bir rolü olduğu inkâr edilemez bir gerçektir. "Söz uçar yazı kalır" deyimi kültürümüzde her ne kadar yazının önemine dair söylenegelmiş olsa bile yazıdan ziyade sözün gücüne de işaret eden bir deyimdir. Söz uçar ifadesi ile sözün, konuşmanın yazı gibi belli bir yerde sabit kalmadığına işaret edilmektedir. Sözün ulaşabildiği yerlere yazının ulaşması belki kısıtlı kalabilir. Bazı sözler vardır ki yazıya aktarıldığında verdiği mesaj açısından kayba uğramaktadır. Bundan dolayı sözün ve sözlü geleneğin Türk kültüründe önemi oldukça büyüktür. Âşıklık geleneği, kültürel mirasın önemli unsularındandır. Bu gelenek toplumun yüzyıllar boyunca süregelen yaşam deneyimleri doğrultusunda şekillenen, kendine has icra tavrı ve kuralları olan bir gelenektir (Artun, 2016, s. 32). Dolayısıyla kültürel belleğin uzman taşıyıcısı olarak da ifade edilir. (Arslan, 2016, s. 39). Âşıklık geleneğinin bilinmesi önemlidir. Ayrıca Türkçenin ve Türk kültürünün nesilden nesle aktarılmasında âşıklık geleneğinin, âşık edebiyatının ve âşıkların dikkate alınması gerekmektedir.

Son yıllarda edebiyat ve müzik alanında ülkemizde âşık edebiyatı ve âşıklık geleneği üzerine yapılan çalışmalar, gün geçtikçe artsa dahi yapılan çalışmaların Türk sözlü kültürü karşısında okyanusta bir damla olduğunu söylemek abartı olmasa gerek. Türk kültürünü genel olarak İslam öncesi ve sonrası diye ikiye ayrıldığında İslam öncesi sözlü kültüre dair bir geleneğin olduğunu, İslam sonrası da dinin etkisi ile farklı bir kültürün -Türk İslam sentezinin- ortaya çıktığı rahatlıkla söylenilebilir. Farklı kültür anlayışlarını kendi içinde barındıran Türk milletinin zengin bir sözlü geleneği olduğu da ifade edilmelidir. Türk kültürünün bu zengin edebî geleneğinin büyük bir bölümünü yazılı ve sözlü edebiyat oluşturmaktadır. Yazılı ve sözlü edebi ürünlerden müteşekkil geleneğe de halk edebiyatı denilmektedir. Halk edebiyatı, Türk tarihi boyunca farklı türlerin oluşuna kaynaklık etmiştir. Halk edebiyatında oluşan bu farklı türlerin başında ise âşıklık geleneğinin geldiği belirtilmelidir. Âşıklık geleneği; geçmişten günümüze toplumlarda meydana gelen acı, keder, hüzün, sevinç, mutluluk gibi duyguları ifade etmek için bağlama veya bağlama benzeri çalgıların kullanıldığı, âşıkların atışmada bulunduğu gelenek diye tarif edilebilir.

Âşıklar; müzikoloji, etnomüzikoloji ve halk edebiyatının önemli bir araştırma konusu olan âşıklık geleneğini, eserleriyle günümüze taşımışlardır. Geçmişte olduğu gibi

günümüzde de âşıklar, yaşadıkları toplumun duygularına tercüman olmuş ve olmaktadırlar. Toplumda meydana gelen acı, keder, hüzün, sevinç, kıvanç, düğün, cenaze vb. olgulardan hareketle oluşan duyguları manalı ve nükteli sözleriyle anlamaya, anlatmaya, anlamlandırmaya ve aktarmaya çalışmışlardır. Böylece hem geleneğin kaybolmasına izin vermedikleri hem de âdeta kendi dönemlerinin tarihi vesikalığını yaptıkları söylenebilir. Âşıkların kültürel mirasın korunması, yaşatılması ve aktarılmasındaki önemli görevlerinin yanında halk edebiyatı ile Türk halk müziğinin de sürdürülmesi ve yeni eserlerin ortaya konularak gelecek kuşaklara aktarılmasında büyük rolleri olduğu da bilinmektedir. Ezgi, söz ve kullanılan bağlama ailesi âşıkların sanatlarını icra etmelerine yardımcı olan en önemli unsurlardır (Tüfekçi, 1992, s. 328).

Âşıklık geleneği toplumun değerleri açısından da önemli bir yere sahiptir. Âşıklar, milli kültürün ve değerlerin zamana karşı bazen sekteye uğrayarak dejenere olduklarını görünce bu durumu sözlerinde ustaca işlemişler ve ortaya koymuşlardır. Dolayısıyla âşıklar toplumu bir arada tutan ahlak, adalet, eşitlik, barış, yardımlaşma gibi değerlerin kaybolmaması için yer yer eserlerinde bu konulara değinmişlerdir.

Âşıklar; her çağda toplumun yaşamış olduğu ekonomik, kültürel, toplumsal ve siyasal durumlar karşısında tepkisiz kalmayarak duygu ve düşüncelerine tercüman olmuş ve onların duygu ve düşüncelerini anlatırken sade konuşma dilini büyük bir ustalıkla kullanmıştır. Âşıklar aynı zamanda toplumun dinî inanışının yayılıp kökleşmesine de büyük ölçüde katkı sağlamıştır. Âşıklar her daim toplumun gelenek ve göreneklerinin dinî inanışlar ile bütünleşmesine destek olmuş ve dini halka sevdirmeyi de ihmal etmemişlerdir (Heziyeva, 2010, s. 82).

Çocuk edebiyatı üzerinde de son yıllarda ülkemizde yapılan bazı çalışmalarda görüldüğü üzere âşıklık geleneğinin önemli bir yerinin ve katkısının olduğu görülmektedir. Toplumun gelenek, görenek, örf ve adetlerini gelecek nesillere aktarmada âşıkların ustaca ortaya koydukları mısralarından yararlanıldığı görülmektedir. Burada hem çocukların zihinsel-edebi gelişmelerine katkı sağlaması hem de medeniyetin birikimlerinin kaybolmaması için çocuk edebiyatının âşıklık geleneğinin verilerinden yararlandığı söylenilebilir.

Âşıklık geleneğinin önemi hakkında verdiğimiz bu bilgilerden sonra Âşık nedir? Kime âşık denir? konularına ve sonrasında araştırmanın konusu olan Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun hayatına değinilmiştir.

Âşık Kavramı

Arapça kökenli ve seven kişi anlamına gelen Âşık kelimesinin, TDK'ya göre bir kimseye veya bir şeye karşı aşırı sevgi ve bağlılık duyan, vurgun, tutkun kimse, halk ozanı gibi anlamları bulunmaktadır.

Âşık, bir kişinin başka bir kişiye derin bir sevgi ve tutku beslediğini ifade etmek için kullanılır. Bu kelime aynı zamanda Türk halk müziği türünde şarkılar söyleyen ve genellikle bir saz çalan kişilere verilen ad olarak da kullanılmaktadır. Âşıklar genellikle aşk, doğa ve toplumsal konular gibi farklı temaları ele alan şiirler ve şarkılar yazarak bu kültürel geleneği devam ettirirler. Genel olarak âşık kelimesi, aşk ve romantizm hakkında şarkılar söyleyen ve kendisine eşlik etmek için bağlama adı verilen telli çalgı kullanan mahalli sanatçıları tanımlamak için kullanılır. Âşıklık geleneği, Türk edebiyatının ve Türk kültürünün çok önemli bir parçasıdır. Geçmişi çok eskilere dayanan kadim bir gelenektir. "Âşıklık geleneğinin temelinde bulunan ozan-baksılar hakkındaki bilgilere M.S. 5. yüzyılın ilk yarılarında Hun dönemine ait kaynaklarda rastlanılmaktadır. Ozanlar, göçebe olarak hareket eden Oğuz topluluklarında kopuzlarıyla destansı türkü okuyan ve yarı kutsal sayılan kişilerdir. Atilla'dan itibaren eski Türk ordularında ülke hükümdarının yanında her zaman ozanların yer aldığı Latin kaynaklardan saptanmıştır" (Artun, 2016, s. 112).

Âşıklık geleneği Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yaygın bir şekilde var olmakla birlikte özellikle Kuzey Doğu Anadolu bölgesi Erzurum ve Kars dolaylarında gelenek hala âşık kahvehaneleri gibi geleneksel icra ortamlarında yaygın olarak hayatiyetini sürdürmektedir. Âşıklık geleneği, UNESCO tarafından *Somut Olmayan Kültürel Miras* olarak kabul edilmiştir (UNESCO, 2003).

Âşık kavramı ile ilgili Boratav (2004), Türkçede âşık kelimesinin umumi anlamından ziyade hususi bir anlamı da vardır. Şimdilerde âşık kelimesi yerine ozan kelimesi kullanmaktadır fakat bu iki kelime birbirini tam anlamıyla karşılamamaktadır. Âşıklar, şiir yazar; irticalen şiirler okur ve buna sazları da eşlik eder. Ozanlar ise usta malı türküler seslendirir, saz çalıp türküler söyler (s. 26). Köprülü'ye (2004) göre âşık genellikle halk arasında saz şairlerine verilen isim (s. 178) olduğunu, Kaya, (2007) kırsal bölgede yetişen, şiirlerini saz (bağlama) eşliğinde icra eden ve hece vezni ile şiirlerini yazan, halk hikâyesi anlatabilen sanatçıya verilen isim (s. 65), Albayrak (2010) kendisinin veya usta âşıkların eserlerini sazı ile çalıp söyleyebilen ve halk hikâyelerini anlatabilen saz şairi (s. 27), Erşahin (2011) genellikle saz eşliğinde "irticalen (doğaçlama) şiirler söyleyen, şiir okuyan veya halk hikayeleri anlatan bazen de (saz çalmaksızın) sadece şiir söyleyen-yazan kişi" (s. 35) olarak tarif etmektedir. Özkırımlı (2004) ise saz eşliğinde doğaçlama olarak, hazırlıksız bir şekilde şiir söyleyebilen, halk ozanı veya saz şairi de denilen şairlerine

verilen ortak isim (s. 132) olarak tarif yaparken Baba (2007) halk şairleri tarafından kendilerine verilen bir isim (s. 36) olarak tanımlamaktadır.

Tüm tanımlardan yola çıkılarak, sazlı veya sazsız, herhangi bir yerden okuyup öğrenerek değil de doğaçlama yani irticalen halkın hikayelerini, halkın diliyle, anlaşılır, sade ve duru bir şekilde şairane bir şekilde söyleyen ve yazan kişilere âşık adı verildiği görülmektedir.

Kars Yöresinde Âşıklık Geleneği ve Önemi

Türkiye'de, Anadolu coğrafyasında âşıklıkla ilgili çalışmalara kaynaklık edebilecek başlıca yerler Kars ve Erzurum dolaylarıdır. Âşıklık kültürüne baktığımızda geçmişten günümüze değin Kars ve Erzurum yöresi birçok aşığın beşiği konumunda olmuş ve bölgede pek çok âşık yetişmiştir.

Kendine has özellikleriyle ve kültürel değerleriyle Anadolu coğrafyasının bir yansıması olan, Âşık edebiyatına ve Âşıklara kucak açan Kars, Erzurum, Ardahan ve Iğdır Âşık meclislerinin temsilcisi konumundadır. Kars Âşık meclisleri, kültürel doku ve canlı yapısıyla geçmişi günümüze taşıyan bir köprü gibi görülmektedir (Çelik, 2022, s. 17).

Kars'ta kurulan Âşık meclisine örnek vermek gerekirse birçok âşığın ortaya çıktığı, hünerlerini sergilediği ve kültürlerini aktardıkları Çobanoğlu'nun kahvesi örnek gösterilebilir. Kars'ın coğrafi koşullarının etkisi, bölgede sert kış hava şartları ve sınırlı kültürel faaliyetlerin gerçekleşmesine neden olmaktadır. Bu durum halkın soğuk kış aylarında sıcak ortamlarda bir araya gelerek, özellikle kahvehanelerde Âşıkları hayranlıkla dinleyerek kültürlerini sürdürme ihtiyacını doğurmaktadır. Bu meclislerde Âşıklar; atışmalar, lebdeğmezler, divanlar, koşmalar, türküler, irticalen söylenen, günceli açıklayan ve anlamlandıran, anlamlı ve nükteli güfteler kullanarak hünerlerini gösterirler. Âşık Rüstem Alyansoğlu da birçok kez bu mecliste bulunmuş ve ustalığını sergilemiştir. 1969-1970 yıllarında Kars'ta kurulan bu Âşık meclisi, 2017-2018 yıllarına kadar da devam etmiştir. Maalesef popüler kültürün etkisiyle son yıllarda her ne kadar Kars halkı tarafından bu gelenek rağbet görmese bile son zamanlarda Doğu Ekspresi turlarının etkisiyle Kars'taki çeşitli restoran ve derneklerde geleneğin temsili tekrar gösterime sunulmaya devam etmeye başlamış, yerli ve yabancı turistlerin günümüzde ilgisini çekerek eski şaşalı günlerine tekrar geri dönmek gayreti içerisinde olduğu söylenebilir.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Hayatı

Bu bölümde Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun hayatı, Âşıklık geleneğindeki yeri ve önemi yer almaktadır. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun hayatı ele alınırken birincil kaynak olarak İzmir'in Bayraklı ilçesinde yaşayan oğlu Bilal Alyansoğlu ile Mart 2023 tarihinde

yapılan sözlü görüşme verileri kullanılmış ve verdiği bilgiler esas alınmıştır.

Kars ilinin Selim ilçesine bağlı olan Baykara köyünde 07.01.1939 yılında dünyaya gelen Rüstem Alyansoğlu'nun babasının ismi Hüseyin, annesinin ismi ise Gülender'dir.

Gülender 01.07.1890 yılında Gürcistan'ın Âğbaba (Akbaba) köyünde dünyaya gelmiştir. 25.10.1976 tarihinde Kars ilinin Selim ilçesinin Baykara köyünde vefat etmiştir. Babası Hüseyin'in soy ismi Alyaz'dır. Hüseyin 01.07.1895 yılında Gürcistan'ın Âğbaba (Akbaba) köyünde dünyaya gelmiştir. 01.01.1964 tarihinde Kars ilinin Selim ilçesinin Baykara köyünde vefat etmiştir. Babası vefat ettiği dönemde Alyansoğlu, henüz 24 yaşındadır. Hüseyin Alyaz, yörede tanınan Âşıklardandır fakat bu sanatı meslek olarak yapmadığından sadece yakın çevresi tarafından tanınmaktadır. Hüseyin Alyaz'a ait fotoğraf EK II-1'de sunulmuştur.

Ailenin son çocuğu olan Alyansoğlu, köken olarak Terekemedir. İlköğretimi 12 yaşında köyünde tamamlayan Alyansoğlu, daha sonra başladığı öğretmen okulunu ailesinin maddi imkansızlıkları nedeniyle 2. sınıftayken bırakmıştır.

"Alyansoğlu, 1961 yılında Kars'ın Sarıkamış ilçesinde doğan ve dayısının kızı olan Miyase Demirci (Alyansoğlu) (ö. 20.02.2008) ile evlenmiş ve bu evlilikten Abdulzemin Alyansoğlu (d. 1962), Bilal Alyansoğlu (d. 1964), Necip Alyansoğlu (d. 1965), Hülya Alyansoğlu (d. 1969), Erhan Alyansoğlu (1972-2016) adlarında dört erkek bir kız olmak üzere beş tane çocuğu olmuştur".[1]

Babasının âşık olması ve âşıklık sanatının icra edildiği bir ortamda dünyaya gelen Alyansoğlu; henüz çocuk denilecek yaşlarda şiirler yazmaya, saz çalmaya ve âşıklığa merak duyduğu (Taşlıova, 2008, s. 06) rahatlıkla söylenebilir. Oğlunun Âşıklık geleneğine olan ilgi ve yeteneğini keşfeden babası Âşık Hüseyin Alyaz, oğlu Rüstem'e 13 yaşındayken bağlama çalmayı ve türkü söylemeyi öğretmiştir (Alpkan, 2022, s. 40). Örneğin, köy odalarında Âşıklar tarafından anlatılan halk hikâyelerini dikkatle dinler; köy düğünlerine gelen yörenin usta Âşıklarını ilgiyle ve hayranlıkla izlemiştir. Âşıklık geleneği ile ilgili çocukluk yıllarından itibaren aldığı dersler sayesinde kendisini geliştirmiş, böylelikle Alyansoğlu Âşık olma yolunda önemli bir adım atmıştır. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun gelişmesinde babasının etkisinin büyük bir payı olduğu gibi yöresinde halen canlılığını sürdüren köklü bir geçmişe sahip olan Âşıklık geleneğinin de Alyansoğlu'nun gelişiminde önemli bir yere sahip olduğu göz ardı edilemez. Âşık Rüstem Alyansoğlu, on dört yaşındayken köylerine gelen ve işini gezerek yapan sanatkârlardan olan Bergüzar isimli kıza gönül vermiştir. Alyansoğlu'na bekâr olduğunu söyleyen, gezgin yörük kızlarından olan Bergüzar'a Alyansoğlu Âşık olur fakat yörük kızının başkasıyla nişanlı olduğunu öğrenince

[1] Bilal Alyansoğlu, kişisel görüşme, Mart 2023.

derdi ve hüznü günden güne artar. Yaşadığı bu olayın da etkisiyle kendisini sazına adayan Alyansoğlu, şiirler yazarak ve türküler söyleyerek teselli etmenin yollarını aramıştır. Alyansoğlu'nun *Bergüzar* adlı ilk türküsünü de gönül verdiği Bergüzar için yaktığı ifade edilebilir. Alyansoğlu, zamanla bir yandan bağlama çalarken diğer yandan da çalakalem yazdığı şiirlerini icra etmiştir. Kendisinin anlatımıyla asıl olarak yani bilinçli bir şekilde Âşıklığa başladığı tarih 1953 yılıdır (Alpkan, 2022, s. 40). TRT'nin Kars İli Radyosunda 1972-1973 tarihleri arasında mahalli sanatçı olarak görev alan ve Âşıklık geleneğine özgü bütün unsurları iyi bilen aşığın yetiştirdiği bazı çırakları da vardır. Ayrıca oğlu Bilal Alyansoğlu'nun anlatımına göre âşık tam bir hikâye ustasıdır.

Âşık Rüstem, 1977 tarihinde kimlikteki soy ismi olan Alyaz'ı mahkeme kararıyla değiştirerek eserlerinde de mahlas olarak kullandığı Alyansoğlu soy ismini almıştır.

Alyansoğlu, 1975 tarihine kadar ailesiyle birlikte doğduğu yer olan Kars'ın Selim İlçesinin Baykara köyünde ikamet etmiştir. İstanbul'a plak doldurmak için giden Alyansoğlu, kaldığı otelde gördüğü rüyadan çok etkilenmiş ve yaşamını derinden etkileyen bu rüya sonrasında çoğunlukla eserlerinde ölüm, ayrılık ve hasret konularını işlemiştir. Hatta gördüğü bu rüya ile Bacanak 1, Bacanak 2 ve Gel Gel adlı eserleri bestelediği söylenir.

Alyansoğlu, Kars'tan sonra 1969 tarihinde İzmir'e göç eder. Maddi ve ekonomik sorunlar yaşayan Alyansoğlu, İzmir kültürüne de uyum problemi yaşaması nedeni ile sağlığı bozulur. Üç defa aynı hastalığa yakalanan Alyansoğlu, İzmir Bornova'da bulunan Trafik Hastanesinde 42 yaşında vefat eder.

Alyansoğlu'nun mezarı Konya Kültür ve Turizm Derneği Başkanı Feyzi Halıcı tarafından yaptırılmıştır. Sanatının en verimli çağındaki Alyansoğlu'nun ölümünün ardından Kars'ın ilçesi olan Selim Belediyesi tarafından Âşık Rüstem Alyansoğlu adına 30.09.2013 ve 01.10.2013 tarihleri arasında "1. Uluslararası Selimli Âşık Rüstem Alyansoğlu Âşıklar Bayramı ve Festivali" düzenlenmiştir. Ayrıca İzmir'in Bayraklı ilçesinde, Bayraklı Belediyesi tarafından 75. Yıl Mahallesi'nde yapılmış olan kültür merkezinin içinde bulanan halk kütüphanesine "Âşık Rüstem Alyansoğlu Kütüphanesi" adı verilmiştir (Yemiş, 2010, s. 93). Kars merkezde yer alan Namık Kemal Evi önüne Alyansoğlu'nun heykeli dikilmiş, Kars merkezde bir sokağa Âşık Rüstem Alyansoğlu ismi de verilmiştir.

Ayrıca ölümünden sonra Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırmalar Dairesi tarafından 1986 yılından şiir defteri (EK II-30) satın alma talebinde bulunmak için ailesine dilekçe (EK II-19) ile müracaatta bulunulmuştur.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Sanatı

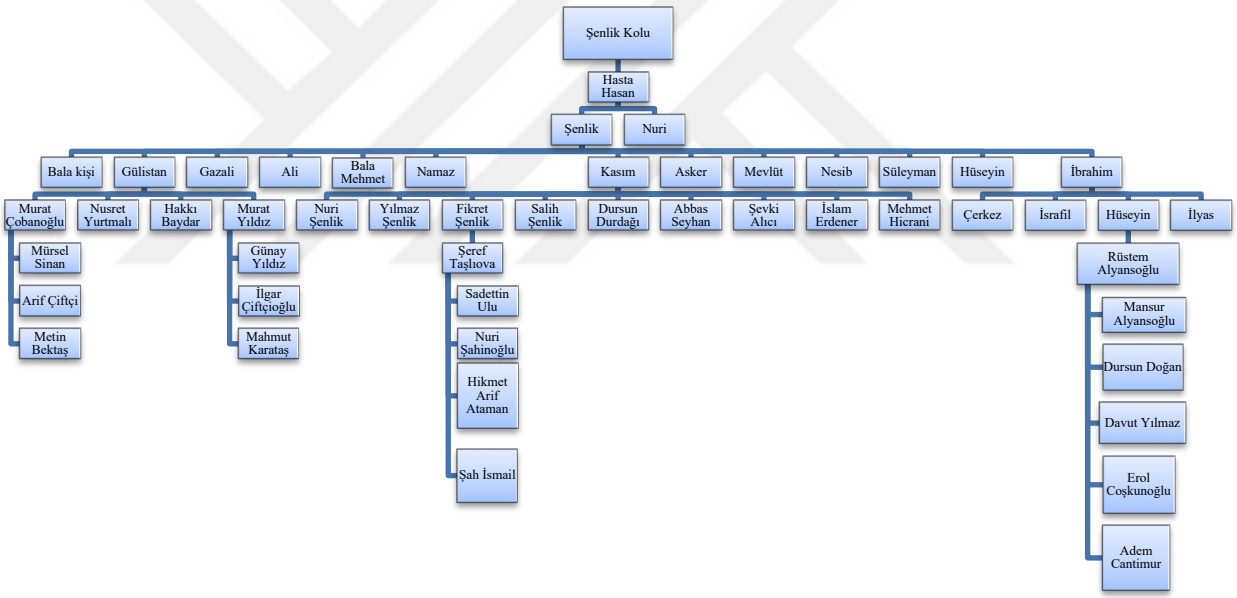
Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun bağlı olduğu âşıklık kolu.

Âşıklık geleneği, Türk halk müziğinin önemli bir parçası olarak öne çıkmakla birlikte bu geleneğin farklı kolları da bulunmaktadır.

Rüstem Alyansoğlu, Âşık Şenlik'in Kars koluna mensuptur. Âşık Şenlik'in genel olarak dört çırağının-kolunun olduğu söylenilebilir. Bunlar: Âşık Hüseyin Ural (ö.?), Âşık İbrahim Artar (ö. 1948), Âşık Kasım Şenlik (ö. 1958), Âşık Gülistan Çobanoğlu (ö. 1972)'dur. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun babası veya ustası Hüseyin Alyansoğlu, Âşık İbrahim Artar kolundan gelmektedir.

Şekil 1

Kars ili âşıklık geleneği bağlamında Şenlik Kolu

(Kaya, 2007, s. 8-9; Gökşen, 2012, s. 36).

Sanatsal çevresi ve etkinlikleri.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Kars'ta halk ozanlığı geleneğinin yaygınlaşması ve Halk Ozanları Derneğinin kurulması aşamasında değerli katkıları olmuştur. Genellikle şiirlerini irticalen söyleyen Âşık, yurt genelinde yapılan sanatsal faaliyetlerde birçok başarı elde etmiştir. Özellikle Âşık Şeref Taşlıova ve Âşık Murat Çobanoğlu ile çeşitli ortamlarda Âşıklık sanatını icra eden Alyansoğlu, Âşık havalarını çok iyi bilmektedir. Alyansoğlu'nun çeşitli şehirlerde katıldığı Âşık meclislerini gösteren görseller EK II-2, EK II-3, EK II-4, EK II-5 ve EK II-6'da sunulmuştur. Alyansoğlu'nun, Âşık Şeref Taşlıova ve Âşık Murat Çobanoğlu da dahil olmak üzere birçok usta Âşık ile atışma kasetleri bulunmaktadır

(Taşlıova, 2017, s. 16). Alyansoğlu'nun toplam on beş taş plak ve kaseti vardır. Ayrıca Hollanda, Almanya, Fransa ve Danimarka'da konserler veren Alyansoğlu'nun bu konserleri toplum tarafından büyük ilgi görmüştür (Aykaç, 2017, s. 343). "Oğlu Bilal Alyansoğlu babasının çok usta bir hikâye anlatıcısı olduğunu da belirtmiştir".[2]

Kars ve Erzurum yörelerinde âşıklık geleneğinin ilk kuşağının önde gelen halk hikâyecisi Âşık Şenlik, ikinci kuşağın baş anlatıcısı Âşık Müdâmî ve üçüncü kuşağın önemli temsilcilerinden Âşık Rüstem Alyansoğlu, Âşık Murat Çobanoğlu ve Âşık Şeref Taşlıova olarak belirtilir. Âşık Murat Çobanoğlu, Âşık Müdâmî' den birçok hikâye anlatma tekniği öğrendiğini ifade etmiştir. Kars yöresi âşıklık geleneğinde hikâye tasnif etme ve anlatma geleneği yaygındır. Âşık Rüstem Alyansoğlu, sadece usta malı türküler söylemekle kalmayıp kendi türkülerini de seslendirirken, aynı zamanda etkinliklerde ve köy düğünlerinde ustaca hikâyeler anlatma yeteneğine sahiptir. Alyansoğlu'nun repertuarında yer alan hikâyeler arasında "Köroğlu'nun zuhûru", "Ayvaz kolu", "Köse kolu", "Demircioğlu kolu", "Bağdat-Ferman kolu", "Gürcistan" gibi birçok öykü bulunmaktadır. Ayrıca Âşık Şenlik'e ait eserler arasında "Selman Bey", "Latif Şah ve Sevdakâr Şah", "Tufarganlı Abbas", "Hasta Hasan", "Kirman Şah", "Necip ile Kara", "Tahir ile Zöhre", "Yaralı Mahmut", "Emrah ile Selvi", "Mihriban Sultan", "Kerem ile Aslı" ve yüzden fazla kısa hikâye (serencam) yer almaktadır. Âşık Alyansoğlu'nun geniş repertuarı, geleneksel âşıklık sanatının zenginliğini ve hikâye anlatıcılığını vurgular (Alpkan, 2019, s.43).

Almış olduğu ödüller.

1967 yılında Konya Turizm Derneği tarafından düzenlenen 2. Geleneksel Âşıklar Bayramı'nda Atışma dalında Yunus Emre Ödülü.

29 Ekim 1968 tarihinde Konya Turizm Derneği tarafından düzenlenen 3. Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nda Şiir dalında İkincilik sonucunda Karacaoğlan Ödülü.

17-18 Temmuz 1968 tarihlerinde Pasinler Gençlik Kulübü tarafından düzenlenen Doğuda Âşıklar Bayramı'nda Atışma dalında İkincilik Ödülü(EK II-28).

29 Ekim 1969 tarihinde Konya Turizm Derneği tarafından düzenlenen 4. Geleneksel Âşıklar Bayramı'nda Atışma dalında Âşık Şem'i Ödülü.

1973 yılında Kars Valiliği tarafından Cumhuriyet'in 50. Yılın Kutlama Şenlikleri dolayısıyla düzenlenen Korkut Ata 1. Kültür Şenlikleri Halk Şairleri Bayramı'nda Taşlama ve Güzelleme dallarında Birincilik (EK II-10, EK II-12).

[2] Bilal Alyansoğlu, kişisel görüşme, Mart 2023.

1973 yılında Konya Turizm Derneği tarafından Cumhuriyet'in kuruluşunun 50. Yıldönümünü kutlamak için düzenlenen 8. Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nda Atışma dalında Muhammet Ali Ödülü, Kıbrıs Şiiri dalında Hilmi Ziya Ülken Ödülü, İrticali Şiir dalında Bayburtlu Zihni Ödülü (EK II-23, EK II-24, EK II-25).

Kıbrıs Barış Harekatı'ndan sonra 24-30 Ekim 1974 tarihleri arasında Konya'da yapılan Âşıklar Bayramı'ndaki Kıbrıs Şiirleri Yarışması'nda dereceye girmiştir.

1975 yılında Konya Turizm Derneği tarafından düzenlenen 10. Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nda Şiir dalında Âşık Veysel Ödülü (EK II-8).

1976 yılında Konya Turizm Derneği tarafından düzenlenen 11. Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nda Atışma dalında Sururi Ödülü, Doğmaca Şiir dalında Sultan Veled Ödülü, Lebdeğmez dalında, Âşık Ömer Ödülü (EK II-13, EK II-15, EK II-17).

1977 yılında Konya Turizm Derneği tarafından düzenlenen 12. Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nda Hikâyeli Türkü ve Atışma dallarında Yunus Emre Ödülü(EK II-11, EKII-29).

1981 yılında Konya Turizm Derneği tarafından Atatürk'ün 100.doğum yıldönümünü kutlamak amacıyla düzenlenen 15. Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nda Atışma dalında Anafartalar Ödülü, Koçaklama dalında Naim Hazım Onat Ödülü, Atatürk'e Sazla Deyiş dalında Sivaslı Ali Kemali Ödülü (EK II-14, EK II-16, EK II-26).

1981 yılında Yarımca Belediyesi tarafından düzenlenen Yarımca Kültür ve Sanat Şenliği çerçevesindeki Âşıklar Gecesi'nde onur belgesi (EK II-20).

16 Ağustos 1968 tarihinde Kars'ın Kurtuluşunu Kutlama Şenlikleri'nde gümüş madalya.

1969 yılında Konya Turizm Derneği tarafından düzenlenen 4. Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nda Dadaloğlu Ödülü bronz madalya.

1970 yılında Konya Turizm Derneği tarafından düzenlenen 5. Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nda altın madalya.

1970 yılında Kars'ın Kurtuluşunu Kutlama Şenlikleri'nde gümüş madalya.

30 Ekim 1973 tarihinde Kars'ta düzenlenen Korkut Ata 1. Kültür Şenliği'nde tüm dallarda birincilik ve altın madalya.

1973 yılında Cumhuriyet'in 50. Yılını Kutlama Şenlikleri çerçevesinde muamma dalında Emrah Ödülü ve bronz madalya.

1973 yılında Mevlana'nın 700. Vuslat Yıldönümünü Törenlerinde bronz madalya.

1974 yılında Konya Turizm Derneği tarafından düzenlenen 9. Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nda bronz madalya.

1975 yılında Sarıkamış Doğu Âşıklar Yarışması'nda türkü dalında gümüş madalya.

1976 yılında Konya Turizm Derneği tarafından düzenlenen 11. Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nda tüm dallarda altın madalya.

1977 yılında Eskişehir Turizm ve Tanıtma Derneği'nin hazırladığı Yunus Emre Haftası'nda madalya.

26 Mayıs 1979 tarihinde Silifke Festivali'nde bronz madalya.

1981 tarihinde Yarımca Belediyesi tarafından düzenlenen Yarımca Kültür ve Sanat Şenliğinde bronz madalya.

Erzurum'un Narman ilçesinde Sümmani Ödülü. (Tarih belirlenememiştir.)

Erzurum Tortum Halk Eğitim Merkezi'nin verdiği bronz madalya. (Tarih belirlenememiştir.)

Usta-çırak ilişkisine dair görüşleri.

Geçmişten günümüze kadar geleneksel yapı içerisinde usta-çırak ilişkisi ile bir zamanlar çırakken ileri zamanlarda usta olan Âşıklar, yaşadıkları kültürün en önemli yapı taşları olmuşlardır. Yıllar boyunca ustasına yoldaşlık eden ve aynı yolda bilgi, birikim ve tecrübelerini heybesine alan Âşıklar; edep ve usul bilen aynı zamanda ahlaki değerlere vâkıf olan bir nevi ustasının şubesi sayılan çıraklar yetiştirirler. Bu biçimde Âşıklık geleneğinin izlerini sürerek bu kıymetli sanatın kendilerine yüklediği sorumluluğu yerine getirirler (Çelik, 2022, s. 15). Usta-çırak ilişkisi, Âşıklık geleneğinin dayandığı temel öğretim yöntemidir. Bu ilişki, tarih boyunca geleneği nesilden nesile aktaran ve şekillendiren en önemli öğelerden biri olmuştur. Dolayısıyla usta-çırak ilişkisine dair bir yetişme tarzı saz şairlerinin yani Âşıkların ayrılmaz bir parçası olmuş ve buna göre yetişmişlerdir.

Alyansoğlu'nun da usta-çırak ilişkisine göre yetiştiğini ve bu konudaki görüşlerini şu şekilde ifade edilebilir. Âşık Rüstem Alyansoğlu: "Babam olan Âşık Hüseyin Alyaz benim ustamdır. Eserlerinde ismi olan Hüseyin'i mahlas olarak kullanmıştır. Babamın ustası da kendi babası olan Âşık Veli Alyaz'dır. Babasının çırağı olarak yetişen Âşık Rüstem Alyansoğlu bütün şiirlerinde "Alyansoğlu" mahlasını kullanmıştır".[3]

Rüstem Alyansoğlu'nun çırakları ise yeğeni Âşık Mansur Alyansoğlu (d. 1956) ve mahlası Kevser'i olan Âşık Dursun Doğan'dır (d. 1963).

[3] Bilal Alyansoğlu, kişisel görüşme, Mart 2023.

Âşıklık geleneğinde rüya görme ve bade içme ile ilgili görüşleri.

Alyansoğlu'nun Âşıklık geleneğinde rüya görme ve bade içme konusundaki görüşlerini oğlu Bilal Alyansoğlu; "Babam Âşık Rüstem Alyansoğlu: Âşıklarda rüya görme ve rüyada bade içme geleneğine inanmıyorum. Âşıkların eserlerini, gelen ilham sayesinde ürettiklerini düşünüyorum"[4] şeklinde ifade etmiştir.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun çalgı icrası, şiirlerinde kullandığı türler ve temalar.

Bağlamayı ustaca bir tavırla çalan Âşık Rüstem Alyansoğlu, eserlerini icra ederken yirmi dört perdeden oluşan elli iki tekneli divan sazı kullanmıştır. Azeri ve Karapapak tavrının önemli icracılarından birisi olan Alyansoğlu, on üç yaşından itibaren çalmaya başladığı bağlamayı ölene kadar elinden hiç bırakmamış, adeta bağlamasıyla bütünleşmiştir.

Âşık Rüstem Alyansoğlu' nu tanıyan Kars'ın usta Âşıklarından Âşık Arif Tellioğlu aşığın icra tavrı hakkında; "Kars'ın tanınmış usta Âşıklarından olan Alyansoğlu'nun icra tavrı bakımından Kars yöresinde özel bir yere sahip Azeri ve Karapapak tavrını en iyi icra eden ve bu tavırda çırak yetiştiren usta Âşıklardan olduğunu" ifade etmiştir.[5]

Sazlarını iyi derecede icra eden Âşıklar için bağlama, sadece kültürel benliklerinin bir parçası değil aynı zamanla doğaçlama olarak isimlendirilen söyleme türünün de en önemli unsurlarındandır. Âşıkların genellikle saz (bağlama) olmaksızın yaptıkları atışmalarda Âşıklar susuz değirmene benzetilir. Kars'ın tanınmış usta Âşıklarından Murat Çobanoğlu, Şeref Taşlıova ve Rüstem Alyansoğlu'ndan Ankara'da 1976 tarihinde sazsız şekilde atışma yapmaları istendiğinde, saz eşliğinde hiç zorlanmadan saatlerce irticalen çalıp söyleyen Âşıkların susuz değirmen gibi durdukları görülmüş ve Âşıklar yazdıkları dizelerde hece sayısını ve kelimeleri yeteri kadar icra edemedikleri gözlenmiştir (Akt., Özarslan, 2001, s. 150).

Âşık Rüstem Alyansoğlu Âşıklık geleneği unsurlarından methiye, münacat, güzelleme, atışma, hikâyeli türküler (serencem), sicilleme ve lebdeğmez türünde nasihat, hasret (özlem), sitem, yakınma, sevda, kahramanlık, yakarış ve dini temalı konularda usta malı ve irticalen eser örneklerine sıklıkla yer vermiştir. Bu tür ve konularla alakalı kuramsal bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Methiye.

Methiye, Türk edebiyatında bir şiir türü ve nazım biçimidir. Divan edebiyatında sıkça kullanılan methiye; övgü, takdir ve methiye edilen kişi veya konuyu yüceltmek amacıyla yazılır. Kaside nazım şeklinin asıl bölümü methiyedir. Şair kasideyi aktaracağı kişiyi,

[4] Bilal Alyansoğlu, kişisel görüşme, Mart 2023.
[5] Arif Tellioğlu, kişisel görüşme, Temmuz 2023.

kasidenin methiye bölümünde; adaletinden, iyiliğinden, cömertliğinden, yiğitliğinden ve kahramanlığından bahsederek abartılı bir şekilde anlatır. Böylelikle övülen kişiyi onurlandırmış olur. Şair, methiyesinde devleti yöneten kişinin nasıl özelliklere sahip olması gerektiğini kendi bakış açısıyla anlatır. Adaletiyle, cömertliğiyle, yiğitliğiyle övülen kişi, bu özelliklere sahip olması için yönlendirilir. Övülen devlet adamının yardımsever oluşu, sanata ve sanatçıya verdiği değeri özellikle vurgulanır ve bu vesileyle kişiden istenen özellikler sıralanmış olur (İspir, 2011, s. 46).

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin bazıları methiye olarak kabul edilebilir. Bu eserler; "Ayvaz Gelir Otağından" ve "Boz Atlı Hızır" türküleridir.

Münâcât (Yakarış).

Münacat, divan edebiyatında özellikle divanlarda bulunan bir nazım türüdür. Münâcât'ta (yakarış) genelde din konuları işlenir. En büyük güç sahibi ve yaratan olan Allah'ın karşısında çaresizliği, zavallılığı ve küçük kulları olarak yaradana yakarışta bulunan Âşıklar öncelikle acizliklerinden ve Allah'a muhtaç oluşlarından bahsederek bu fikirlerini hadisi şerifle ve ayetler üzerinden kuvvetlendirirler (Pala, 2002 s. 353). "Yakarış"; içten gelen bir duygu, istek veya dileği ifade etmek için yapılan içten bir çağrı veya dua anlamına gelir. Yakarış; genellikle bir kişi ya da varlık olan Tanrı'ya, ilahi güce veya başka bir yüce varlığa yöneltilir. Yakarışlar, bir kişinin iç dünyasından gelen duygusal bir ifadedir. Bir kişi; zorluklarla karşılaştığında, acı çektiğinde, umutsuzluk hissettiğinde, bir dileği veya yardım isteği olduğunda veya bir şeyin gerçekleşmesini istediğinde yakarışta bulunabilir.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin bazıları da yakarış olarak kabul edilebilir. Âşığın kendisine ait yakarışına "Derdi Veren Dermanı Ver" adlı eser örnek olarak verilebilir.

Güzelleme.

Güzelleme, bir güzelliğe ya da bir güzele yani sevgiliye methedildiği koşma türünde yazılmış eserlere güzelleme denir. Güzellemenin yapıldığı koşma türündeki eserlerin teması; aşk, sevgi, hasret, ayrılık, güzellik, sevgiliye övgü ve sevgilinin özelliklerini ortaya koyma biçimidir (Açа, 2019, s. 209).

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin birçoğu da güzelleme olarak kabul edilebilir. Âşığın kendisine ait güzellemeleri ve usta malı olan güzelleme eserleri örnek olarak verilebilir. Bu eserler; ''Güzelleme'', ''Kimin Yârisin", "Nazlı Bahdavar", "Bilmem Elâ Gözlüm", "Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır", "Çarşamba Gününde", "Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri", "Türkmen Güzeli" ve "Ekinler Ekiliyor" türküleridir.

Atışma.

"Atışma, Âşık edebiyatında kalıplaşmış en eski şiir türlerindendir. Meclislerde Âşıkların birbiriyle tartışarak ortaya koydukları söz yarışmasıdır. Atışmalarda genellikle şiir türü olarak lirik şiir, epik şiir ve dramatik şiir türleri yer almaktadır. Bu bakımdan sözlü edebiyat, başka edebiyat türleriyle yan yana gelerek birbirlerini etkilemişlerdir. Kahramanlık ve aşk destanı gibi konuları da içine katarak kendi alanını genişletmiştir" (Altınkaynak vd., 2018, s. 432). Atışma, genellikle sözlü yolla gerçekleşen bir iletişim biçimidir ve iki veya daha fazla kişi arasında esprili veya alaycı bir şekilde yapılan karşılıklı konuşmaları ifade eder. Atışma; genellikle espri, kelime oyunları veya zekice yanıtlarla dolu olabilir. Atışmalar; sosyal etkileşimde eğlence, rekabet veya bir grup içindeki ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla kullanılabilir. Atışmalarda nezaket, saygı ve empati önemli unsurlardır ve karşılıklı eğlence amaçlıdır.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin bazıları da atışma örneği olarak kabul edilebilir. Bu eserler; "Haberin Var Mı" ve "Solan Çiçeği Duydun Mu" atışmalarıdır.

Hikâyeli türküler (Serencem).

Hikâyeli türkülerin kökenini, mitolojik dönemlerdeki törenlerde tanrısal varlıklara olan saygı, anma ve dua etme amacıyla çeşitli olayları ve durumları canlandırma geleneğine dayandırmak mümkündür (Muptekev, 1998; Reinhard, 1990, s. 12-14). Bu tür türküler, genellikle doğa ve hayvan sesleri eşliğinde seslendirilen şiirler şeklinde ortaya çıkarak, toplumun hafızasına kazınan ve zamanla anonimleşen eserler halini almıştır.

Hikâyeli türküler, başlangıçta kutsal olanı anmak, yüceltmek ve tanrılara duyulan sevgiyi ifade etmek amacıyla kullanılırken (Babijan, 2002), zamanla bu türküler hemen her konuyu tasvir edebilen bir form kazanmıştır (Güven, 2012, s. 108). Bu evrim süreci, hikâyeli türkülerin sadece dini ritüellerde değil, aynı zamanda toplumsal olaylar, günlük yaşam ve duygusal deneyimler gibi geniş bir yelpazede konuları işleyen eserler haline gelmesine yol açmıştır. Bu nedenle, hikâyeli türküler, toplumsal belleğin bir parçası olarak uzun yıllar boyunca sözlü kültürde varlığını sürdüren ve zaman içinde zenginleşen bir geleneği temsil eder.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği hikâyeli türkü örnekleri şu şekildedir: Ağlayan Gelin, Bacanak 1, Bacanak 2, Bergüzar, Gel Gel, Solan Çiçeği Duydun mu?

Sicilleme.

"Âşıklar dinletilerinde atışma yaparken muamma kısmında birbirleriyle rekabet halinde olan Âşıklardan yenen âşığın: yenilen aşığa ırkı, kişiliği ve karakteri ile ilgili onu

rencide edici sözler söyleyerek taşlama yapar" (Günay, 1988, s. 98). Irkı, karakteri ve kişiliği konu almadan önce karşısındaki aşığa latife yapmaya rastlanır. Genelde seyirci bu durumdan hoşlanır, seyircinin hoşuna gittiği durumlarda aşılar birbirlerine için birbirlerine çeşitli lakaplar koşarak takılırlar. Âşıklarda sicilleme konusu karşısındaki aşığı kırabilir düşünceyle pek de tavsiye edilmez (Artun, 2013, s. 79). Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin bazıları da sicilleme örneğidir. Âşığın kendisine ait sicilleme "Mahmudo" adlı eser örnek olarak gösterilebilir.

Lebdeğmez.

Lebdeğmez denilince akla Âşık edebiyatı gelir. "Lebdeğmez": Türk edebiyatında aşk, sevgi ve güzellik gibi kavramları dile getiren bir sözcüktür. Kelime, "leb" (dudak) ve "değmez" (değmemiş) kelimelerinin birleşmesiyle oluşur. Lebdeğmez, dil ile dudak arasında yer alan bölgeyi ifade eder ve genellikle Âşık şairler tarafından kullanılır (Karataş, 2001, s. 262).

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin bazıları Lebdeğmez geleneğini içerir. Lebdeğmez geleneğine "Yaz Gelir Geçer" adlı eser örnek verilebilir.

Nasihat.

"Nasihat"; bir kişinin deneyim, bilgi veya görüşlerini paylaşarak başka birine yol göstermeyi veya önerilerde bulunmayı ifade eder. Nasihat vermek; genellikle daha deneyimli veya bilgili bir kişinin, başka birinin faydasını gözeterek tavsiye veya rehberlik sunması anlamına gelir. Nasihatin sözlükteki anlamı, nasihat: "akıl verme, doğru yolu gösterme" kötü ve yanlış olan davranışlardan kişiyi kurtarmak için olumlu yönde söylenen söz; nasihatte yapılan konuşmalar, öğüt" veya "Âşık Edebiyatında, akıl verici, doğru yola sevk edici, türü" şeklinde (Akt., Çobanoğlu & Çobanoğlu, 2015, s. 1) tanımlanmaktadır. Nasihat, genellikle iyi niyetle ve başkasının iyiliğini düşünerek verilir. Bununla birlikte, nasihat alıcı tarafından kabul edilmek veya uygulanmak zorunda değildir; kişi nasihati dinleyebilir, düşünebilir ve kendi kararını verebilir. İyi bir nasihat; deneyime dayalı, yapıcı, özenli ve samimi olmalıdır. Nasihat verirken, karşılıklı anlayış, saygı ve empati önemli faktörlerdir.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin bazıları da nasihat olarak kabul edilebilir. Âşığın kendisine ait nasihatleri ve usta malı olan nasihat eserleri örnek olarak verilebilir. Bu eserler; "Selam Nerde", "Geçemedim Geçilmez ki", "Buna Devri Dünya Derler", "Bacanak-1" ve "Bacanak-2" türküleridir.

Hasret (Özlem).

Birey, yaşadığı süre boyunca çeşitli olaylarla karşılaşabilmekte ve bu olaylar karşısında çeşitli duyguları deneyimleyebilmektedir. Her iki duygu da insan deneyiminde sıkça karşılaşılan ve içsel bir özlem veya eksiklik hissiyle ilişkilendirilen duygulardır. Özlem; sevdiğimiz bir kişi, bir yer veya bir şeyden ayrı kaldığımızda hissettiğimiz duygudur. Özlem; sevgi, bağlılık veya özdeşleşme gibi duygusal bağların varlığına işaret eder. Birini özlediğimizde, onunla birlikte olma isteği ve onun yokluğunda duyduğumuz eksiklik hissiyle kendini gösterir. Hasret ise ayrı kaldığımız bir şeye veya bir duruma duyulan özlemdir. Örneğin, birine olan hasretimiz, onun fiziksel varlığını veya geçmişte yaşadığımız bir deneyimi özleme şeklinde ortaya çıkabilir. Hasret duygusu, özlem duygusuyla yakından ilişkilidir ve ayrıldığımız veya kaybettiğimiz şeylere olan özlemimizi ifade eder.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin bazıları da hasret(özlem) konulu kabul edilebilir. Âşığın kendisine ait hasret konulu ve usta malı olan eserleri örnek olarak verilebilir. Bu eserler; "Benim Bu Son Günümü Geldin Ulaştın", "Gelen Yok", "Tellerimiz Meşgul Çalar", "Köyüm Seni Hatırladım", "Ağlayan Gelin", "Gel Gel", "Muhannet", "Uçan Kuşlar", "Yaz Bizim Ele" ve "Yine Bahar Geldi" türküleridir.

Sitem.

"Sitem"; bir kişinin hayal kırıklığı, rahatsızlık veya memnuniyetsizlik ifade etmek amacıyla başkalarına yönelik dile getirdiği eleştiri veya şikâyetleri içeren bir ifadedir. Sitem; genellikle bir durum, olay, kişi veya toplumla ilgili hoşnutsuzluğu ifade etmek için kullanılır. Türk Dil Kurumuna göre sitem "Bir kimseye, yaptığı bir hareketin veya söylediği sözün üzüntü, alınganlık, kırgınlık vb. duygular uyandırdığını öfkelenmeden belirtme" anlamına gelmektedir (TDK, 2023). Sitem, bireyin duygusal tepkilerini dile getirme yolu olabilir ve bazen haksızlığa uğrama, hayal kırıklığı veya memnuniyetsizlik gibi olumsuz deneyimlerin bir sonucu olarak ortaya çıkabilir. Kişinin kızgınlık, üzüntü veya hayal kırıklığı gibi duygularını ifade etmek için kullanılan sitem, genellikle bir eleştiri veya şikâyet içerir. Ancak, sitem bazen yapıcı eleştiriden farklı olabilir ve negatif duyguların aşırı bir şekilde dile getirildiği veya başkalarını hedef aldığı bir ifade haline gelebilir. Bu nedenle, iletişimde sitemin uygun bir şekilde ifade edilmesi ve olumlu değişim sağlama amacını taşıması önemlidir.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin bazıları da sitem konuludur. Âşığın kendisine ait ve usta malı olan sitem konulu eserleri örnek olarak verilebilir. Bu eserler: "Dara Kalasın", "Param Yoktur", "Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme", "Fatma Nene",

“Gözün Aydın”, “Garip Bülbül İdim Dostun Bağında”, “Kan Ağlarım”, “Kara Toprak”, “Yaprağımı Döken Yâr”, “Zalim Felek” ve “Zeynebim” türküleridir.

Yakınma.

"Yakınma"; bir kişinin hayal kırıklığı, memnuniyetsizlik veya şikayetini dile getirmek için yapılan bir ifadedir. Yakınma; genellikle bir durum, olay, kişi veya durumla ilgili hoşnutsuzluğu ifade etmek amacıyla kullanılır. Yakınma, bir kişinin duygusal tepkisini veya rahatsızlığını dile getirme yoludur. Bu tepki; kişinin hayal kırıklığı, üzüntü, öfke veya memnuniyetsizlik gibi olumsuz duygularını ifade edebilir. Yakınma, genellikle bir eleştiri veya şikâyet içerir ve kişinin bir durumu veya başkasının davranışını eleştirmesi veya sorgulamasıyla ortaya çıkar. Yakınma, kişinin içsel duygusal durumunu ifade etme ihtiyacının bir sonucu olabilir. Bununla birlikte, yapıcı bir şekilde ifade edildiğinde yakınma, değişim veya iyileştirme sağlama amacı taşıyabilir. Yakınmanın etkili olması için dürüstlük, saygı ve empati önemli unsurlardır.

Âşık Rüstem Alyansoğlu’nun seslendirdiği eserlerin bazıları da yakınma konuludur. Âşığın kendisine ait yakınma konulu eseri olarak “Uğradım Feleğin Fırtınasına” adlı eser örnek olarak verilebilir.

Sevda (Aşk).

“Aşkı sözlükler, bir başka varlığa karşı duyulan derin sevgi olarak tanımlar” (Durgun, 2018, s. 59).

Âşık Rüstem Alyansoğlu’nun seslendirdiği eserlerin bazıları da sevda konuludur. Âşığın kendisine ait sevda konulu eserlerine “Yaz Gelir Geçer”, “Bergüzar” ve “Hastası” adlı eserler örnek olarak verilebilir.

Alyansoğlu bu eserlerinde: sevda, gurbet, öğüt, ağıt, hasret, sitem, tabiat sevgisi, vatan sevgisi, kahramanlık ve din konuları işlemiştir. Alyansoğlu eserlerinde aynı zamanda acem ağzı (Azeri) kullanmıştır.

Kahramanlık.

Âşık edebiyatında kahramanlık konuları, genellikle âşık olan şairin iç dünyasında yaşadığı duygusal çatışmalar, aşkla mücadele ve sevdiği kişiye olan bağlılık gibi temalar etrafında şekillenir. Bu tür konular, genellikle kahramanlık kavramını geleneksel anlamından ziyade, duygusal bir bağlamda ele alır. Âşık Rüstem Alyansoğlu’nun seslendirdiği kahramanlık konulu eserler şu şekildedir: ‘‘Boz atlı Hızır’’, ‘‘Ayvaz Gelir Otağından’’.

Yakarış.

Âşık edebiyatında yakarış konusu, genellikle şairin içsel dünyasındaki derin duygularını, sevgilisine ya da Allah'a yönelik samimi bir dile getirişini içerir. Yakarışlar, duygusal bir içeriğe sahiptir ve şairin sevgilisine, Allah'a ya da evrensel bir güce karşı olan özlemlerini, dileklerini ve dualarını ifade etmesine odaklanır. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği yakarış konulu eserler şu şekildedir: ''Derdi Veren Dermanı Ver''.

Dini temalı.

Âşık edebiyatında dini konular, genellikle şairin kişisel dini inançları, mistik bir yaklaşım veya Tanrı'ya duyulan derin bir sevgi üzerinden ifade edilir. Dini konular, âşık edebiyatının içsel ve mistik boyutunu zenginleştirir. İşleniş şekilleri tasavvufi temalar, Allah'a yakarışlar, Kur'an ve Hadis referansları, ahiret ve ölüm temaları, mücadele ve tevhit gibi özellikleri içermektedir. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği din temalı eserler şu şekildedir: ''Haberin Var mı?''.

Problem Cümlesi

Yapılan araştırmanın problem cümlesi; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Âşıklık geleneğine kazandırdığı ve unutulmaya yüz tutmuş usta malı eserlerin müzik verisine dönüştürülerek notaya alınması ile bu eserlerin edebî ve müzikal yönden öne çıkan özellikleri nelerdir? şeklindedir.

Araştırmanın problem cümlesi, Âşık Rüstem Alyansoğlu ile ilgili veriler yöredeki kaynak kişi olan Âşıklardan ve aile fertlerinden alınan sözlü görüşme verilerinden elde edilmiş ve aşağıdaki alt problemler doğrultusunda oluşturulmuş.

Alt problemler.

1. Âşık Rüstem Alyansoğlu'ndan elde edilen eserlerin müzikal özellikleri nasıldır?
    a. Repertuvar bakımından
    b. Nitelik bakımından
    c. Tür bakımından
    d. Biçim bakımından
    e. Makam bakımından
    f. Usul türü bakımında
    g. Usul bakımından

h. Metronom bakımından

2. Âşık Rüstem Alyansoğlu'ndan elde edilen eserlerin edebî özellikleri nasıldır?
   a. Konu bakımından
   b. Hikaye bakımından
   c. Vezin bakımından
   d. Hece sayısı bakımından
   e. Nazım biçimi bakımından
   f. Âşık makamları (ezgi kalıpları) bakımından

İlgili Araştırmalar

Alpkan (2019), Âşık Rüstem Alyansoğlu Hayatı, Sanatı ve Şiirleri başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında; Türk halk edebiyatı ilgililerine, sanatçılarına ve araştırmacılarına ışık tutmak amacıyla Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun hayatını ve şiirlerini incelemiştir. Giriş bölümünde, Türk halk edebiyatında Âşıklık geleneği ile ilgili bilgi verilmiştir. Birinci bölümde, Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun hayatı hakkında bilgi verilip kazandığı ödüller kronolojik olarak sıralanmıştır. İkinci bölümde, Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun sanatı hakkında bilgi verilip şiirleri çeşitli ölçütlere göre sınıflandırılarak incelenmiştir. Üçüncü bölümde, Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun şiirleri yer almaktadır. Çalışmada Alyansoğlu'nun çeşitli kaynaklardan toplam 226 şiirine ulaşılmıştır. Bunlardan âşığın; ikili 24 atışması, üçlü 57 atışması, dörtlü 7 atışması, beşli 1 atışması, altılı 3 atışması; aşk ve sevgi temalı 35 müstakil şiiri ve 10 atışması, Atatürk, yurt sevgisi ve kahramanlık temalı 20 müstakil şiiri ve 12 atışması, dinî temalı 9 müstakil şiiri ve 22 atışması, doğa temalı 13 müstakil şiiri ve 14 atışması, eleştiri temalı 5 müstakil şiiri ve 3 atışması, gurbet temalı 8 müstakil şiiri ve 9 atışması, ilim temalı 2 müstakil şiiri, kaderden şikâyet-sitem temalı 3 müstakil şiiri ve 5 atışması, öğüt temalı 9 müstakil şiiri ve 6 atışması, ölüm temalı 6 müstakil şiiri ve 2 atışması, toplumdaki bozukluk ve adaletsizlikler temalı 5 müstakil şiiri ve 2 atışması, ithaf ettiği 19 müstakil şiiri ve 7 atışması olduğu görülmüştür. Şiirlerinde 7'li, 8'li, 11'li ve 15'li hece ölçülerini; abab/cccb/dddb, xaxa/bbba/ccca, aaab/cccb/dddb, aaxa/bbba/ccca, aNaN/bbbN/cccN, aaxa/bbxb/ccxc, xaaaxa/xbbbxa/xcccxa kafiye örgülerini kullanmıştır. Ayrıca Alyansoğlu şiirlerinde halk şiiri nazım biçimlerinden koşma, semai, destan, divanî, deyiş-karşılıklı mâni biçimlerini; nazım türlerinden güzelleme, koçaklama, taşlama ve ağıt türlerini kullanmıştır.

Karakuş (2018), Sivas İli Âşıklık Geleneği ve Geleneğin Bugünkü Temsilcilerinden Âşık Şentürk İyidoğan başlıklı çalışmasında Sivas ili Âşıklık geleneği ve geleneğin bugünkü

temsilcilerinden Âşık Şentürk İyidoğan'ın hayatı-sanatı ve şiirlerini incelendikten sonra beş türküyü hikâyeleri ile derleyerek notaya almıştır. Âşık Şentürk İyidoğan'ın, Âşıklık ve Âşıklık geleneği' ne olan katkısı, edebi yönü ve bağlama yapımcılığı ele alınarak çok yönlü bir şekilde incelenmiştir. Araştırma, betimsel alanda durum saptamaya yönelik nitel bir araştırmadır. Veriler nitel araştırma yöntemlerinden belge incelemesi, gözlem, görüşme ve seçkisiz örnekleme tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler, betimsel çözümleme yöntemleri uygulanarak değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonucunda; Âşık Şentürk İyidoğan'ın Âşıklık geleneği, edebi yönü, bağlama yapımcılığı ile geleneğin devamı ve aktarılmasında büyük bir görev üstlendiği ayrıca iyi bir örnek teşkil ettiği gözlemlenmiştir.

Yalçın (2018), Kültürel ve Toplumsal İletişim Bağlamında Âşıklık Geleneği ve Âşık Beyhani'nin Hayatı adlı yüksek lisans tezinde Âşık Beyhani'nin kültürel ve toplumsal iletişim yoluyla, kültürel bellek aktarımının gerçekleştirilmesine olan katkısını araştırmıştır. Birinci bölümde kültürel ve toplumsal iletişim, ikinci bölümde Âşıklık kavramı ve Âşıklık geleneği, üçüncü bölümde Âşık Beyhani'nin hayatı ve son bölümde ise Âşıklık geleneği ve Âşık Beyhani'nin kültürel ve toplumsal iletişim bağlamında incelenmesi konu alınmıştır. Araştırmada; Âşıklar ve Âşıklık geleneği devam ettikçe kültürel bellek aktarımı, kültürel ve toplumsal iletişim sanatsal olarak, evrensel dil olan müzik ile birleşerek devamlılığını sürdürülebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Coşkun (2012), Âşık Davut Sulari'nin Âşıklık Geleneğindeki Önemi ve TRT Repertuarı Dışındaki 11 Eserinin Müzikal Analizi adlı yüksek lisans tez çalışmasında, Âşık Davut Sulari'nin hayatı, sanatı, eserleri, eserlerini icra ediş şekli ve müzikal analizlerini incelemiştir. Çalışma beş ana bölümden oluşmaktadır. Veriler toplanırken yazılı kaynaklara ve Davut Sulari'nin eserlerine başvurulmuştur. Ayrıca Davut Sulari'nin torunu Öznur Sulari ile de görüşmeler yapılmıştır. Çalışma giriş, beş ana bölüm ve sonuç bölümlerinden oluşmaktadır. Âşığın doğup büyüdüğü yörenin tarihi, coğrafyası, ekonomik durumu, sosyal kültürel özellikleri, şiirlerinin edebi özellikleri, şekil, biçim ve türleri incelenmiştir. Yine benzer şekilde Âşık Davut Sulari'nin hayatı, Âşıklık geleneği, Âşık Edebiyatı, Âşık Davut Sulari'nin Âşıklığa adım atması ve bu gelenekle ilgili önemli kavramlar incelenmiştir. Son olarak Âşık Davut Sulari'nin 11 eseri notaya alınıp müzikal açıdan analiz edilerek ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Sonuç bölümünde çalışmanın içerisinde yer alan bütün veriler değerlendirilmiş bunlardan çıkarımlar bir bütün olarak sunulmuştur.

Özarslan (2001), Erzurum Âşıklık geleneği başlıklı çalışmasında, Âşıklık geleneğinin tarihsel evrimi ve oluşumundaki öncü etmenlere vurgu yapılmıştır. Çalışmada, Âşıklık geleneğinin pratikle bulduğu yerler ve bu bağlamda zaman içindeki rolü vurgulanmıştır. Geleneğin sürekliliği ve zaman içinde geçirdiği değişiklikler ele alınmış, bununla birlikte

Erzurum'daki Âşıklık geleneği örneği incelenerek karşılaştırma yapılmış, gelenek Erzurum'un kültürel yapısı, fiziksel ve tarihi dokusuyla birlikte değerlendirilerek sunulmuştur.

Kurt (2019), Çıldır Âşık Havalarının Ezgisel Yapıları ve Âşık Şenlik Hikâyelerinde Çıldır Âşık Havalarının Yeri başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında Çıldır Âşık havalarının ezgisel yapıları incelenmiştir. Çıldır, Kars, Artvin, Erzurum ve Gürcistan ve Azerbaycan coğrafyası ile ilgili diğer araştırmacı ve akademisyenlerin yapmış olduğu tespitler ve araştırmalar değerlendirilmiştir. Bölgedeki Şenlik kolu Âşıkları ile yüz yüze görüşmelerle görüntü ve ses kayıtları yapılmış, ulaşılabilen Çıldırlı diğer Âşıkların ses ve görüntü kayıtları analiz edilerek ezgiler çözümlenmiştir. Kayıt altına alınan ses ve görüntüleri ezgisel yapı, usul ve nota bakımından analiz edilmiştir. Ayrıca ezgisel sorunlar ve yaklaşımlar tespit edilmiş, Klasik Türk Musikisindeki makamsal özelliklere göre de tanımları yapılmıştır. Son bölümde ise Âşıkların Şenlik hikâyelerini anlatırken hikâye içerisinde okudukları Âşık havalarının hangileri oldukları incelenmiştir.

Korkmaz (2019), Âşık Sıtkı Eminoğlu Hayatı ve Eserleri Üzerine Bir İnceleme başlıklı bitirme tezinde Âşık Sıtkı Eminoğlu'nun hayatını ve eserlerini incelemiş ve aşığın eserlerini yazılı kaynak haline getirerek kültürün korunmasına katkı sağlamayı amaçlamıştır. Çalışma, dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; Türk halk müziği, Âşıklık geleneği ve Âşık Sıtkı Eminoğlu hakkında bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde, çalışmanın yöntemi ve buna bağlı hususlar hakkında bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgular ve yorum kısmı yer almaktadır. 26 eser notaya alınarak makamsal açıdan incelenmiş ayrıca usul ve güfte analizleri yapılmıştır. Dördüncü bölümde ise sonuçlar ve öneriler kısmı yer almaktadır.

Çelik (2022), Âşıklık Geleneği ve Günay Yıldız'ın İcrasında Âşık Havaları I başlıklı kitabında Âşıklık geleneğinin şenlik kolunu ve şenlik kolu Âşık havalarının günümüze kadar gelmesinde etkili olan Âşıkları incelemiştir. Çalışmada bu kolun yaşayan önemli temsilcilerinden Âşık Günay Yıldız'ın icra ettiği havaların büyük bir bölümü notaya alınarak âşığın icra ettiği havaların aslının korunması yoluyla kalıcılığının sağlanması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; Âşıklık geleneği içerisindeki ve Kars yöresi Âşıklık geleneğinin önemli temsilcilerinden Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun yaşamı, eserleri ve Âşıklık geleneğinde öne çıkan özelliklerinin durum değerlendirilmesi, yöredeki kaynak kişi olan Âşıklarla ve aile fertleriyle yapılan görüşmelerle veriler elde edilmesi ve seslendirmiş olduğu eserlerin müzikal ve edebî özelliklerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ek olarak, Kars'ta Âşıklık geleneği ve bu geleneğin önemli temsilcilerinden olan Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun yaşamını

anlatma, seslendirmiş olduğu eserlerini ve usta malı eserleri notaya alarak yazılı kaynak haline getirme, müzik verisine dönüştürme, kültürün korunmasına katkı sağlamak ve yeni nesillere ulaştırmak amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Kars yöresi ve çevre illerde yaygın olarak bulunan Âşıklar; toplumun örf, âdet ve değer yargılarını sazları ve sözleriyle dile getirmektedir. Ancak, yazdıkları ve seslendirdikleri eserlerin derleyiciler tarafından kaynaklanabilecek hatalardan dolayı, bu eserleri daha güvenilir kaynaklardan araştırmak önemlidir. İcra eden kişilerden doğru dinleyip, büyük bir özenle notasyona dikkat ederek eserleri notaya almak, Âşıkların hayatlarıyla ilgili daha güvenilir bilgiler elde etmede yardımcı olmuştur.

Bu doğrultuda araştırma, unutulmaya yüz tutmuş Âşıklık geleneğinin önemli temsilcilerinden olan Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun hayatının ve eserlerinin kapsamlı bir şekilde araştırılarak, seslendirmiş olduğu eserlerini ve kaynaklık ettiği usta malı eserlerin notaya alınıp gelecek nesillere aktarılması, Türk halk müziği repertuvarına katkı sağlaması ve Âşıklık geleneğine yönelik etnomüzikoloji literatür oluşturması bakımından önem arz etmektedir.

Varsayımlar

Bu araştırmada:

1. Elde edilen verilerin geçerli ve güvenli olduğu,
2. Örneklemin evreni temsil ettiği,
3. Tercih edilen araştırma yönteminin araştırma için geçerli ve güvenli olduğu,
4. Kullanılan kaynakların elde edilen verileri desteklediği ve yeterli olduğu varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma; konuyla alakalı ulaşılan kaynaklar, bu kapsamda oğulları Bilal Alyansoğlu, Abdulzemin Alyansoğlu, yeğeni Mansur Alyansoğlu, Âşık Ensar Şahbazoğlu, Âşık Günay Yıldız, Âşık Erdal Balık ve Âşık Arif Tellioğlu ile yapılan kişisel görüşmeler ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun yaşamı, sanatı ve seslendirmiş olduğu beste türkü ve usta malı eserler ile sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Âşık: Âşık geleneğine bağlı olarak şiir söyleyen halk sanatçısı; saz eşliğinde (telden) ya da sazsız (dilden), hatta bazen doğaçlama yöntemleriyle veya kalem kullanarak (yazarak) eserlerini sunabilen ve bu özelliklerin birkaçını da bir arada barındırabilen kişidir (Artun,

2016, s. 1).

Ozan: 5.yüzyılda Orta Asya'nın Horasan bölgesinde, İslâmiyet'in yayılmasından önce yaşayan Türk topluluklarında, toplumun genel duygularını ifade eden ve ortak sorunlara çözüm önerileri sunan sosyal danışman rolünü üstlenen halk ozanları; genellikle kopuz adı verilen çalgı eşliğinde şiirlerini icra eden kişilerdir (Hoşsu, 1997, s. 9).

Lebdeğmez: Farsça ‘da 'leb', dudak anlamına gelir. Türkçe ‘de ise 'lebdeğmez' terimi; dudaklara değmeyen, sadece söz ve sazla ifade edilen şiir ve deyişler için kullanılır (Emnalar, 1998, s. 227).

Dizi: Perdelerin belirli bir ardışık düzenlemeye göre sıralandığı ve bir müzik sisteminin temelini oluşturan nota dizilimidir (Sümbüllü, 2006, s. 45).

Makam: Dizideki durak noktaları ve vurgulu noktaların önemi vurgulanarak, diğer kurallara titizlikle uyularak, nağmelerin oluşturulmasına yönelik gezinti yapmak şeklinde ifade edilebilir (Akt., Sümbüllü, 2006, s. 45).

Atışma: Türkiye'nin belirli bölgelerindeki Âşıklık geleneği; en az iki âşığın aralarında karşılama, deyişme veya karşıberi adıyla bilinen bir deneme geleneği gerçekleştirdiği bir iletişim şeklini içermektedir. Bu gelenekte Âşıklar, saz eşliğinde veya sözlü olarak birbirlerini sınamak amacıyla karşılıklı olarak etkileşimde bulunurlar (Günay, 1988, s. 47).

İKİNCİ BÖLÜM

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun aktarım yolu ile naklettiği usta malı eserleri, beste türküleri, uzun havaları, hikâyeli türküleri ezgisel ve sözel bir şekilde yazılı hale getirmeyi amaçlayan betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırma modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bilimsel bir araştırma modelidir. "Betimsel araştırma yönteminde, herhangi bir durum, olay ve problemi etraflıca tanımlamak, yorumlamak ve irdelemek için kullanılır ve ölçütler belirleyerek incelenen olaylar ve değişkenler arasında ilişkinin varlığı ve derecesi sorgulanır." (Aydoğdu vd., 2017, s. 558-559).

Araştırma genel tarama modelinde olup literatür tarama yöntemi kullanılmıştır. "Literatür taraması araştırma problemi ile ilgili bilginin, literatürün özeti sentezi ve incelenmesidir. Literatürde mesleki dergiler, makaleler, bilimsel kitap ve monografiler, dokümanlar ve tezler incelenir. Kuramsal tartışmalar, felsefi yazılar, betimlemeler değerlendirmeler ve ampirik araştırma raporlarını oluşturur" (Balcı, 2018, s. 75).

Araştırmada, ayrıca Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun icra etmiş olduğu eserlerin tespitinde literatür tarama yanında sözlü görüşmeler (mülakat) yapılmıştır. "Görüşme, en az iki birey arasında sözlü yollarla gerçekleştirilen iletişim sürecini ifade eder ve ilgili kişilerden veri toplama amacıyla araştırmanın odaklandığı sorular etrafında gerçekleştirilen bir veri toplama yöntemidir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir" (Büyüköztürk vd., 2017, s. 158).

Araştırmada Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserler, makam ve usul özellikleri doğrultusunda belirlenmeye çalışılmış ve araştırmanın alt problemlerinin çözümü için yapılan kaynak taraması ve sözlü görüşmeden sonra araştırma kapsamında müzikal ve edebî değerlendirmeler yapılmıştır. Eserler ile ilgili elde edilen veriler belirlenerek kalıp ezgiler notaya alınmaya çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmada Rüstem Alyansoğlu'ndan derlenip kayıt altına alınan türküler hem evreni hem de örneklemi oluşturmaktadır. Araştırmada eserlerin müzikal ve edebî özellikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu veriler ışığında, Rüstem Alyansoğlu'nun icra

ettiği eserlere yönelik araştırmanın örneklemi doğrultusunda tespit edilen eserler alfabetik olarak Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Seslendirdiği Eserler

Sıra No	Eser Adı
1	Ağlayan Gelin
2	Ayvaz Gelir Otağından
3	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)
4	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)
5	Benim Bu Son Günüme Geldin Ulaştın
6	Bergüzar
7	Bilmem Elâ Gözlüm
8	Bozatlı Hızır
9	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır
10	Buna Devr-i Dünya Derler
11	Çarşamba Gününde
12	Dara Kalasın
13	Derdi Veren Dermanı Ver
14	Ekinler Ekiliyor
15	Fatma Nene
16	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme
17	Garip Bülbül
18	Geçemedim Geçilmez Ki
19	Gel Gel
20	Gelen yok
21	Gözün Aydın
22	Güzelleme
23	Haberin Var Mı (Atışma)
24	Hastası
25	Kan Ağlarım
26	Kara Toprak
27	Kars Çayı
28	Kimin Yârisin
29	Köyüm Seni Hatırladım
30	Mahmudo
31	Muhannet
32	Nazlı Bahdavar
33	Param Yoktur
34	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri
35	Selam Nerde
36	Solan Çiçeği Duydun Mu
37	Şenlik Divanı
38	Tellerimiz Meşgul Çalar
39	Türkmen Güzeli
40	Uçun Kuşlar
41	Uğradım Feleğin Fırtınasına

42	Yaprağımı Döken Yâr
43	Yaz Bizim Ele
44	Yaz Gelir Geçer
45	Yine Bahar Geldi
46	Zalim Felek
47	Zeynebim

Tablo 1'e göre; araştırma örnekleminden elde edilen veriler doğrultusunda, Âşık Rüstem Alyansoğlu' nun çalgısı ile icra ederek seslendirdiği 47 eser tespit edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Tezin kuramsal çerçevesini oluşturan genel bilgileri elde etmek amacıyla çeşitli kaynaklardan yararlanılmıştır. Bu kaynaklar arasında tez, makaleler, internet kaynakları, kitaplar ve âşığın eserleri hakkında bilgiler içeren çeşitli internet kaynakları bulunmaktadır.

Ayrıca Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun oğlu Bilal Alyansoğlu, Âşık Günay Yıldız, Âşık Ensar Şahbazoğlu, Âşık Arif Tellioğlu, Âşık Erdal Balık gibi isimlerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ve çeşitli internet tabanlı müzik platformları üzerinden elde edilen veriler kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Eserler; usul türü, usul kalıpları ve metronom açısından incelenerek usul analizleri yapılmıştır.

Toplanan veriler; düzenlenen alt problemler kapsamında ele alınmış, analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Sonuçlar çalışmanın bulgular kısmında sunulmuştur.

Veri analizi ve yorumlama aşamasında kullanılan işlemci özellikleri Core i5 olan bir bilgisayar tercih edilmiştir. Elde edilen verilerin daha sağlıklı bir biçimde yorumlanabilmesi amacıyla ise 2019 versiyon Microsoft Word, Microsoft Excel ve Finale 2014 nota yazım programı kullanılmıştır.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun eserleri; tarama ve sözlü görüşme yöntemleriyle elde edilen kayıtlar üzerinden karar perdesi, güçlüsü, seyir karakteri, donanımı, genişlemesi ve asma karar perdeleri gibi müziksel özellikler açısından makamsal analizlere tabi tutulmuştur.

Sözlü görüşme yöntemiyle elde edilen Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun eserlerinin usul analizi ise zaman, birim, usul türü, usul kalıpları ve metronom başlıkları gibi unsurları içeren detaylı bir incelemeyle gerçekleştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, araştırmanın örneklemi kapsamında Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu eserler, müzikal ve edebi bakımdan değerlendirilerek elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın Birinci Alt Problemi "Âşık Rüstem Alyansoğlu'ndan elde edilen eserlerin müzikal özellikleri nasıldır?" cümlesi ile ifade edilmiştir.

Elde edilen veriler doğrultusunda müzikal özellikler; Repertuvar, Nitelik, Tür, Biçim, Makam, Usul türü, Usul, Metronom bakımından ele alınmış ve yorumlanmıştır.

Repertuvar bakımından

Araştırma kapsamında, Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik repertuvar bakımından elde edilen bulgular Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2

Repertuvar Bakımından f-% Oranı

Repertuvar Bakımından	f	%
TRT	2	4,26
Kayıtlı Değil	45	95,74
Toplam	**47**	**100**

Tablo 2'den elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin repertuvar bulgularına göre; %4,26 oran ile 2 eser TRT repertuvarına kayıtlı olduğu ve %95, 74 oran ile 45 eserin ise repertuvara kayıtlı olmadığı görülmektedir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda; Ayvaz Gelir Otağından (EK I-2) ve Buna Devr-i Dünya Derler (EK I-10) adlı 2 eserin TRT THM Kırık Havalar Repertuvarına kayıtlı olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında, Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği diğer eserlerin müzik verisine dönüşmesi ile TRT THM Kırık Havalar ve Uzun Havalar Repertuvarına katkı sağlayacağı eserlerin çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Nitelik bakımından

Araştırma kapsamında, Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik nitelik bakımından elde edilen bulgular Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3

Nitelik Bakımından f-% Oranı

Nitelik Bakımından	f	%
Usta Malı Türkü	13	27,66
Beste Türkü	34	72,34
Toplam	**47**	**100**

Tablo 3'den elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin nitelik bulgularına göre; %27,66 oran ile 13 eser anonim sayılabilecek önceki dönem âşıklara ait Usta Malı Türkü ve %72,34 oran ile 34 eserin ise kişisel üretim olan Beste Türkü olduğu görülmektedir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun âşıklık geleneğinin ana hedeflerinden olan gerek kültür aktarıcısı olarak usta malı eserlerin aktarımında gerekse beste türkü üretimi açısından türkü yakıcısı olduğu tespit edilmiştir.

Kültür aktarımı bakımından %27,66 oran ile 13 eser anonim sayılabilecek önceki dönem âşıklara ait Usta Malı Türkü listesi Tablo 4'de görülmektedir.

Tablo 4

Usta Malı Türkü Listesi

Sıra No	Eser Adı	Nitelik
1	Ayvaz Gelir Otağından	Usta malı
2	Benim Bu Son Günüme Geldin Ulaştın	Usta malı
3	Buna Devr-i Dünya Derler	Usta malı
4	Çarşamba Gününde	Usta malı
5	Dara Kalasın	Usta malı
6	Geçemedim Geçilmez Ki	Usta malı
7	Kan Ağlarım	Usta malı
8	Kimin Yârisin	Usta malı
9	Nazlı Bahdavar	Usta malı
10	Şenlik Divanı	Usta malı
11	Uçun Kuşlar	Usta malı
12	Yaprağımı Döken Yâr	Usta malı
13	Yine Bahar Geldi	Usta malı

Araştırma kapsamında, Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun çoğunlukla kendine ait olduğu beste türküleri seslendirdiği ve yapmış olduğu icralar içerisinde usta malı eserlere de yer verdiği söylenebilir. Kişisel üretim olarak beste türkülerin çoğunlukla icra edilmiş olması âşıklık sanatı içerisinde kendine has üslup, tavır ve müzikal zenginliğin de bir göstergesi olarak ele alınması gerektiği ve kendinden sonra ki âşıklara da yön vermesi açısından önemli bir âşık olduğu şeklinde düşünülebilir.

%72,34 oran ile 34 eser ile kişisel üretim olan beste türkü listesi Tablo 5'de görülmektedir.

Tablo 5

Beste Türkü Listesi

Sıra No	Eser Adı	Nitelik
1	Ağlayan Gelin	Beste türkü
2	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	Beste türkü
3	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	Beste türkü
4	Bergüzar	Beste türkü
5	Bilmem Elâ Gözlüm	Beste türkü
6	Bozatlı Hızır	Beste türkü
7	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır	Beste türkü
8	Derdi Veren Dermanı Ver	Beste türkü
9	Ekinler Ekiliyor	Beste türkü
10	Fatma Nene	Beste türkü
11	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme	Beste türkü
12	Garip Bülbül	Beste türkü
13	Gel Gel	Beste türkü
14	Gelen yok	Beste türkü
15	Gözün Aydın	Beste türkü
16	Güzelleme	Beste türkü
17	Haberin Var Mı (Atışma)	Beste türkü
18	Hastası	Beste türkü
19	Kara Toprak	Beste türkü
20	Kars Çayı	Beste türkü
21	Köyüm Seni Hatırladım	Beste türkü
22	Mahmudo	Beste türkü
23	Muhannet	Beste türkü
24	Param Yoktur	Beste türkü
25	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri	Beste türkü
26	Selam Nerde	Beste türkü
27	Solan Çiçeği Duydun Mu	Beste türkü
28	Tellerimiz Meşgul Çalar	Beste türkü
29	Türkmen Güzeli	Beste türkü
30	Uğradım Feleğin Fırtınasına	Beste türkü
31	Yaz Bizim Ele	Beste türkü
32	Yaz Gelir Geçer	Beste türkü
33	Zalim Felek	Beste türkü
34	Zeynebim	Beste türkü

Bu doğrultuda, Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserler içerisinde beste türkülerin çoğunlukta olması, âşıklık geleneği bakımından üretkenliğinin de bir göstergesi olduğu söylenebilir.

Tür bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik tür bakımından bulgular Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6

Tür Bakımından f-% Oranı

Tür Bakımından	f	%
Uzun Havalar	17	36,17
Kırık Havalar	30	63,83
Toplam	**47**	**100**

Tablo 6'dan elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin repertuvar bulgularına göre; %36,17 oran ile 17 eserin Uzun Hava türünde ve %63,83 oran ile 30 eserin Kırık Hava türünde olduğu görülmektedir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun âşıklık geleneğinde icrasal olarak kullanılan Kırık Havaların yanı sıra Kuzey Doğu Anadolu sahası âşıklık geleneğinde sıklıkla görülen Divan, Müstezat, Maya gibi türlerin, Türk halk müziği icra türlerinden Uzun Havalar içerisinde ele alınması ve Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun da bu uzun havaları çoğunlukla icra ettiği tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında, Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun icra ettiği Uzun Hava türündeki eserlerin kullanım sıklığının çoğunlukla tercih edilmesinin diğer bir nedeni ise bu türün âşıklık sanatında da önem arz etmesinden kaynaklanmasından dolayı olduğu söylenebilir. Şöyle ki âşık fasılları, divan gibi çoğunlukla serbest ritimli olarak okunan tür ile başlar, yine türkülü hikayeler içerisinde pek çok kırık havayı barındırmasının yanı sıra uzun hava türünden eserleri de içerir. Dolayısıyla âşıklık sanatı içerisinde aktarılan pek çok ürün kırık hava olduğu gibi uzun hava türünü de ustalık ile icra etmeyi gerektirdiğinden, araştırma konusu olan Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun bu tür ile ilgili eserleri de çoğunlukla icra etmesi, âşıklık geleneğinin önemli bir özelliği olması bakımından olduğu söylenebilir.

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 17 Uzun Hava türündeki eserlerin listesi Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7

Uzun Hava Türündeki Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Türü
1	Ağlayan Gelin	Uzun Hava
2	Benim Bu Son Günüme Geldin Ulaştın	Uzun Hava
3	Dara Kalasın	Uzun Hava
4	Gelen yok	Uzun Hava
5	Hastası	Uzun Hava
6	Kan Ağlarım	Uzun Hava
7	Kars Çayı	Uzun Hava

8	Köyüm Seni Hatırladım	Uzun Hava
9	Muhannet	Uzun Hava
10	Solan Çiçeği Duydun Mu	Uzun Hava
11	Şenlik Divanı	Uzun Hava
12	Yaprağımı Döken Yâr	Uzun Hava
13	Yaz Bizim Ele	Uzun Hava
14	Yaz Gelir Geçer	Uzun Hava
15	Yine Bahar Geldi	Uzun Hava
16	Zalim Felek	Uzun Hava
17	Zeynebim	Uzun Hava

Araştırma kapsamında, Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Kırık Hava olarak adlandırılan ritmik ezgilerin de sıklıkla kullanılması, bu türün gerek âşıklık sanatında, gerek dinleyici açısından gerekse de yöresel özelliklerden dolayı kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 30 Kırık Hava türündeki eserlerin listesi Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8

Kırık Hava Türündeki Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Türü
1	Ayvaz Gelir Otağından	Kırık Hava
2	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	Kırık Hava
3	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	Kırık Hava
4	Bergüzar	Kırık Hava
5	Bilmem Elâ Gözlüm	Kırık Hava
6	Bozatlı Hızır	Kırık Hava
7	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır	Kırık Hava
8	Buna Devr-i Dünya Derler	Kırık Hava
9	Çarşamba Gününde	Kırık Hava
10	Derdi Veren Dermanı Ver	Kırık Hava
11	Ekinler Ekiliyor	Kırık Hava
12	Fatma Nene	Kırık Hava
13	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme	Kırık Hava
14	Garip Bülbül	Kırık Hava
15	Geçemedim Geçilmez Ki	Kırık Hava
16	Gel Gel	Kırık Hava
17	Gözün Aydın	Kırık Hava
18	Güzelleme	Kırık Hava
19	Haberin Var Mı (Atışma)	Kırık Hava
20	Kara Toprak	Kırık Hava
21	Kimin Yârisin	Kırık Hava
22	Mahmudo	Kırık Hava
23	Nazlı Bahdavar	Kırık Hava

24	Param Yoktur	Kırık Hava
25	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri	Kırık Hava
26	Selam Nerde	Kırık Hava
27	Tellerimiz Meşgul Çalar	Kırık Hava
28	Türkmen Güzeli	Kırık Hava
29	Uçun Kuşlar	Kırık Hava
30	Uğradım Feleğin Fırtınasına	Kırık Hava

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Türk halk müziği Uzun Hava ve Kırık Hava türlerinden eserler seslendirmesi, âşıklık sanatı içerisinde yer alan aşığın ileri düzey icra performansı gerçekleştirdiği şeklinde de düşünülebilir.

Biçim bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik biçim bulguları Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9

Biçim Bakımından f-% Oranı

Biçim Bakımından	**f**	**%**
A	19	40,43
A+B	27	57,45
A+B+C	1	2,13
Toplam	**47**	**100**

Tablo 9'dan elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin biçim bulgularına göre; %57,45 oran ile 27 eser A+B, %40,43 oran ile 19 eser A ve %2,13 oran ile 1 eser A+B+C biçiminde düzenlendiği görülmektedir.

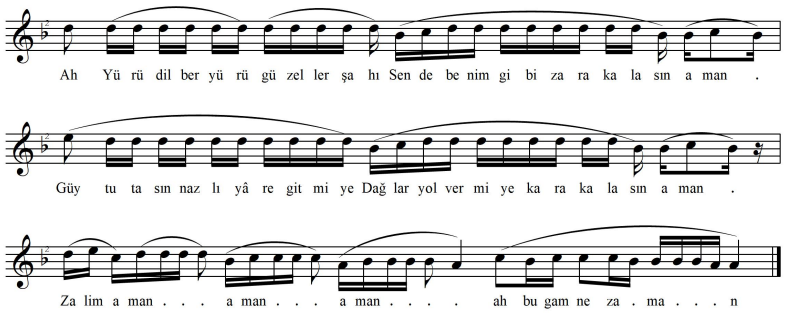
Elde edilen bulgular doğrultusunda; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eser, biçim özelliği bakımından Tek bölümlü Şarkı Formunda olduğu söylenebilir.

Tek bölümlü şarkı formu içerisinde %97, 88 oran ile 44 eser Türk halk müziğinin geleneksel biçimi olan A ve A+B şeklinde iki cümleden oluşan biçim özelliğini büyük ölçüde göstermektedir. Bu bakımdan eserlerin çoğunluğu zemin ve nakarat bölümlerinden oluşan ve türkü formunun da özelliğini gösteren biçimsel özellikleri kapsadığı söylenebilir.

Eserler biçim bakımından incelenirken müzikal ifade biçimi olarak motifler ve cümleler ön planda ele alınmıştır. Bu özellikler çerçevesinde değerlendirilen ve A cümlesinden oluşan Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu, Âşık Hasan'a ait usta malı olan "Dara Kara Kalasın" eserinin örnek biçim incelemesi şu şekildedir.

Eser A şeklinde tek cümleden oluşmaktadır.

A Cümlesi

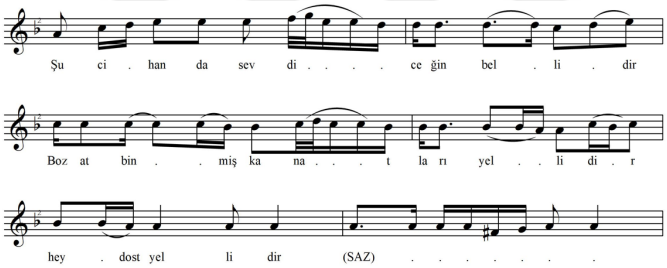

A şeklinde tek cümleden oluşan bu ezgide, 2 mısradan oluşan çekirdek motif dizinin güçlü perdesi olan Re (Nevâ) perdesi eksenli uşşak 4lü içerisinde ezgi seyir özelliği göstermektedir. 3. ve 4. mısralar da aynı motif ile icra edilmiştir. "Zalım aman ah bu gam ne zaman" sözlerini kapsayan terennüm eklemesi ile basamak ezgi hareketi ile karar perdesi olan La (Dügâh) perdesinde Uşşaklı tam karara gelinmiştir.

A+B cümlesinden oluşan Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu, kendi bestesi olan "Boz Atlı Hızır" eserinin örnek biçim incelemesi şu şekildedir.
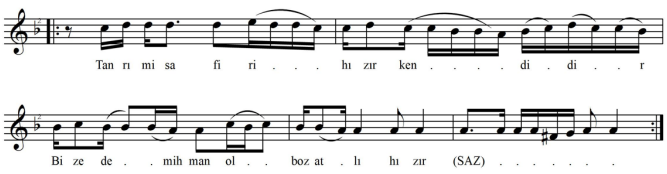
Eser A+B şeklinde iki cümleden oluşmaktadır.

A Cümlesi

A+B şeklinde tek cümleden oluşan bu ezgide A cümlesi, 2 mısradan oluşan çekirdek motif dizinin güçlü perdesi olan Mi (Hüseyni) perdesi eksenli hüseyni 5li içerisinde basamak ezgi hareketi ile karar perdesi olan La (Dügâh) perdesinde Hüseynili tam karara gelinmiştir.

B Cümlesi

B cümlesi, 2 mısradan oluşan çekirdek motif Re (Nevâ) perdesi eksenli uşşak 4lü içerisinde basamak ezgi hareketi ile karar perdesi olan La (Dügâh) perdesinde Uşşaklı tam karara gelinmiştir.

Makam bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik makam bulguları Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10

Makam Bakımından f-% Oranı

Makam Bakımından	f	%
Buselik	2	4,26
Çargah	2	4,26
Hüseyni	14	29,79
Karcığar	1	2,13
Segah	5	10,64
Uşşak	23	48,94
Toplam	**47**	**100**

Tablo 10'dan elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin repertuvar bulgularına göre; %48,94 oran ile 23 eser Uşşak, %29,79 oran ile 14 eser Hüseyni, %10,64 oran ile 5 eser Segah, %4,26 oran ile 2 eser Buselik ve Çargah ve %2,13 oran ile 1 eser ise Karcığar makamlarında oldukları görülmektedir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda; toplam 47 eser içerisinde kullanım sıklığına göre Uşşak, Hüseyni, Segah, Çargah, Buselik ve Karcığar makamlarında ezgilerin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Yöresel özellikler göz önünde bulundurulması halinde; Kars ilinin çoğunlukla Azerbaycan sahası musiki kültüründen etkilendiği bilinir. Bu bakımdan Segah, Buselik makamlarındaki ezgilerin çoğunlukla kullanılması beklenirken, Uşşak ve Hüseyni makamlarındaki ezgiler %78,73 oran ile 37 eserde kullanılmıştır. Bu durum özellikle bölgede Yerli Havalar olarak adlandırılan ve Kuzey Doğu Anadolu sahasının etkisi ile oluşturulan ezgi özelliği gösterdiği söylenebilir. Dolayısıyla Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği ezgiler içerisinde Yerli havaların etkisi ile Kuzey Doğu Anadolu'ya ait bölgesel müzik kültürünün etkisinin çoğunlukla kullanılmasının yanı sıra Kars ilinin yakın kültür ilişkisi içerisinde olduğu Azerbaycan sahası müzik kültürünün etkilerini de ezgilerinde görmenin mümkün olduğu söylenebilir. Bu bakımdan Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun yörenin bütün müzik ve kültür özelliklerini ezgilerinde barındırdığı görülebilir.

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik makam verileri Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11

Makamlara Göre Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Makam
1	Ağlayan Gelin	Hüseyni
2	Ayvaz Gelir Otağından	Hüseyni
3	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	Uşşak
4	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	Uşşak
5	Benim Bu Son Günüme Geldin Ulaştın	Uşşak
6	Bergüzar	Uşşak
7	Bilmem Elâ Gözlüm	Karciğar
8	Bozatlı Hızır	Uşşak
9	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır	Hüseyni
10	Buna Devr-i Dünya Derler	Uşşak
11	Çarşamba Gününde	Hüseyni
12	Dara Kalasın	Uşşak
13	Derdi Veren Dermanı Ver	Uşşak
14	Ekinler Ekiliyor	Uşşak
15	Fatma Nene	Uşşak
16	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme	Segâh
17	Garip Bülbül	Segâh
18	Geçemedim Geçilmez Ki	Uşşak
19	Gel Gel	Hüseyni
20	Gelen yok	Hüseyni
21	Gözün Aydın	Uşşak
22	Güzelleme	Segâh
23	Haberin Var Mı (Atışma)	Hüseyni
24	Hastası	Hüseyni
25	Kan Ağlarım	Çargâh
26	Kara Toprak	Uşşak
27	Kars Çayı	Hüseyni
28	Kimin Yârisin	Uşşak
29	Köyüm Seni Hatırladım	Hüseyni
30	Mahmudo	Uşşak
31	Muhannet	Uşşak
32	Nazlı Bahdavar	Segâh
33	Param Yoktur	Uşşak
34	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri	Çargâh
35	Selam Nerde	Uşşak
36	Solan Çiçeği Duydun Mu	Hüseyni
37	Şenlik Divanı	Segâh
38	Tellerimiz Meşgul Çalar	Uşşak
39	Türkmen Güzeli	Hüseyni
40	Uçun Kuşlar	Hüseyni
41	Uğradım Feleğin Fırtınasına	Uşşak
42	Yaprağımı Döken Yâr	Uşşak
43	Yaz Bizim Ele	Buselik
44	Yaz Gelir Geçer	Buselik

45	Yine Bahar Geldi	Uşşak
46	Zalim Felek	Hüseyni
47	Zeynebim	Uşşak

Eserler makam bakımından incelenirken makamsal ifade biçimi olarak geçki ve çeşniler ön planda ele alınmıştır. Bu özellikler çerçevesinde değerlendirilen ve Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu, Âşık Mansır'a ait usta malı olan "Kan Ağlarım" eserinin örnek makam incelemesi şu şekildedir.

Eserin Karar Perdesi :Do (Çargâh) perdesidir.

Eserin Güçlüsü :Sol (Gerdaniye)
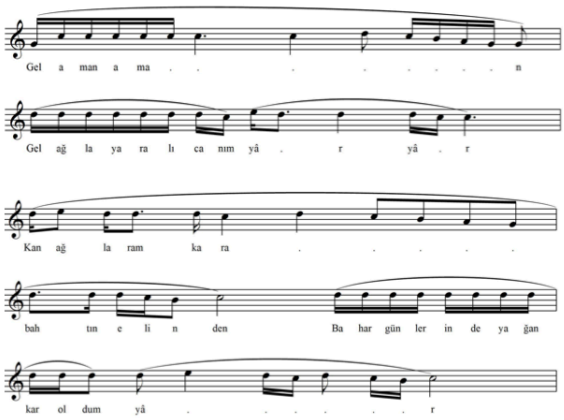
Eserin Seyir Karakteri :Çıkıcı

Eserin Donanımı :Yok

Eserin Genişlemesi :Pes taraftan Rastta Çargahlı genişleme yapılmıştır.

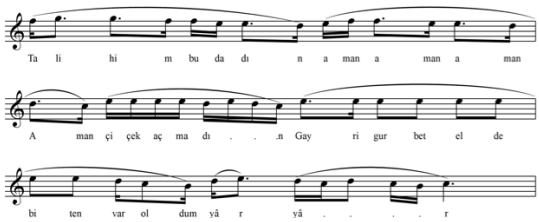
Eserin Asma Karar Perdeleri **:**Eser A+B şeklinde iki cümleden oluşmaktadır.

A Cümlesi

A cümlesinde; Sol (Rast) perdesinde çargahlı simetrik pes taraftan genişlemeyle seyre başlanılmış ve çargah 5li içerisinde ezgi hareketine devam ederek, Do (Çargah) perdesinde çıkıcı seyir özelliğinden kaynaklı çargahlı tam karar yapılmıştır.

B Cümlesi

B cümlesinde; Mi (Hüseyni) perdesinde kürdili, Re(Neva) perdesinde buselikli asma kararlar yaparak Do (Çargah) perdesinde çargahlı tam karar yapılmıştır.

Elde edilen veriler doğrultusunda; Kan Ağlarım eserinin Türk Sanat Musikisi makamları içerisinden Çargâh makamı ile paralellik gösterdiği ve Çargâh dizisinde olduğu söylenebilir.

Usul türü bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik usul türü bulguları Tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12

Repertuvar Bakımından f-% Oranı

Usul Türü Bakımından	f	%
Ana Usul	15	31,91
Ana Usul Üçerli Şekli	6	12,77
Birleşik Usul	7	14,89
Karma Usul	2	4,26
Serbest Ritimli	17	36,17
Toplam	**47**	**100**

Tablo 12'den elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin repertuvar bulgularına göre; %36,17 oran ile 17 eserin Serbest Ritimli ezgilerden oluştuğu görülmektedir. %31,91 oran ile 15 eserin Ana usul, %14,89 oran ile 7 eserin Birleşik usul, %12,77 oran ile 6 eserin Ana usullerin üçerli şekli ve %4,26 oran ile 2 eserin Karma usuller ile ölçülendirildiği görülmektedir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eser içerisinde Serbest ritimli 17 eserin, uzun hava türündeki eserlerden kaynaklandığı söylenebilir.

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 17 serbest ritimli esere yönelik bulgular Tablo 13'de gösterilmiştir.

Tablo 13

Serbest Ritimli Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Usul Türü
1	Ağlayan Gelin	Serbest
2	Benim Bu Son Günüme Geldin Ulaştın	Serbest
3	Dara Kalasın	Serbest
4	Gelen yok	Serbest
5	Hastası	Serbest
6	Kan Ağlarım	Serbest
7	Kars Çayı	Serbest
8	Köyüm Seni Hatırladım	Serbest
9	Muhannet	Serbest
10	Solan Çiçeği Duydun Mu	Serbest

11	Şenlik Divanı	Serbest
12	Yaprağımı Döken Yâr	Serbest
13	Yaz Bizim Ele	Serbest
14	Yaz Gelir Geçer	Serbest
15	Yine Bahar Geldi	Serbest
16	Zalim Felek	Serbest
17	Zeynebim	Serbest

Geri kalan 30 eser içerisinde 21 eser, Ana usuller ve üçerli şekilleri ile ölçülendirilmiştir. Bu bakımdan en fazla kullanılan usul türünün Ana usuller olduğunu söylemek mümkündür. Birleşik usuller ile 7 eser, Karma usuller ile 2 eser ölçülendirilmiştir.

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 30 eserin usul türüne göre bulguları Tablo 14'de gösterilmiştir.

Tablo 14

Usul Türüne Göre Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Usul Türü
1	Ayvaz Gelir Otağından	Ana Usul/Üçerli
2	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	Ana Usul/Üçerli
3	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	Ana Usul/Üçerli
4	Bergüzar	Ana Usul
5	Bilmem Elâ Gözlüm	Ana Usul
6	Bozatlı Hızır	Birleşik Usul
7	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır	Ana Usul
8	Buna Devr-i Dünya Derler	Ana Usul
9	Çarşamba Gününde	Ana Usul
10	Derdi Veren Dermanı Ver	Birleşik Usul
11	Ekinler Ekiliyor	Ana Usul
12	Fatma Nene	Ana Usul
13	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme	Ana Usul/Üçerli
14	Garip Bülbül	Karma Usul
15	Geçemedim Geçilmez Ki	Ana Usul
16	Gel Gel	Birleşik Usul
17	Gözün Aydın	Ana Usul
18	Güzelleme	Ana Usul/Üçerli
19	Haberin Var Mı (Atışma)	Birleşik Usul
20	Kara Toprak	Birleşik Usul
21	Kimin Yârisin	Ana Usul
22	Mahmudo	Ana Usul
23	Nazlı Bahdavar	Ana Usul/Üçerli
24	Param Yoktur	Ana Usul
25	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri	Karma Usul
26	Selam Nerde	Birleşik Usul
27	Tellerimiz Meşgul Çalar	Ana Usul
28	Türkmen Güzeli	Ana Usul
29	Uçun Kuşlar	Birleşik Usul

Araştırma kapsamında, Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin çoğunlukta Ana usuller olmak üzere birleşik ve karma usul türlerinin de kullanıldığı ve Ana usullerin üçerli şekillerinin ise yöresel müzik özelliklerinden kaynaklı olduğu söylenebilir.

Usul bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik usul bulguları Tablo 15'de gösterilmiştir.

Tablo 15

Usul Bakımından f-% Oranı

Usul Bakımından	f	%
2/4	3	6,38
4/4	12	25,53
5/8	4	8,51
6/8	2	4,26
7/8	3	6,38
10/8	2	4,26
12/8	4	8,51
Yok	17	36,17
Toplam	**47**	**100**

Tablo 15'den elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin usul bulgularına göre; %36,17 oran ile 17 eserin Serbest Ritimli ölçülerden oluşan Uzun havalar olduğu görülmektedir. Bundan dolayı eserlerde usul rakamları bulunmamaktadır.

Ana usuller ve üçerli şekillerinden oluşan; %25,53 oran ile 12 eser 4/4lük, %8,51 oran ile 4 eser 4 zamanlı usulün üçerli şekli olan 12/8lik, %6,38 oran ile 3 eser 2/4lük, %4,26 oran ile 2 eser 2 zamanlı usulün üçerli şekli olan 6/8lik ile ölçülendirildiği görülmektedir.

Birleşik usullerden oluşan; %8,51 oran ile 4 eser 5/8lik, %6,38 oran ile 3 eser 7/8lik usul ile ölçülendirilmiştir.

Karma usullerden oluşan ve %4,26 oran ile 2 eser 10/8lik usul ile ölçülendirilmiştir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eser içerisinde Serbest ritimli 17 uzun hava türündeki eserden dolayı usul bulunmamaktadır.

Geri kalan 30 eser içerisinde 21 eser, Ana usuller ve üçerli şekilleri ile ölçülendirilmiştir. Bu bakımdan Ana usuller içerisinde kullanım sıklığına göre en fazla

4/4lük olduğu söylenebilir. Ardından sırası ile 12/8, 2/4 ve 6/8lik usuller geldiği söylenebilir.

Birleşik usuller içerisinde kullanım sıklığına göre en fazla 5/8lik ve 7/8 lik usuller kullanılmıştır.

Karma usuller içerisinde ise yalnız 10/8lik usulün kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik usullere göre eser listesi Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16

Usullerine Göre Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Usul
1	Ağlayan Gelin	Yok
2	Ayvaz Gelir Otağından	6/8
3	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	12/8
4	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	12/8
5	Benim Bu Son Günüme Geldin Ulaştın	Yok
6	Bergüzar	2/4
7	Bilmem Elâ Gözlüm	4/4
8	Bozatlı Hızır	7/8
9	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır	4/4
10	Buna Devr-i Dünya Derler	4/4
11	Çarşamba Gününde	4/4
12	Dara Kalasın	Yok
13	Derdi Veren Dermanı Ver	5/8
14	Ekinler Ekiliyor	4/4
15	Fatma Nene	2/4
16	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme	12/8
17	Garip Bülbül	10/8
18	Geçemedim Geçilmez Ki	2/4
19	Gel Gel	7/8
20	Gelen yok	Yok
21	Gözün Aydın	4/4
22	Güzelleme	6/8
23	Haberin Var Mı (Atışma)	5/8
24	Hastası	Yok
25	Kan Ağlarım	Yok
26	Kara Toprak	5/8
27	Kars Çayı	Yok
28	Kimin Yârisin	4/4
29	Köyüm Seni Hatırladım	Yok
30	Mahmudo	4/4
31	Muhannet	Yok
32	Nazlı Bahdavar	12/8

33	Param Yoktur	4/4
34	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri	10/8
35	Selam Nerde	7/8
36	Solan Çiçeği Duydun Mu	Yok
37	Şenlik Divanı	Yok
38	Tellerimiz Meşgul Çalar	4/4
39	Türkmen Güzeli	4/4
40	Uçun Kuşlar	5/8
41	Uğradım Feleğin Fırtınasına	4/4
42	Yaprağımı Döken Yâr	Yok
43	Yaz Bizim Ele	Yok
44	Yaz Gelir Geçer	Yok
45	Yine Bahar Geldi	Yok
46	Zalim Felek	Yok
47	Zeynebim	Yok

Araştırma kapsamında, Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserler içerisinde en fazla Ana usullerden 4/4lük, Birleşik usullerden 5/8lik ve Karma usullerden 10/8lik usullerin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kars ili yöresel müzik özelliklerinden kaynaklı olarak Azerbaycan sahası müzik kültürü etkisi ile ana usullerin üçerli şekillerinin yörede sıklıkla kullanıldığı söylenebilir. Bu bakımdan 6/8lik ve 12/8lik usullerin tespit edilmesi doğal bir sonuçtur. Özellikle 5/8lik birleşik usulün çoğunlukla kullanılması ise yörede Köroğlu ve Sümmani havalarının sıklıkla icra edilmesinden kaynaklandığı için olduğu söylenebilir. Karma usullerden 10/8lik özellikle Curcuna usulünün kullanılması ise Kuzey Doğu ve Güney Doğu Anadolu'da bu usulün yaygın kullanılması nedeni ile olduğu düşünülmektedir.

Metronom bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik metronom bulguları Tablo 17'de gösterilmiştir.

Tablo 17

Metronom Bakımından f-% Oranı

Metronom Bakımından	**f**	**%**
Var	30	63,83
Yok	17	36,17
Toplam	**47**	**100**

Tablo 3.17'den elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin metronom bulgularına göre; %63,83 oran ile 30 eseri kapsayan kırık havada metronom bulunmakta, %36,17 oran ile 17 eserde ise uzun hava türünde eser olmaları nedeni ile metronom kullanılmamaktadır.

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu 30 kırık havayı kapsayan eserlerin metronoma göre eser listesi Tablo 18' de gösterilmiştir.

Tablo 18

Metronoma Göre Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Metronom
1	Ayvaz Gelir Otağından	145
2	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	168
3	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	168
4	Bergüzar	230
5	Bilmem Elâ Gözlüm	257
6	Bozatlı Hızır	195
7	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır	175
8	Buna Devr-i Dünya Derler	172
9	Çarşamba Gününde	210
10	Derdi Veren Dermanı Ver	200
11	Ekinler Ekiliyor	200
12	Fatma Nene	165
13	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme	320
14	Garip Bülbül	200
15	Geçemedim Geçilmez Ki	165
16	Gel Gel	135
17	Gözün Aydın	155
18	Güzelleme	260
19	Haberin Var Mı (Atışma)	196
20	Kara Toprak	150
21	Kimin Yârisin	185
22	Mahmudo	125
23	Nazlı Bahdavar	195
24	Param Yoktur	153
25	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri	125
26	Selam Nerde	285
27	Tellerimiz Meşgul Çalar	180
28	Türkmen Güzeli	212
29	Uçun Kuşlar	212
30	Uğradım Feleğin Fırtınasına	155

Tablo 18'den elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu 30 kırık havadan oluşan eserin metronom bulgularına göre; 125 ve 320 aralığında değiştiği görülmektedir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu 30 eserin allegro, presto ve Prestissimo metronomlarında oldukları söylenebilir.

30 kırık havayı kapsayan eserlere yönelik metronom değeri bulguları Tablo 19' da gösterilmiştir.

Tablo 19

Metronom Değeri Bakımından f-% Oranı

Terim	Anlam	BPM	f	%
Allegro	Hızlı	120-168	10	33,33
Presto	Çok Hızlı	168-200	9	30,00
Prestissimo	Son Derece Hızlı	200 ve üstü	11	36,67
	Toplam		**30**	**100**

Tablo 19'dan elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu 30 kırık hava türündeki eserin metronom bulgularına göre; %36,67 oran ile 11 eser son derece hızlı anlamına gelen ve dakika başına belirtilen vuruş sayısı (BPM) 200 ve üstü olan Prestissimo, %33,33 oran ile 10 eser hızlı anlamına gelen ve dakika başına belirtilen vuruş sayısı (BPM) 120-168 arasında olan Allegro, %30,00 oran ile 9 eser ise çok hızlı anlamına gelen ve dakika başına belirtilen vuruş sayısı (BPM) 168-200 arasında olan Presto metronomlarında oldukları görülmektedir.

Araştırma kapsamında, Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserlerin sırası son derece hızlı anlamına gelen Prestissimo, hızlı anlamına gelen Allegro ve çok hızlı anlamına gelen Presto metronomlarında oldukları tespit edilmiştir.

En fazla kullanılan metronom aralığının 200 ve üstü olan ve son derece hızlı anlamına gelen Prestissimo olduğu söylenebilir. Bu temponun çoğunlukla kullanılma nedeni olarak Kars ili yöresel özelliklerinden ve Azerbaycan sahası müzik kültürünün yöreye etkisinden kaynaklanmasından dolayı olduğu söylenebilir.

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın İkinci Alt Problemi "Âşık Rüstem Alyansoğlu'ndan elde edilen eserlerin edebî özellikleri nasıldır?" cümlesi ile ifade edilmiştir.

Elde edilen veriler doğrultusunda edebî özellikler; Konu, Hikaye, Vezin, Hece sayısı, Nazım biçimi, Âşık makamları (ezgi kalıpları) bakımından ele alınmış ve yorumlanmıştır.

Konu bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik konu bakımından bulgular Tablo 20' de gösterilmiştir.

Tablo 20

Konu Bakımından f-% Oranı

Konu Bakımından	f	%
Ağıt/Sevgiliye	1	2,13
Aşk	6	12,77
Ayrılık	2	4,26
Dini	2	4,26
Eleştiri	2	4,26
Hasret/Sevgiliye	7	14,89
Gurbet	5	10,64
Güzelleme	1	2,13
Kahramanlık	2	4,26
Nasihat	3	6,38
Ölüm	3	6,38
Sevgi	4	8,51
Sitem	7	14,89
Yakınma	2	4,26
Toplam	**47**	**100**

Tablo 20'de Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserden elde edilen bulgulara göre; %14,89 oran ile 7'şer eser Hasret ve Sitem, %12,77 oran ile 6 eser Aşk, %10,64 oran ile 5 eser Gurbet, %8,51 oran ile 4 eser Sevgi, %6,38 oran ile 3'er eser Nasihat ve Ölüm, %4,26 oran ile 2'şer eser Ayrılık, Dini, Eleştiri, Kahramanlık ve Yakınma ve %2,13 oran ile 1'er eser ise Ağıt ve Güzelleme konularında oldukları tespit edilmiştir.

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu 47 eserlerin konularına göre eser listesi Tablo 21'de gösterilmiştir.

Tablo 21

Konularına Göre Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Konu
1	Ağlayan Gelin	Ağıt/Sevgiliye
2	Ayvaz Gelir Otağından	Kahramanlık
3	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	Ölüm
4	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	Ölüm
5	Benim Bu Son Günüme Geldin Ulaştın	Hasret/Sevgiliye
6	Bergüzar	Hasret/Sevgiliye
7	Bilmem Elâ Gözlüm	Ayrılık
8	Bozatlı Hızır	Kahramanlık
9	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır	Aşk
10	Buna Devr-i Dünya Derler	Nasihat
11	Çarşamba Gününde	Aşk
12	Dara Kalasın	Sitem/Sevgiliye
13	Derdi Veren Dermanı Ver	Dini/Yakarış

14	Ekinler Ekiliyor	Aşk
15	Fatma Nene	Sitem
16	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme	Yakınma
17	Garip Bülbül	Sitem/Sevgiliye
18	Geçemedim Geçilmez Ki	Nasihat
19	Gel Gel	Hasret/Sevgiliye
20	Gelen yok	Hasret/Sevgiliye
21	Gözün Aydın	Eleştiri
22	Güzelleme	Güzelleme
23	Haberin Var Mı (Atışma)	Dini
24	Hastası	Aşk
25	Kan Ağlarım	Gurbet
26	Kara Toprak	Ölüm
27	Kars Çayı	Sevgi/Memleket
28	Kimin Yârisin	Aşk
29	Köyüm Seni Hatırladım	Gurbet
30	Mahmudo	Eleştiri/Sicilleme
31	Muhannet	Gurbet
32	Nazlı Bahdavar	Sevgi
33	Param Yoktur	Sitem
34	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri	Aşk
35	Selam Nerde	Nasihat
36	Solan Çiçeği Duydun Mu	Sitem
37	Şenlik Divanı	Hasret/Sevgiliye
38	Tellerimiz Meşgul Çalar	Gurbet
39	Türkmen Güzeli	Sevgi
40	Uçun Kuşlar	Hasret/Sevgiliye
41	Uğradım Feleğin Fırtınasına	Yakınma
42	Yaprağımı Döken Yâr	Sitem/Sevgiliye
43	Yaz Bizim Ele	Gurbet
44	Yaz Gelir Geçer	Sevgi/Sevda
45	Yine Bahar Geldi	Hasret/Sevgiliye
46	Zalim Felek	Sitem/Sevgiliye
47	Zeynebim	Ayrılık/Sevgiliden

Elde edilen bulgular doğrultusunda; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserler içerisinde din dışı konuların büyük ölçüde kullanıldığı tespit edilmiş ve Derdi Veren Dermanı Ver ile Haberin Var Mı? adlı eserlerin yalnız dini konulu olduğu saptanmıştır.

Din dışı konular içerisinde en fazla kullanılan temalar hasret ve sitem konuları olduğu tespit edilmiştir. Bu konuları nicel olarak sırasıyla Aşk, Gurbet, Sevgi, Nasihat ve Ölüm, Ayrılık, Dini, Eleştiri, Kahramanlık ve Yakınma ve Ağıt ve Güzelleme konuları takip etmektedir.

En fazla kullanılan temalardan hasret ve özlemi dile getiren eserlerin tamamı sevgiliye yöneliktir. Sevgiliye duyulan hasreti dile getiren Bergüzar adlı örnek eser güftesi aşağıdaki gibidir.

1.

Ne kadar anlatsam sözüme inan

Yakıp yıkıp kül eylesen unutmam

Her dakika her saat ve de her zaman

Göz yaşını sel eylesen unutmam

2.

Hasretinle ettin beni divane

Kirpiğin ok gibi batar sineme

Bağlayıp kolumu atsan zindana

Yusuf gibi kul eylesen unutmam

3.

Alyansoğlu bu dert seni bezdirsin

Mecnun kimi çölden çöle gezdirsin

Yâr kapısında mezarımı kazdırsın

Üzerimden yol eylesen unutmam

En fazla kullanılan temalardan sitemi dile getiren eserlerin 4'ü sevgiliye yöneliktir. Sevgiliye sitemin dile getirildiği Zalim Felek adlı örnek eser güftesi aşağıdaki gibidir.

1.

Zalim felek vurdu bir ok bağrıma

Figan ettim sazımdaki tel gibi

Poyraz yeli kast eyledi dalıma

Soldum gittim dolu vuran gül gibi

2.

Dost olayım dedim yüzün çevirdi

Çarptı tokadıyla vurdu devirdi

Dert yerine çekilmeyen dert verdi

Herkese çiğnetti geçti yol gibi

3.

Gönlüm teknesini dalgalar kaptı

Bozulmuş muskası yolundan saptı

Alyansoğlu sana kaderin kaldı

Her yana savurdu tozan kül gibi

Sevgiliye duyulan sitemin dışında 3 eserde ise feleğe ve kişisel, kişiye özgü sitem dile getirilmiştir. Solan Çiçeği Duydun Mu? adlı örnek eser güftesi aşağıdaki gibidir.

1.

Dinle beni baba Lâçin

Yalan çiçeği duydun mu?

Dolu vurmuş yârim için

Solan çiçeği duydun mu?

2.

Bu bağrıma vura vura

En sonunda ettin yara

Dalga vurup derinlere

Dalan çiçeği duydun mu?

3.

Alyansoğlu dertler saçtı

Bu gönlümde yara açtı

Rüya gibi geldi geçti

Yalan çiçeği duydun mu?

Hikaye bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik hikaye bulguları Tablo 22'de gösterilmiştir.

Tablo 22

Hikaye Bakımından f-% Oranı

Hikaye Bakımından	f	%
Var	6	12,77
Yok	41	87,23
Toplam	**47**	**100**

Tablo 22'de Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserden elde edilen bulgulara göre; %87,23 oran ile 41 eserin hikayesi mevcuttur değildir. %12,77 oran ile 6 eserde ise hikayelerinin oldukları tespit edilmiştir.

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu 6 eserlerin hikayelerine göre eser listesi Tablo 23'de gösterilmiştir.

Tablo 23

Hikayelerine Göre Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Hikâye
1	Ağlayan Gelin	Mevcut
2	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	Mevcut
3	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	Mevcut
4	Bergüzar	Mevcut
5	Gel Gel	Mevcut
6	Solan Çiçeği Duydun Mu	Mevcut

Elde edilen bulgular doğrultusunda; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserler içerisinde 6 eserin hikayesine ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında Ağlayan Gelin[6] (EK I-1) adlı eserin hikayesi şu şekildedir:

Alyansoğlu, Muş ilinin Varto ilçesine sünnet düğününe davet edilir. At sırtında günlerce yolculuk eder, yolculuk esnasında yol kenarında içli içli ağlayan bir kadın görür. Atından inerek kadının yanına yaklaşan Alyansoğlu, ona niçin ağladığını sorar. Kadın: "Âşık kardeş, benim köyüm Varto depreminde gördüğün gibi harabeye döndü. Eşimi ve iki çocuğumu bu depremde yitirdim. Söyle, ben nasıl ağlamayayım? Âşık kardeş, bu derdime ne söylersin?" diye yakınarak meramını dile getirir. Acılı kadının durumundan etkilenen Alyansoğlu'nun göz yaşları ile aşağıda yer verilen dörtlükleri söylediği ifade edilir.

Araştırma kapsamında Bacanak 1, Bacanak 2 ve Gel Gel[7] (EK I-3, EK I-4, EK I-19) adlı eserlerin hikayesi şu şekildedir:

[6] Bilal Alyansoğlu, kişisel görüşme, Mart 2023.
[7] Bilal Alyansoğlu, kişisel görüşme, Mart 2023.

İstanbul'a plak doldurmak için giden Alyansoğlu, kaldığı otelde gördüğü rüyadan çok etkilenmiş ve yaşamını derinden etkileyen bu rüya sonrasında çoğunlukla eserlerinde ölüm, ayrılık ve hasret konularını işlemiştir. Oğlu Bilal Alyansoğlu babasının gördüğü rüyayı şöyle anlatmaktadır: Babam Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun 21.10.1971 tarihinde kaldığı otel odasına gelen ak sakallı bir pir onunla konuşmaya başlarlar. Ak sakallı pir konuşmaları esnasında Alyansoğlu'na kendisinin Azrail olduğunu ve canını almaya geldiğini, söyler. Bunun üzerine henüz 32 yaşında olan Alyansoğlu, kendisinin çok genç olduğunu ve köylerinde 90'lı yaşlarda yaşlı kimselerin olduğunu söyleyerek Azrail'den onların canını almasını ister. Azrail; Alyansoğlu'nun bu isteğini reddedince bu defa korkuya kapılan Alyansoğlu on altı yaşında olan baldızına karşılık Azrail'den kendi canını affetmesini ister. Azrail, Alyansoğlu'nun isteğini kabul eder fakat kendisine on yıl süre vererek bu süre tamamlandığında canını alacağını kendisine söyler. Korku ile uyanan Alyansoğlu bunun rüya olduğunu anlar ve şükreder. Bu gördüğü rüya da olsa Alyansoğlu'nun yüreğine artık bir korku düşmüştür. Gördüğü rüyanın etkisiyle evine telefon açar Alyansoğlu baldızının iyi olduğunu öğrenince rahatlar. Fakat gördüğü rüyanın etkisinden kurtulamayan Alyansoğlu "Bacanak-1 (Alyansoğlundan-Azraile)" ve "Bacanak-2 (Azrail'den-Alyansoğlu'na)" adlı iki eser ile Azrail'e türkü yazar. Rüyanın etkisinden kurtulamayan Alyansoğlu hatta kendisine mezar taşı yaptırarak bu konu üzerine "Gel Gel" adlı bir eser daha bestelemiştir. Alyansoğlu, ölünce mezar taşının üzerine kendisine ait olan bir mısralık eserini yazılmasını ailesine vasiyet eder. Bir süre Kars'ta ikamet eden Alyansoğlu, 1969 tarihinde İzmir'e göç eder İzmir'de yaşadığı süre zarfında geçim sıkıntıları yaşayan Alyansoğlu, diğer yandan da kentin kültürüne alışamaz Göç ettiği İzmir'de yaşadığı problemlerin de etkisiyle kendisinde çeşitli hastalıklar belirmeye başlar. Alyansoğlu tıkanan safra yolları nedeniyle iki kez sarılık geçirmiş, üçüncü kez de aynı hastalığa yakalanan Alyansoğlu, İzmir Bornova'da bulunan Trafik Hastanesinde 42 yaşında yaşama veda etmiştir. Alyansoğlu'nun 21.10.1971 tarihinde gördüğü rüya, kendisine on yıl sonra canını almaya geleceğini söyleyen Azrail'in verdiği süre ile aynı zamanda tam 10 yıl sonra aynı gün ve ay olan 21.10.1981 tarihinde hayata veda etmesi ise şaşırtıcıdır. İzmir Bayraklı Yamanlar köyü Soğukkuyu Mezarlığı'na defnedilen Alyansoğlu, ölmeden önce kendisinin yaptırdığı mezar taşının üzerine vasiyet ettiği gibi kendi dörtlüğü yazılmıştır.

Araştırma kapsamında Bergüzar[8] (EK I-6) adlı eserin hikayesi şu şekildedir:

On dört yaşındaki Âşık Rüstem Alyansoğlu, köylerine uğrayan gezgin sanatkârlardan biri olan Bergüzar adlı göçebe bir kıza gönül verir. Bergüzar, kendisinin bekâr olduğunu söyleyince, Alyansoğlu 'nu büyük bir heyecan sarar. Ancak, kalbinde

[8] Bilal Alyansoğlu, kişisel görüşme, Mart 2023.

yeşeren bu aşkın yolu, Bergüzar'ın başka biriyle nişanlı olduğunu öğrenmesiyle kapanır. Bu acı gerçek, Alyansoğlu'nun içsel dünyasını derin bir hüzünle sarar ve her geçen gün bu hüzün artar. Yaşadığı bu olayın da etkisiyle kendisini sazına adayan Alyansoğlu, kendisini şiirler yazarak ve türküler söyleyerek teselli etmeye çalışır. Alyansoğlu'nun *Bergüzar* adlı ilk türküsünü gönül verdiği Bergüzar için yaktığı söylenir.

Araştırma kapsamında Solan Çiçeği Duydun Mu?[9] (EK I-36) adlı eserin hikayesi şu şekildedir:

Günlerden bir gün Âşık Lâçin Aladağlının (Baba Lâçin) evliliğinin üzerinden yıllar geçmesine rağmen bir türlü çocuğu olmuyordu ve eşi de bu duruma çok üzülüyordu. Eşi bir gün Baba Lâçin'e seslenir:" Lâçin senden bir şey isteyeceğim eğer isteğimi yerine getirirsen sana hakkımı helal edeceğim, isteğimi yerine getirmezsen sana hakkımı helal etmeyeceğim." der. Baba Lâçin: "Söyle bakalım, nedir?" der. Eşi:" Soyunun devam etmesini ocağının tütmesini istiyorum ve bunun için seni evlendirmek istiyorum." der. Baba Lâçin bu sözleri duyunca çok üzülür. Eşine: "Keşke göğsüme bir hançer saplasaydın da benden bunu istemeseydin." der. Çaresiz kalan Baba Lâçin, evlenir. Evliliğinden yıllar sonra eşleri aynı anda gebe kalır ve ikisinin de birer erkek çocukları olur. Tabi hikâye bu ya zaman çabucak geçer, çocuklar büyür; günlerden bir gün rahmetli Âşık Baba Lâçin ve rahmetli Âşık Rüstem Alyansoğlu Göle'ye bir düğüne giderler. Bu arada Baba Lâçin'in ilk eşinden olan çocuğu, Mehmet, Kağızman' da köylerindeki gölete düşerek boğulur. Göle'de bulunan jandarma ekipleri düğün evine gider, Âşık Baba Lâçin ve Âşık Rüstem Alyansoğlu 'nu düğün evinden alıp karakola getirirler. Kapıda bekletilen Âşıklardan önce Rüstem Alyansoğlu komutanın odasına çağırılır ve durum anlatılır.

-Komutan: Bu durumu Baba Lâçin'e nasıl anlatabiliriz?

-Rüstem Alyansoğlu: Komutanım, durumu ben idare edeceğim; siz Lâçin'i odaya çağırın, der.

Baba Lâçin odaya çağırılır.

Rüstem Alyansoğlu: Komutanımız Âşıkları dinlemeyi çok severmiş, ben sana bir ayak açacağım; sen de peşime gel, der ve eseri seslendirmeye başlarlar.

(Rüstem ALYANSOĞLU)

Dinle beni Baba Lâçin

Yalan çiçeği duydun mu

Dolu vurmuş yârim için

[9] Âşık Erdal Balık, kişisel görüşme, Haziran 2023.

Solan çiçeği duydun mu

Baba Lâçin kendi kendine sorar: Acaba" Gönül Çiçeğime" mi bir şey oldu?

"Gönül Çiçeğim" dediği Baba Lâçin'in ilk eşidir. Eşi hastadır.

(Baba LAÇİN)

Lale sümbül menekşe mi

Hangi çiçeği diyersin

Ola yoksa Gönül Çiçeğim mi

Hangi çiçeği diyersin

Baba Lâçin konuyu anlayamamıştır. Rüstem Alyansoğlu da kendi kendine işimiz çok zor diyerek:

(Rüstem ALYANSOĞLU)

Bu bağrıma vura vura

En sonunda ettin yara

Dalga vurup derinlere

Dalan çiçeği duydun mu

Baba Lâçin konuyu anlamıştır. İlk eşinden olan Mehmet'in çok yaramaz bir çocuk olduğunu bilir ve oğlunu göletin kenarına gitmemesi gerektiği konusunda uyarmıştır." Oğlum Mehmet göletin kenarına gitti ve başına bir iş mi geldi?" diye aklından geçirir. Türküyü söylemeye başlar.

(BABA LAÇİN)

Yaradan'da umudumuz

Kader ağı kemendimiz

Boğuldu mu Mehmed'imiz

Hangi çiçeği diyersin

(RÜSTEM ALYANSOĞLU)

Alyansoğlu dertler saçtı

Bu gönlümde yara açtı

Rüya gibi geldi geçti

Yalan çiçeği duydun mu

(BABA LAÇİN)

Baba Lâçin vurdun beni

Bu haber kavurdu beni

Gelmez mi dertlerin sonu

Hangi çiçeği diyersin.

Vezin bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik vezin bulguları Tablo 24'de gösterilmiştir.

Tablo 24

Vezin Bakımından f-% Oranı

Vezin Bakımından	f	%
Hece Vezni	47	100,00
Toplam	**47**	**100**

Tablo 24'de Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin vezin bulgularına göre; %100 oran ile 47 eserin tamamında güftelerin hece vezni ile yazıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında, bazı âşıkların aruz vezni kullanıldığı alan yazın araştırmalarında yer alması dikkate alınarak güftelerin vezinleri incelenmiştir. Bu doğrultuda âşıklık geleneğinde ve Türk halk müziği kuramına göre beklenti hece vezni ile oluşturulan güftelerin tamamen ya da çoğunlukta olması yönündedir. Âşık Rüstem Alyansoğlu'da beklentiler doğrultusunda şiirlerinde hece veznini kullanarak âşıklık geleneğini usta çırak ilişkisi ile geliştirdiğini gösterdiği söylenebilir.

Hece sayısı bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik hece sayısı bulguları Tablo 25'de gösterilmiştir.

Tablo 25

Hece Sayısı Bakımından f-% Oranı

Hece Sayısı Bakımından	f	%
7li	1	2,13
8li	15	31,91
11li	30	63,83

15li	1	2,13
Toplam	**47**	**100**

Tablo 25'de Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin güftelerinde bulunan hece sayısı bulgularına göre; %63,83 oran ile 30 eser 11li, %31,91 oran ile 15 eser 8li, %2,13 oran ile 1'er eser ise 7li ve 15li hece sayısında oldukları görülmektedir.

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu 47 eserlerin hece sayısına göre eser listesi Tablo 26'da gösterilmiştir.

Tablo 26

Hece Sayısına Göre Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Hece Sayısı
1	Ağlayan Gelin	11'li
2	Ayvaz Gelir Otağından	8'li
3	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	11'li
4	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	11'li
5	Benim Bu Son Günüme Geldin Ulaştın	11'li
6	Bergüzar	11'li
7	Bilmem Elâ Gözlüm	11'li
8	Bozatlı Hızır	11'li
9	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır	8'li
10	Buna Devr-i Dünya Derler	8'li
11	Çarşamba Gününde	11'li
12	Dara Kalasın	11'li
13	Derdi Veren Dermanı Ver	8'li
14	Ekinler Ekiliyor	7'li
15	Fatma Nene	11'li
16	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme	11'li
17	Garip Bülbül	11'li
18	Geçemedim Geçilmez Ki	8'li
19	Gel Gel	11'li
20	Gelen yok	11'li
21	Gözün Aydın	8'li
22	Güzelleme	8'li
23	Haberin Var Mı (Atışma)	11'li
24	Hastası	8'li
25	Kan Ağlarım	11'li
26	Kara Toprak	8'li
27	Kars Çayı	11'li
28	Kimin Yârisin	11'li
29	Köyüm Seni Hatırladım	8'li
30	Mahmudo	11'li
31	Muhannet	8'li
32	Nazlı Bahdavar	11'li
33	Param Yoktur	8'li

34	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri	11'li
35	Selam Nerde	11'li
36	Solan Çiçeği Duydun Mu	8'li
37	Şenlik Divanı	15'li
38	Tellerimiz Meşgul Çalar	8'li
39	Türkmen Güzeli	8'li
40	Uçun Kuşlar	11'li
41	Uğradım Feleğin Fırtınasına	11'li
42	Yaprağımı Döken Yâr	11'li
43	Yaz Bizim Ele	11'li
44	Yaz Gelir Geçer	11'li
45	Yine Bahar Geldi	11'li
46	Zalim Felek	11'li
47	Zeynebim	11'li

Elde edilen bulgular doğrultusunda; 11li hece sayısının çoğunlukla kullanıldığı tespit edilmiştir. Özellikle halk edebiyatı nazım özelliklerinde 11li hecenin kullanımı çoğunlukla tercih edilir. Bunun nedeni halk edebiyatında çoğunlukla kullanılan koşma türü ile ilişkilidir. Koşma türünde özellikle 11li hece kullanılması ve bunun yanı sıra 8li hecenin de tercih edilmesi nedeni ile bu iki hecenin çoğunlukla kullanılması âşıklık geleneği bakımından beklenti doğrultusunda olduğu söylenebilir.

Nazım biçimi bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik Nazım biçimi bulguları Tablo 27'de gösterilmiştir.

Tablo 27

Nazım Biçimi Bakımından f-% Oranı

Nazım Biçimi	f	%
Deyiş-Karşılıklı Mani	2	4,26
Divan	1	2,13
Koşma	31	65,96
Semai	13	27,66
Toplam	**47**	**100**

Tablo 27'den elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin nazım biçimi bulgularına göre; %65,96 oran ile 31 eser Koşma, %27,66 oran ile 13 eser ise Semai, %4,26 oran ile 2 eser Deyiş-Karşılıklı Mani ve %2,13 oran ile 1 eser ise Divan türünde oldukları görülmektedir.

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu 47 eserlerin nazım biçimine göre eser listesi Tablo 28'de gösterilmiştir.

Tablo 28

Nazım Biçimine Göre Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Nazım Biçimi
1	Ağlayan Gelin	Koşma/Ağıt
2	Ayvaz Gelir Otağından	Koşma/Koçaklama
3	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	Koşma
4	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	Koşma
5	Benim Son Günüme Geldin Ulaştın	Koşma
6	Bergüzar	Koşma/Güzelleme
7	Bilmem Elâ Gözlüm	Koşma/Güzelleme
8	Bozatlı Hızır	Koşma/Koçaklama
9	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır	Semai
10	Buna Devr-i Dünya Derler	Semai
11	Çarşamba Gününde	Koşma
12	Dara Kalasın	Koşma
13	Derdi Veren Dermanı Ver	Semai
14	Ekinler Ekiliyor	Koşma/Atışma
15	Fatma Nene	Koşma
16	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme	Koşma
17	Garip Bülbül	Koşma
18	Geçemedim Geçilmez Ki	Semai
19	Gel Gel	Koşma
20	Gelen yok	Koşma
21	Gözün Aydın	Semai
22	Güzelleme	Semai
23	Haberin Var Mı (Atışma)	Deyiş-Karşılıklı mani
24	Hastası	Semai
25	Kan Ağlarım	Koşma
26	Kara Toprak	Semai
27	Kars Çayı	Koşma
28	Kimin Yârisin	Koşma/Güzelleme
29	Köyüm Seni Hatırladım	Semai
30	Mahmudo	Koşma/Taşlama
31	Muhannet	Semai
32	Nazlı Bahdavar	Koşma
33	Param Yoktur	Semai
34	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri	Koşma
35	Selam Nerde	Koşma
36	Solan Çiçeği Duydun Mu	Deyiş-Karşılıklı mani
37	Şenlik Divanı	Divan
38	Tellerimiz Meşgul Çalar	Semai
39	Türkmen Güzeli	Semai
40	Uçun Kuşlar	Koşma
41	Uğradım Feleğin Fırtınasına	Koşma

42	Yaprağımı Döken Yâr	Koşma
43	Yaz Bizim Ele	Koşma
44	Yaz Gelir Geçer	Koşma
45	Yine Bahar Geldi	Koşma
46	Zalim Felek	Koşma
47	Zeynebim	Koşma

Elde edilen bulgular doğrultusunda; 44 eserde Koşma ve Semai nazım biçiminin çoğunlukla kullanılmasının yanı sıra 2 eserde Deyiş-Karşılıklı Mani ve 1 eserde ise Divan gibi nazım biçimi özellikleri gösteren eserlerin de kullanıldığı tespit edilmiştir.

Bu doğrultuda, âşık edebiyatı içerisinde çoğunlukla kullanılan nazım biçimlerinin Âşık Rüstem Alyansoğlu tarafından da kullanıldığı söylenebilir. En fazla kullanılan nazım biçimi Koşma'dır. Ardından Semai nazım biçimi yine kısmen kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu biçimlerin âşıklık geleneğinin yaygın kullanımı olan türlerden oldukları bilinmektedir.

Fakat Divan nazım biçimi Kuzey Doğu Anadolu sahası âşıklık geleneğinde oldukça önem arz etmektedir. Özellikle âşık fasıllarının Divan türü ile başlaması bu türün de nicel olarak Koşma ve Semai gibi yoğun kullanılması beklenirken 1 eser ile en az kullanılan nazım biçimi olması Âşık Rüstem Alyansoğlu'ndan kaynaklandığı söylenemez. Bu durum, ses kaydı altına alınmış araştırma örneklemi kapsamındaki eserler içerisinde, Divan nazım biçiminde eser sayısının az olması nedeninden dolayı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Âşık makamları (ezgi kalıpları) bakımından

Araştırma kapsamında elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 esere yönelik âşık makamları/ezgi kalıpları bulguları Tablo 29'da gösterilmiştir.

Tablo 29

Âşık Makamları/Ezgi Kalıpları Bakımından f-% Oranı

Ezgi Kalıpları (Âşık Makamları/Havaları) Bakımından	**f**	**%**
Deyiş Havası	6	12,77
Güzelleme Havası	7	14,89
Hoş Damak Havası	2	4,26
Karaçi Havası	5	10,64
Kerem Güzellemesi Havası	1	2,13
Kerem Havası	7	14,89
Kesik Kerem Havası	1	2,13
Koçaklama Havası	2	4,26
Sefil Bayguş Havası	1	2,13
Sicilleme Havası	1	2,13
Sümmani Havası	1	2,13
Yanık Kerem Havası	5	10,64

Yerli Havası	7	14,89
Zarıncı Havası	1	2,13
Toplam	**47**	**100**

Tablo 29'dan elde edilen ve Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu toplam 47 eserin âşık makamları/ezgi kalıpları bulgularına göre; %14,89 oran ile 7 eser Güzelleme, Kerem ve Yerli Havalarında, %12,77 oran ile 6 eser Deyiş Havası, %10,64 oran ile 5 eser Karaçi ve Yanık Kerem Havalarında, %4,26 oran ile 2 eser Hoş Damak ve Koçaklama Havalarında ve %2,13 oran ile 1'er eser ise Kerem Güzellemesi, Kesik Kerem, Sefil Bayguş, Sicilleme, Sümmani ve Zarıncı Havalarında oldukları görülmektedir.

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu 47 eserlerin âşık makamlarına/ezgi kalıplarına göre eser listesi Tablo 30'da gösterilmiştir.

Tablo 30

Âşık Makamları/Ezgi Kalıplarına Göre Eser Listesi

Sıra No	Eser Adı	Âşık makamı
1	Ağlayan Gelin	Sefil Bayguş Havası
2	Ayvaz Gelir Otağından	Koçaklama Havası
3	Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)	Güzelleme Havası
4	Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)	Güzelleme Havası
5	Benim Bu Son Günüme Geldin Ulaştın	Yerli Havası
6	Bergüzar	Kerem Havası
7	Bilmem Elâ Gözlüm	Kerem Havası
8	Bozatlı Hızır	Koçaklama Havası
9	Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır	Hoş Damak Havası
10	Buna Devr-i Dünya Derler	Deyiş Havası
11	Çarşamba Gününde	Güzelleme Havası
12	Dara Kalasın	Yerli Havası
13	Derdi Veren Dermanı Ver	Kerem Havası
14	Ekinler Ekiliyor	Güzelleme Havası
15	Fatma Nene	Kerem Havası
16	Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme	Karaçi Havası
17	Garip Bülbül	Karaçi Havası
18	Geçemedim Geçilmez Ki	Güzelleme Havası
19	Gel Gel	Kerem Havası
20	Gelen yok	Yerli Havası
21	Gözün Aydın	Güzelleme Havası
22	Güzelleme	Karaçi Havası
23	Haberin Var Mı (Atışma)	Kerem Havası
24	Hastası	Yanık Kerem Havası
25	Kan Ağlarım	Zarıncı Havası
26	Kara Toprak	Deyiş Havası
27	Kars Çayı	Yanık Kerem Havası
28	Kimin Yârisin	Hoş Damak Havası
29	Köyüm Seni Hatırladım	Yanık Kerem Havası

30	Mahmudo	Sicilleme Havası
31	Muhannet	Yerli Havası
32	Nazlı Bahdavar	Karaçi Havası
33	Param Yoktur	Deyiş Havası
34	Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri	Kesik Kerem Havası
35	Selam Nerde	Deyiş Havası
36	Solan Çiçeği Duydun Mu	Yanık Kerem Havası
37	Şenlik Divanı	Karaçi Havası
38	Tellerimiz Meşgul Çalar	Deyiş Havası
39	Türkmen Güzeli	Güzelleme Havası
40	Uçun Kuşlar	Sümmani Havası
41	Uğradım Feleğin Fırtınasına	Deyiş Havası
42	Yaprağımı Döken Yâr	Yerli Havası
43	Yaz Bizim Ele	Yerli Havası
44	Yaz Gelir Geçer	Kerem Güzellemesi Havası
45	Yine Bahar Geldi	Yanık Kerem Havası
46	Zalim Felek	Yerli Havası
47	Zeynebim	Kerem Havası

Elde edilen bulgular doğrultusunda; Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği eserler içerisinde en fazla kullanılan âşık makamlarının/ezgi kalıplarının Güzelleme, Kerem ve Yerli Havalarında oldukları tespit edilmiştir.

Yanık Kerem, Koçaklama, Kerem Güzellemesi ve Kesik Kerem gibi âşıklık geleneğinde genel olarak kullanılan kalıp ezgi olarak isimlendirilen âşık makamlarının yanı sıra Âşık Rüstem Alyansoğlu tarafından Yerli, Karaçi, Zarıncı gibi Kars ili ve Azerbaycan-İran sahası âşıkları tarafından seslendirilen bölgesel ve yöresel özellikli ezgi kalıplarının da kullanıldığı görülmüştür. Bu bakımdan genel ve yöresel âşık özellikleri bakımından Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun geleneği temsil ettiği söylenebilir.

Ayrıca Azerbaycan ve İran sahası âşıklarının etkileri yanı sıra Erzurum'lu Sümmani etkisi ile Sümmani Havasında eser seslendirmesi geleneğe ve ustalara olan âşıkların göstermiş oldukları vefa, hassasiyet ve kültür aktarım aracı olduklarının da göstergesi olarak söylenebilir. Bu durum Şenlik Divanı ile âşıklık geleneğinin en önemli iki figürü olan Sümmani ve Şenlik eserleri ve havaları ile gösterildiği söylenebilir.

Her ne kadar Kars ili âşıklık geleneğinde 200 üzerinde âşık makamı/ezgi kalıbı olduğu söylense de Âşık Rüstem Alyansoğlu tarafından seslendirilen ezgi kalıbının, âşık makamının ya da âşık havasının araştırma kapsamında genel sayısının 14 olduğu tespit edilmiştir. Bu hava ya da makamlar arasında Azerbaycan, İran sahası âşıklık geleneğinde çoğunlukla kullanılan makamların yer almaması ve yerli havaların çoğunlukla kullanılmış olması Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun yöresel özelliğini yeniden gün yüzüne çıkarması bakımından önemlidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sonuçlar ve Öneriler

Sonuçlar

Bu bölümde; araştırmanın örneklemi doğrultusunda Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirmiş olduğu eserlerin, müzikal ve edebi bakımdan incelenmesi ile elde edilen bulgulara dayalı sonuçlar ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda sıralanmıştır.

Araştırma kapsamında yapılan taramalar sonucunda; Kars ili âşıklık geleneği ve Âşık Rüstem Alyansoğlu ile ilgili edebî kaynakların mevcut olduğu fakat etnomüzikoloji ya da müzikoloji alanında herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu tarafında icra edilen eserlerin sayısının toplam 47 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu tarafında icra edilen eserlerin;

Repertuvar bakımından

- 2 eserin TRT repertuvarına kayıtlı olduğu,

Nitelik bakımından

- %27,66 oran ile 13 eserin Usta Malı Türkü ve %72,34 oran ile 34 eserin ise kişisel üretim olan Beste Türkü olduğu,

Tür bakımından

- %36,17 oran ile 17 eserin Uzun Hava türünde ve %63,83 oran ile 30 eserin Kırık Hava türünde olduğu,

Biçim bakımından

- Bütün eserlerin tek bölümlü şarkı formunda,
- %57,45 oran ile 27 eser A+B, %40,43 oran ile 19 eser A ve %2,13 oran ile 1 eser A+B+C biçiminde düzenlendiği,

Makam bakımından

- %48,94 oran ile 23 eser Uşşak, %29,79 oran ile 14 eser Hüseyni, %10,64 oran ile 5 eser Segah, %4,26 oran ile 2 eser Buselik ve Çargah ve %2,13 oran ile 1 eser ise Karcığar makamlarında,

- Kullanım sıklığına göre Uşşak, Hüseyni, Segah, Çargah, Buselik ve Karcığar makamlarında ezgilerin kullanıldığı,

Usul türü bakımından

- En fazla kullanılan usul türünün Ana usuller olduğu,
- Ana usuller ve üçerli şekilleri ile 21 eser,
- Ana usullerden %25,53 oran ile 12 eser 4/4lük,
- %8,51 oran ile 4 eser 4 zamanlı usulün üçerli şekli olan 12/8lik,
- %6,38 oran ile 3 eser 2/4lük,
- %4,26 oran ile 2 eser 2 zamanlı usulün üçerli şekli olan 6/8lik usul,
- Birleşik usuller ile 7 eser,
- %8,51 oran ile 4 eser 5/8lik,
- %6,38 oran ile 3 eser 7/8lik,
- Karma usuller ile 2 eser ölçülendirildiği,
- %4,26 oran ile 2 eser 10/8lik usul ile ölçülendirildiği,

Metronom bakımından

- %36,67 oran ile 11 eserin son derece hızlı anlamına gelen Prestissimo,
- %33,33 oran ile 10 eser hızlı anlamına gelen Allegro,
- %30,00 oran ile 9 eser ise çok hızlı anlamına gelen Presto metronomlarında oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu tarafında icra edilen eserlerin;

Konu bakımından

- Din dışı konuların büyük ölçüde kullanıldığı ve Derdi Veren Dermanı Ver ile Haberin Var Mı? adlı eserlerin yalnız dini konulu olduğu,

- Din dışı konular içerisinde en fazla kullanılan temaların Hasret ve Sitem konuları olduğu,
  - %14,89 oran ile 7'şer eser Hasret ve Sitem,
  - %12,77 oran ile 6 eser Aşk,
  - %10,64 oran ile 5 eser Gurbet,
  - %8,51 oran ile 4 eser Sevgi,
  - %6,38 oran ile 3'er eser Nasihat ve Ölüm,
  - %4,26 oran ile 2'şer eser Ayrılık, Dini, Eleştiri, Kahramanlık ve Yakınma,
  - %2,13 oran ile 1'er eser ise Ağıt ve Güzelleme konularında oldukları,

Hikaye bakımından

- %12,77 oran ile 6 eserde ise hikayelerinin olduğu,
- 41 eser hikayesinin mevcut olmadığı,

Vezin bakımından

- %100 oran ile 47 eserin tamamında güftelerin hece vezni ile yazıldığı,

Hece sayısı bakımından

- En fazla kullanılan hece sayısının 11'li hece olduğu,
- %63,83 oran ile 30 eser 11li,
- %31,91 oran ile 15 eser 8li,
- %2,13 oran ile 1'er eser ise 7li ve 15li hece sayısında oldukları,

Nazım biçimi bakımından

- En fazla kullanılan nazım biçiminin Koşma ve Semai olduğu,
- %65,96 oran ile 31 eser Koşma,
- %27,66 oran ile 13 eser ise Semai,
- %4,26 oran ile 2 eser Deyiş-Karşılıklı Mani
- %2,13 oran ile 1 eser ise Divan türünde oldukları,

Âşık makamları/ezgi kalıpları bakımından

- En fazla kullanılan âşık makamının Güzelleme, Kerem ve Yerli Havalarında olduğu,
  - %14,89 oran ile 7 eser Güzelleme, Kerem ve Yerli Havalarında,
  - %12,77 oran ile 6 eser Deyiş Havası,
  - %10,64 oran ile 5 eser Karaçi ve Yanık Kerem Havalarında,
  - %4,26 oran ile 2 eser Hoş Damak ve Koçaklama Havalarında

- %2,13 oran ile 1'er eser ise Kerem Güzellemesi, Kesik Kerem, Sefil Bayguş, Sicilleme, Sümmani ve Zarıncı Havalarında oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Elde edilen bulgular doğrultusunda genel olarak;

- Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun seslendirdiği ezgiler içerisinde Yerli havaların etkisi ile Kuzey Doğu Anadolu'ya ait bölgesel müzik kültürünün etkisinin çoğunlukla kullanması oldukça dikkat çekicidir.
- Bölgesel olarak Kars ilinin yakın kültür ilişkisi içerisinde olduğu Azerbaycan-İran sahası müzik kültürünün etkilerini de ezgilerinde görmenin mümkün olduğu söylenebilir.
- Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun yörenin bütün müzik ve kültür özelliklerini ezgilerinde barındıran ve kültür aktarımı konusunda emeği olan, kişisel üretimi ile ön plana çıkan bir âşık olduğunu ifade etmenin de mümkün olduğu söylenebilir.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

Kültürün nesilden nesile aktarımını ve taşıyıcılığını üstlenen âşıklık geleneğinin temsilcileri olan bazıları âşıklar hakkında yazılı bir kaynağın bulunmaması sonucunda sesini yeni nesile duyuramamıştır. Anadolu'nun farklı bölgelerindeki âşıklardan toplanacak, derlenecek bilgilerin ve ezgilerin, geleneğin sürdürülmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Âşıklık geleneği; Türk halk müziği ve Türk edebiyatı kuramı açısından önemli ve vazgeçilmez bir konudur. Bu nedenle geçmişte ve günümüzde yaşayan âşıkların eserlerinin yok olamaması, kaybolmaya yüz tutmuş eserlerin gün yüzüne çıkarılması ve bu kültür mirasın gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için derleme çalışmalarına ağırlık verilmesi ve müzik yazısına dönüştürülmesi için yeni araştırmalar önerilmektedir.

Âşıklık geleneği bölgelere ve şehirlere göre makamsal, ritimsel, tavırsal farklılıklar sunmaktadır. Aynı şehirde bulunan ilçeler esas alındığında da bu farklılıklar hissedilmektedir. Bu bakımdan Kuzey Doğu Anadolu sahası âşıklık geleneği üzerine bölgesel araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Âşıklara gereken değerin verilmesi ve halk tarafından geleneğin benimsenmesi için sosyal ve ulusal medya kanallarının, basın yayın organlarının, çeşitli eğitim, seminer ve sempozyumlar ile kaybolmaya yüz tutmuş bu geleneğin canlandırılması, halkın bilinçlendirilmesi için çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Müziğe ilgi duyan gençler, yetkililer tarafından bu alana yönlendirilmelidir. Bu yönlendirmenin, âşıklık geleneğinin canlı kalması için büyük önem arz ettiği

düşünülmektedir.

Kars ili âşıklık geleneği ile ilgili kaynakların sınırlı olduğu ve bu alanda daha çok araştırma yapılarak literatüre yeni eserler, makaleler, dergiler, kitaplar, tez vb. yazılı kaynakların çoğaltılması önerilir.

KAYNAKÇA

Albayrak, N. (2010). *Ansiklopedik halk edebiyatı sözlüğü*. Kapı.

Alpkan, Y. (2019). *Âşık Rüstem Alyansoğlu hayatı, sanatı ve şiirleri*. (Tez No. 548753) [Yüksek lisans tezi, Celal Bayar Üniversitesi-Manisa]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Alpkan, Y. (2022). *Âşık Rüstem Alyansoğlu hayatı, sanatı ve şiirleri*. Dün Bugün Yarın.

Altınkaynak, E., Ashimova, D., & Nauanova, G. (2018). Kazaklarda âşık (aytısker) atışmalarının (aytısların) özellikleri. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi,* (40), 430-443. https://doi.org/10.17498/kdeniz.484976

Arslan, M. (2016). Âşık Sümmani'nin tarihi olaylara bakışı. *Sosyal Bilimler Dergisi, 3*(9), 78-85.

Artun, E. (2013). Çukurova âşıklık geleneğinde atışma. *Folklor/Edebiyat, 19*(75), 73-116.

Artun, E. (2016). *Âşıklık geleneği ve âşık edebiyatı*. Karahan.

Aydoğdu Ü. R., Karamustafaoğlu, O., & Bülbül M. Ş. (2017). Akademik araştırmalarda araştırma yöntemleri ile örneklem ilişkisi: Doğrulayıcı doküman analizi örneği. *Dicle University Journal of Ziya Gokalp Education Faculty*, (30), 556-565.

Aykaç, O. (2017). Avrupa'da âşıklık geleneğinin icrası ve bu geleneği 'geleceğe' taşımanın yolları. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi,* (38), 341-352.

Baba, M. O. (2007). *Halk edebiyatı terimleri sözlüğü*. Heyamola.

Babijan, D. (2002). *The function of Armenian folk songs in the traditional Armenian wedding ceremony. In folk music, traditional music, ethnomusicology: Canadian perspectives, past and present*. Canadian Scholars Press.

Balcı, A. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Pegem.

Boratav, P. N. (2004). *100 soruda Türk folkloru*. Gerçek.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem.

Coşkun, T. (2012). *Âşık Davut Sulari'nin âşıklık geleneğindeki önemi ve TRT repertuarı dışındaki 11 eserinin müzikal analizi*. (Tez No. 342417) [Yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Çelik, A. (2022). *Âşıklık geleneği ve Günay Yıldız'ın icrasında âşık havaları*. Paradigma.

Çobanoğlu, Ö., & Çobanoğlu, S. (2015). Türk halk kültüründe konuşmalık türler bağlamında sözel nasihatler, dua ve beddualar. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi, 3*(7), 1-32. https://doi.org/10.33692/avrasyad.509157

Durgun, B. (2018). Türk sanat müziği nağmeleriyle bir sevda yolculuğu giriş. *Kültür evi konuşmaları*, *1*(2), 58-68.

Emnalar, A. (1998). *Tüm yönleri ile Türk halk müziği ve nazariyatı*. Ege Üniversitesi.

Erşahin, İ. (2011). *Halk kültürü ve edebiyatı sözlüğü*. Ötüken Neşriyat.

Gökşen, C. (2012). Âşık Şenlik'in işgal yıllarında söylediği koçaklama ve destanların halk üzerindeki etkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, *1*(3), 118-135. https://doi.org/10.7884/teke.64

Günay, U. (1988). *Âşık tarzı edebiyat hakkında düşünceler*. Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü.

Güven, A. (2012). *Türk halk müziği*. Pegem.

Heziyeva, Ş. (2010). Tarihi süreç içinde Türkiye'de âşıklık ve âşıklık geleneği. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi,10*(1), 81-89.

Hoşsu, M. (1997). *Geleneksel Türk halk müziği nazariyatı*. Peker.

İspir, M. (2011). Şeyhî divanı'nındaki kasidelerin edebî türler ve tarzlar açısından incelenmesi (methiye-fahriye). *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi, 1*(7), 46-71.

Karakuş, G. (2018). *Sivas ili âşıklık geleneği ve geleneğin bugünkü temsilcilerinden Âşık Şentürk İyidoğan*. (Tez No. 504028) [Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi-Sivas]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Karataş, T. (2001). *Ansiklopedik edebiyat terimleri sözlüğü*. Perşembe Kitapları.

Kaya, D. (2007). *Ansiklopedik Türk halk edebiyatı terimleri sözlüğü*. Akçağ.

Korkmaz, Y (2019). *Âşık Sıtkı Eminoğlu hayatı ve eserleri üzerine bir inceleme*. [Lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Güzel Sanatlar Fakültesi Kütüphanesi.

Köprülü, M. F. (2004). *Saz şairleri I-V*. Akçağ.

Kurt, N. (2019). *Çıldır âşık havalarının ezgisel yapıları ve Âşık Şenlik hikâyelerinde çıldır âşık havalarının yeri*. (Tez No. 657124) [Yüksek lisans tezi, Ardahan Üniversitesi-Ardahan]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Muptekev, E. (1998). *Türklerde şamanizm*. Akçağ.

Açа, M. (2019). Halk Şiirinde tür ve şekil. Öcal Oğuz (Ed.), *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı* içinde (ss. 181-230). Grafiker.

Özarslan, M. (2001). *Erzurum âşıklık geleneği*. Babil.

Özkırımlı, A. (2004). *Türk edebiyatı tarihi*. İnkılâp.

Pala, İ. (2002). *Ansiklopedik divan şiiri sözlüğü*. Kapı.

Reinhard, J. (1990). The classic period mesoamerican ballgame and its affinities. *Ancient Mesoamerica*, *1*(1), 143-158.

Sümbüllü, H. T. (2006). *Türkiye'de ayak kavramının geleneksel Türk halk müziği kaynağında ne ölçüde kullanıldığının incelenmesi*. (Tez No. 187653) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Taşlıova, M. M. (2008). Baba-Oğul âşıklar: Âşıklar geleneğinde yeni bir model. *Türkbilig/Türkoloji Araştırmaları Dergisi, 9*(15), 94-109.

Taşlıova, M. M. (2017). Âşıklık geleneğinde grup icrası. *Milli Folklor, 29*(113), 5-16.

Tüfekçi, N. (1992). Âşıklarda müzik. Salih Turhan (Ed.), *Türk halk musikisinde çeşitli görüşler* içinde (ss. 227-243). Kültür Bakanlığı.

Türk Dil Kurumu (TDK). (t.y.). "Sitem" maddesi. https://sozluk.gov.tr/

Türk Dil Kurumu (TDK). (t.y.). "Âşık" maddesi. https://sozluk.gov.tr/

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). (t.y). *Text of the convention for the safeguarding of the intangible cultural heritage.* https://ich.unesco.org/en/ convention.

Yalçın, E. (2018). *Kültürel ve toplumsal iletişim bağlamında âşıklık geleneği ve Âşık Beyhani'nin hayatı*. (Tez No. 519874) [Yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Yemiş, M. (2010). *Milli kültür hazinelerimizden Feyzi Halıcı*. Celal Bayar Üniversitesi.

EKLER
EK I-Notalar
EK II-Görseller

EK I- NOTALAR
1-Ağlayan Gelin
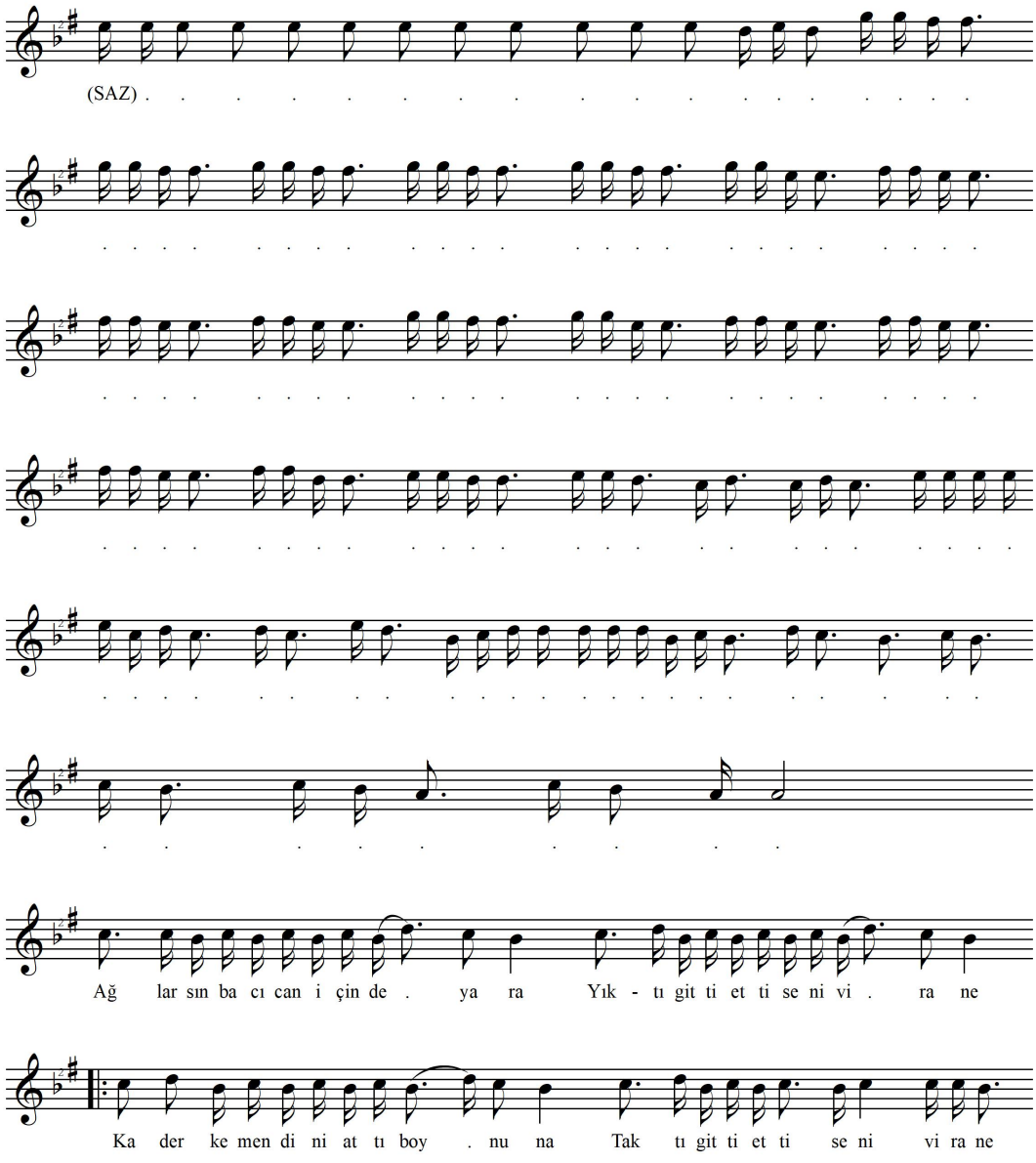
AĞLAYAN GELİN

YÖRESİ:
KARS

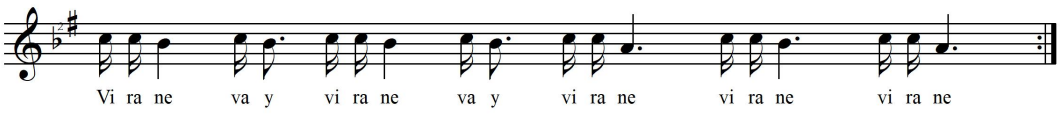
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Ağlayan Gelin - 2

1.
Ağlarsın bacı can içinde yara
Yıktı gitti etti seni virane
Kader kemendini attı boynuna
Taktı gitti etti seni virane

2.
Taş üstü kalmamış bir taş nişanı
Bu dünya ağlatır gelen insanı
Senden aldı gitti çifte civanı
Yaktı gitti etti seni virane

3.
Bağ besledin alamadın barını
Dağlar taşlar duydu ahu zarını
Kara toprak sardı yavrularını
Yaktı gitti etti seni virane

4.
Ben Alyansoğluyum gözüm yaşıma
Hayatta çok viran çıktı karşıma
Kader şimşeğini çaktı başıma
Yaktı gitti etti seni virane

2-Ayvaz Gelir Otağından
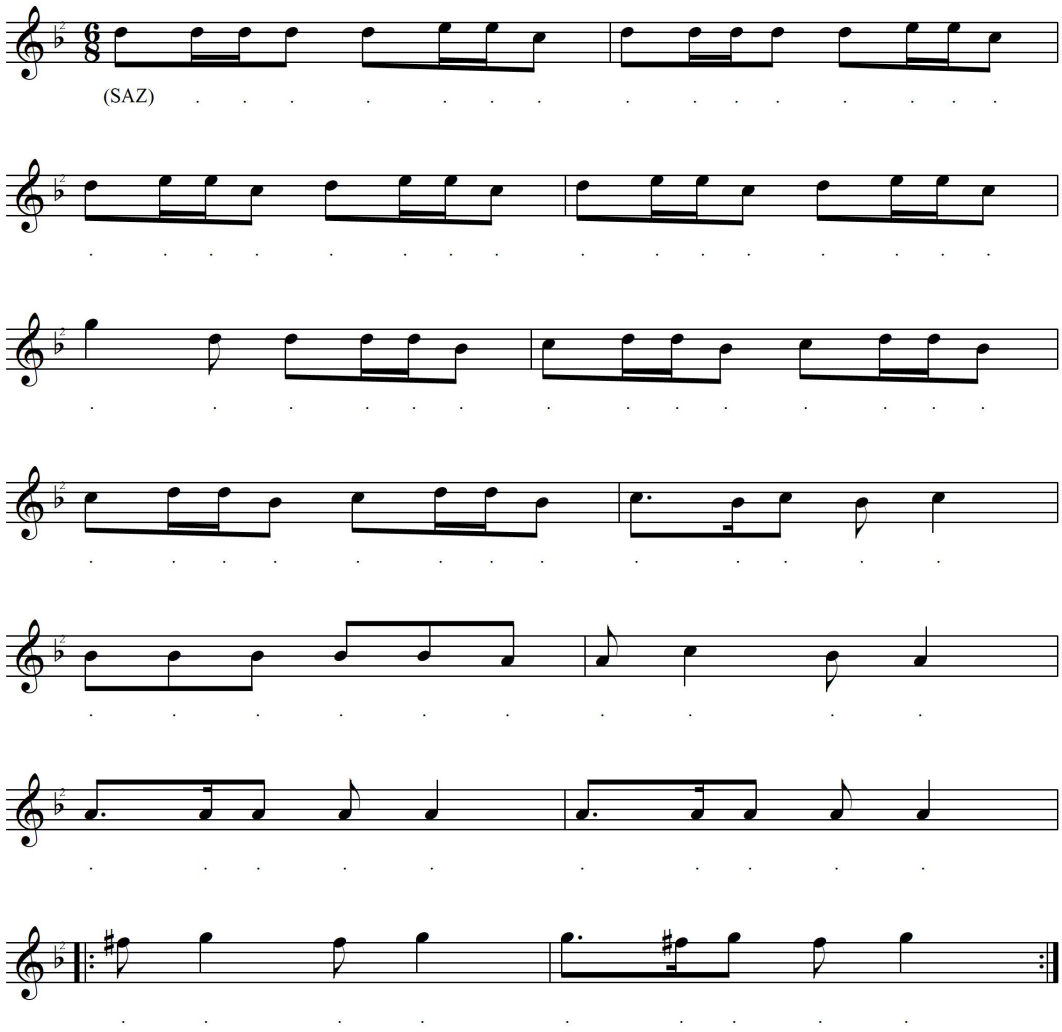
AYVAZ GELİR OTAĞINDAN

YÖRESİ:
KARS
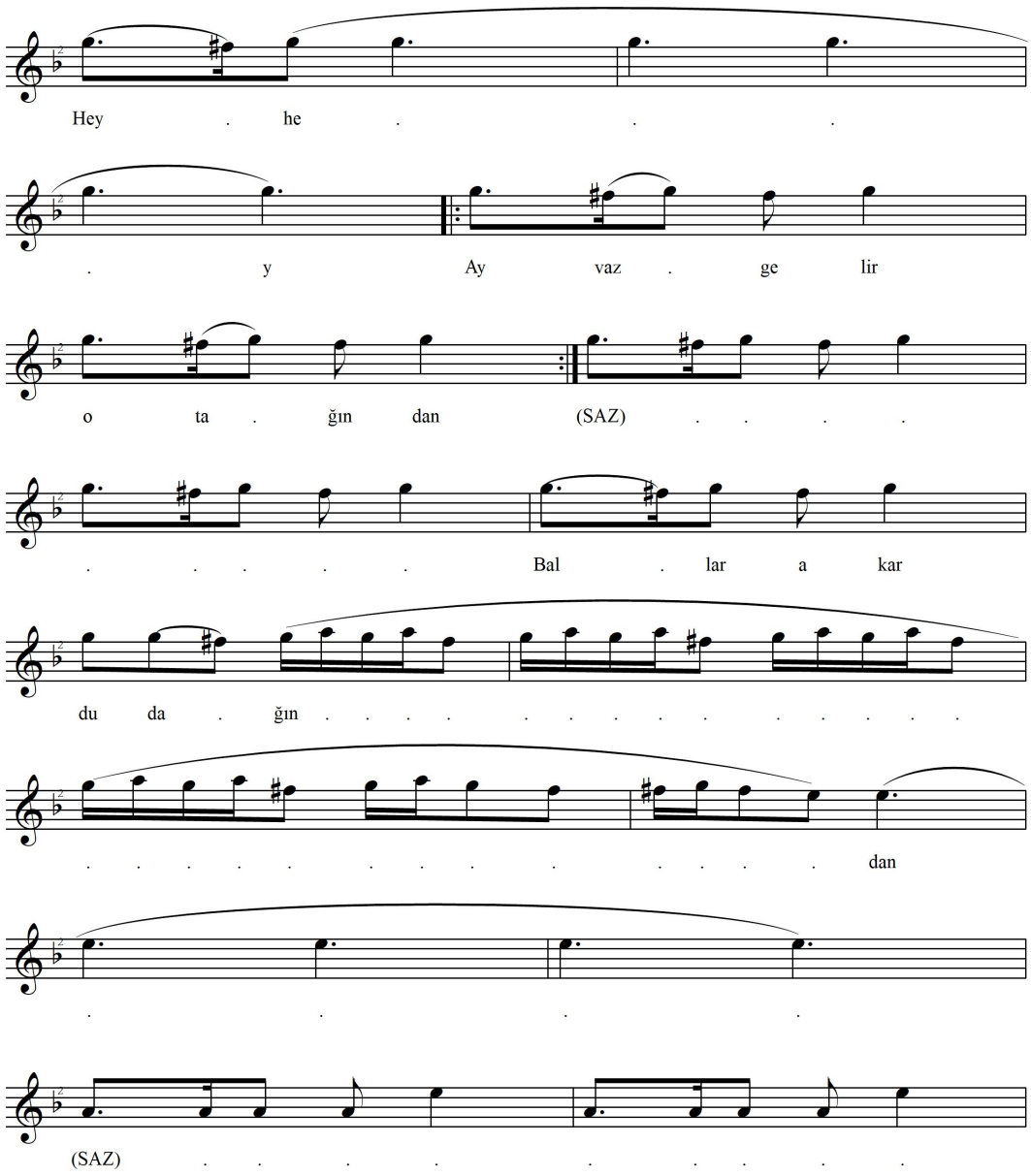
DERLEYEN:
Banttan

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

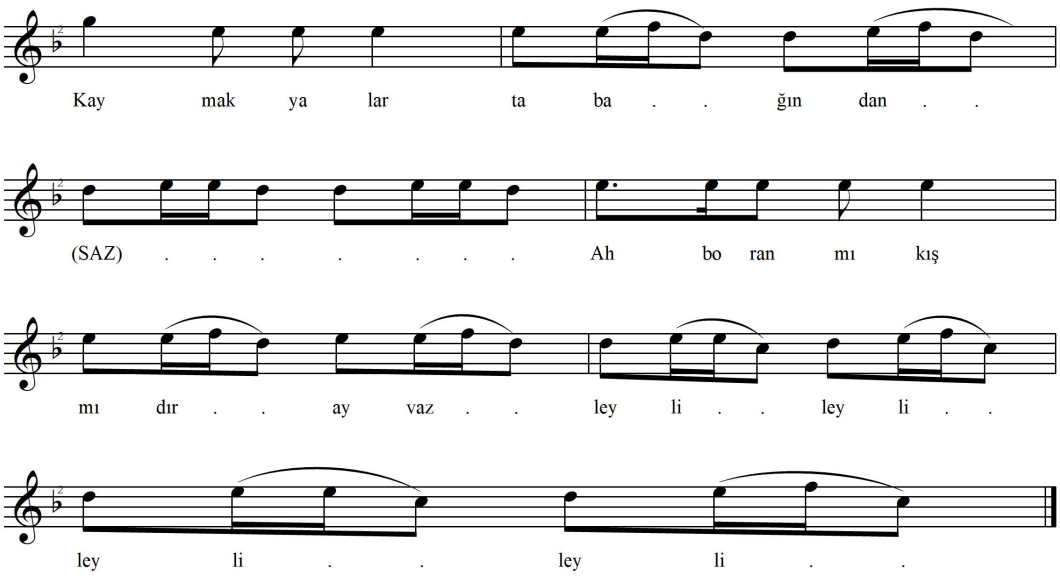
NOTAYA ALAN:
Yücel PAŞMAKÇI

Ayvaz Gelir Otağından - 2

Ayvaz Gelir Otağından - 3

1.
Ayvaz gelir otağından
Ballar akar dudağından
Kaymak yalar tabağından
Boran mı kış mıdır Ayvaz

2.
Ayvazın köyleri handır
Ona kurban şirin candır
Ağ elleri fiske kandır
Kestiğin baş mıdır Ayvaz

3.
Dayan koç köroğlum dayan
Gizli sırlar oldu beyan
Yatmışsan gafletten uyan
Gördüğün düş müdür Ayvaz

3-Bacanak 1 (Alyansoğlu'ndan Azrail'e)

BACANAK - 1
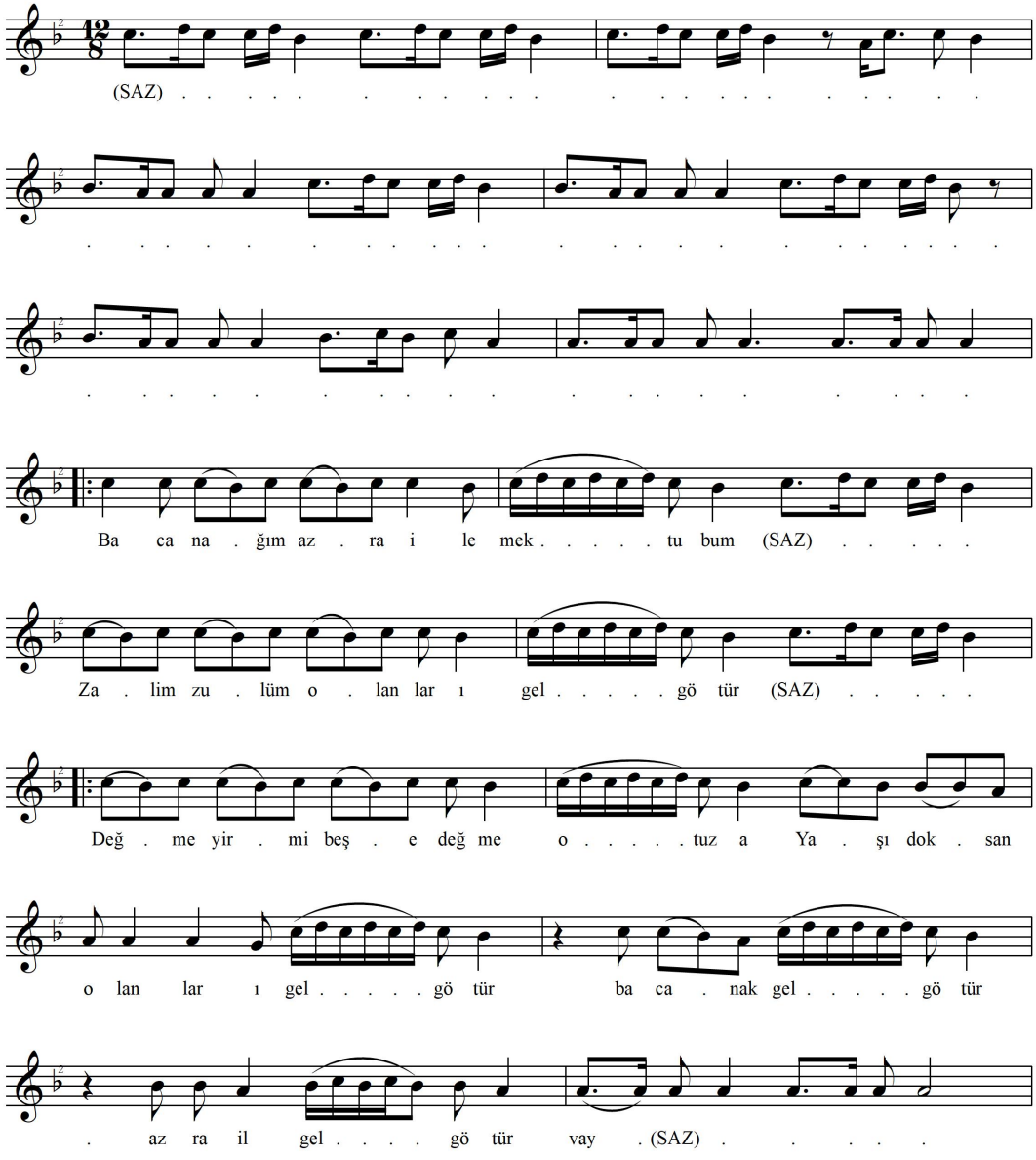
(Alyansoğlun'dan - Azraile)

YÖRESİ: KARS
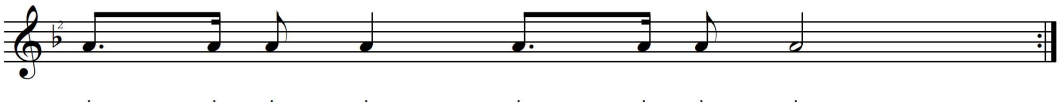
KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Bacanak - 1
Alyansoğlun'dan - Azraile - 2

1.
Bacanağım azraile mektubum
Zalim zulüm olanları gel götür
Değme yirmibeşe değme otuza
Yaşı doksan olanları al götür

2.
Sen geldin yanıma gece yarısı
Hayat bir çiçektir bende arısı
Altı çocuğu var iki karısı
Gözü elde olanları al götür

3.
Sen vursan yumruğun ey olur sızım
Hakkın huzurunda ağ olur yüzüm
Getir huzurunda ağ olur yüzüm
Cebraille nikahını kıl götür

4.
Benimle bacanak oldun ne diye
Alyansoğlunun canı sana hediye
Namaz kılmak için gider camiye
Ayakkabı çalanları gel götür

4-Bacanak 2 (Azrail'den Alyansoğlu'na)

YÖRESİ:
KARS
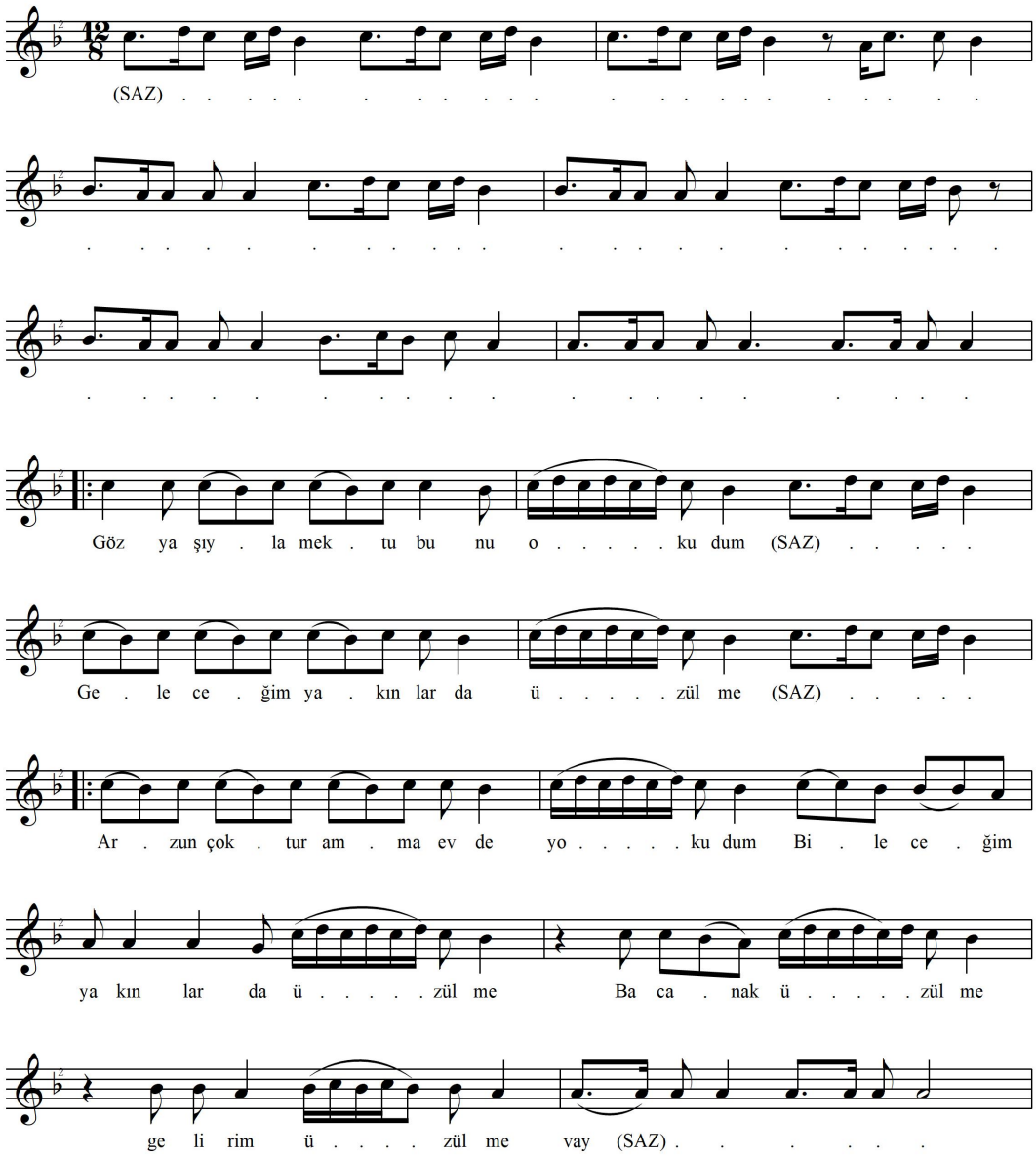
BACANAK - 2

(Arzail'den - Alyansoğluna)
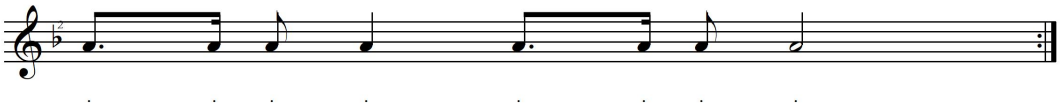
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Bacanak - 2
Azrail'den - Alyansoğluna

1.
Göz yaşıyla mektubunu okudum
Geleceğim yakınlarda üzülme
Arzun çoktur amma evde yokudum
Bileceğim yakınlarda üzülme

2.
Gizli gizli kapıları pusanı
Götürecem kocasından küseni
Saç uzatıp bıyığını keseni
Alacağım yakınlarda üzülme

3.
Alyansoğlu vazgeçemem davamdan
Defalarca mektup aldım heryandan
Senin gibi bir ozanı yuvandan
Alacağım yakınlarda üzülme

5-Benim Son Günüme Geldin Ulaştın
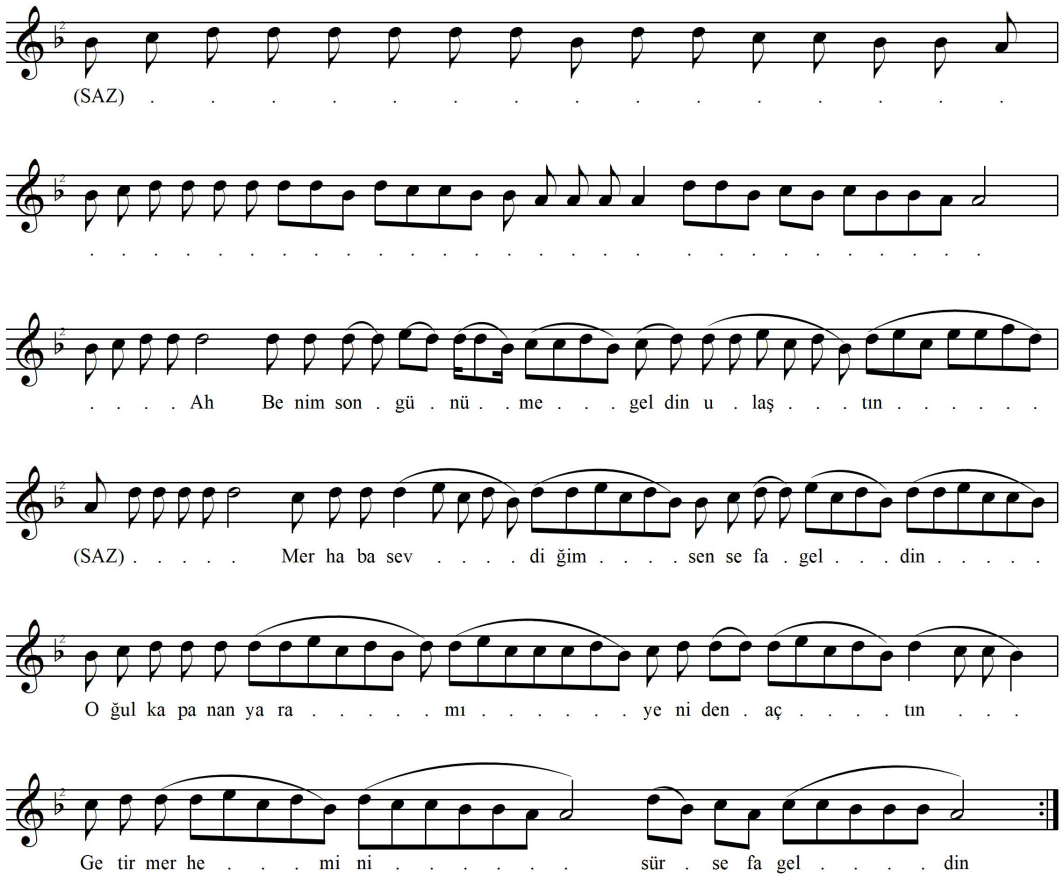
BENİM SON GÜNÜME GELDİN ULAŞTIN

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

1.
Benim son günüme geldin ulaştın
Merhaba sevdiğim sen sefa geldin
Kapanan yaramı yeniden açtın
Getir merhemini sür sefa geldin

2.
Geldi kulağıma selvinin sesi
Sen miydin çekerdim kederi yası
Yârin bir elinde viran elması
Yanık yüreğime nar sefa geldin

3.
Emrahın sevdiği selvi sen misin
Sağ elin sinende gezdiren misin
Ağır cenazemi kıldıran mısın
İşte namazıma dur sefa geldin

6-Bergüzar
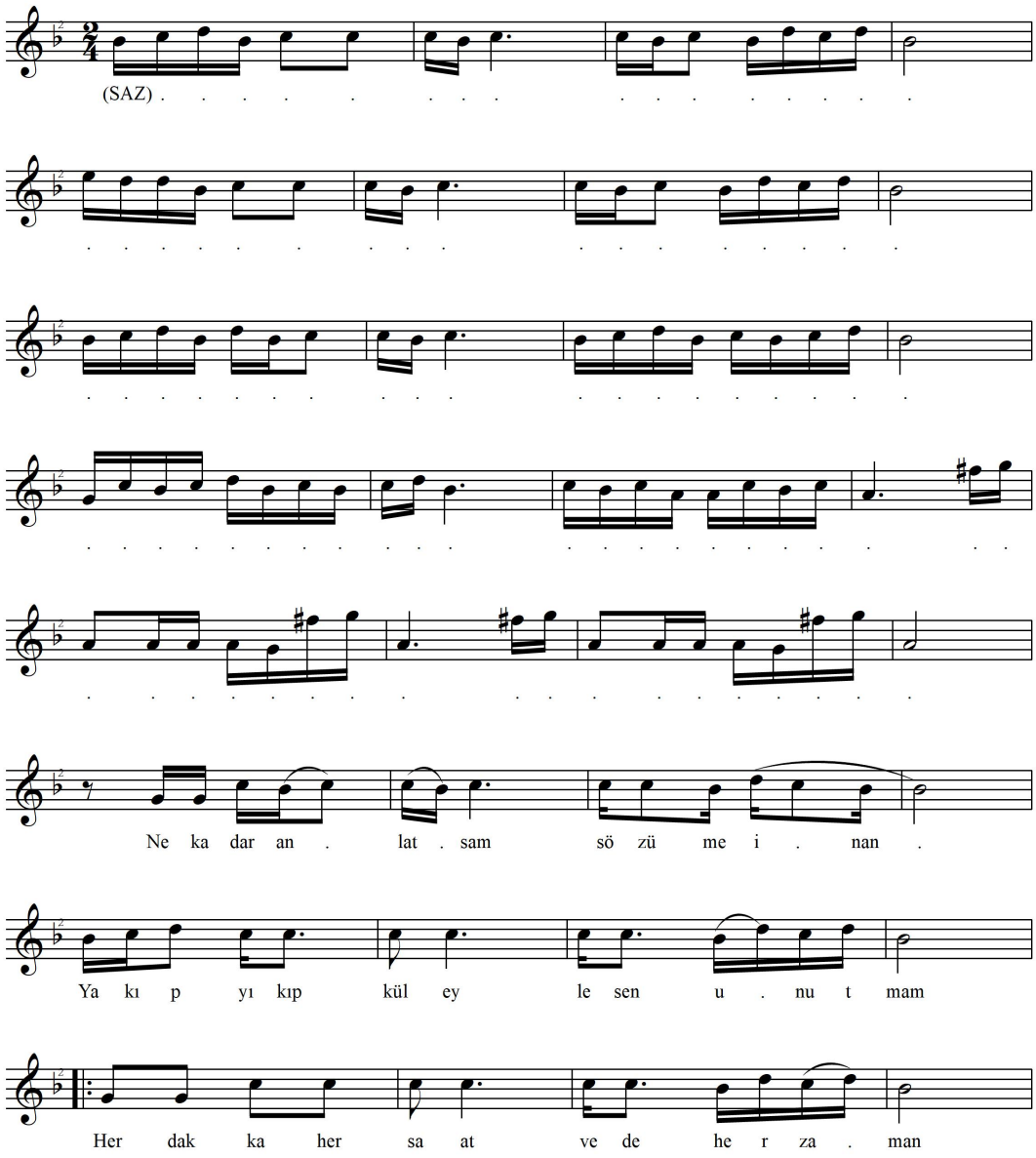
BERGÜZAR

YÖRESİ:
KARS

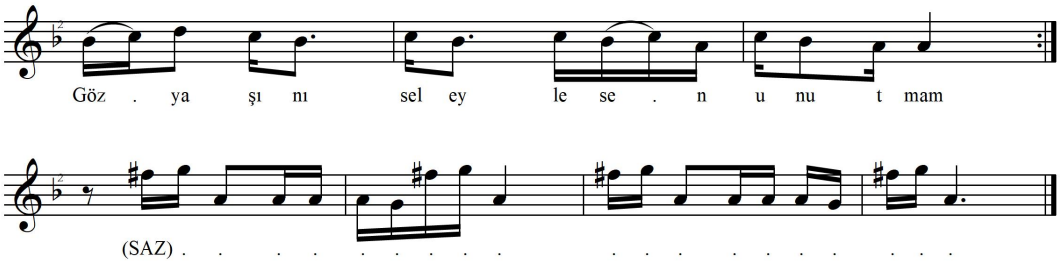
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Bergüzar - 2

1.
Ne kadar anlatsam sözüme inan
Yakıp yıkıp kül eylesen unutmam
Her dakka her saat ve de her zaman
Göz yaşını sel eylesen unutmam

2.
Hasretinle ettin beni divane
Kirpiğin ok gibi batar sineme
Bağlayıp kolumu atsan zindana
Yusuf gibi kul eylesen unutmam

3.
Alyansoğlu bu dert seni bezdirsin
Mecnun kimi çölden çöle gezdirsin
Yâr kapısında mezarımı kazdırsın
Üzerimden yol eylesen unutmam

7-Bilmem Elâ Gözlüm
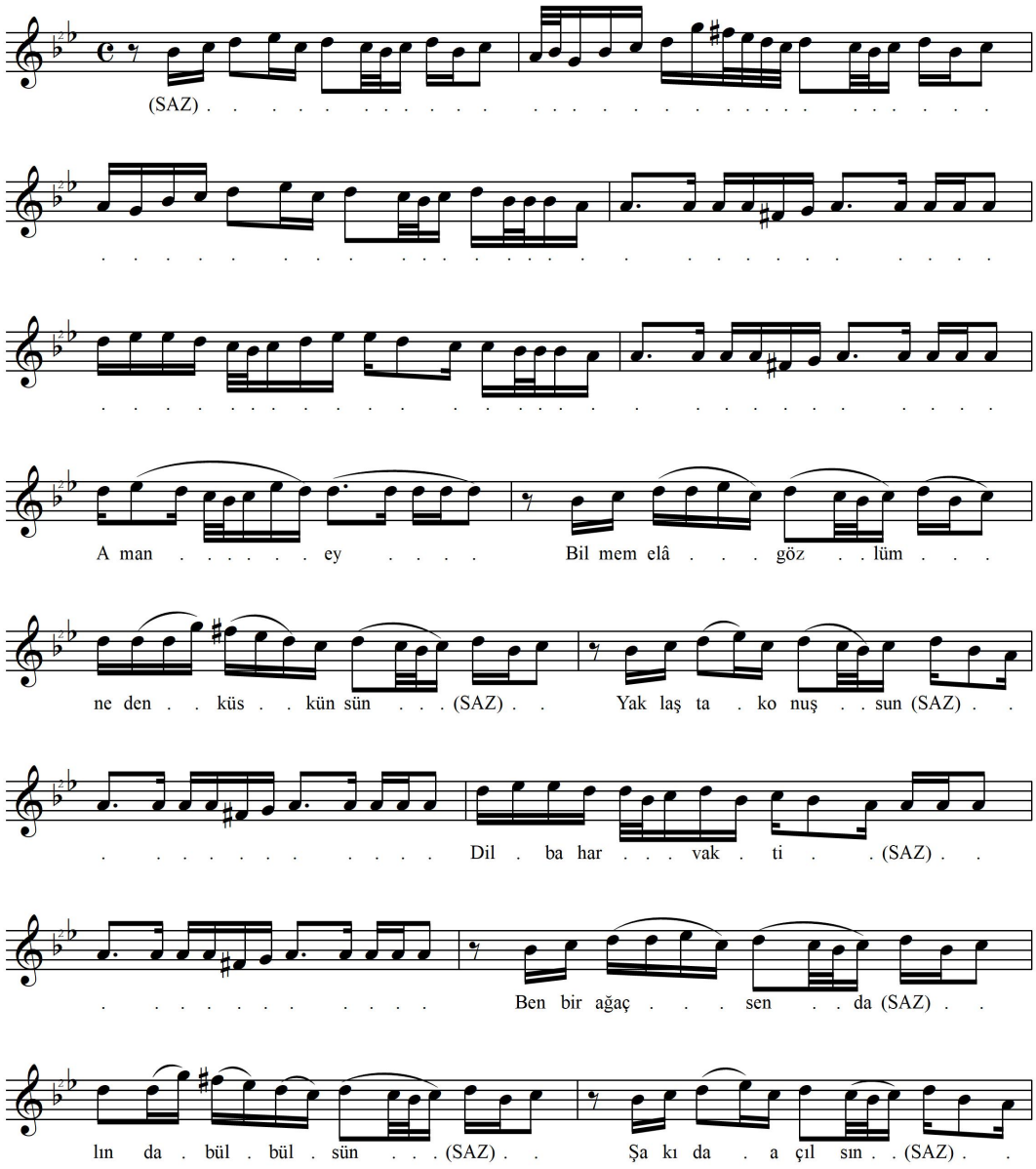
BİLMEM ELÂ GÖZLÜM

YÖRESİ: KARS
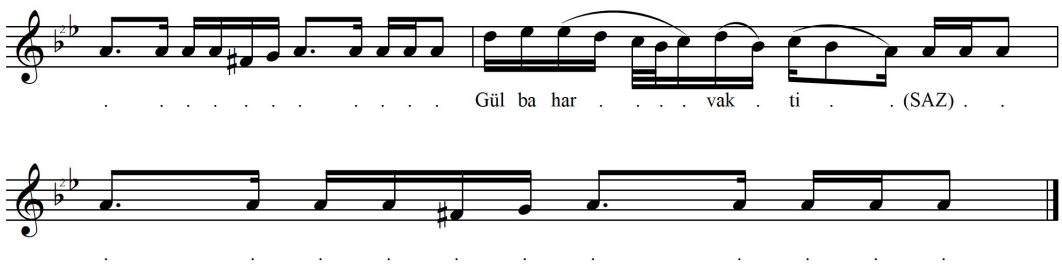
KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Bilmem Elâ Gözlüm -2

1.

Bilmem elâ gözlüm neden küskünsün
Yaklaşta konuşsun dil bahar vakti
Ben bir ağaç sen dalında bülbülsün
Şakıda açılsın gül bahar vakti

2.

Alyansoğlu neden çekiyor zarı
Yanağın kırmızı saçların sarı
Sen bir çiçek olsan bende bir arı
Beraber yapsaydık bal bahar vakti

8-Bozatlı Hızır
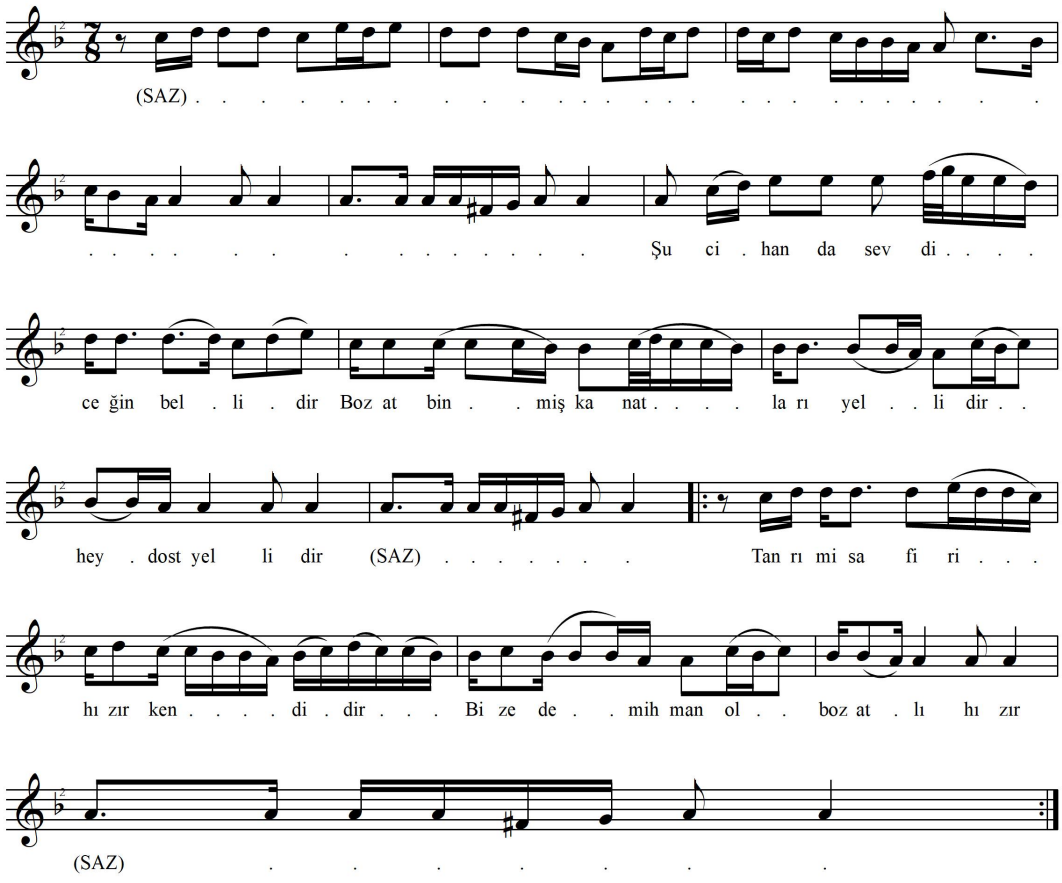
YÖRESİ:
KARS

BOZ ATLI HIZIR

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

1.
Şu cihanda sevdiceğin bellidir
Bozat binmiş kanatları yellidir
Tanrı misafiri hızır kendidir
Bize de mihman ol bozatlı hızır

2.
Şu cihanda gezen kimseler bilmez
Şu senin işine akıl sır ermez
Sultan korusuna kimse giremez
Sana yasaklık yok bozatlı hızır

9-Bu Nasıl Bir Zalim Aşktır

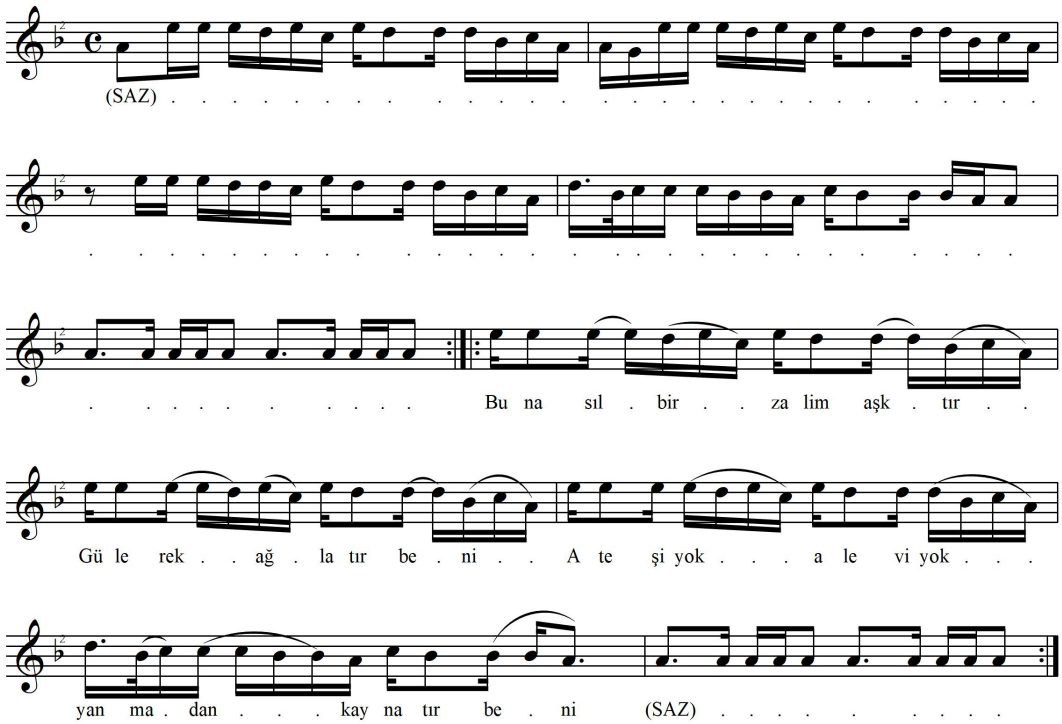
YÖRESİ:
KARS

BU NASIL BİR ZALİM AŞKTIR

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

1.
Bu nasıl bir zalim aşktır
Gülerek ağlatır beni
Ateşi yok alevi yok
Yanmadan kaynatır beni

2.
Boşuna yordu serimi
Elimden aldı yârimi
Hiç bilmedi kederimi
Mezara çiğnetir beni

3.
Alyansoğlunun haline
Bakın gözünün seline
Bağlamış zülfün teline
Boşuna eyletir beni

10-Buna Devr-i Dünya Derler
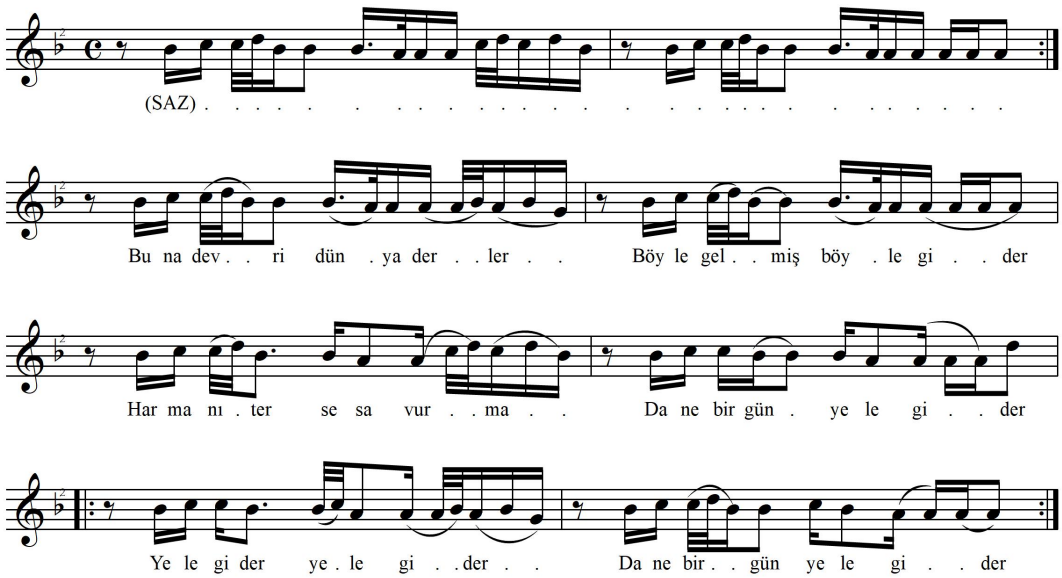
BUNA DEVR-İ DÜNYA DERLER

YÖRESİ:
KARS

DERLEME:
TRT.MÜZ.DAİ.BŞK

KİMDEN ALINDIĞI:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Altan DEMİREL

1.
Buna devr-i dünya derler
Böyle gelmiş böyle gider
Harmanı terse savurma
Dane birgün yele gider
Yele gider yele gider
Dane birgün yele gider

2.
Gariplere kimse bakmaz
Tarlasının suyu akmaz
Kız evladı ocak yakmaz
Büyür büyür ele gider
Ele gider ele gider
Elin malı ele gider

3.
Talibinin değişleri
Aktı didemin yaşları
Uçtu gönlümün kuşları
Her biri bir dala gider
Dala gider dala gider
Her biri bir dala gider

11-Çarşamba Gününde
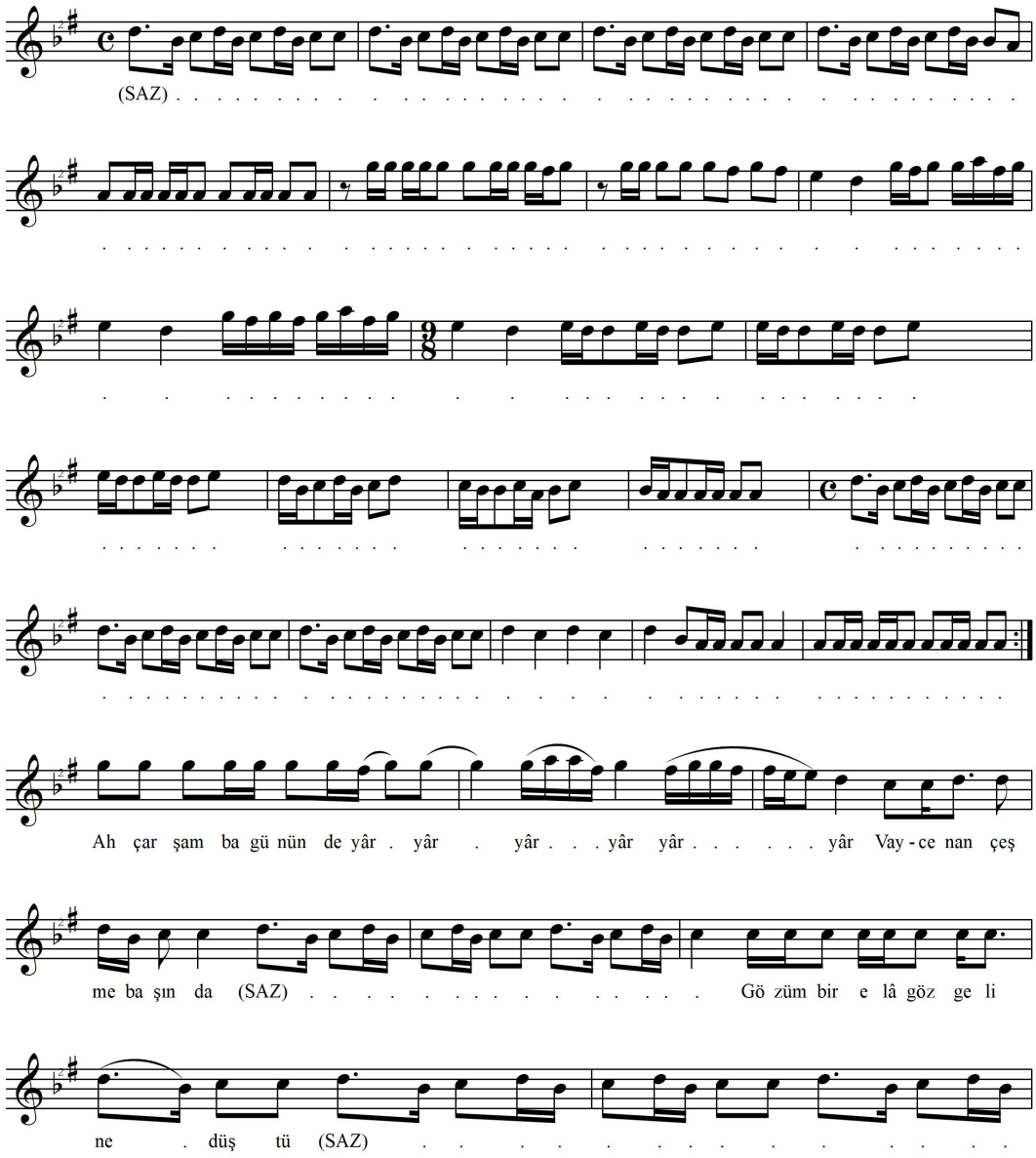
ÇARŞAMBA GÜNÜNDE

YÖRESİ:
KARS

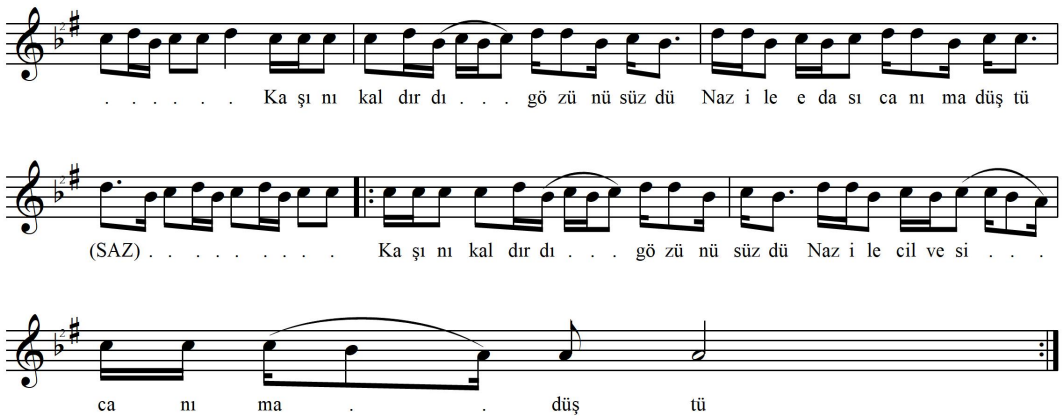
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Çarşamba Gününde - 2

1.
Çarşamba gününde çeşme başında
Gözüm bir elâ göz geline düştü
Kaşını kaldırdı gözünü süzdü
Naz ile edası canıma düştü

2.
İşaret eyledim halimden bildi
Baktıkça güzeldi çok ehli dildi
Başını kaldırdı yüzüme güldü
Kuruttu damarım kanıma düştü

3.
Eleskerem her ilimden uzağam
Ay gız sen dertlisen men yaralıyam
Dedi nişanlıyam elin yâriyem
Kırıldı kanadım yanıma düştü

12-Dara Kalasın

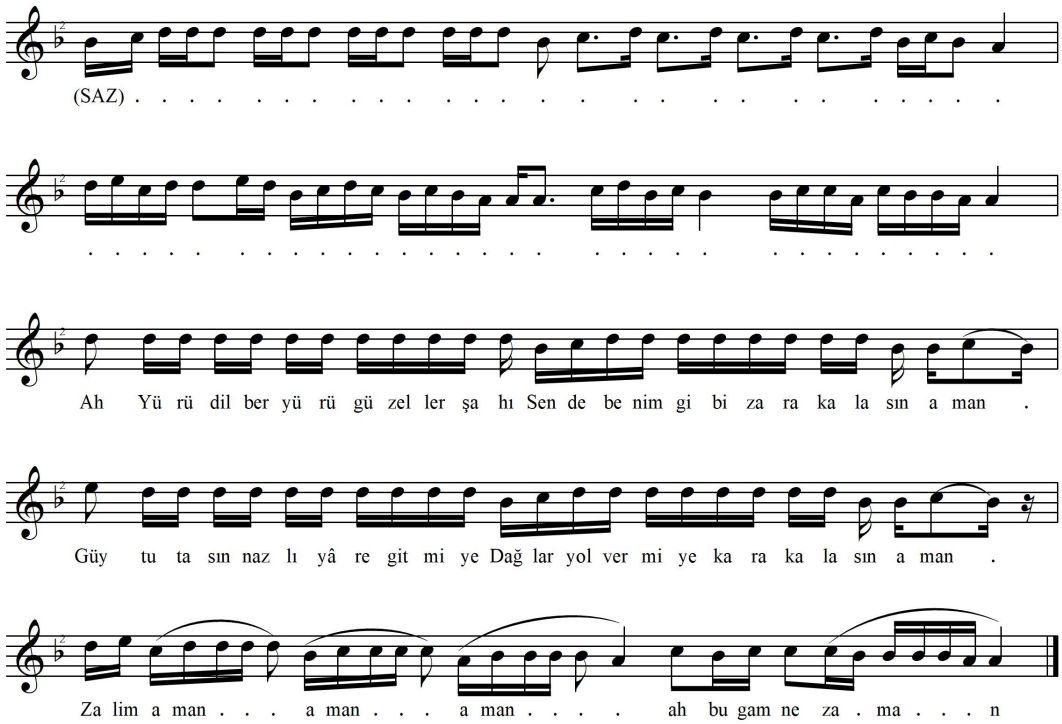
DARA KALASIN

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

1.
Yürü güzel yürü güzeller şahı
Sende benim gibi zara kalasın
Güy tutasın nazlı yâre gitmiye
Dağlar yol vermiye kar'a kalasın

2.
Köprü yaptırasın bir tek geçmiye
Çeşme kurdurasın kimse içmiye
Bayram günü komşu kapın açmıya
Benim gibi bir fukara kalasın

3.
Bilmem halsiz midir bu yolda duran
Her gelip geçenden haberim soran
Memen dolu gala beşiğin viran
El içinde yüzü kara kalasın

4.
Âşık hasan suçum nedir acaba
Ben seni tapşırdım o dört kitaba
Doğum gecesinde gelmesin eve
Akşamdan sabaha dara kalsın

13-Derdi Veren Dermanı Ver
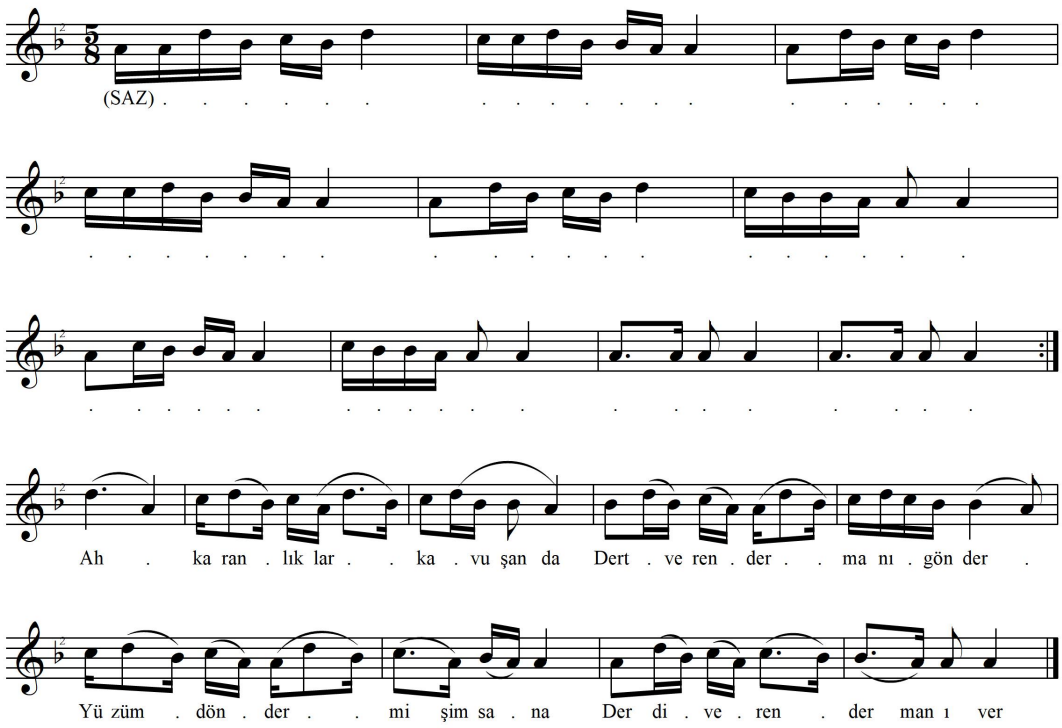
DERDİ VEREN DERMANI VER

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Derdi veren dermanı ver - 2

1.
Ah karanlıklar kavuşanda
Dert veren dermanı gönder
Yüzüm döndermişim sana
Derdi veren dermanı ver

2.
Sen bir tanrı ben bir insan
Yaralarım oldu çiban
Dertlerime gönder derman
Derdi veren dermanı var

3.
Alemler durmuş methine
Aşıkların gayreti ne
Habibin yüzü hürmetine
Derdi veren dermanı ver

4.
Sensin her imdada koşan
Aşılmaz dağları aşan
Beni etme sen perişan
Derdi veren dermanı ver

5.
Alyansoğlunun sesine
Bakasana gönlüm pasına
Erenler duasına
Derdi veren dermanı ver

14-Ekinler Ekiliyor

YÖRESİ:
KARS

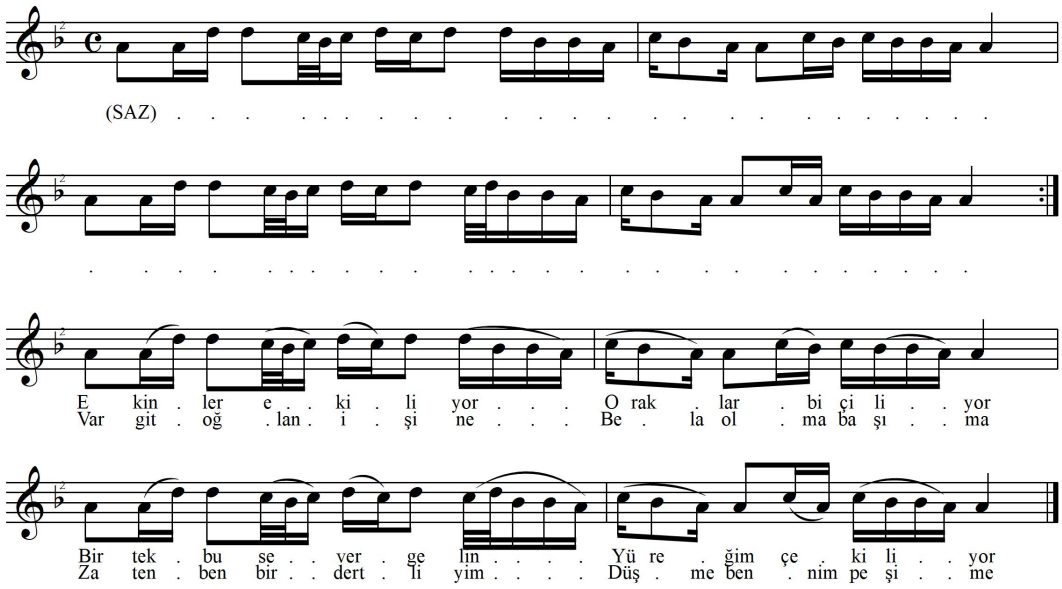
EKİNLER EKİLİYOR

(Karşılıklı Türkü)

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KİMDEN ALINDIĞI:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

ERKEK

Ekinler ekiliyor
Oraklar biçiliyor
Bir tek buse ver gelin
Yüreğim çekiliyor

Bir ay kadar güzelsin
Ela gözün süzersin
Gel bana söyle gelin
Niçin beni üzersin

Ekinler başak başak
Gel el ele dolaşak
Tanımadın mı gelin
Gelde bir yol sarışak

KIZ

Var git oğlan işine
Bela olma başıma
Zaten ben bir dertliyim
Düşme benim peşime

Bir elmanın yarısı
Ben bir asker karısı
Herkes erdi murada
Bize olsun darısı

Yıllar geçti aradan
Yolum geçti zarardan
Muradıma kavuştum
Şükür sana yaradan

15-Fatma Nene
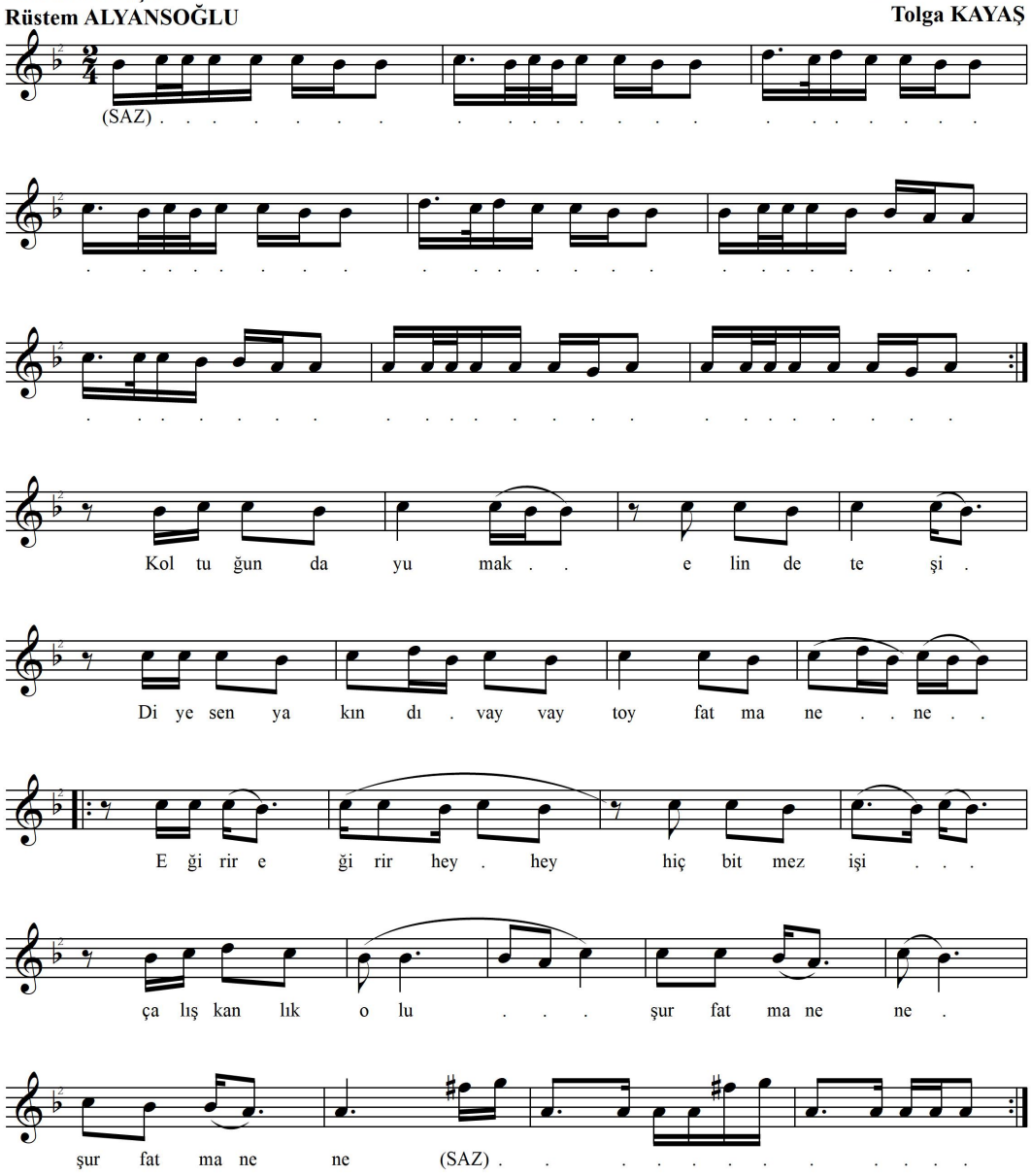
FATMA NENE

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Fatma Nene-2

1.
Koltuğunda yumak elinde teşi
Diyesen yakındı toy fatma nene
Eğirir eğirir hiçbitmez işi
Çalışkanlık oluşur fatma nene

2.
Yorgun yorgun yatağından kalkarsın
El uzatıp sağa sola koşarsın
Gelinlerin ellerine bakarsın
İsteğin bir bardak çay fatma nene

3.
Ben Alyansoğluyum destan koşarım
Bazen alevlenir bazen coşarım
Senin o gününe bende düşerim
Bu dünyanın sonu zay fatma nene

16-Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme
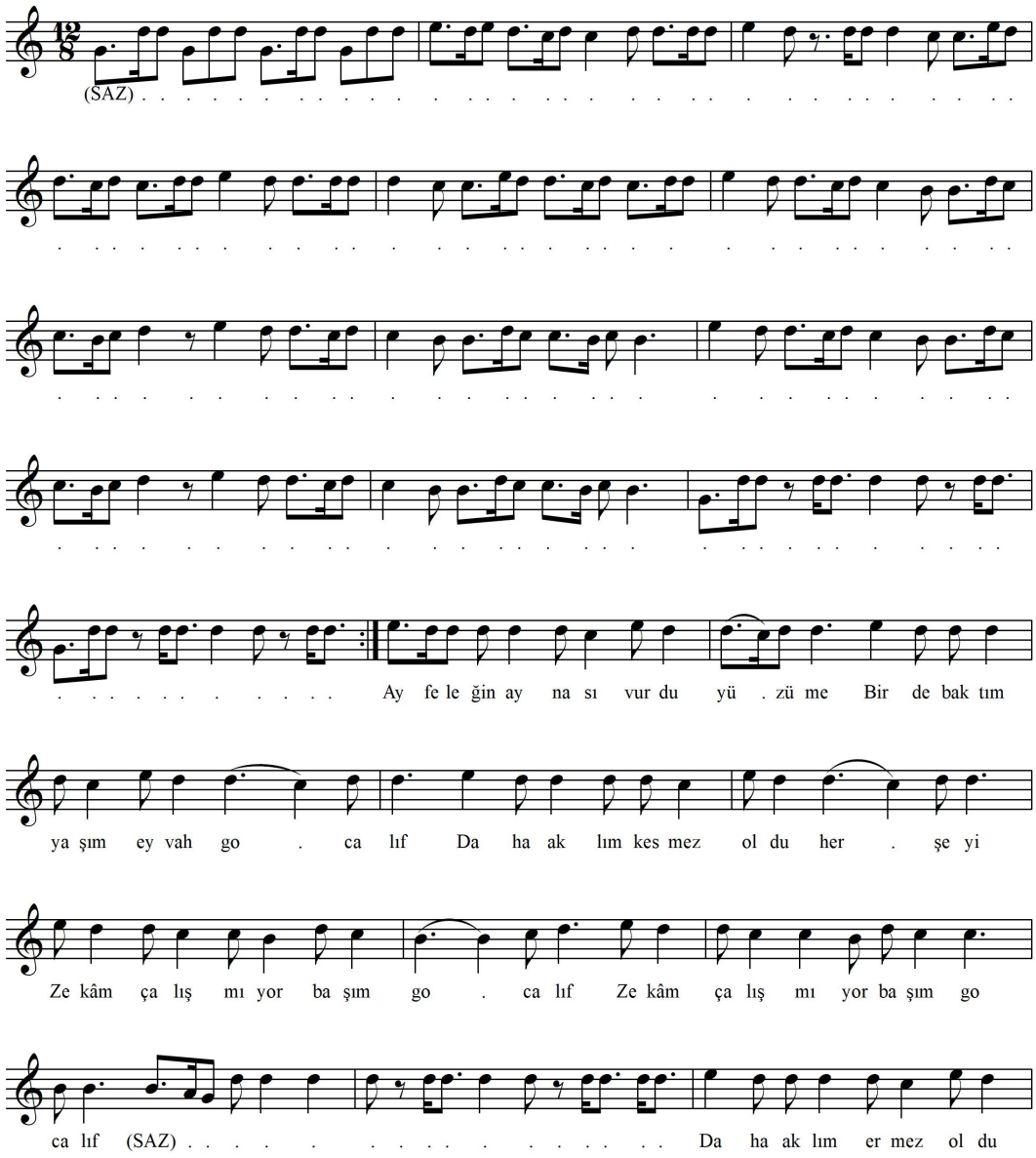
FELEĞİN AYNASI VURDU YÜZÜME

YÖRESİ:
KARS

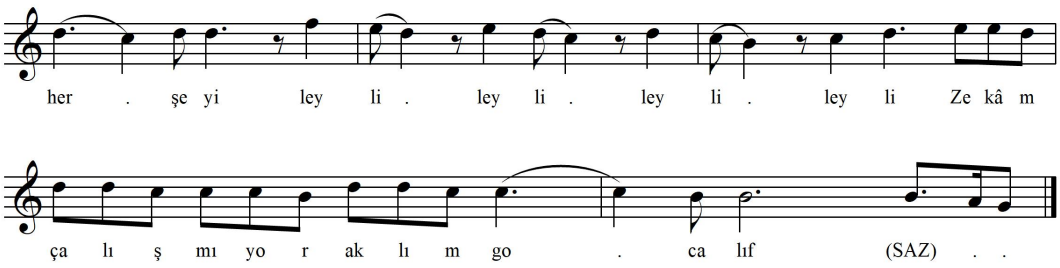
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Feleğin Aynası Vurdu Yüzüme - 2

1.
Feleğin aynası vurdu yüzüme
Birde baktım yaşım eyvah gocalıf
Daha aklım kesmez oldu her şeyi
Zekâm çalışmıyor başım gocalıf

2.
Yavaş yavaş damarımdan kan gider
Vücut solar et zayıflar can gider
Adımlar yavaşlar ayak yan gider
Normal olan her gidişim gocalır

3.
Alyansoğlu unuttun mu bizleri
Takati yok daha tutmaz dizleri
Daha yakınıda görmez gözlerim
Kirpiğin gocalıf başın gocalıf

17-Garip Bülbül
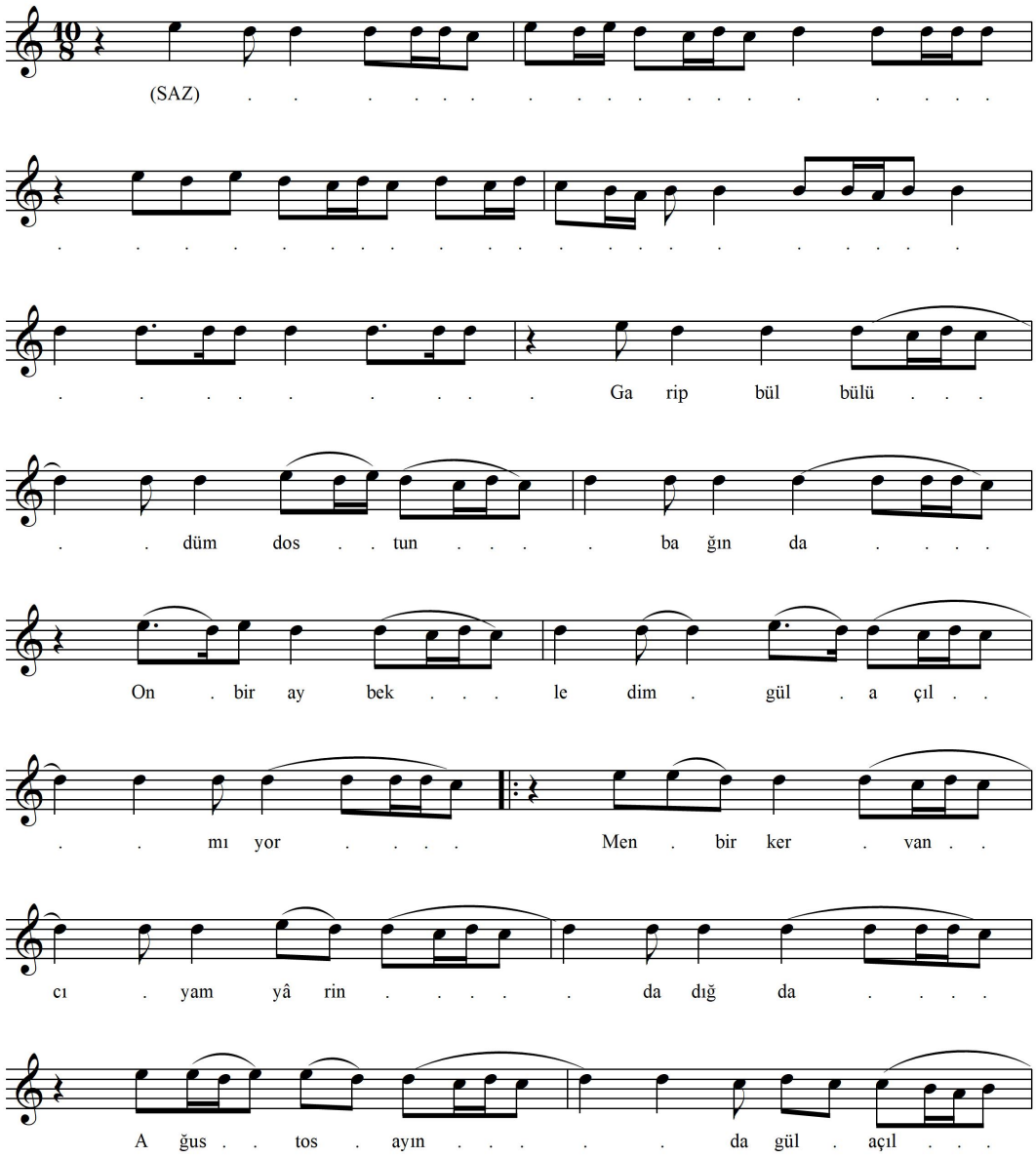
GARİP BÜLBÜL İDİM DOSTUN BAĞINDA

YÖRESİ: KARS

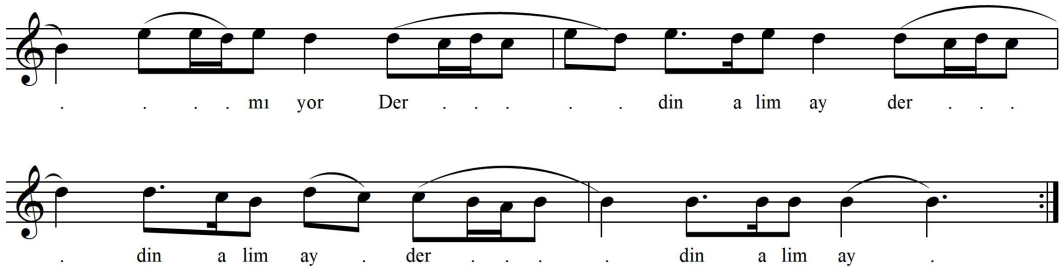
KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Garip Bülbül İdim Dostun Bağında - 2

1.
Garip bülbül idim dostun bağında
Onbir ay bekledim gül açılmıyor
Men bir kervancıyam yârin dağında
Ağustos ayında gül açılmıyor

2.
Men bir samur kürkem o yârda sarraf
Araram derdime bulunmaz ilaç
Hayatım bir yaprak tecellim ağaç
Sanki dolu vurup gül açılmıyor

3.
Alyansoğlu her gün yapar zararı
Oturur bir yerde etmez kararı
Kaderim bir çalı bende bir arı
Çalıştım yoruldum bal açılmıyor

18-Geçemedim Geçilmez Ki
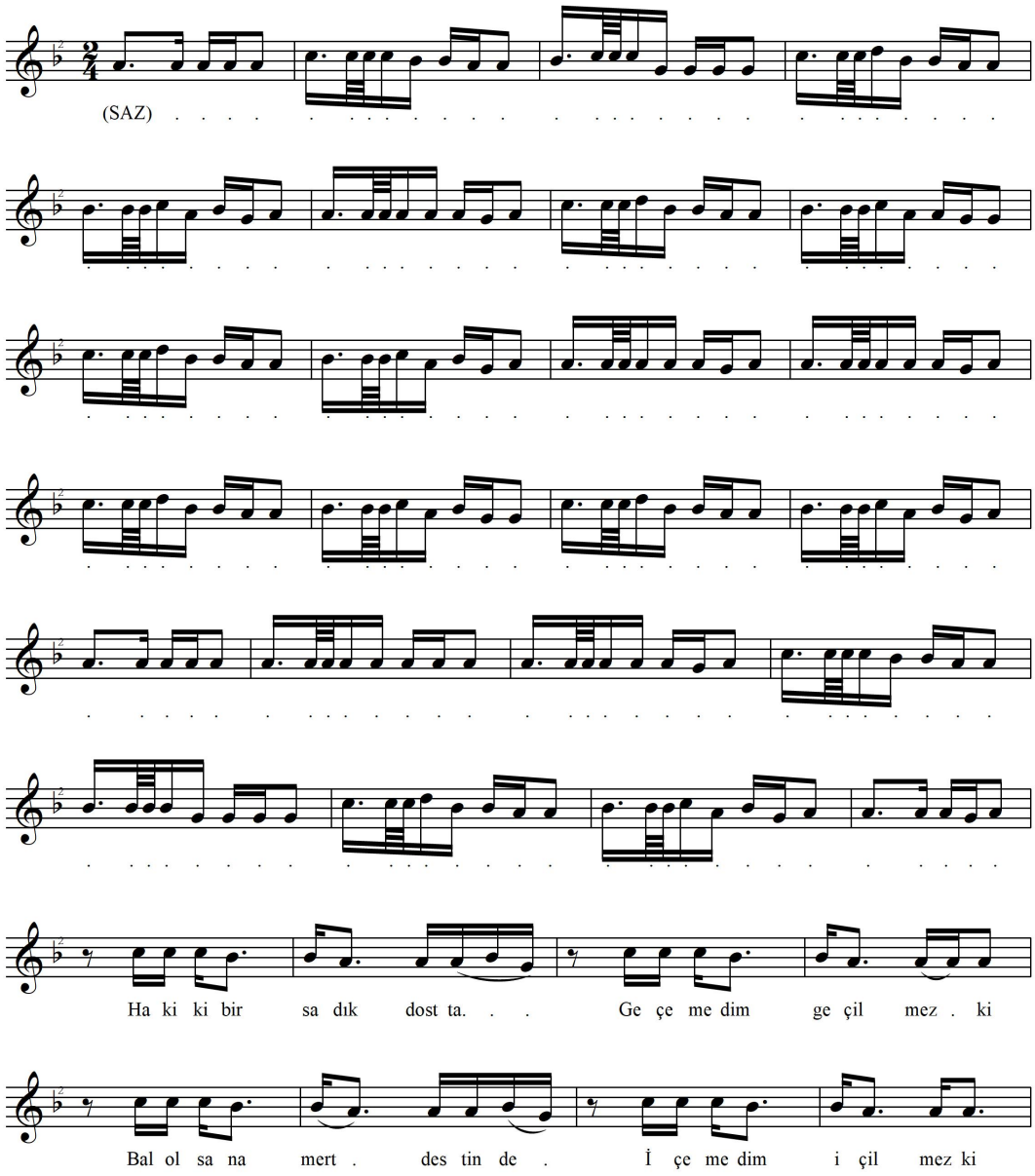
GEÇEMEDİM GEÇİLMEZ Kİ

YÖRESİ:
KARS

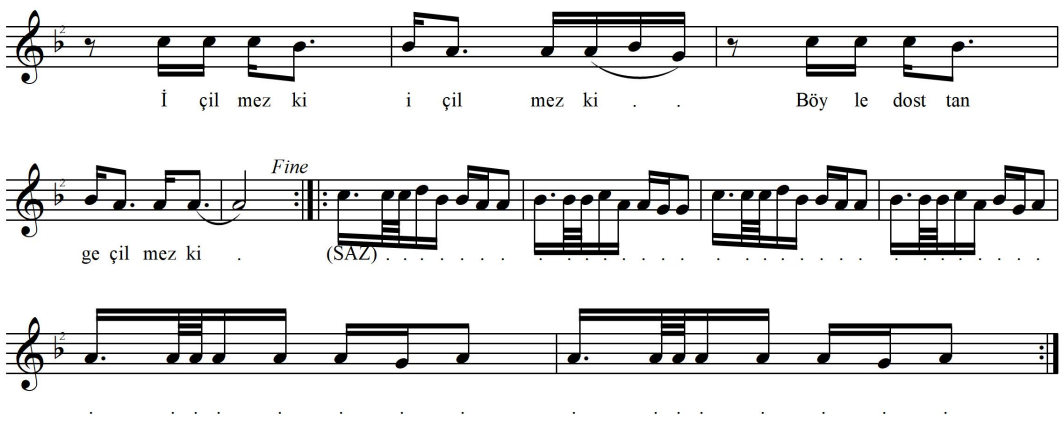
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Geçemedim Geçilmez ki -2

1.
Hakiki bir sadık dosttan
Geçemedim geçilmez ki
Bal olsa namert destinde
İçemedim içilmez ki
İçilmez ki içilmez ki
Böyle dosttan geçilmez ki

2.
Gelmez oldu nazlı yârim
Artıyor efkârım sırrım
İçerimde olan sırrım
Açamadım açılmaz ki
Açılmaz ki açılmaz ki
Böyle dosttan geçilmez ki

3.
Zalim bülbülün sesinden
Usandım gül cilvesinden
Azrailin pençesinden
Kaçabilmem kaçılmaz ki
Kaçılmaz ki kaçılmaz ki
Nerye kaçam kaçılmaz ki

4.
Şair Rüşan nedir suçum
Yaradan affetsin suçun
Bakın beyazlamış saçım
Seçemedim seçilmez ki
Seçilmez ki seçilmez ki
Nasıl geçem geçilmez ki

19-Gel Gel
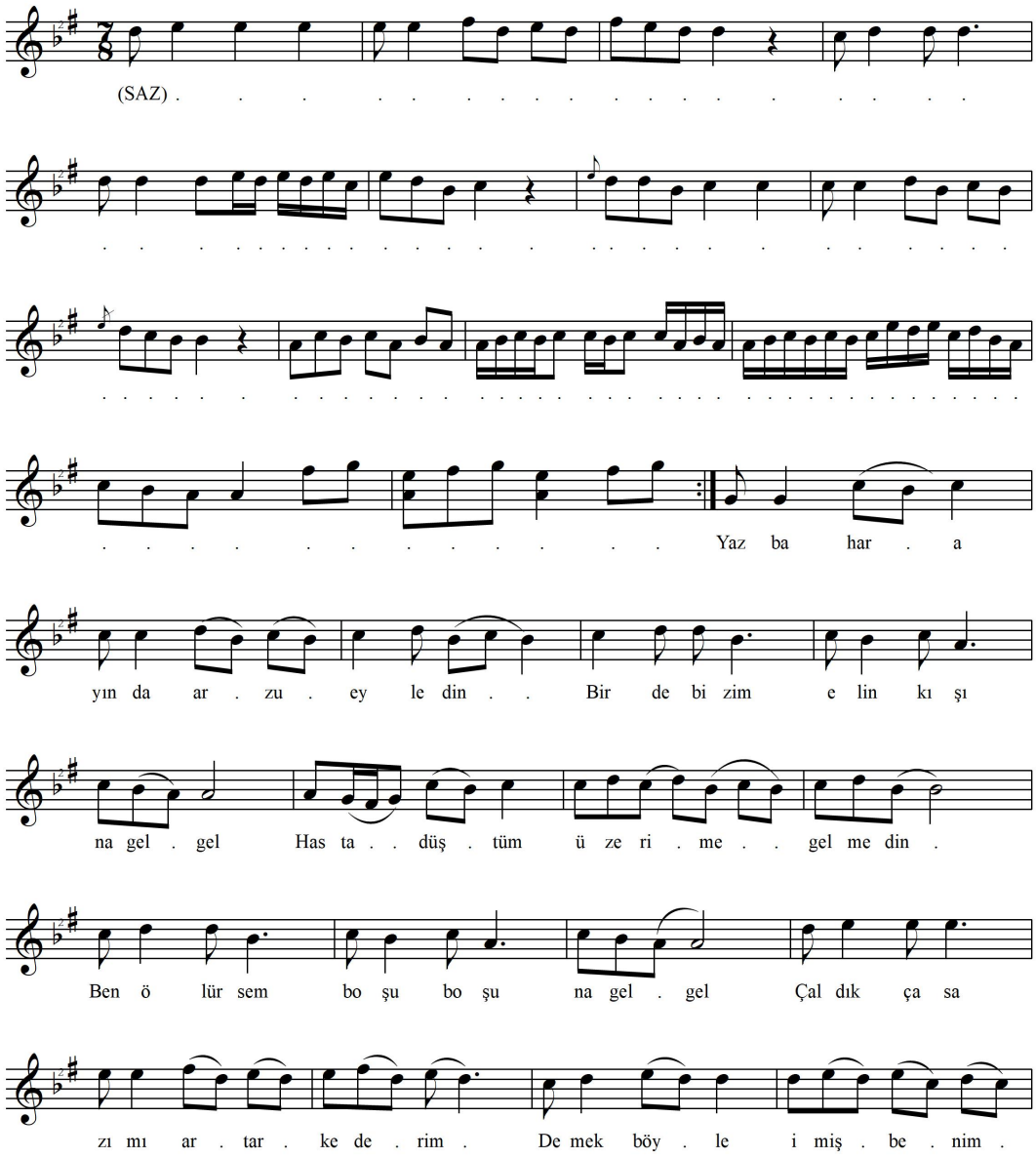
GEL GEL

YÖRESİ:
KARS

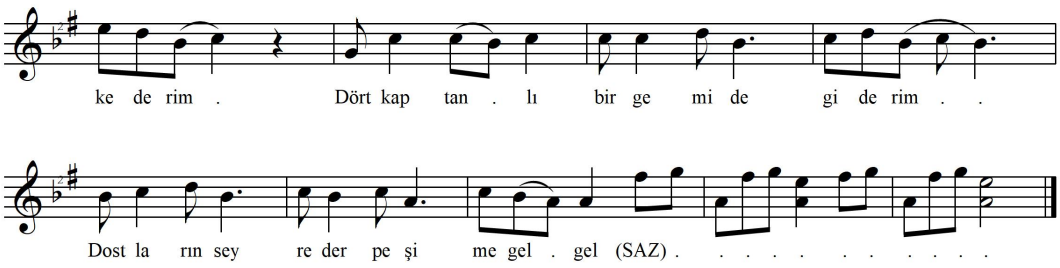
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Gel Gel- 2

1.
Yaz bahar ayında arzu eyledin
Birde bizim elin kışına gel gel
Hasta düştüm üzerime gelmedin
Ben ölürsem boşu boşuna gel gel

2.
Çaldıkça sazımı artar kederim
Demek böyleymiş benim kaderim
Dört kaptanlı bir gemide giderim
Dostların seyreder peşime gel gel

3.
Dertli aşık seni bekler burada
Bu gidişle eremedim murada
Gelip sorsan Alyansoğlu nerede
Baykuş konmuş mezar taşıma gel gel

20-Gelen Yok
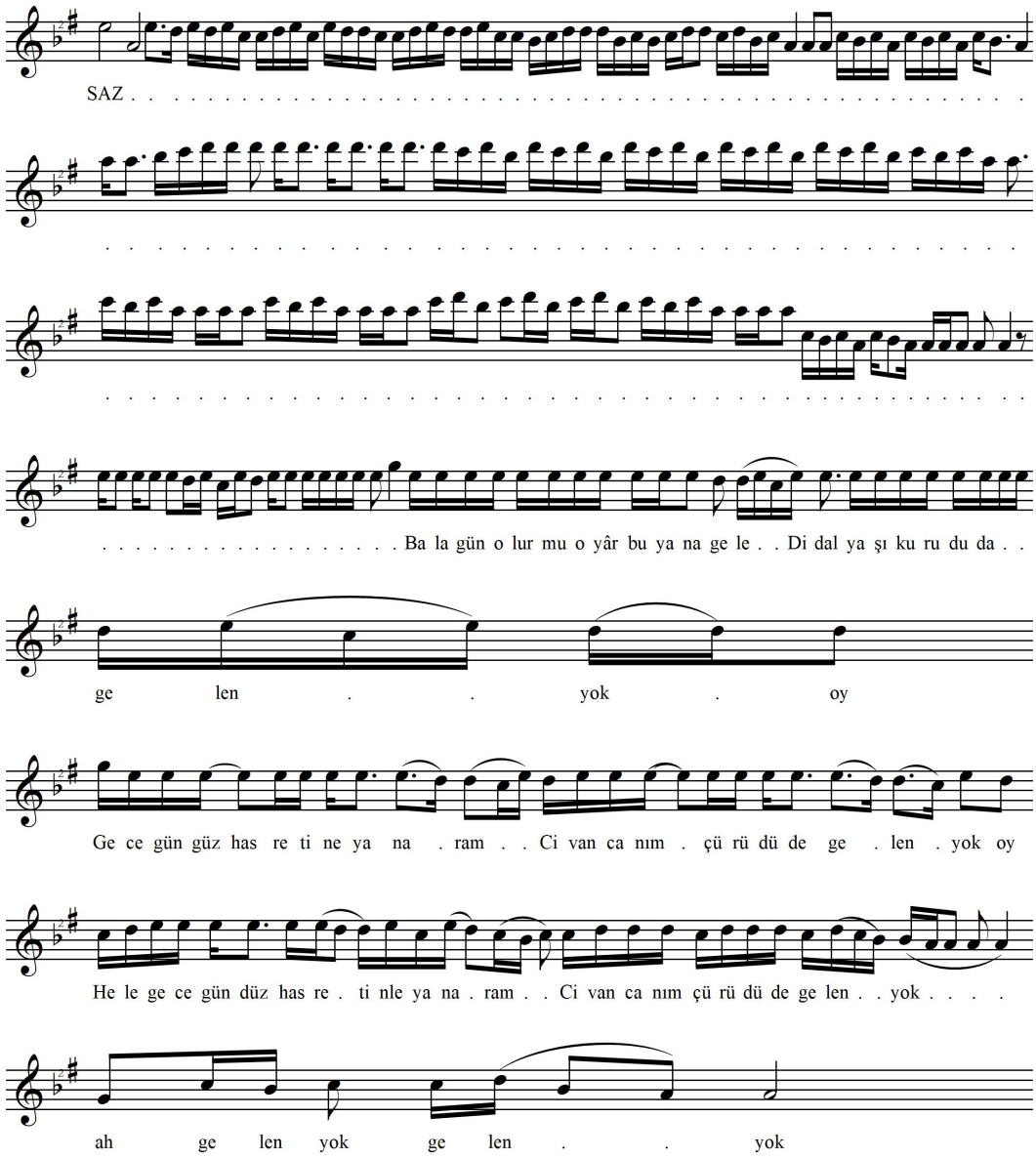
GELEN YOK

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Gelen Yok-2

1.
Gün olur mu o yâr bu yana gele
Didal yaşı kurudu da gelen yok
Gece gündüz hasretinle yanaram
Civan canım çürüdü de gelen yok

2.
Uzaktan uzağa geliyor sesler
Çekip gitti bende olan hevesler
Senin için yaptırdım türlü bağlar
Kol takmadın çürüdü de gelen yok

3.
Boşamı gidecek benim sözlerim
Gece gündüz yollarını gözlerim
Hasret kaldım civanımı özledim
Fidan yaşı gurudu da gelen yok

4.
Derdi mehribana artıyor zarım
Artıyor efkârım artıyor zarım
Gözü yaşlı yollarını gözlerim
Fidan yaşı gurudu da gelen yok

21-Gözün Aydın

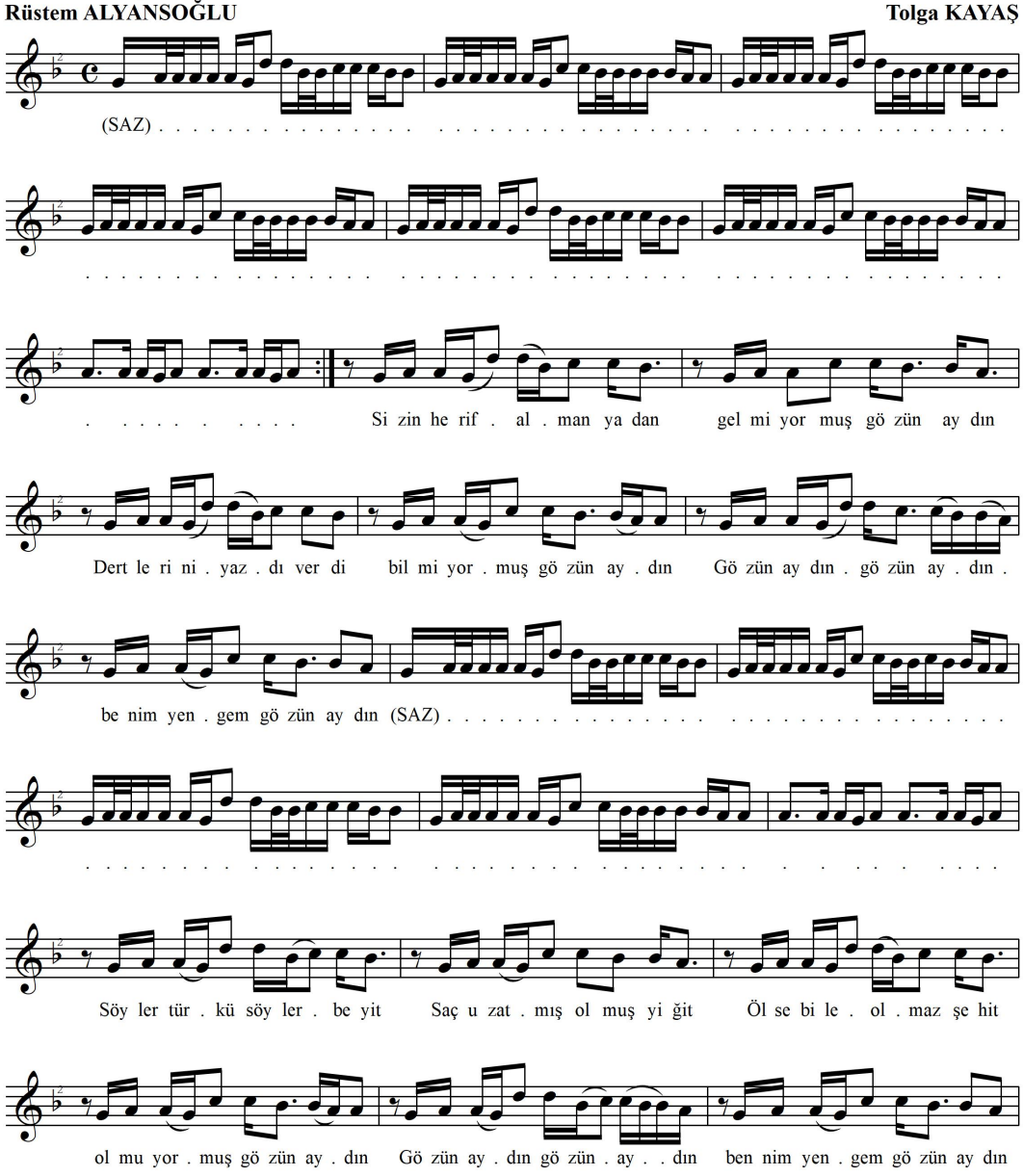
GÖZÜN AYDIN

YÖRESİ:
KARS
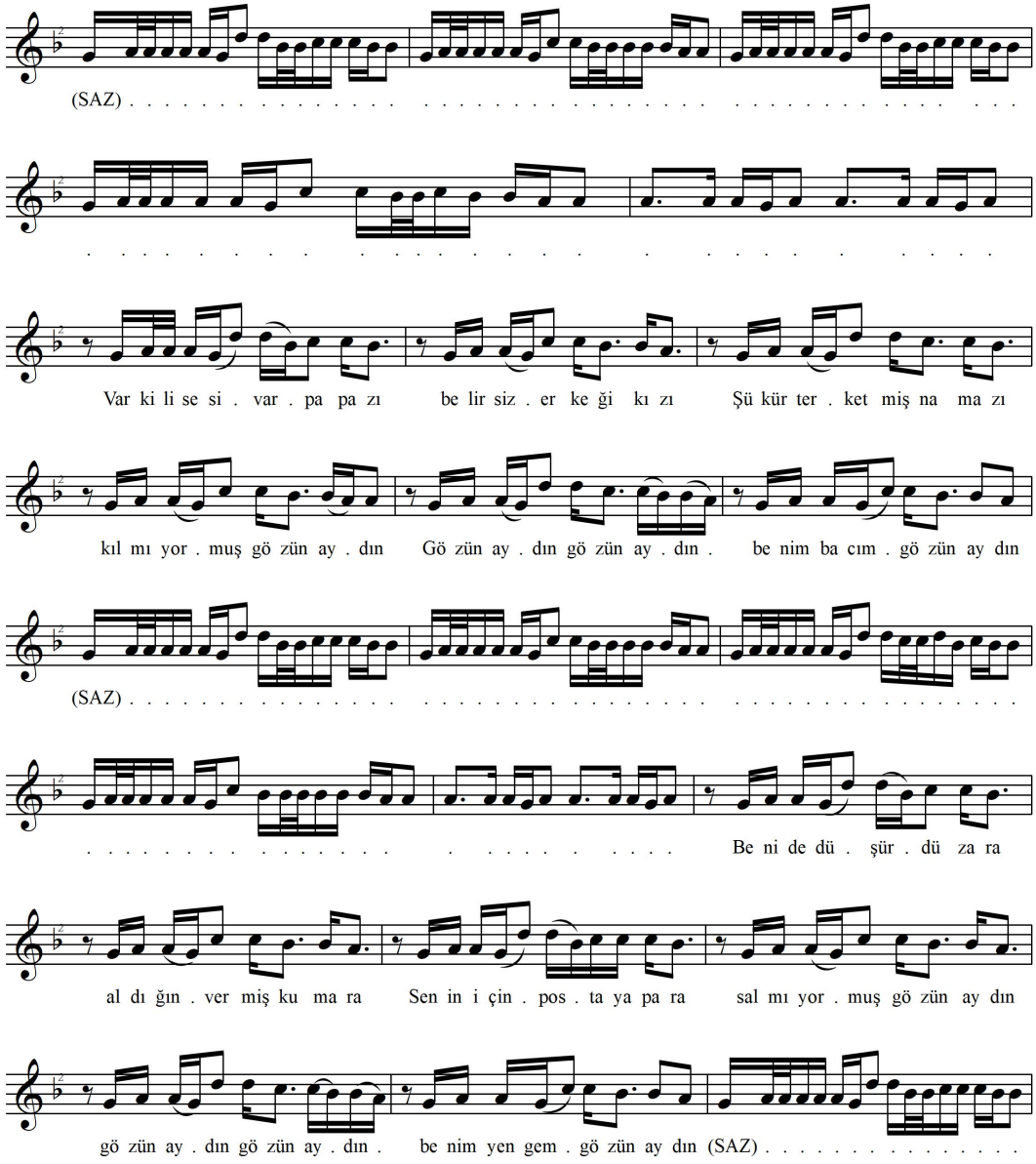
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU
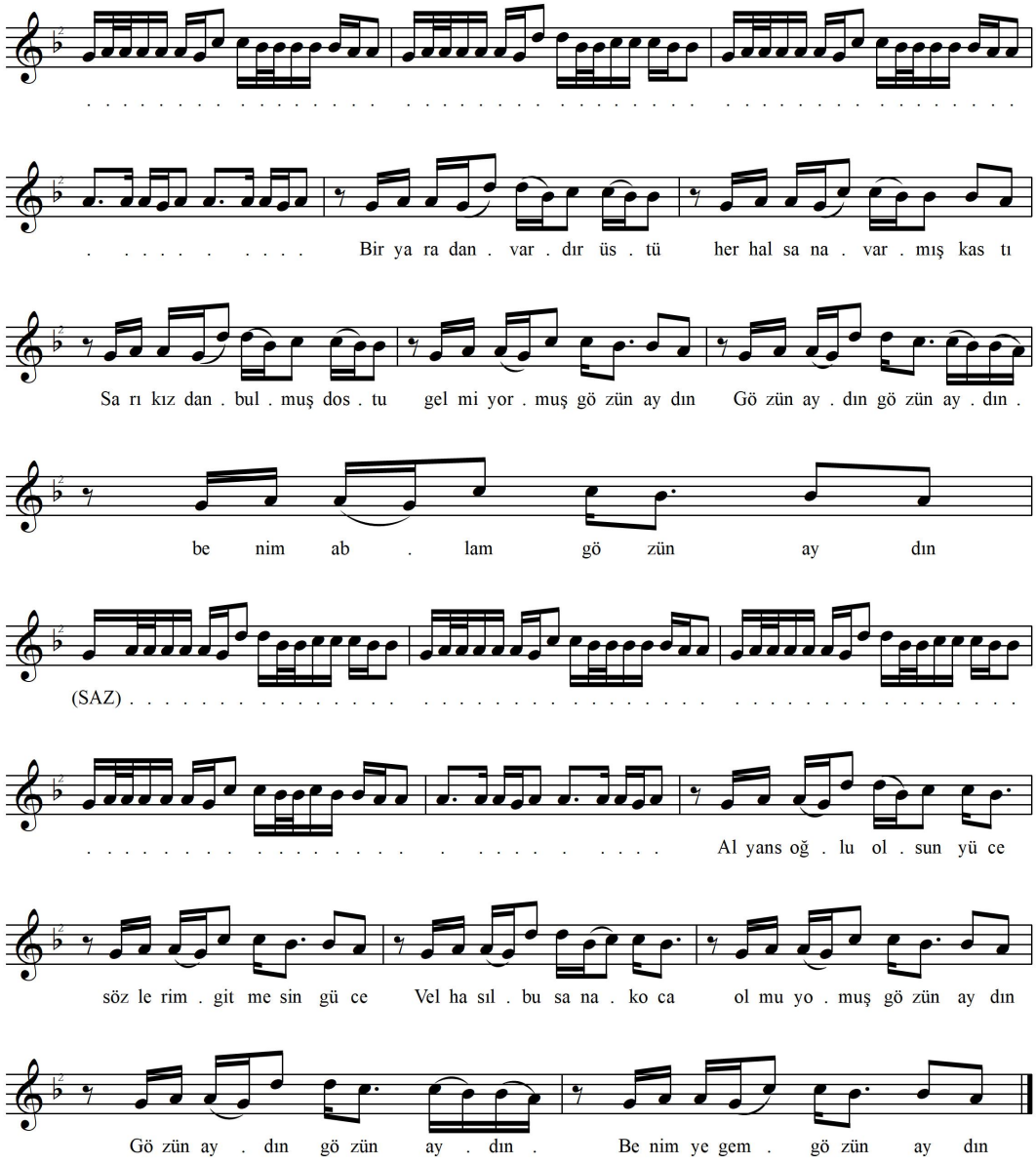
NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Güzün Aydın Gözün Aydın - 2

Gözün Aydın Gözün Aydın - 3

Gözün Aydın Gözün Aydın - 4

1.
Sizin herif almanyadan
Gelmiyormuş gözün aydın
Dertlerini yazdı verdi
Bilmiyormuş gözün aydın

NAKARAT
Gözün aydın gözün aydın
Benim yengem gözün aydın

2.
Söyler Türkü söyler beyit
Saç uzatmış olmuş yiğit
Ölse bile olmaz şehit
Olmuyormuş gözün aydın

3.
Var kilisesi var papazı
Belirsiz erkeği kızı
Şükür terketmiş namazı
Kılmıyormuş gözün aydın

4.
Benide düşürdü zara
Aldığın vermiş kumara
Senin için postaya para
Salmıyormuş gözün aydın

5.
Bir yaradan vardır üstü
Herhal sana varmış kastı
Sarı kızdan bulmuş dostu
Gelmiyormuş gözün aydın

6.
Alyansoğlu olsun yüce
Sözlerim gitmesin güce
Velhasıl bu sana koca
Olmuyormuş gözün aydın

22-Güzelleme
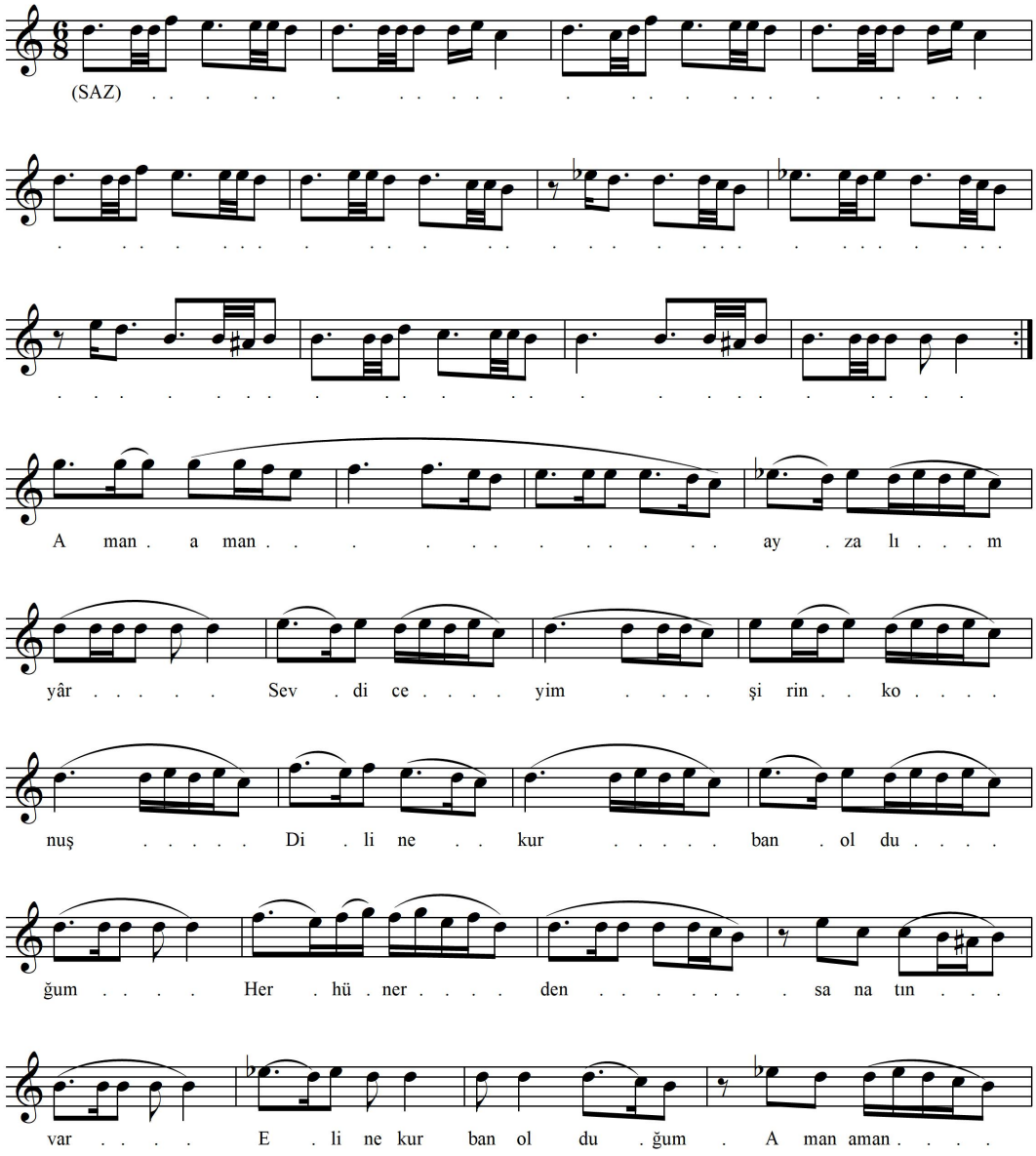
YÖRESİ:
KARS

GÜZELLEME

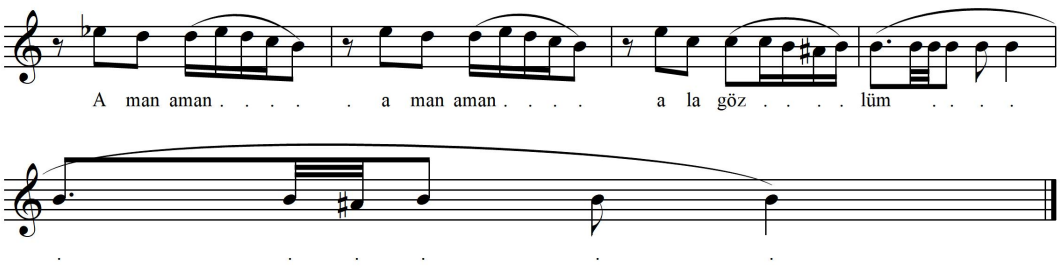
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KİMDEN ALINDIĞI:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Güzelleme-2

1.
Sevdiceğim şirin konuş
Diline kurban olduğum
Her hünerden sanatın var
Eline kurban olduğum

2.
Kudretten alıp kaşları
İnci mercandan dişleri
Bölük bölükdü saçları
Teline kurban olduğum

3.
Alyansoğlu dertlenerem
Asla bir namert yemerem
Başakasından et yemerem
Külüne kurban olduğum

23-Haberin Var Mı (Atışma)

ATIŞMA - HABERİN VAR MI
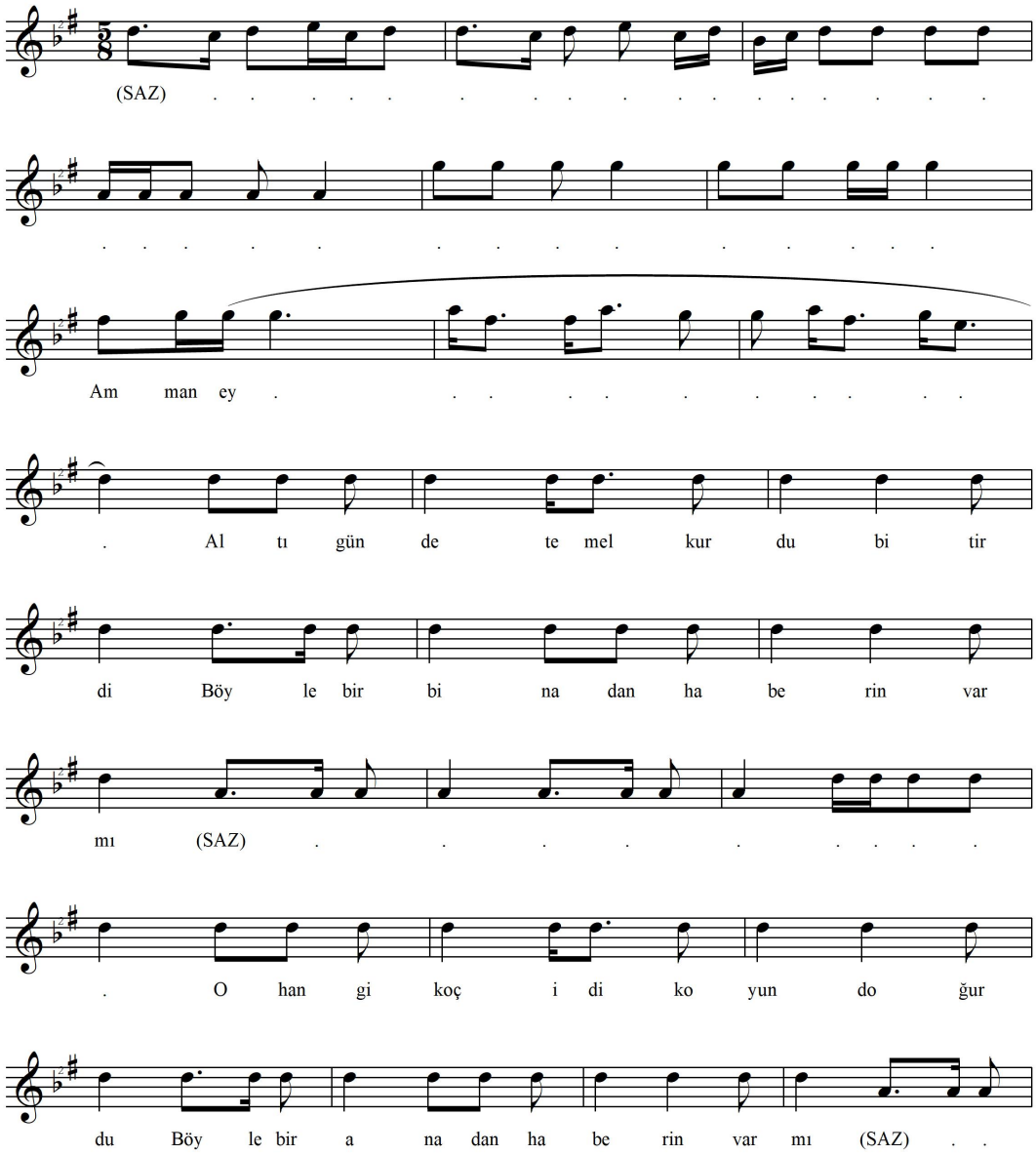
YÖRESİ:
KARS

(Rüstem ALYANSOĞLU-Murat ÇOBANOĞLU)
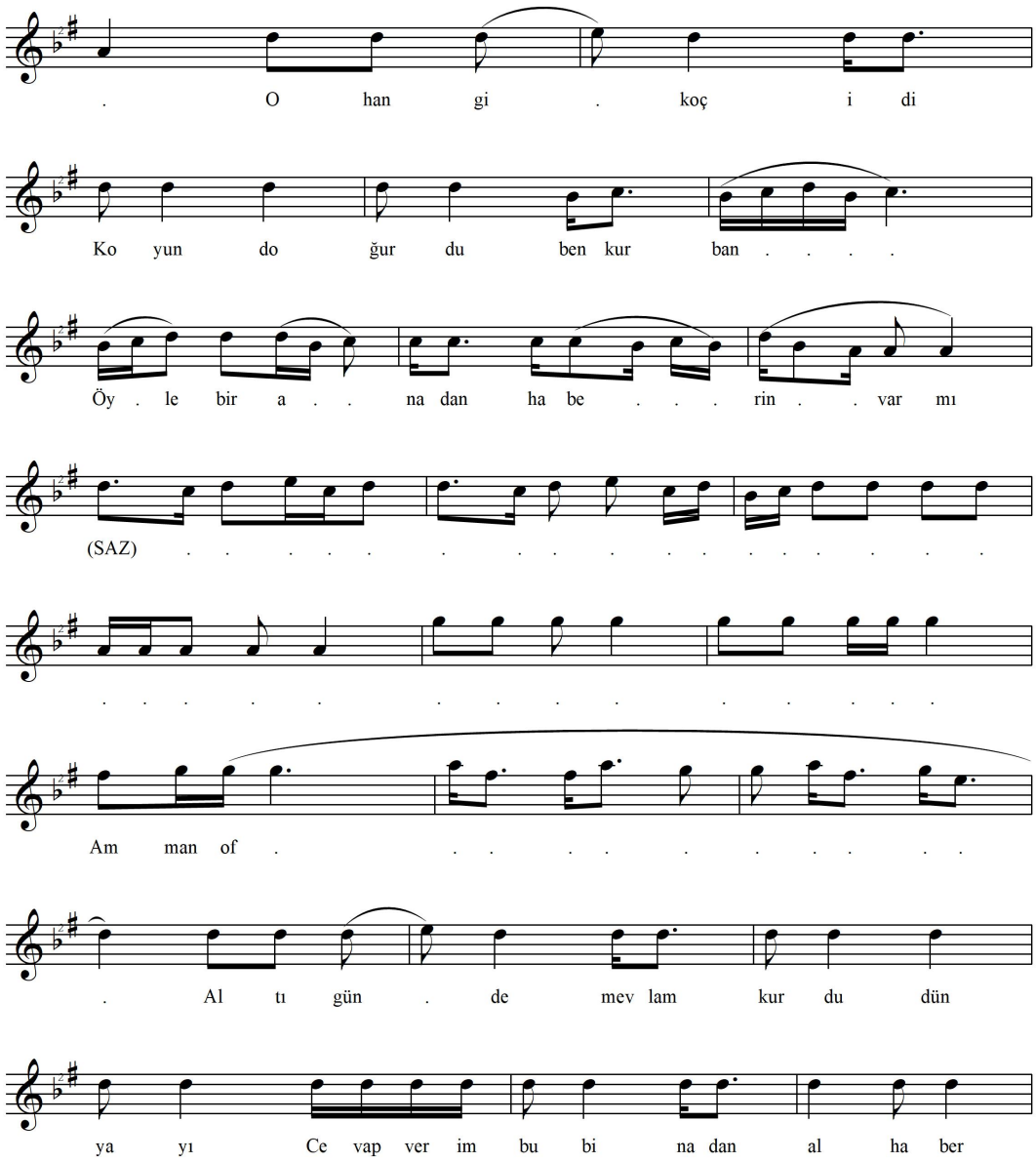
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU
Murat ÇOBANOĞLU

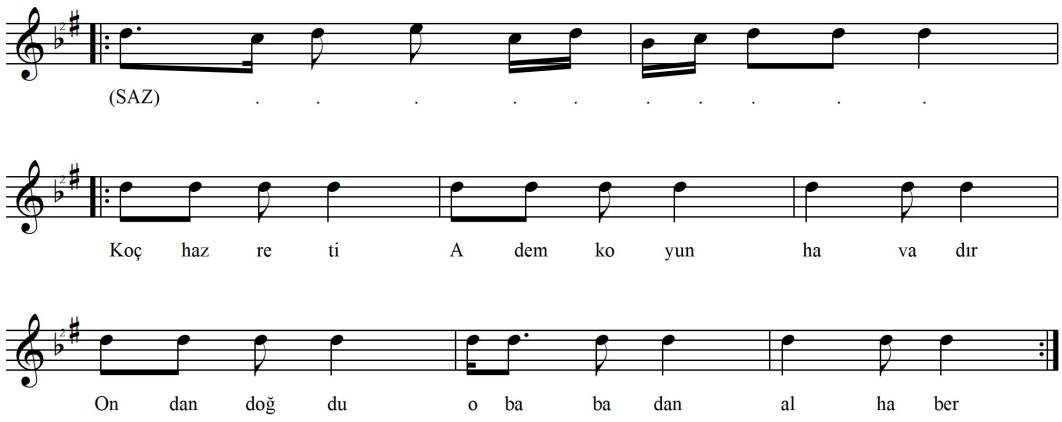
NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Atışma - Haberin var mı - 2
Rüstem ALYANSOĞLU- Murat ÇOBANOĞLU

Atışma - Haberin var mı - 3
Rüstem ALYANSOĞLU- Murat ÇOBANOĞLU

Rüstem ALYANSOĞLU
1. Soru:
Altı günde temel kurdu bitirdi
Böyle bir binadan haberin var mı
O hangi koçidi koyun doğurdu
Böyle bir anadan haberin var mı

Murat ÇOBANOĞLU
1. Cevap:
Altı günde mevlâm kurdu dünyayı
Cevap verim bu binadan al haber
Koç hazreti Adem koyun Havvadır
Ondan doğdu o babadan al haber

Rüstem ALYANSOĞLU
2. Soru:
Ah şimdi bu vardan söyle bir haber
Daima dilimde allahu ekber
Anası var babası yok peygamber
Bu gizli manadan haberin var mı

Murat ÇOBANOĞLU
2. Cevap:
İnsanı çevirmiş bu kara kader
Gelen insan birgün toprağa gider
Babasız dünyada isa peygamber
Cevabımı bu mandan al haber

Rüstem ALYANSOĞLU
3. Soru:
Alyansoğlu biraz daldığı zaman
Hazininden cevap aldığı zaman
Evladına bıçak çaldığı zaman
Elinde kınadan haberin var mı

Murat ÇOBANOĞLU
3. Cevap:
Sanma çobanoğlu derine daldı
Arayıp bak sana cevabı buldu
Hazreti ibrahim kılıcın çaldı
İsmailden kurbanından al haber

24-Hastası
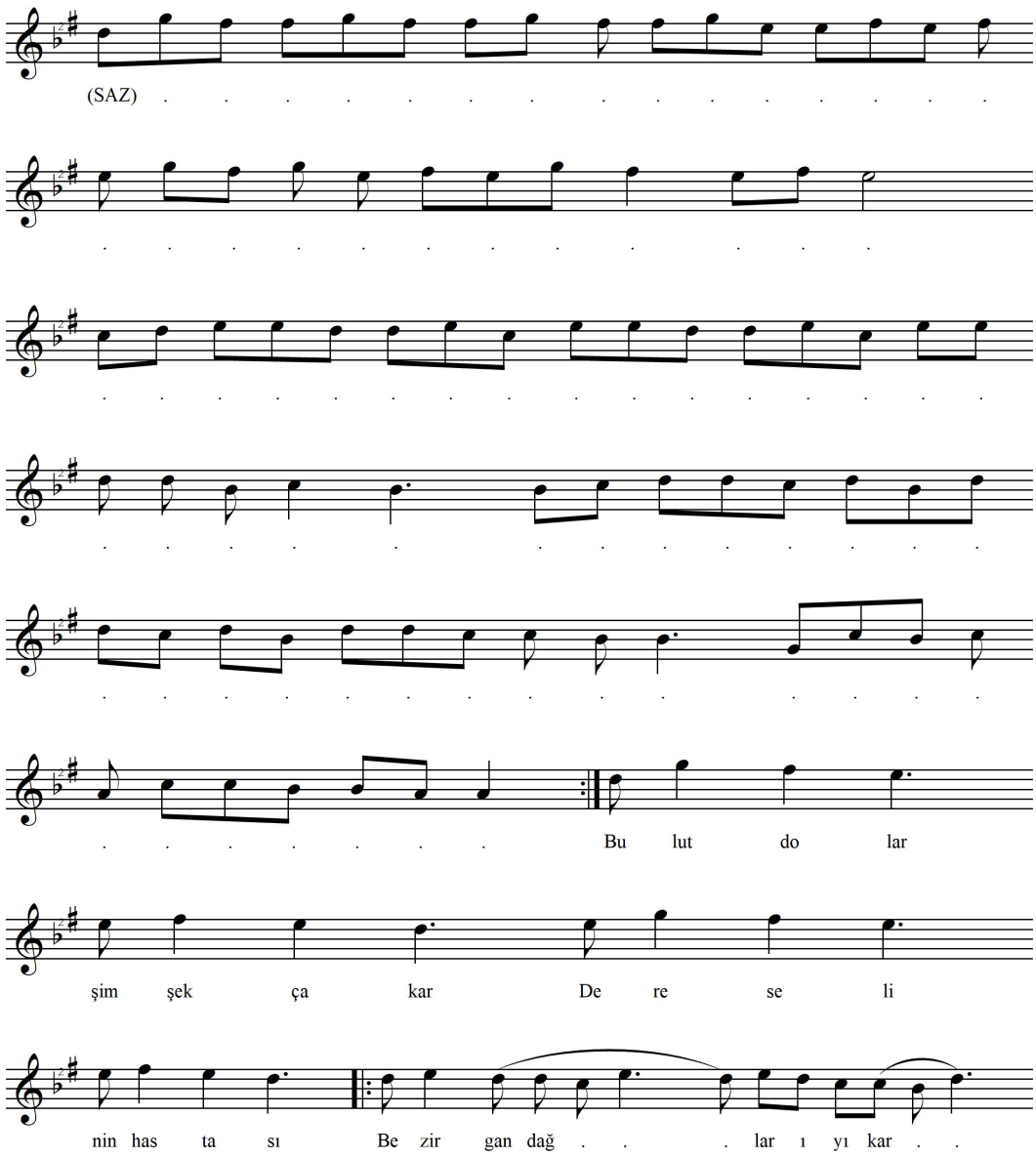
HASTASI

YÖRESİ:
KARS
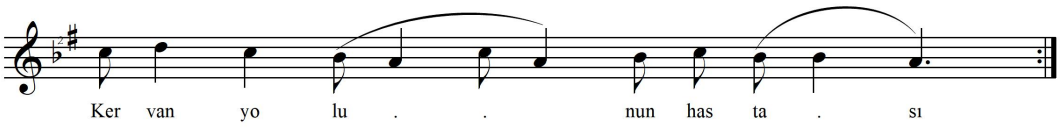
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Hastası - 2

1.
Bulut dolar şimşek çakar
Dere selinin hastası
Bezirgân dağları yıkar
Kervan yolunun hastası

2.
Sevda çekilmez bir verem
Dilerdim ki bende girem
Ateşine yandı kerem
Aslı külünün hastası

3.
Şu yarama bir merhem çek
Yoksa beni öldürecek
Arı gezer çiçek çiçek
Kovan balının hastası

4.
Büyüğüne hürmet eyle
Sevilirsin şöyle, böyle
Sözün gerçeğini söyle
İnsan dilinin hastası

5.
Aşk beni eylemiş naçar
Gizli sırlarımı açar
Akşam olur, günler geçer
Aylar yılının hastası

6.
Alyansoğlunu kim sever
Çünkü gerçekleri över
Demirciler demir döver
Âşık telinin hastası

25-Kan Ağlarım
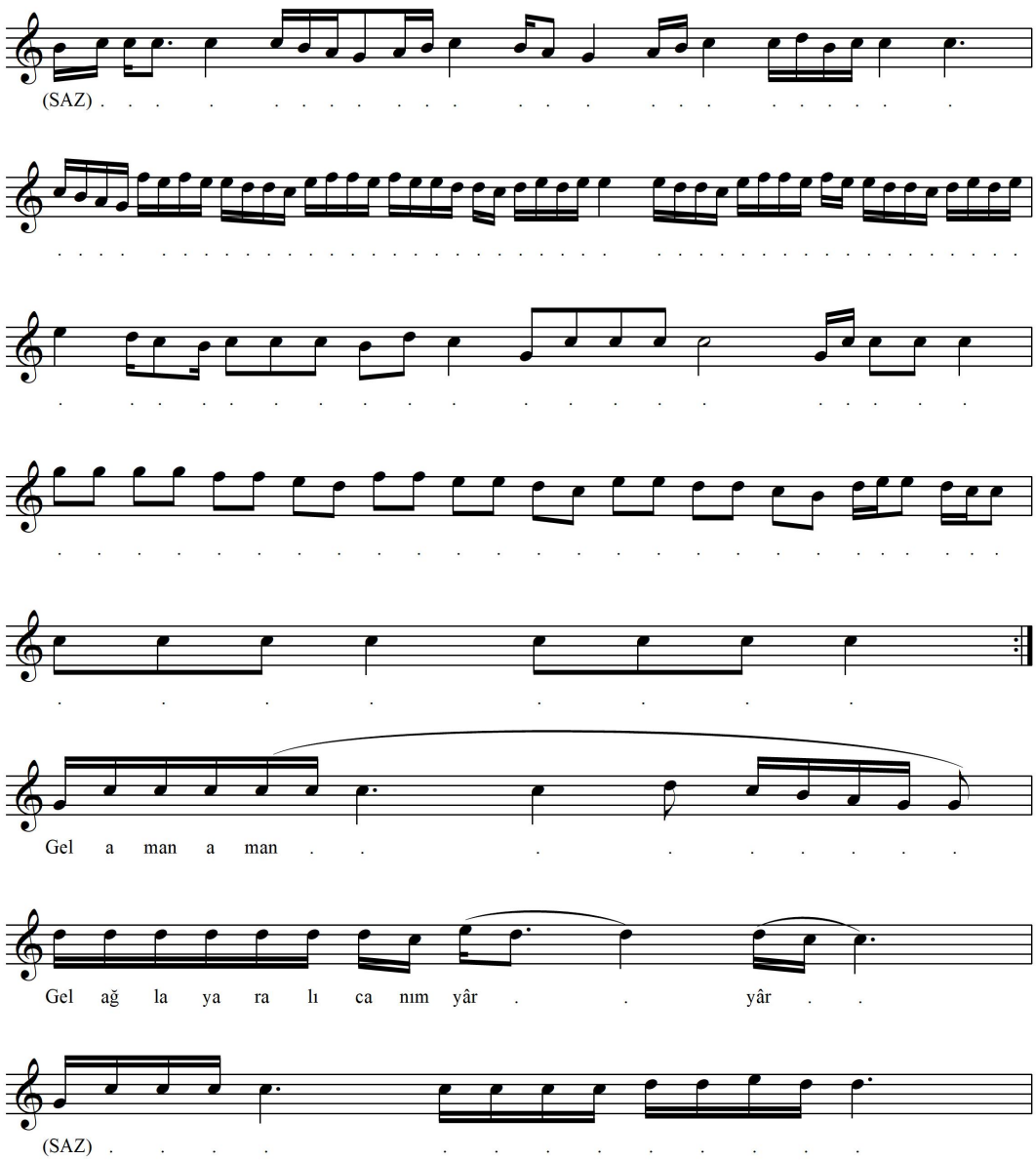
KAN AĞLARIM

YÖRESİ:
KARS
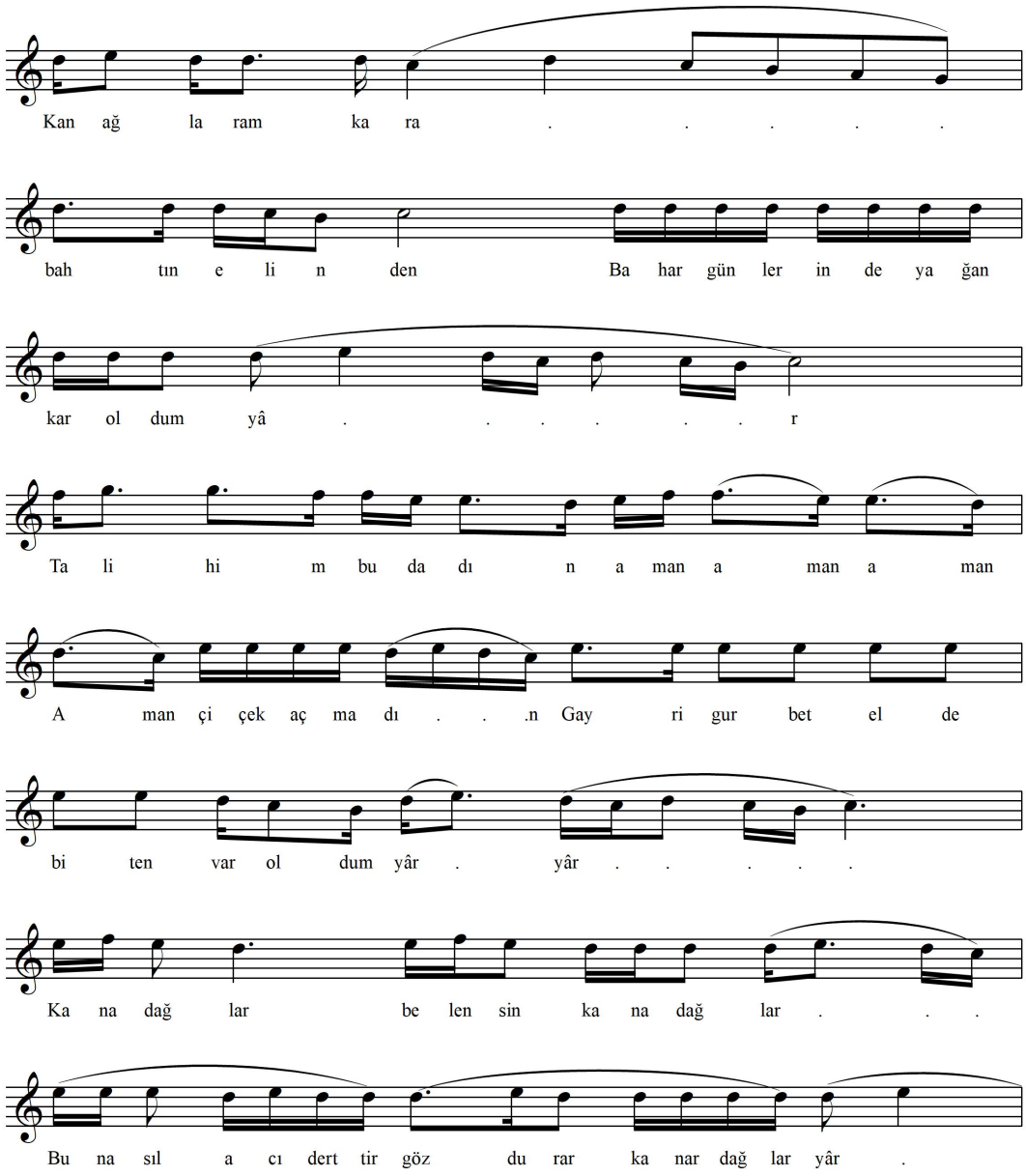
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU
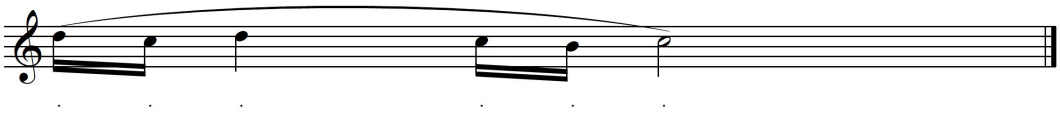
NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Kan Ağlarım - 2

Kan Ağlarım-3

1.
Kan ağlarım kara bahtın elinden
Bahar günlerinde yağan kar oldum
Talihim budandın çiçek açmadın
Gayri gurbet elde biten var oldum

2.
Yalancı dünyada sürmedim sefa
Düşmüşem gurbete çok çektim cefa
Evvel ki şad günüm döndü hilefe
Terlan balasıydım indi sar oldum

3.
Mansıram elimden ettim hareket
Çekildi dünyadan heyir bereket
Şapkam yastık oldu yorganım çeket
Hanlar köşesinde yadigâr oldum

26-Kara Toprak
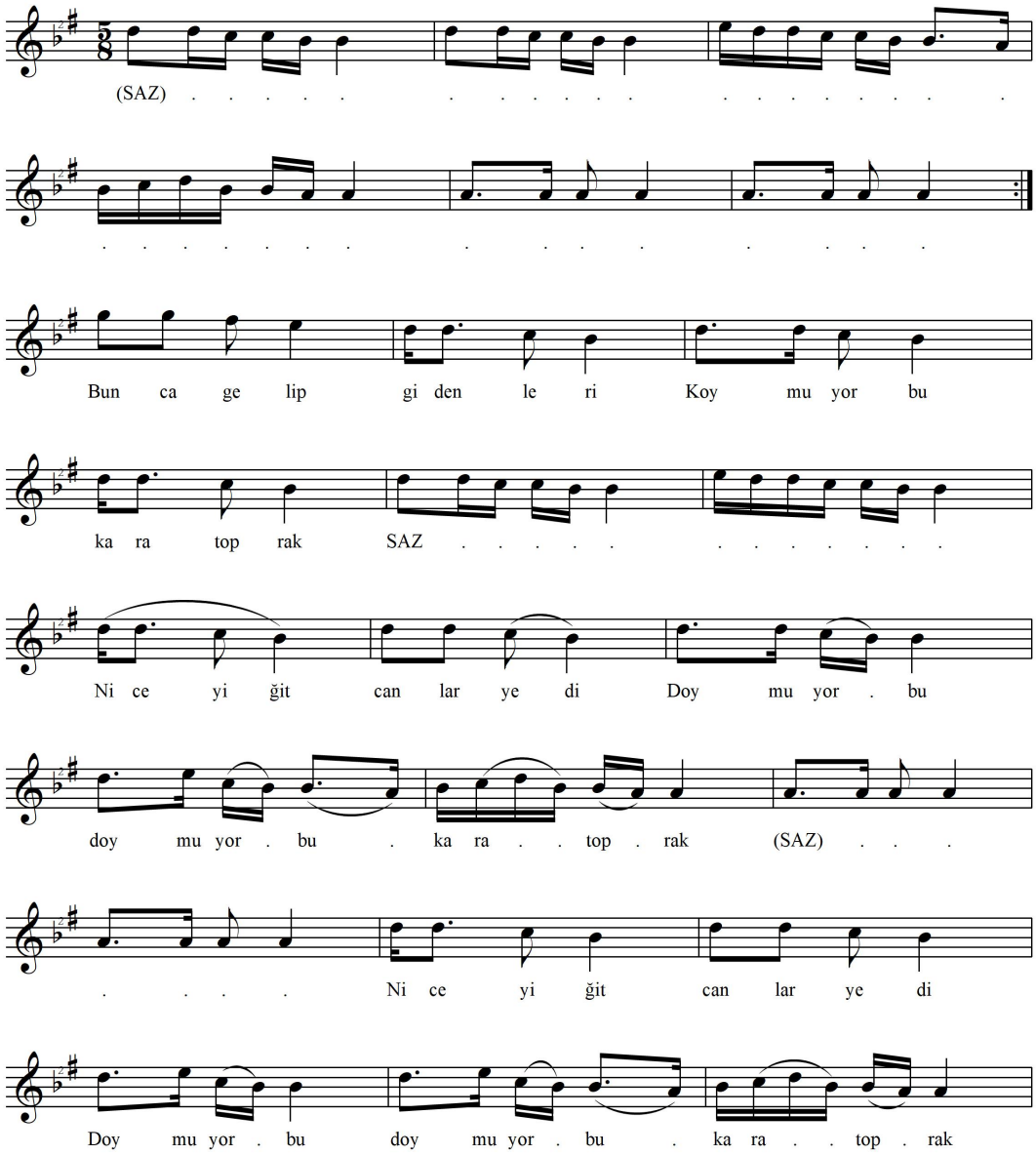
KARA TOPRAK

YÖRESİ:
KARS

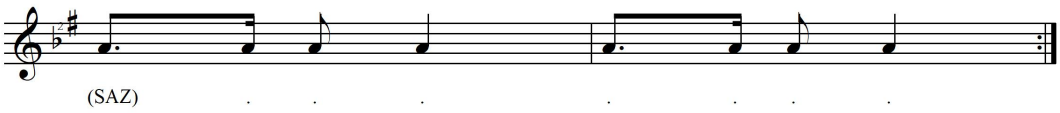
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Kara Toprak - 2

1.
Bunca gelip gidenleri
Koymuyor bu kara toprak
Nice yiğit canlar yedi
Doymuyor mu kara toprak

2.
Bunca çalıştığım boşa
İsmini yazarlar taşa
Ne ağa der ne de paşa
Saymıyor bu kara toprak

3.
Alyansoğlu'yum ozanım
Asıl senmişsin mekanım
Çok bağırdım ala canım
Duymuyor bu kara toprak

27-Kars Çayı
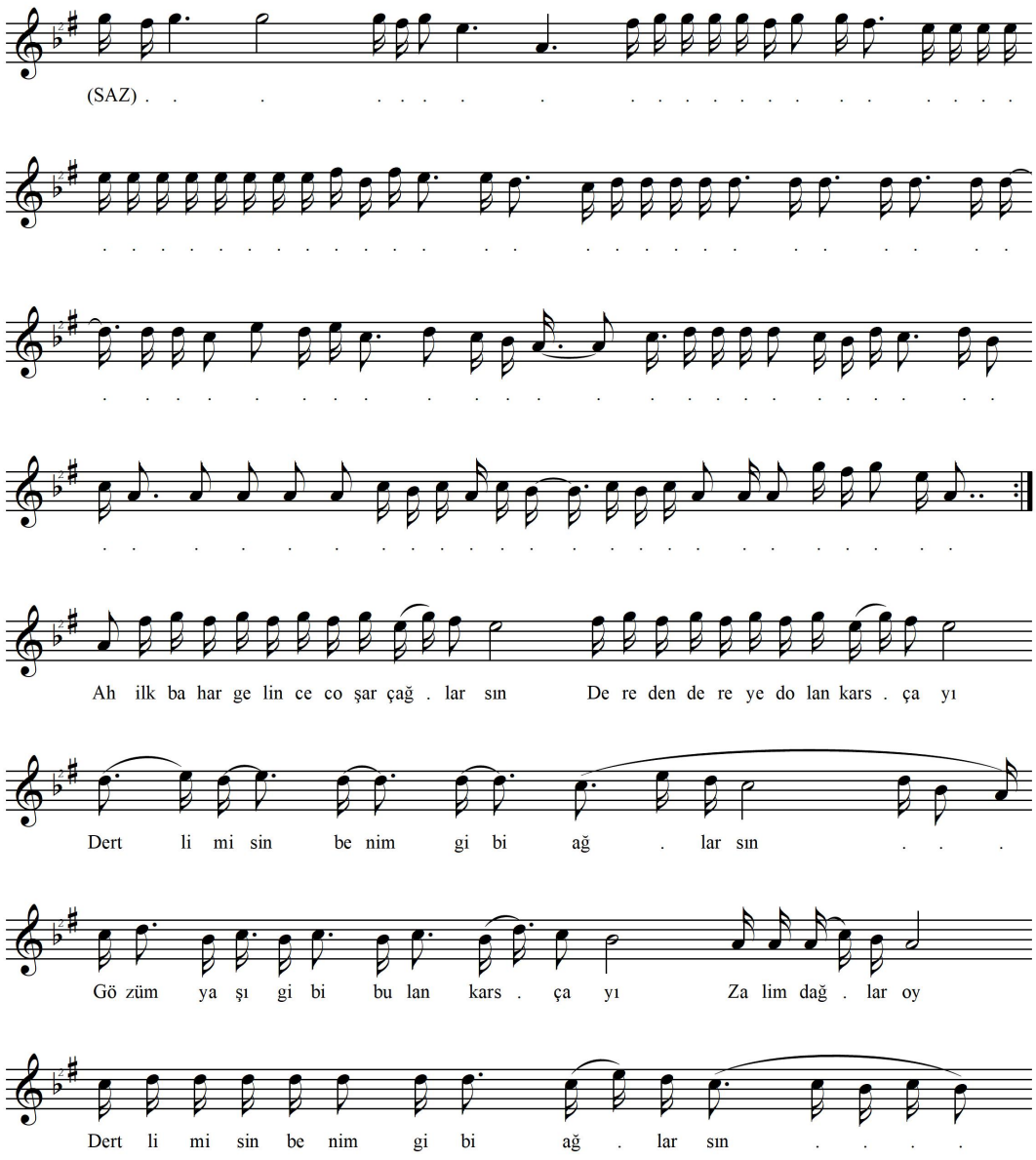
KARS ÇAYI

YÖRESİ:
KARS
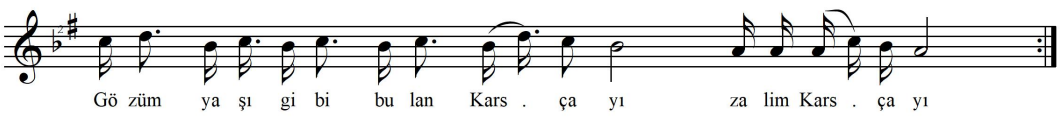
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Kars Çayı - 2

1.
İlkbahar gelince coşar çağlarsın
Dereden dereye dolan Kars Çayı
Dertli misin benim gibi ağlarsın
Gözüm yaşı gibi bulan Kars Çayı

2.
Girdin dolaplara doldun göl ettin
Geçtin fabrikaya kalmakal ettin
Süzüldün gözünden aktın sel ettin
Saldın şu gönlüme talan Kars Çayı

3.
Mayıs aylarında gözyaşın artar
Dereler sesine sesini katar
Sarmışsın bağrına çok civan yatar
Sanki hayatları yalan Kars Çayı

4.
Alyansoğlu derki akışın yoktur
Dostuna yan gözle bakışın yoktur
Parçalasan Karstan çıkışın yoktur
Serhat yaylasına gülen Kars Çayı

28-Kimin Yârisin
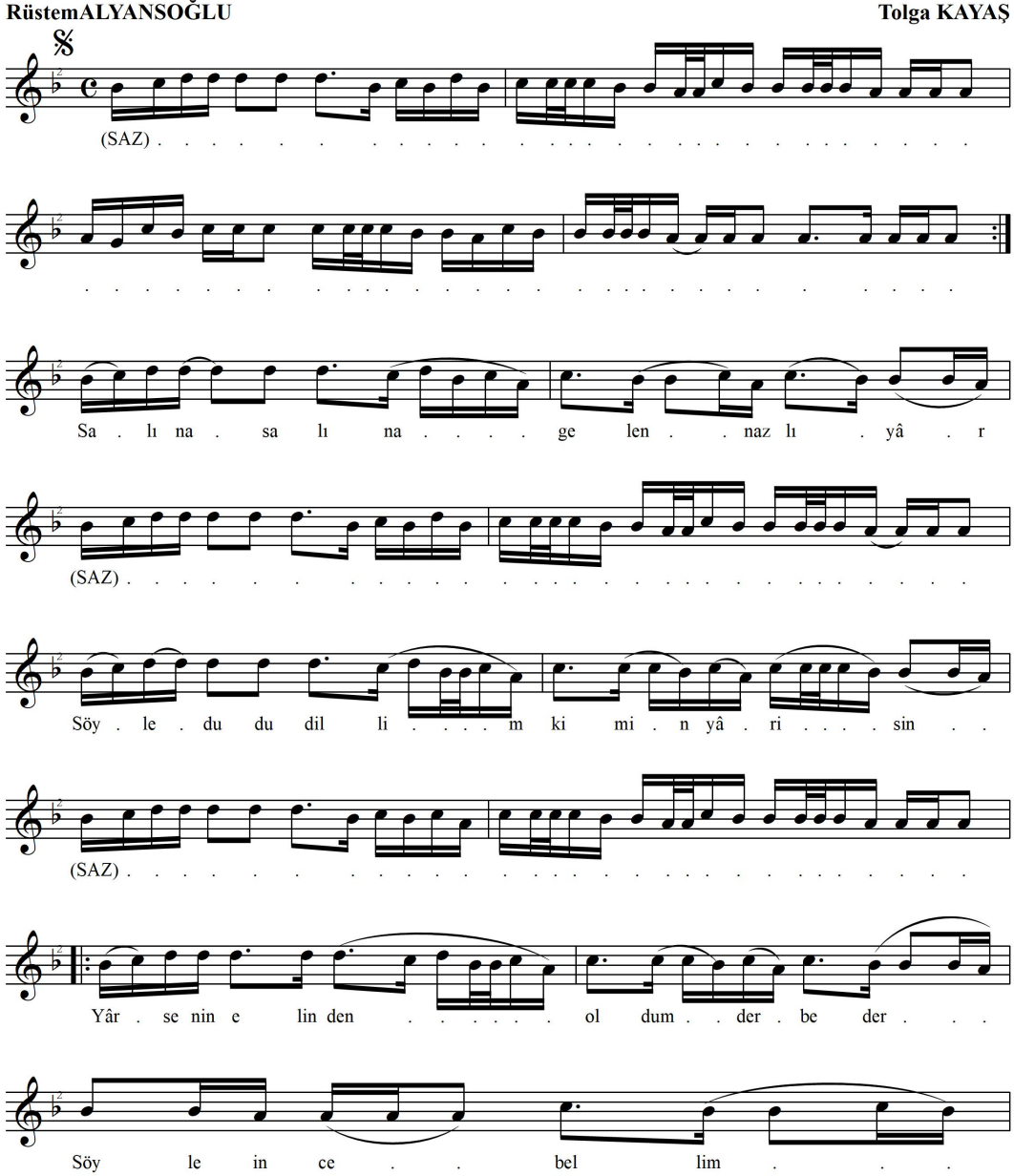
YÖRESİ:
KARS

KİMİN YÂRİSİN
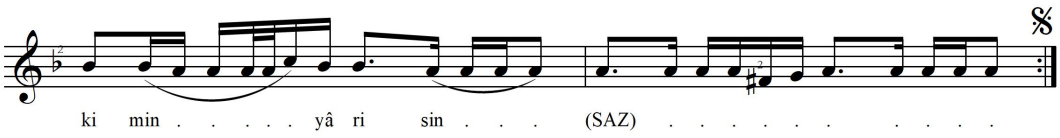
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KİMDEN ALINDIĞI:
RüstemALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Kimin Yârisin-2

1.
Salına salına gelen nazlı yâr
Söyle dudu dillim kimin yârisin
Yâr senin elinden oldum derbeder
Söyle ince bellim kimin yârisin

2.
Tuğba kazı gibi göğsü nakışlı
Koynun için misk-i amber kokuşlu
Bir melek sıfatlı ceylan bakışlı
Söyle dudu dillim kimin yârisin

3.
Kapında yayılır koyunla kuzu
Yerin çiçeğisin göğün yıldızı
Emrah bir gedadır sen beyin kızı
Söyle ince bellim kimin yârisin

29-Köyüm Seni Hatırladım
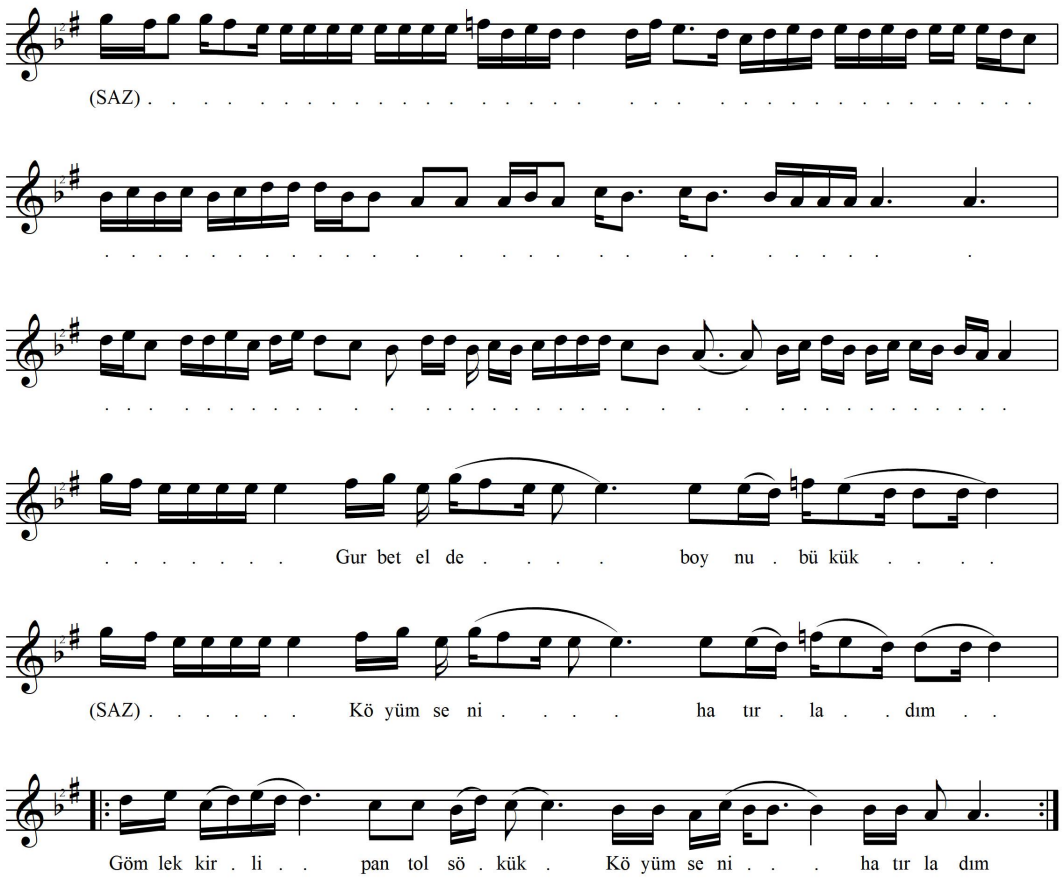
KÖYÜM SENİ HATIRLADIM

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

1.
Gurbet elde boynu bükük
Köyüm seni hatırladım
Gömlek kirli pantol sökük
Köyüm seni hatırladım

2.
Koy desinler yoktur bağım
Soyuğ suyu yeşil dağı
Mor koyunu tere yağı
Karsım seni hatırladım

3.
Gurbet elde paslanırım
Bir ağaca yaslanırım
Akdenize seslenirim
Vatan seni çok özledim

4.
Alyansoğlu yazan oldum
Her dertlere bezen oldum
Sende doğdum ozan oldum
Köyüm seni çok özledim

30-Mahmudo
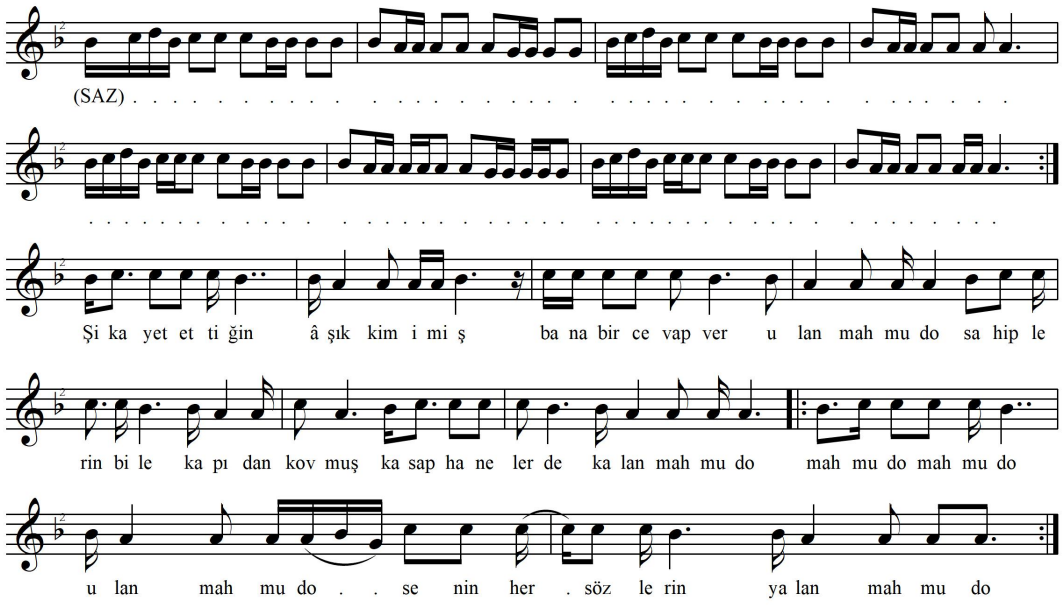
MAHMUDO

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Mahmudo-2

1.
Şikayet ettiğin âşık kim imiş
Bana bir cevap ver ulan mahmudo
Sahiplerin bile kapıdan kovmuş
Kasaphanelerde kalan mahmudo

NAKARAT
Mahmudo mahmudo ulan mahmudo
Senin her sözlerin yalan mahmudo

2.
Yontulmadan inmiş gelmişsin dağdan
Bilmemki ne zaman açıldın bağdan
Bir türkü davuttan bir kızıltuğdan
Hele el malıyla dolan mahmudo

3.
Aleyhde atarsın kurtulamadın
Fikir kantarında tartılamadın
Hangi köyde kaldın tutunamadın
Yaktılar evini talan mahmudo

4.
Senin hakkın elek kalbur satasın
Utanmadan ona buna çatarsın
Yıllar oldu sokaklarda yatarsın
Açılmış belinden golan mahmudo

5.
Bu lafı savurmak kârın mı senin
İftira eylemek varın mı senin
Mahsuni baban mı pirin mi senin
Mahmudo mahmudo ulan mahmudo

6.
Alyansoğlu görse gözünü oyar
Hele çıraklara olmadım ayar
Arkadaşlar duysa gönünü soyar
Birde deme falan filan mahmudo

31-Muhannet

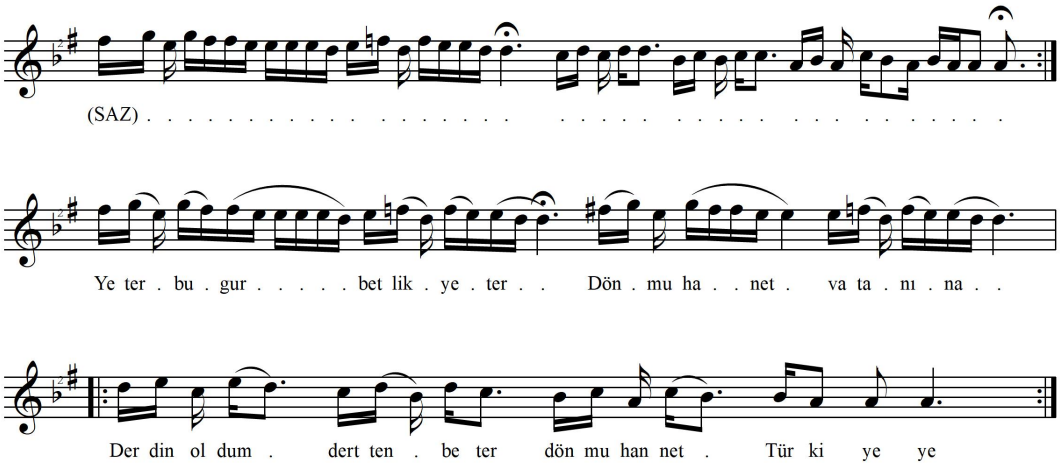
MUHANNET

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

1.
Yeter bu gurbetlik yeter
Dön muhannet vatanına
Derdin oldum dertten beter
Dön muhannet vatanına

2.
Bitmedi mi arzuların
Böyle miydi yazıların
Yol bekliyor kuzuların
Sağısan gel vatanına
Yol bekliyor kuzuların
Dön muhannet vatanına

3.
Ben burada çektim keder
Fani dünya böyle gider
Alyansoğluyla beraber
Dön muhannet vatanına
Alyansoğluyla beraber
Dön muhannet vatanına

32- Nazlı Bahdavar
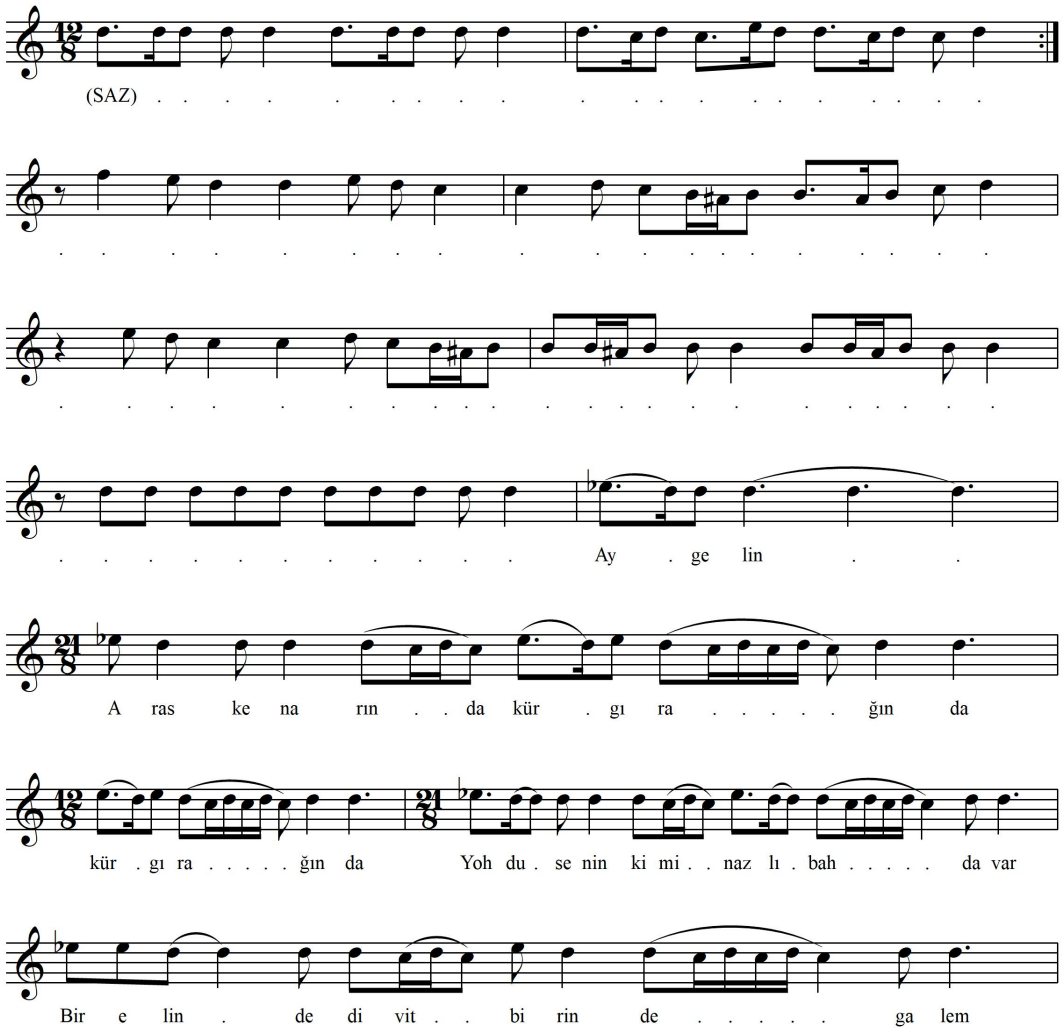
NAZLI BAHDAVAR

YÖRESİ:
KARS
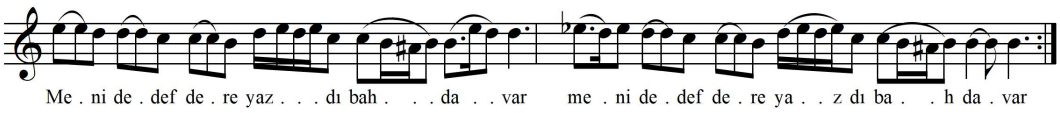
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Nazlı Bahdavar - 2

1.
Aras kenarında kür gırağında
Yohdu senin kimi nazlı bahdavar
Bir elinde divit birinde galem
Menide defdere yazdı bahdavar

2.
Seksenbin evleri tamam al açık
Utanmaz çekinmez açıktır açık
Her sabah her seher bel buğhun açık
Diyesen kış buna yazdı bahdavar

3.
Abdullayam men gurbanamo yâra
Gözellikte boyu benzer hublara
Sabah sabah dalar soğuk sulara
Deyesen ördekdi kazdı bahdavar

33-Param Yoktur

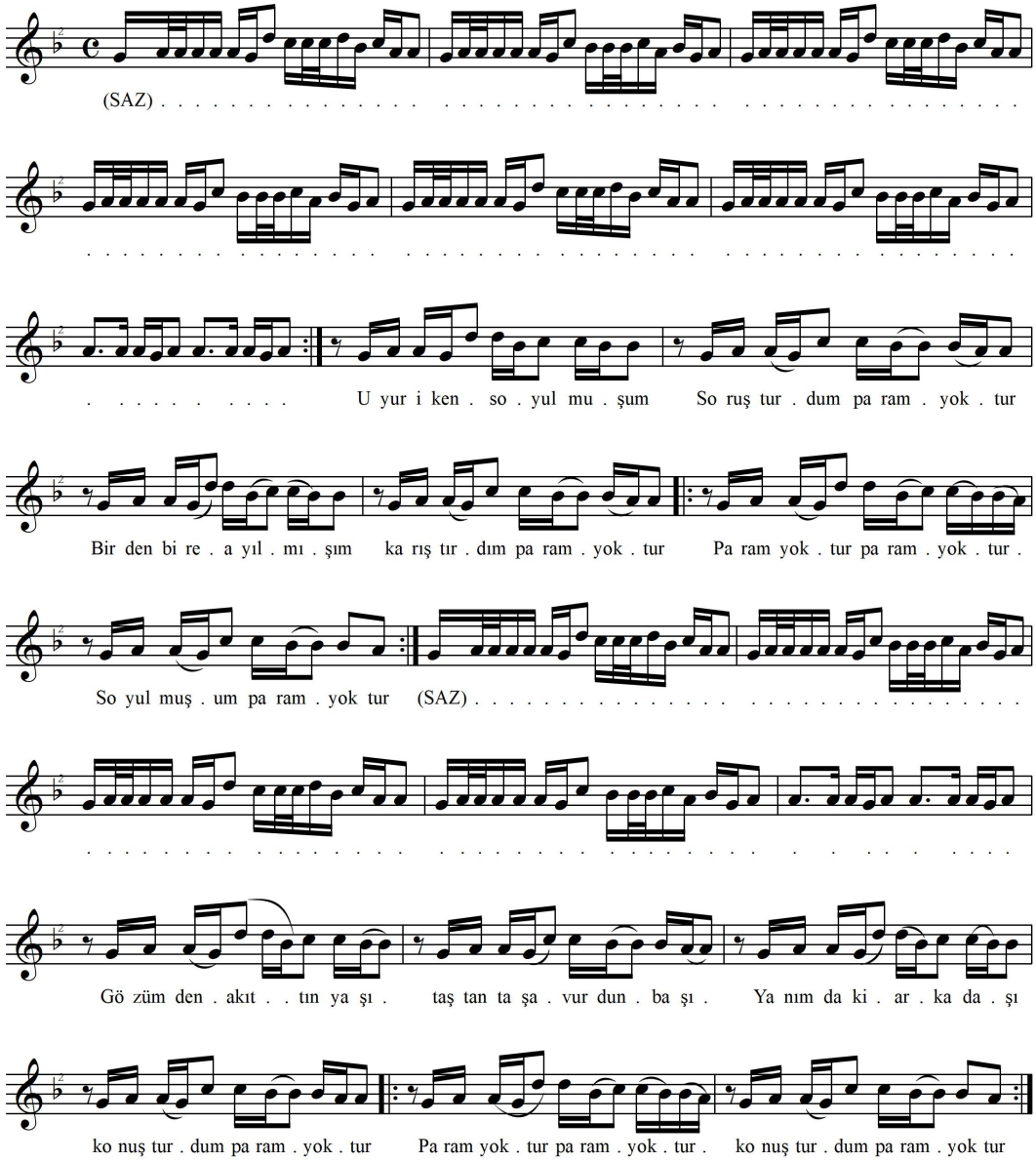
PARAM YOKTUR

YÖRESİ:
KARS
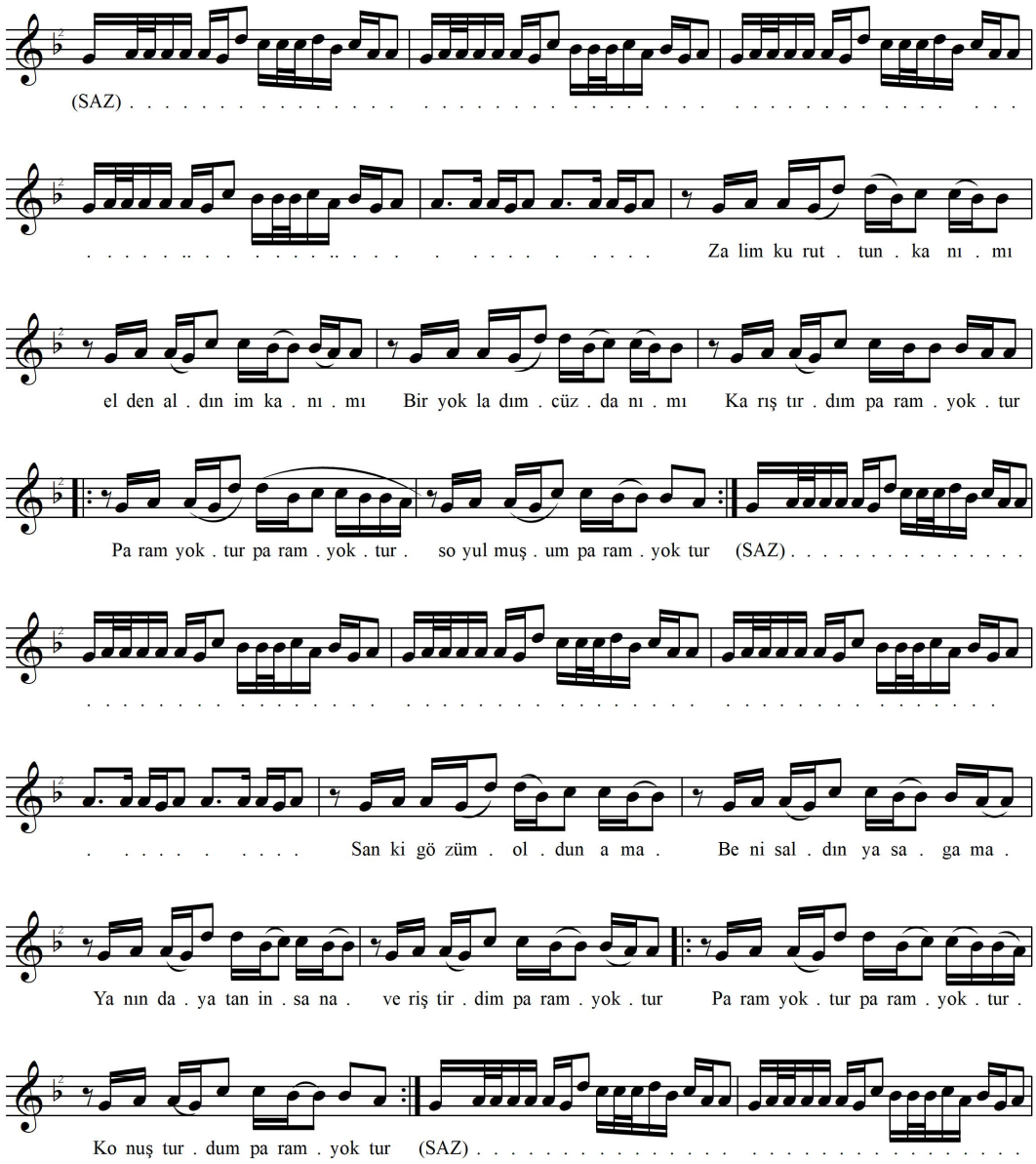
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

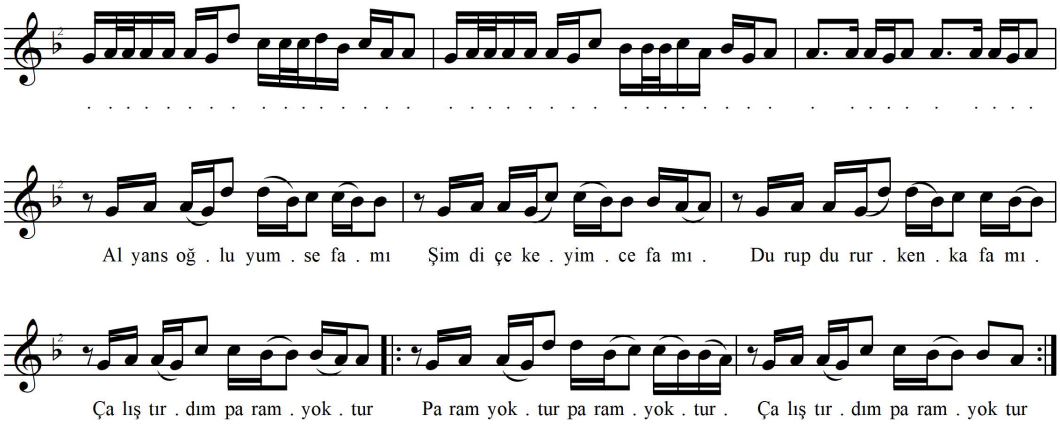
NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Param Yoktur-2

Param Yoktur- 3

1.
Birden bire ayılmışım
Karıştırdım param yoktur
Param yoktur param yoktur
Soyulmuşum param yoktur

NAKARAT
Param yoktur param yoktur
Soyulmuşum param yoktur

2.
Gözümden akıttın yaşı
Taştan taşa vurdum başı
Yanımdaki arkadaşı
Konuşturdum param yoktur

3.
Zalim kuruttun kanımı
Elden aldın imkanımı
Bir yokladım cüzdanımı
Karıştırdım param yoktur

4.
Sanki gözüm oldun ama
Beni saldın yasa gama
Yanında yatan insana
Veriştirdim param yoktur

34-Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri
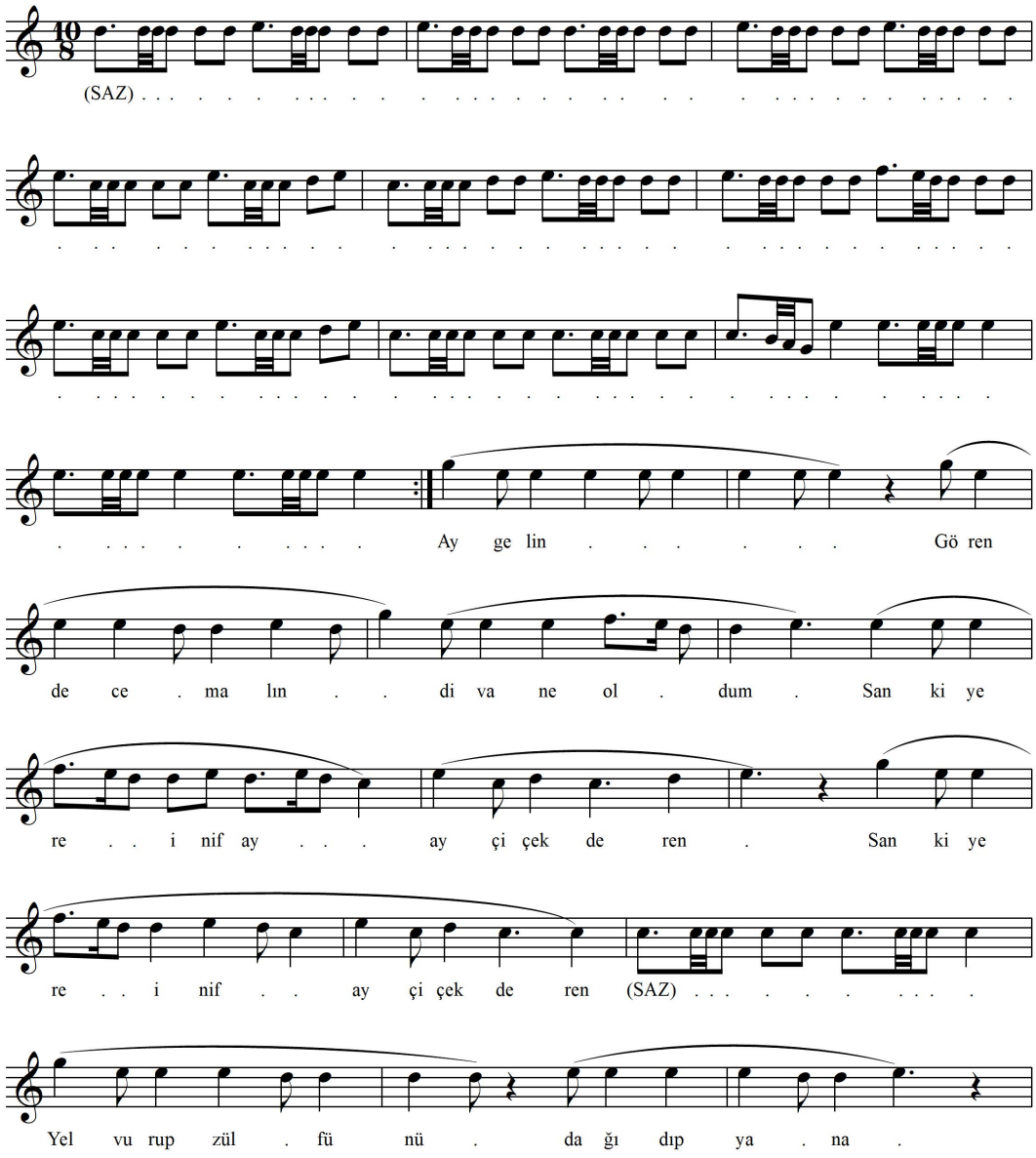
SANA ÇOK YAKIŞIYOR KÖY ÇİÇEKLERİ

YÖRESİ:
KARS

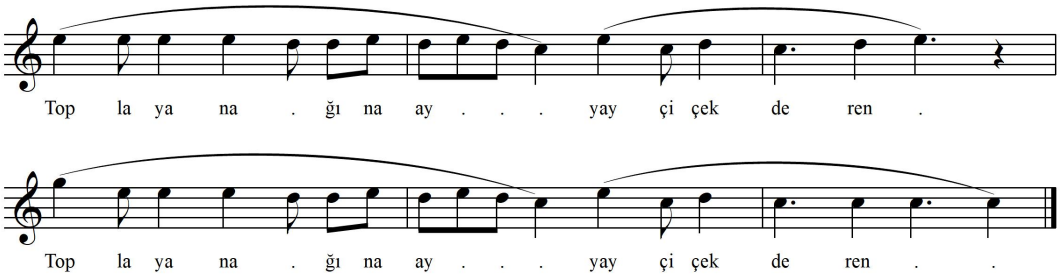
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Sana Çok Yakışıyor Köy Çiçekleri - 2

1.
Görende cemalın divane oldum
Sanki yere inif ay çiçek deren
Yel vuruf zülfünü dağıdıf yana
Topla yanağına yay çiçek deren

2.
Yıktın bu gönlümü eylendin talan
Var mı dertlerini men kimi alan
Kanedin sucadı gözlerin ceylan
Selviye okşuyur boy çiçek deren

3.
Sen menim bostanım ben senin bağın
Sabah sabah olsam eziz gonağın
İçseydim elinden çay çiçek deren
İçeydim elinden çay çiçek deren

4.
Alyansoğlu derler boyun bir yana
Gametin bir yana boyun bir yana
Kuzular bir yana koyun bir yana
Sana çok yakışır köy çiçekleri

35-Selam Nerde
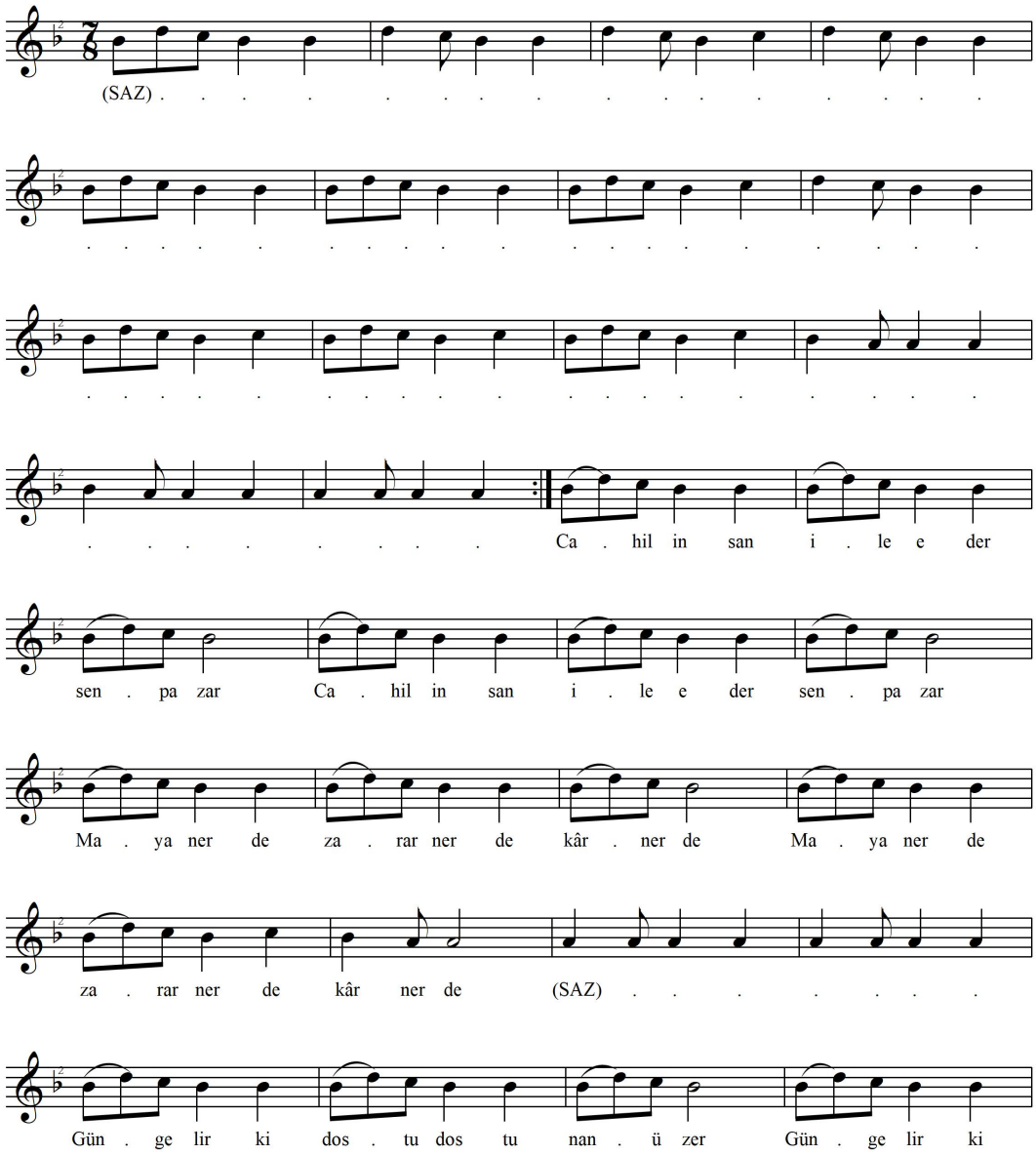
SELAM NERDE

YÖRESİ:
KARS
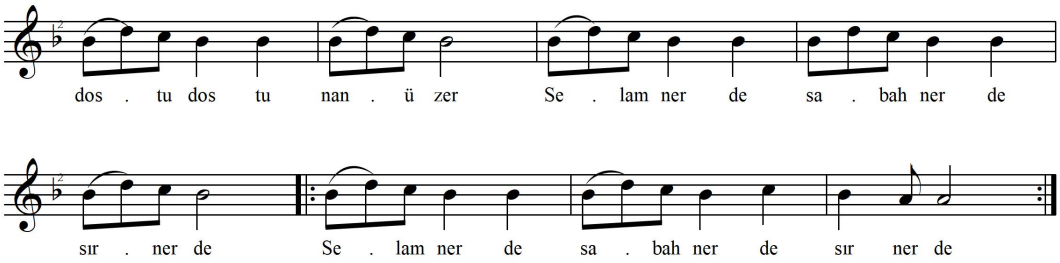
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Selam Nerde - 2

1.
Cahil insan ile edersen pazar
Maya nerde zarar nerde kâr nerde
Gün gelirki dostu dostunan üzer
Selam nerde sabah nerde sır nerde

2.
Mevla emreyledi levh-i kaleme
Melekleri boyun eğdi selama
Nur-u didarına vardı kelâma
Musa nerde asa nerde tur nerde

3.
Alyansoğlu derler boş geçti zaman
Eyüp'e dert verdi Yusuf'a zindan
Hızır'a aşk verdi Yunus'a umman
Balık nerde Yunus nerde tor nerde

36-Solan Çiçeği Duydun Mu

SOLAN ÇİÇEĞİ DUYDUN MU
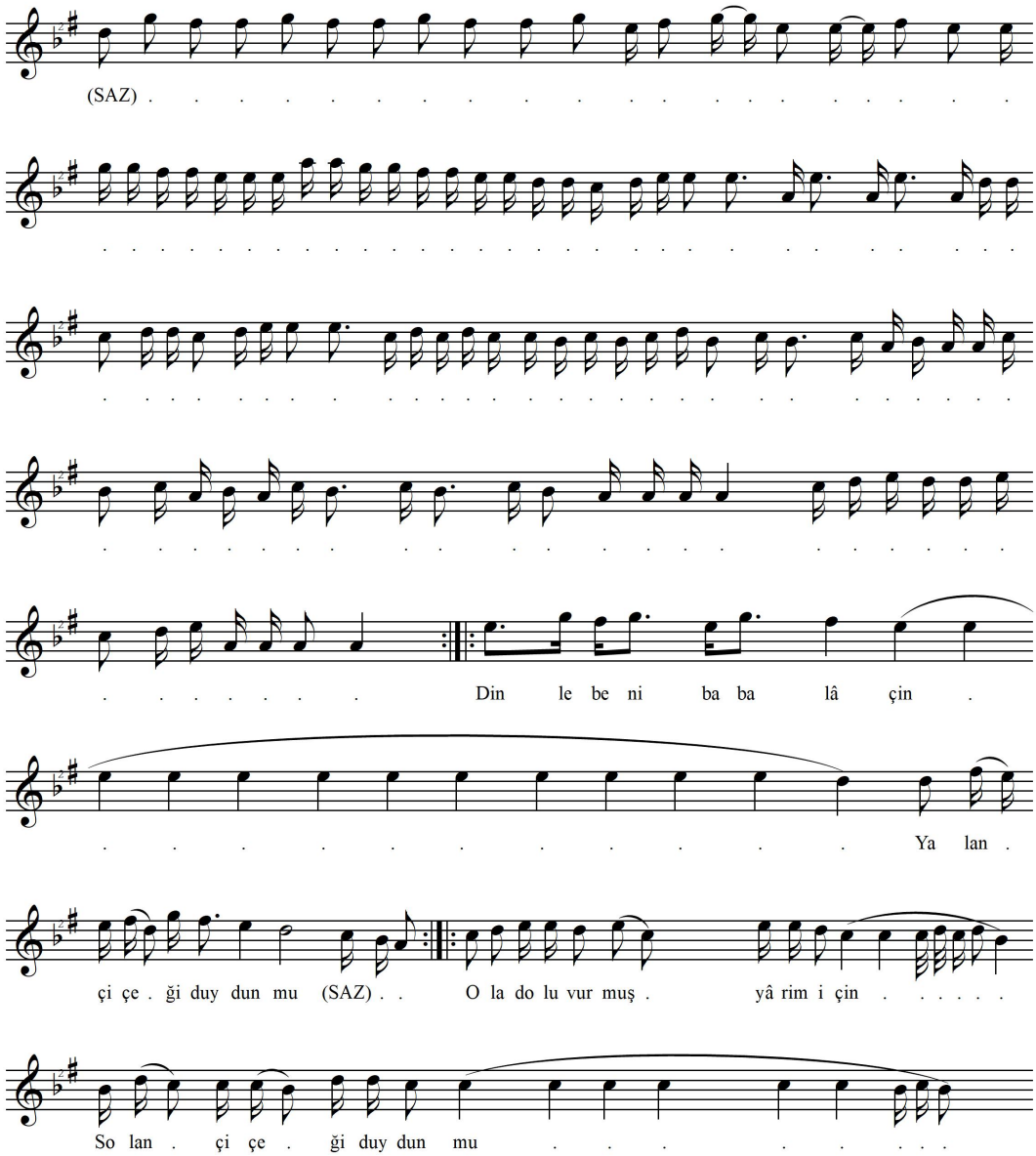
(Rüstem Alyansoğlu-Baba Lâçin)

YÖRESİ:
KARS
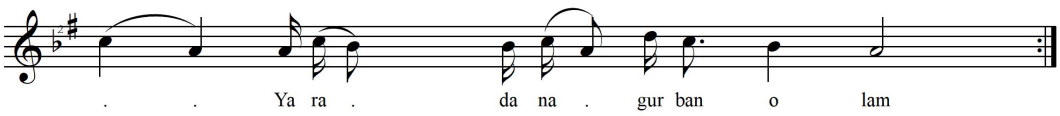
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Solan Çiçeği Duydun mu -2

(Rüstem ALYANSOĞLU)

Dinle beni baba Lâçin
Yalan çiçeği duydun mu
Dolu vurmuş yârim için
Solan çiçeği duydun mu

(Baba LAÇİN)

Lâle sümbül menekşe mi
Hangi çiçeği diyersin
Yoksa gönül çiçeğim mi
Hangi çiçeği diyersin

(Rüstem ALYANSOĞLU)

Bu bağrıma vura vura
En sonunda ettin yara
Dalga vurup derinlere
Dalan çiçeği duydun mu

(Baba LAÇİN)

Yaradanda umudumuz
Kader ağı kemendimiz
Boğuldu mu mehmedimiz
Hangi çiçeği diyersin

(Rüstem ALYANSOĞLU)

Alyansoğlu dertler saçtı
Bu gönlümde yara açtı
Rüya gibi geldi geçti
Yalan çiçeği duydun mu

(Baba LAÇİN)

Alyansoğlu vurdun beni
Bu haber kavurdu beni
Gelmez mi dertlerin sonu
Hangi çiçeği diyersin

37-Şenlik Divanı
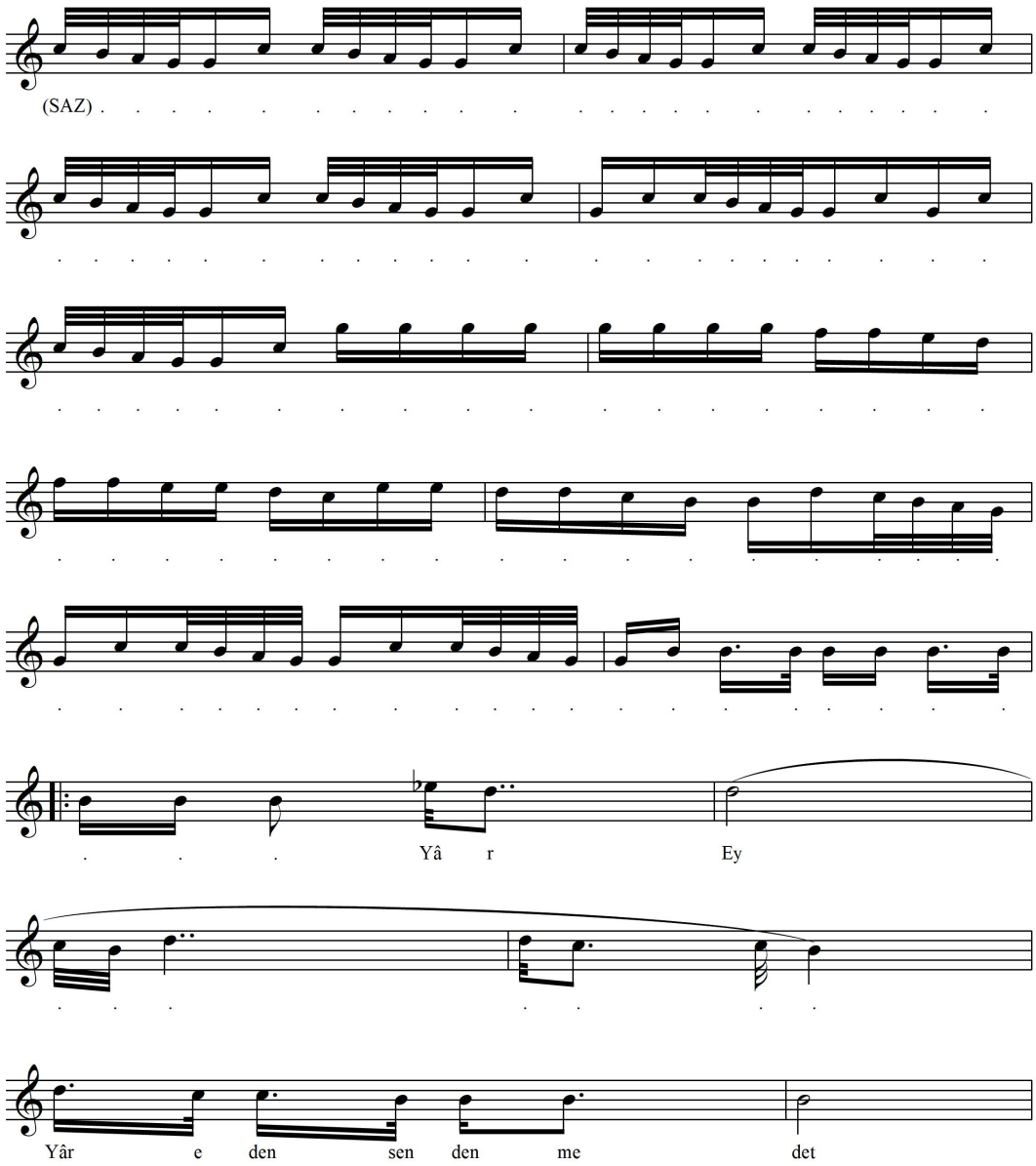
ŞENLİK DİVÂNI
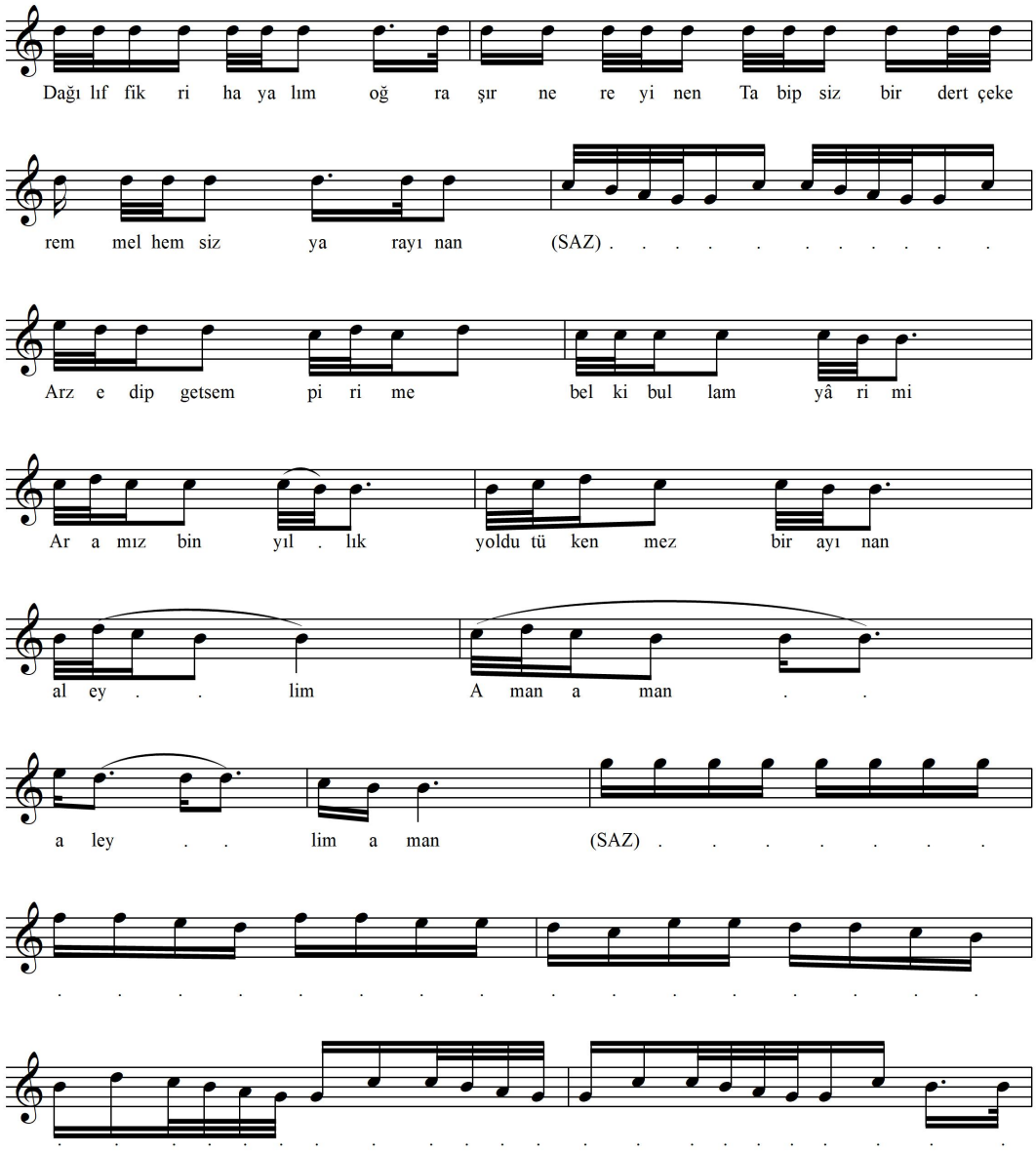
YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ
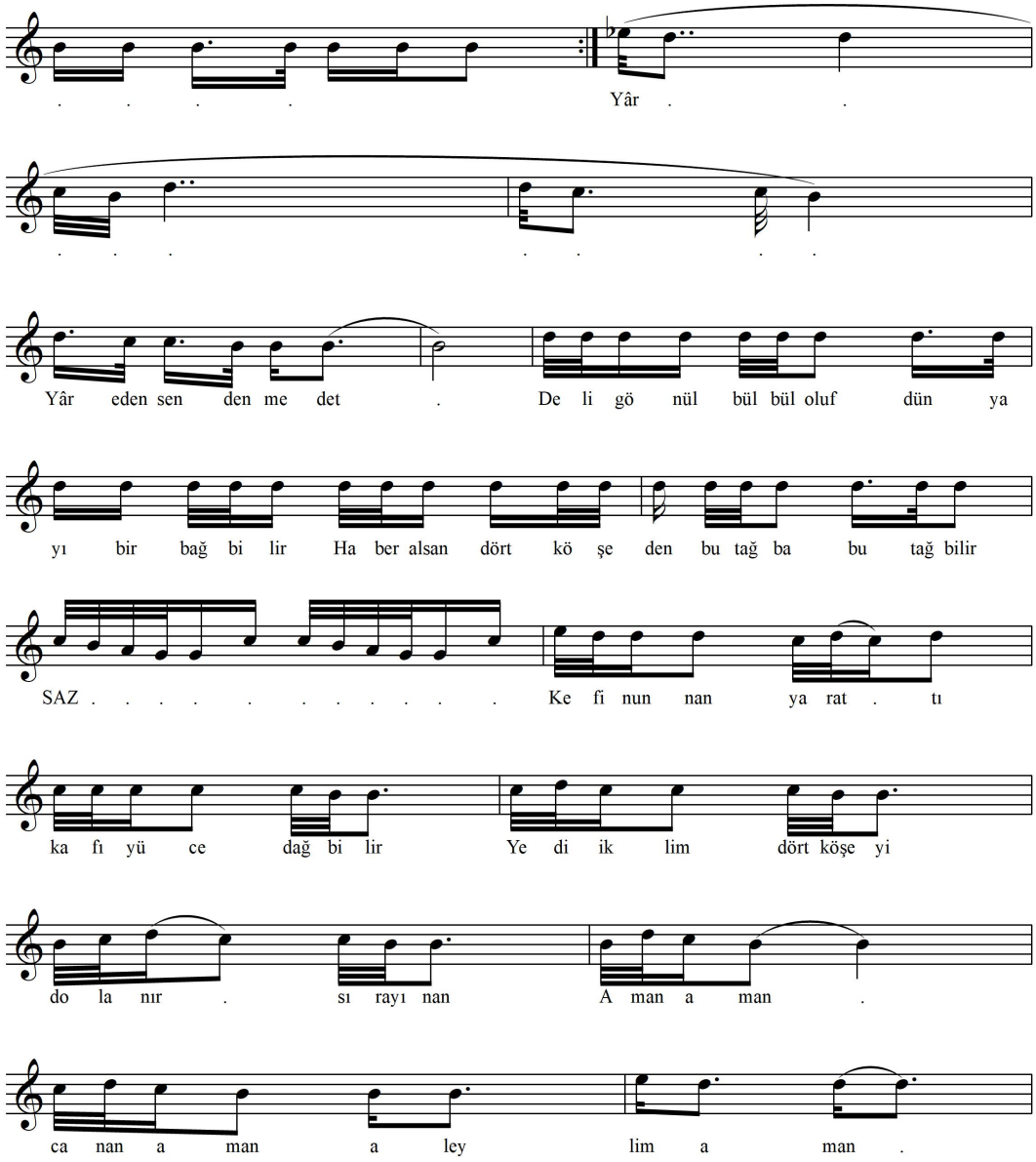
KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU
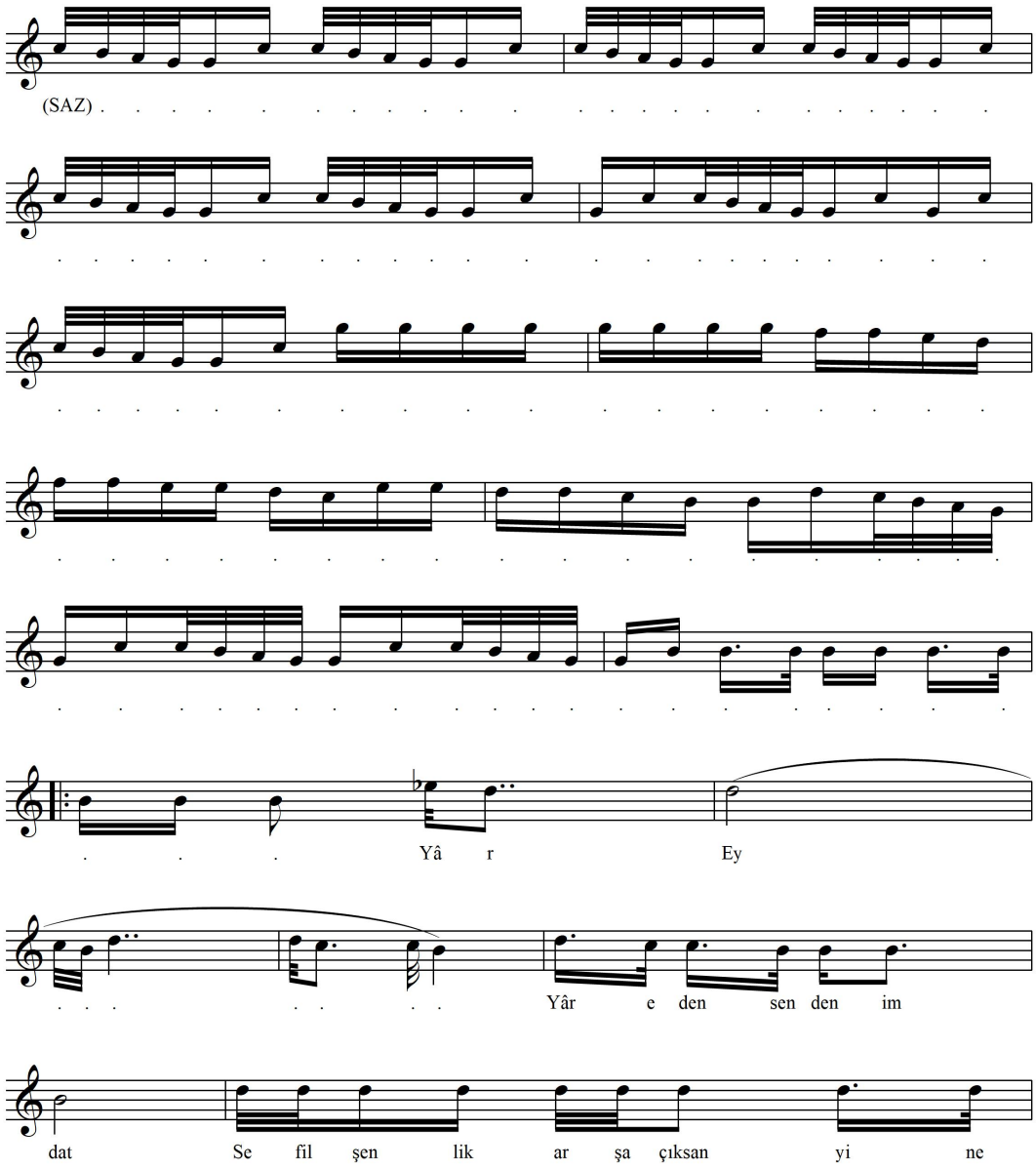
NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ
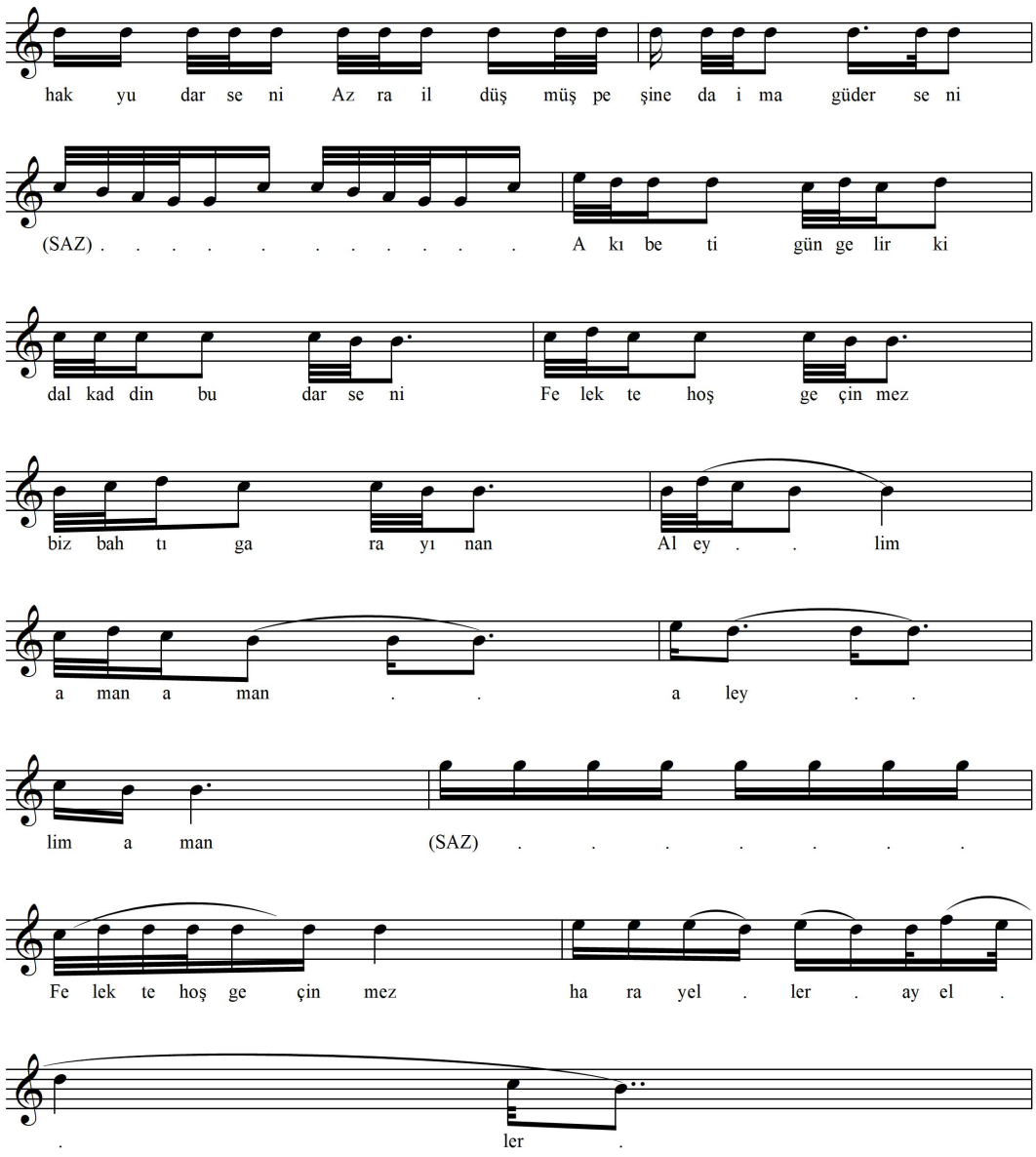

Dağı lıf fik ri ha ya lım oğ ra şır ne re yi nen Ta bip siz bir dert çeke
rem mel hem siz ya rayı nan (SAZ) . . . . . .
Arz e dip getsem pi ri me bel ki bul lam yâ ri mi
Ar a mız bin yıl . lık yoldu tü ken mez bir ayı nan
al ey . . lim A man a man . .
a ley . . lim a man (SAZ) . . . . . .
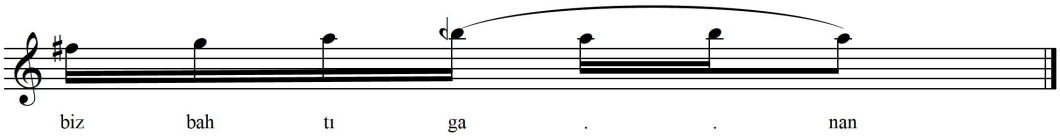
Şenlik Divânı - 3

(SAZ)
Yâ r
Ey
Yâr e den sen den im
dat Se fil şen lik ar şa çıksan yi ne

hak yu dar se ni Az ra il düş müş pe şine da i ma güder se ni
(SAZ) . . . . . A kı be ti gün ge lir ki
dal kad din bu dar se ni Fe lek te hoş ge çin mez
biz bah tı ga ra yı nan Al ey . . lim
a man a man . . a ley . .
lim a man (SAZ) . . . . . .
Fe lek te hoş ge çin mez ha ra yel . ler . ay el .
. ler .

Şenlik Divânı - 6

1.
Dağılıf fikri hayalım oğraşır nereyinen
Tabipsiz bir dert çekerem merhemsiz yaraynan
Arz edip getsem pirime belki bullam yârimi
Aramız bin yıllık yoldu bir ayınan aleylim

2.
Deli gönül bülbül oluf dünyayı bir bağ bilir
Haber alsan dört köşeden butağba butağ bilir
Kefiki nundan yarattı kafı yüce dağ bilir
Yedi iklim dört köşeyi dolanır sırayınan
Aman aman canan amman aleylim aman

3.
Sefil Şenlik arşa çıksan yine hak yutar seni
Azrail düşmüş peşine daima güder seni
Akıbeti gün gelir ki dal kaddin budar seni
Felekte hoş geçinmez biz bahtı garayınan
Aleylim aman aman aleylim aman

BAĞLANTI
Felekte hoş geçinmez hara eller ay eller
Biz bahtı garaynan...

38-Tellerimiz Meşgul Çalar
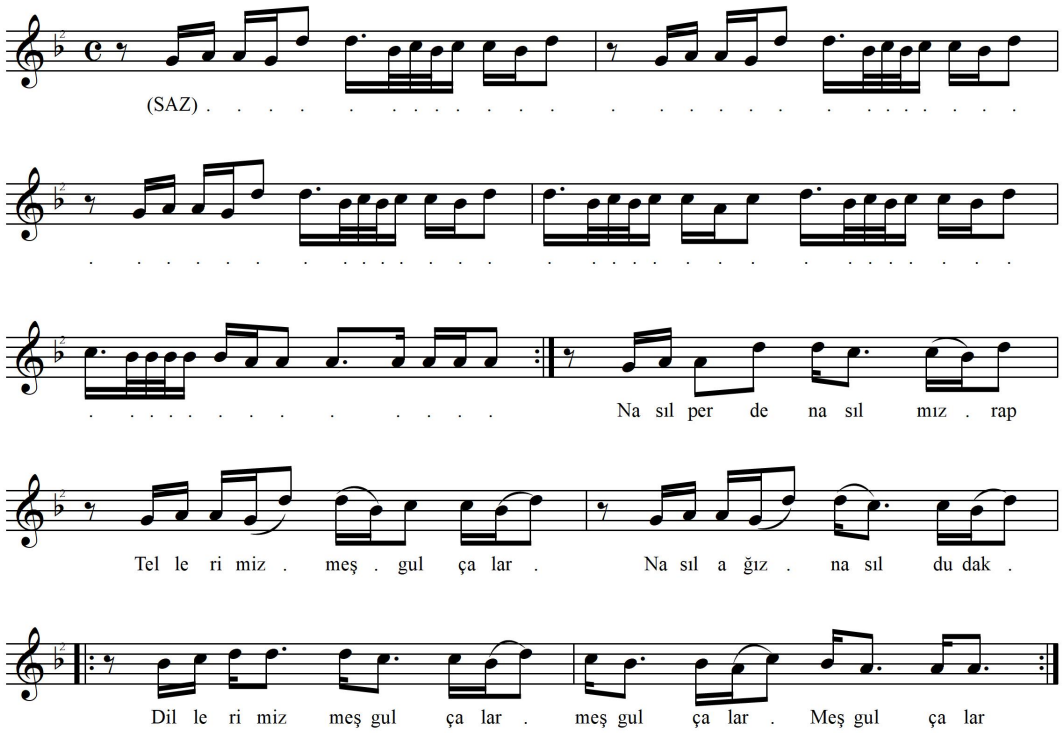
TELLERİMİZ MEŞGUL ÇALAR

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

1.
Nasıl perde nasıl mızrap
Tellerimiz meşgul çalar
Nasıl ağız nasıl dudak
Dillerimiz meşgul çalar

2.
Kederliyim duramıyom
Köyden haber alamıyom
Dağlar karlı gelemiyom
Yollarımız meşgul çalar

3.
Alyansoğlu yana yana
Yandı bağrım döndü kana
Kimse çıkmaz telefona
Zillerimiz meşgul çalar

39-Türkmen Güzeli
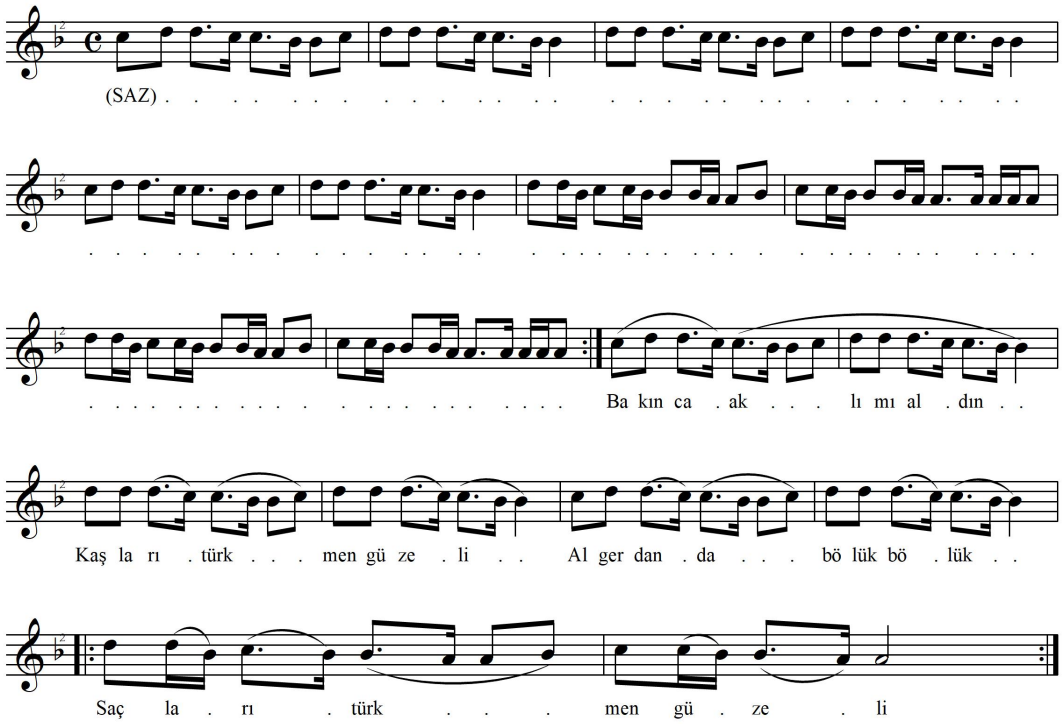
TÜRKMEN GÜZELİ

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

1.
Bakınca aklım aldın
Kaşları türkmen güzeli
Al gerdanda bölük bölük
Saçları türkmen güzeli

2.
Bakarsın yabancı gibi
Sen yolcu ben hancı gibi
Gözlerinde inci gibi
Kaşların türkmen güzeli

3.
Boynun bir yana eğmezsin
Gözsünde çapraz düğmesi
Alyansoğluna değmesin
Saçların türkmen güzeli

40-Uçun Kuşlar
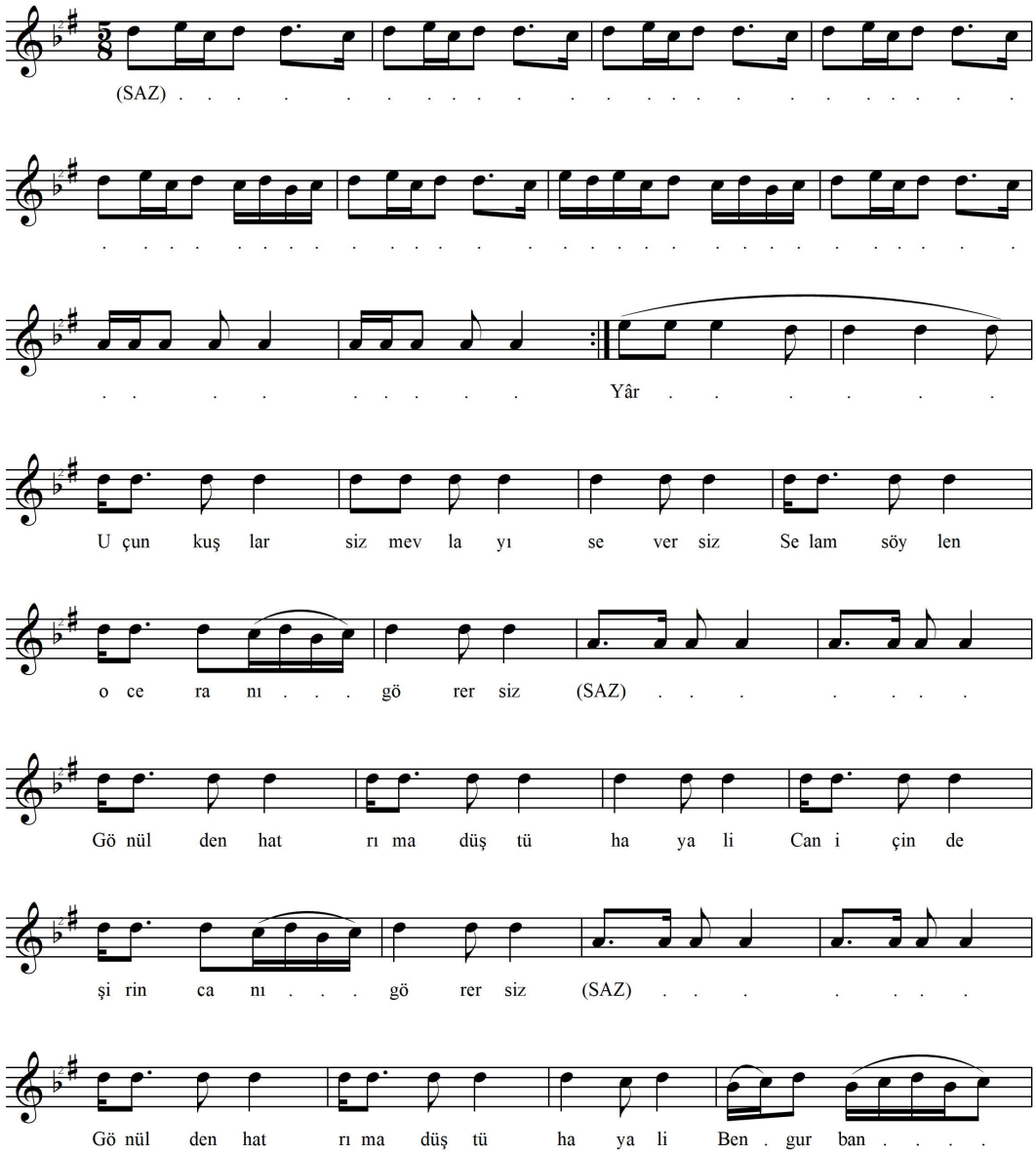
UÇUN KUŞLAR

YÖRESİ:
KARS
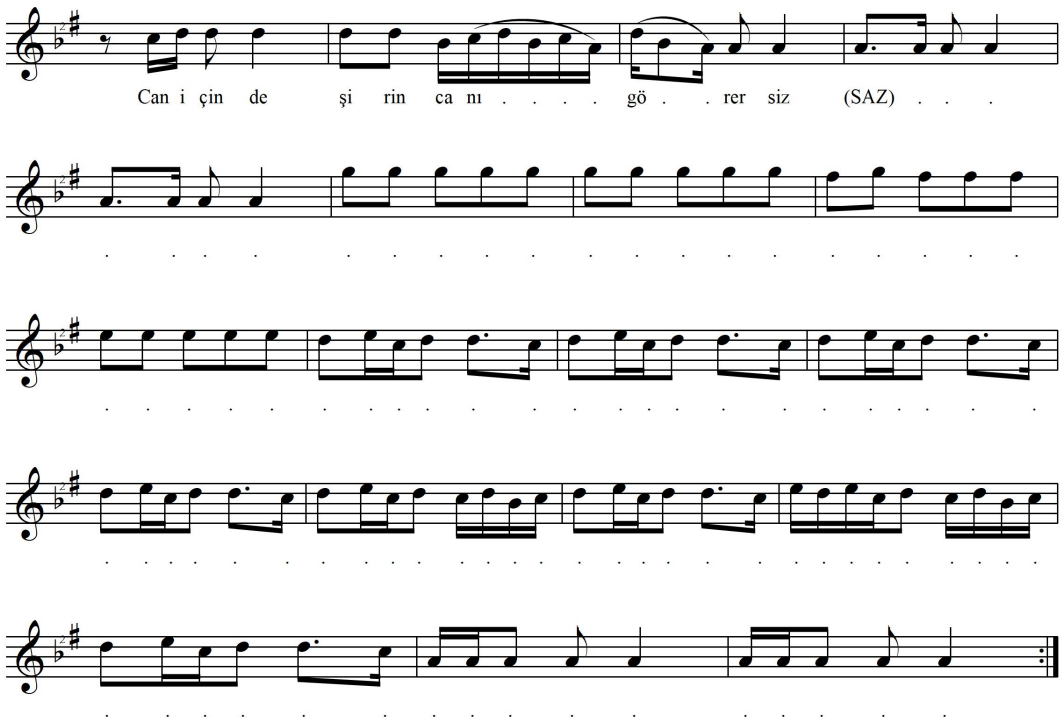
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Uçun Kuşlar - 2

1.
Uçun kuşlar sizmevlayı seversiz
Selam söylen o ceranı görersiz
Gönülden hatrıma düştü hayali
Can içinde şirin canı görersiz

2.
Başımda dumanım canım kararım
Söylemekten öldüm ağlamak kârım
Arttı bülbül gibi feryadım zarım
Leb-i gonca o gülşeni görersiz

3.
Birbir feryad eder taş ile dağı
Açanda çiçekler yaz bahar çağı
Hayaline düştüm o eski çağın
Geçen günü her zamanı görersiz

4.
Dertliyim sinem şenlen ne malımdı
Esti bad-ı sabah tam tazelendi
Şimdi sırma teller yel tazelendi
Yine zülfü perişanı görersiz

41-Uğradım Feleğin Fırtınasına
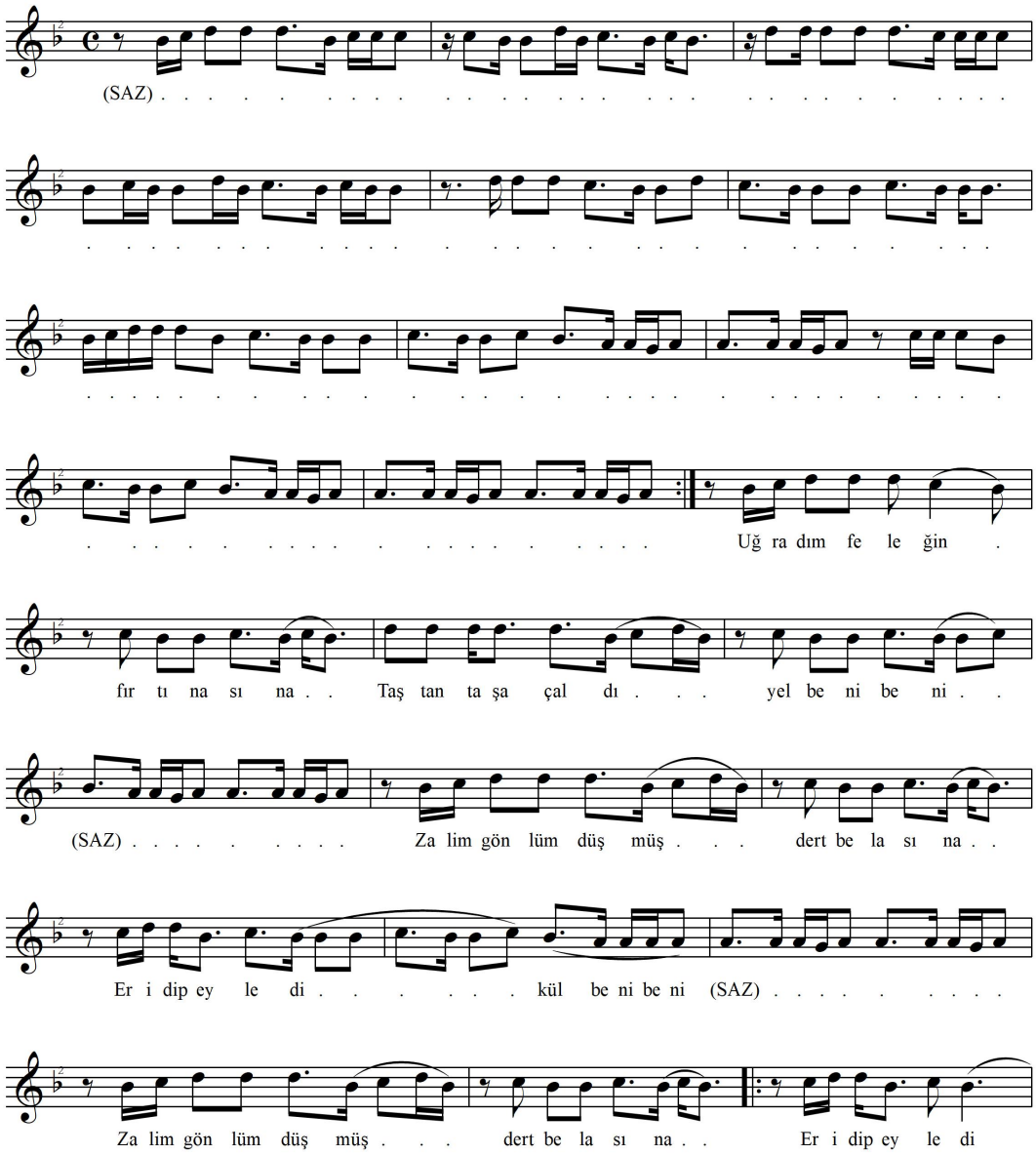
UĞRADIM FELEĞİN FIRTINASINA

YÖRESİ:
KARS

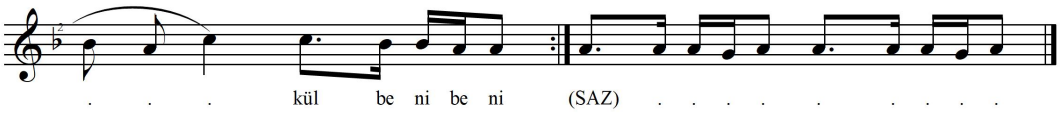
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Uğradım feleğin fırtınasına - 2

1.
Uğradım feleğin fırtınasına
Taştan taşa çaldı yel beni beni
Zalim gönlüm düşmüş dert belasına
Eridip eyledi kül beni beni

2.
Arayıp buluyor ne yana gitsem
Kan ağlar ummana derdimi döksem
Bir ulu ağaca elimi atsam
Kırılıp tutmuyor dal beni beni

3.
Alyansoğlu derler batan bir diken
Yoksulluk gariplik belini büken
Ben çekmem bu derdi bulsun bir çeken
İsterse kınasın elbeni beni

42-Yaprağımı Döken Yâr
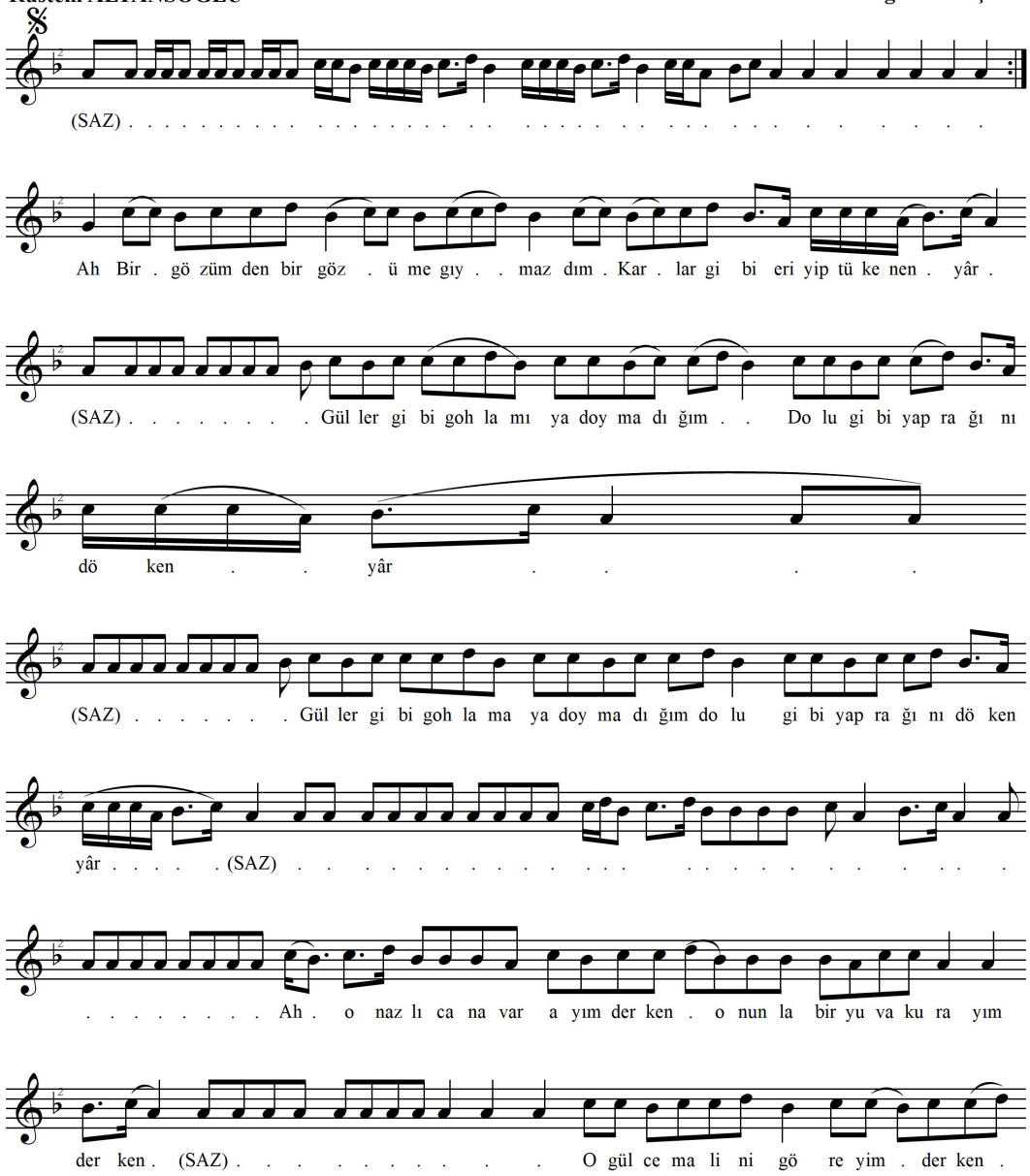
YAPRAĞIMI DÖKEN YÂR

YÖRESİ:
KARS

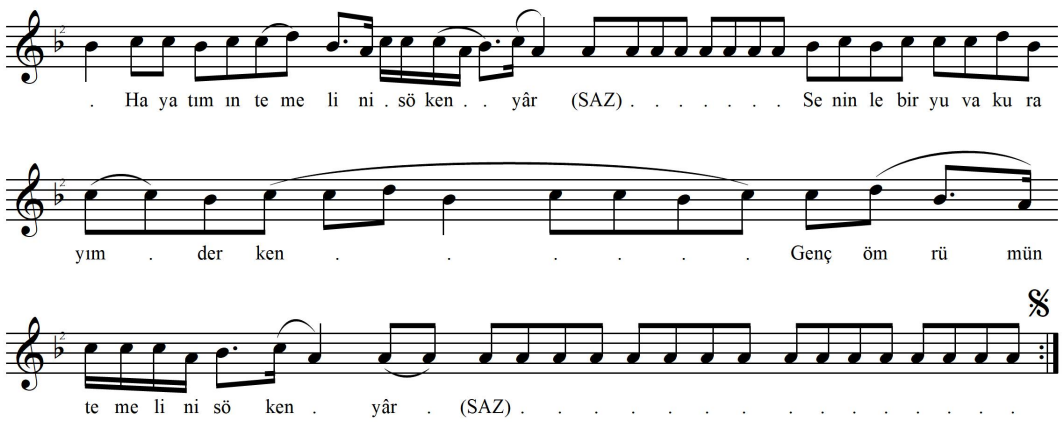
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Yaprağımı Döken Yâr - 2

1.
Bir gözümden bir gözüme gıymazdım
Karlar gibi eriyip tükenen yâr
Güller gibi koklamaya doymadım
Dolu gibi yaprağını döken yâr

2.
O nazlı cana varayım derken
Onunla bir yuva kurayım derken
O gül cemalini göreyim derken
Hayatımın temelini söken yâr

3.
Dertli Hüseyinem bakın ne oldu
Eridim çukurdan çukura doldum
Gül gibi sarardım dal gibi soldum
Dolu gibi yaprağımı döken yâr

43-Yaz Bizim Ele
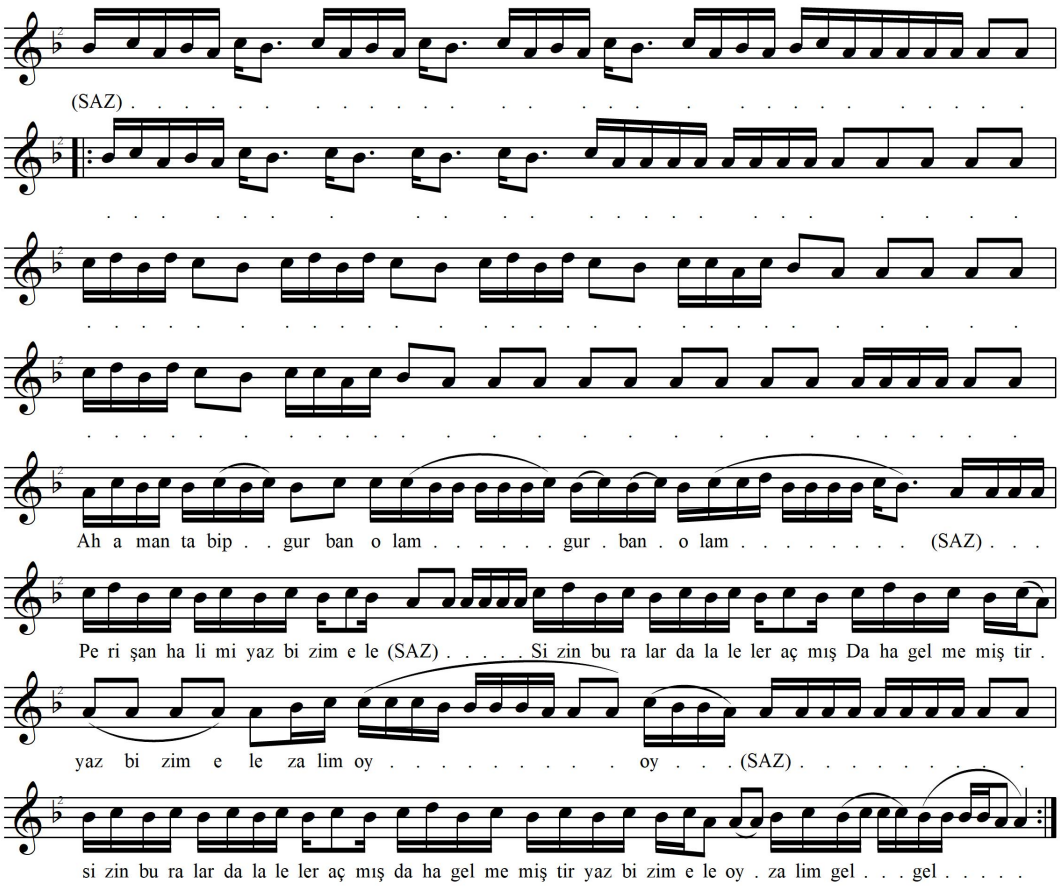
YÖRESİ:
KARS

YAZ BİZİM ELE

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Yaz Bizim Ele - 2

1.
Aman tabip aman gurban olayım
Perişan halimi yaz bizim ele
Sizin buralarda laleler açmış
Daha gelmemiştir yaz bizim ele

2.
Artıyor efkarım artıyor zarım
Kesildi takatim yoktur kararım
Daha yol bekleme ey nazlı yarim
Henüz gelemem ki tez bizim ele

3.
Alyansoğlu arzumanı dostadır
Gözleri nemlidir gönlü yastadır
Kim nebilir bir köşede hastadır
Perişan halimi yaz bizim ele

44-Yaz Gelir Geçer

YAZ GELİR GEÇER
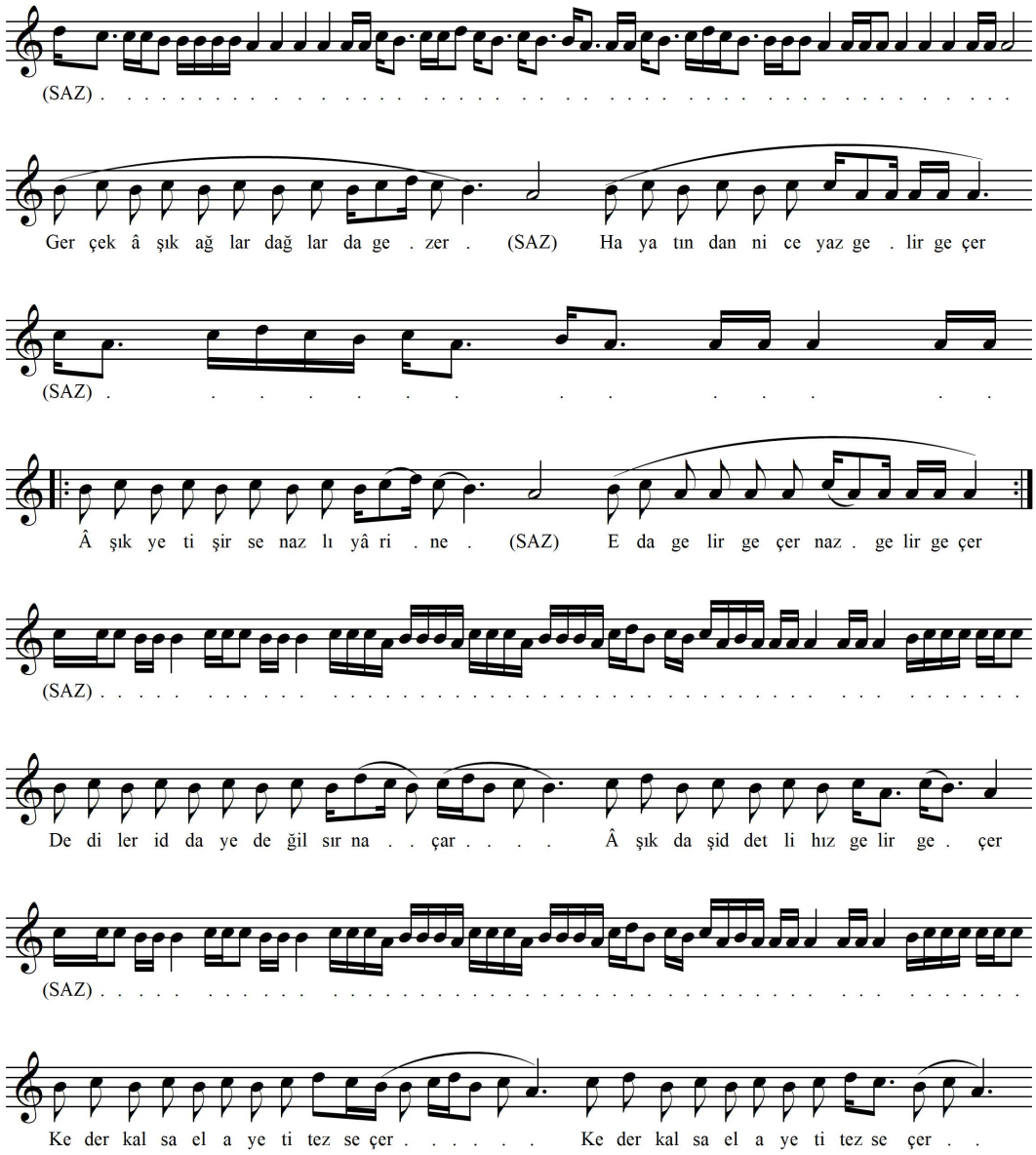
(Lebdeğmez)

YÖRESİ:
KARS
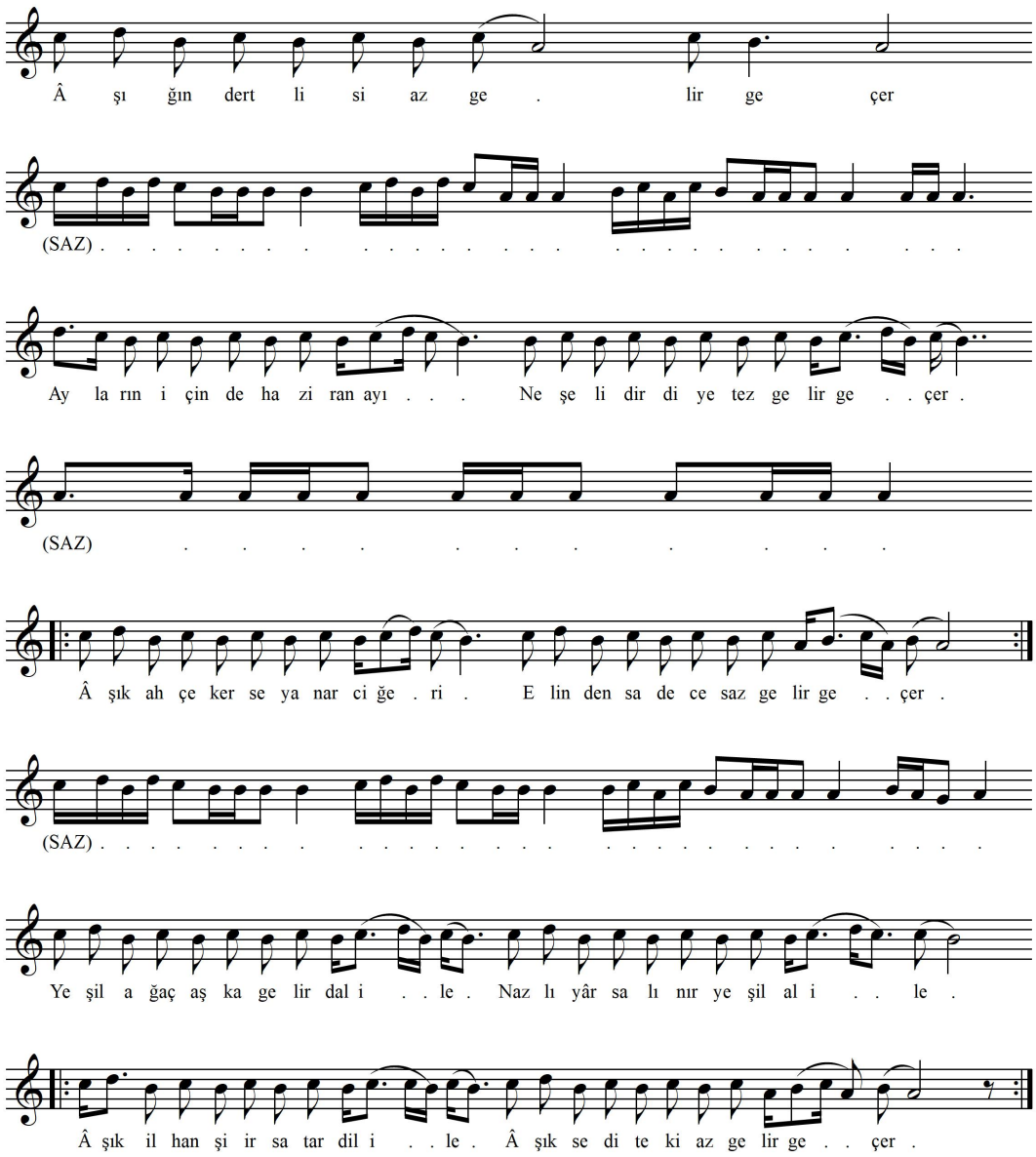
DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU
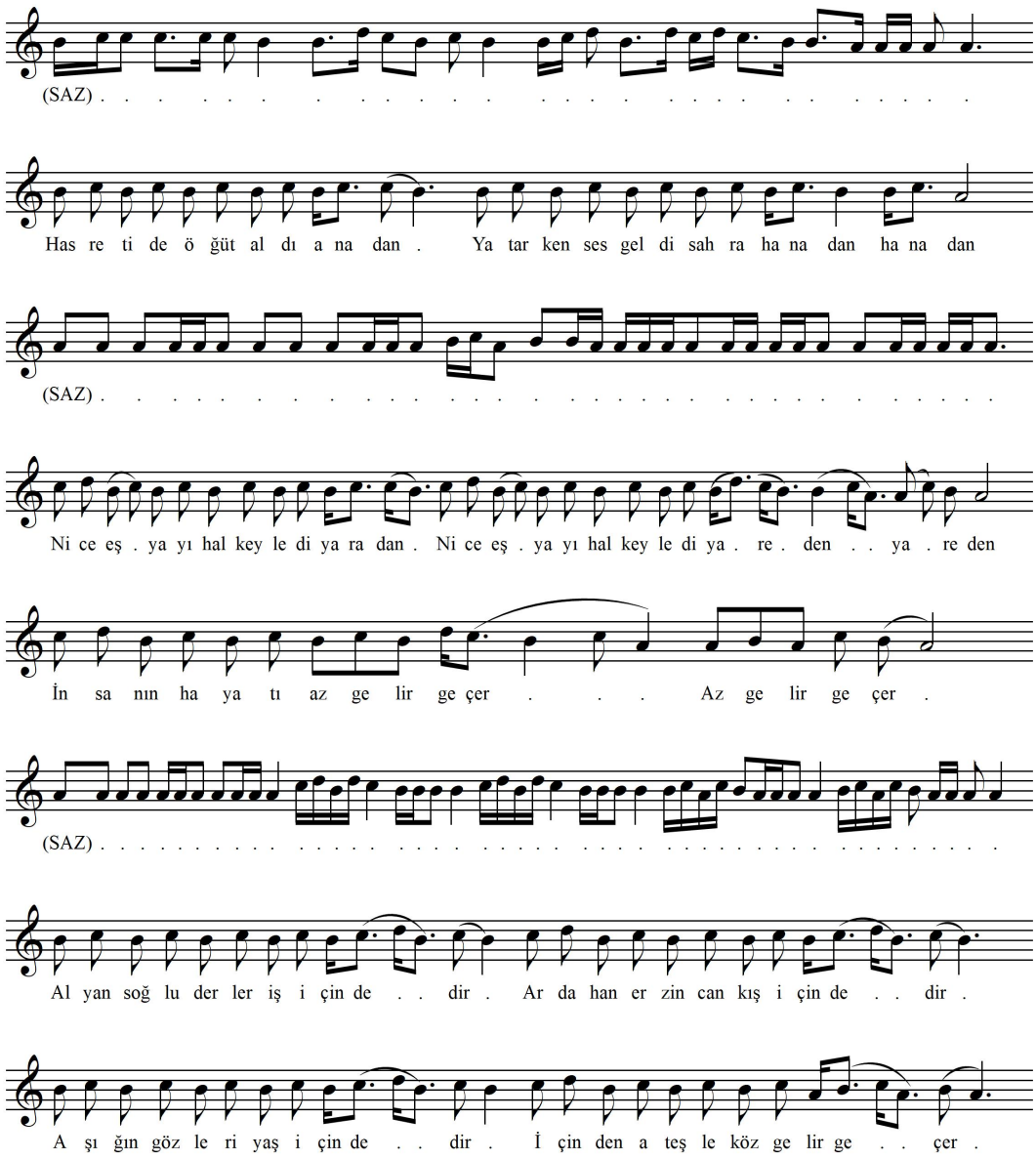
NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Yaz Gelir Geçer - 2
(Lebdeğmez)

Yaz Gelir Geçer - 3
(Lebdeğmez)

Yaz Gelir Geçer - 4
(Lebdeğmez)

1.
Gerçek âşık ağlar dağlarda gezer
Hayatından nice yaz gelir geçer
Âşık yetişirse nazlı yârine
Eda gelir geçer naz gelir geçer

2.
Dediler iddaye değil sır naçar
Âşıkda şiddetli hız gelir geçer
Keder kalsa el Âyeti tez seçer
Âşığın dertlisi az gelir geçer

3.
Ayların içinde haziran ayı
Neşelidir diye tez gelir geçer
Âşık ah çekerse yanar ciğeri
Elinden sadece saz gelir geçer

4.
Yeşil ağaç aşka gelir dal ile
Nazlı yâr salınır yeşil al ile
Âşık İlhan şiir satar dil ile
Âşık Sedi teki az gelir geçer

5.
Hasretide öğüt aldı anadan
Yatarken ses geldi sahrahanadan
Nice eşyayı halk eyledi yaradan
İnsanın hayatı azgelir geçer

6.
Alyansoğlu derler iş içindedir
Ardahan Erzincan kış içindedir
Âşığın gözleri yaş içindedir
İçinden ateşle köz gelir geçer

45-Yine Bahar Geldi
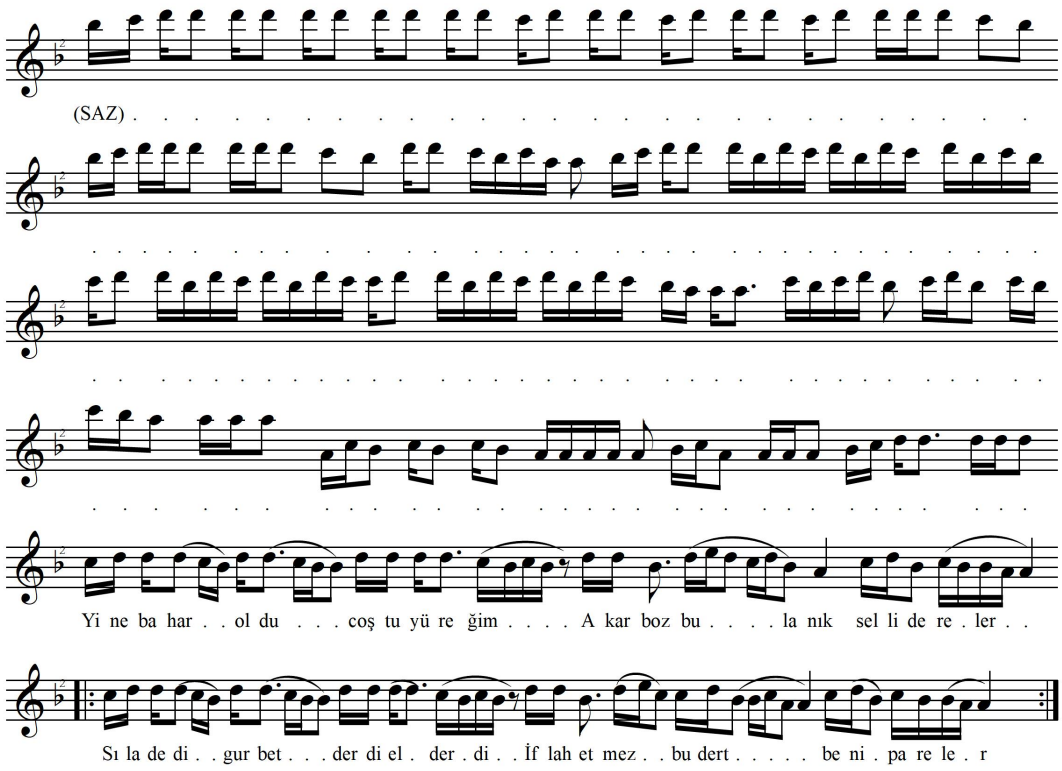
YİNE BAHAR GELDİ

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Yine bahar geldi - 2

1.
Yine bahar oldu coştu yüreğim
Akar boz bulanık selli dereler
Sıla derdi, gurbet derdi, el derdi
İflah etmez bu dert beni pareler

2.
Canım kurban olsun kadir bilene
İtibar eyleme yüzü gülene
Kefen olmaz imiş garip ölene
Belki yârin çevresine saralar

3.
Hayal oldu âşık emrah hallerin
Deyin yâre beklemesin yollarım
Herkesin sevdiği giymiş alları
Goy benim sevdiğim giysin karalar

46-Zalim Felek

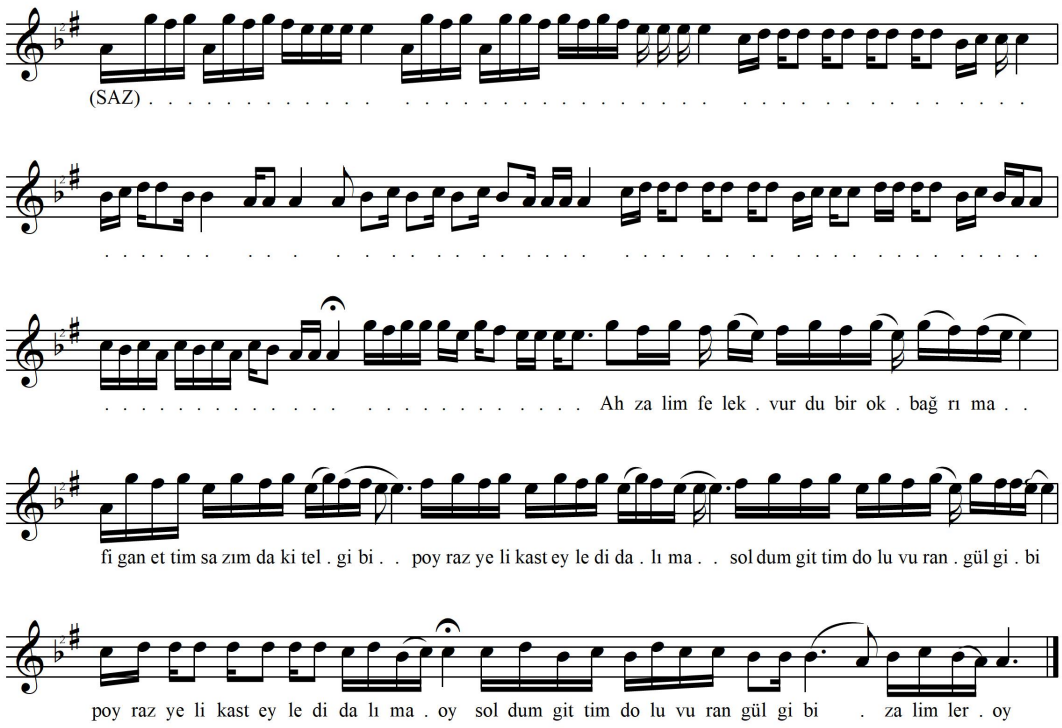
ZALİM FELEK

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Zalim felek - 2

1.
Zalim felek vurdu bir ok bağrıma
Figan ettim sazımdaki tel gibi
Poyraz yeli kast eyledi dalıma
Soldum gittim dolu vuran gül gibi

2.
Dost olayım dedim yüzün çevirdi
Çarptı tokadıyla vurdu devirdi
Dert yerine çekilmeyen dert verdi
Herkese çiğnetti geçti yol gibi

3.
Gönlüm teknesini dalgalar kaptı
Bozulmuş muskası yolundan saptı
Alyansoğlu sana kaderin kaldı
Her yana savurdu tozan kül gibi

47-Zeynebim
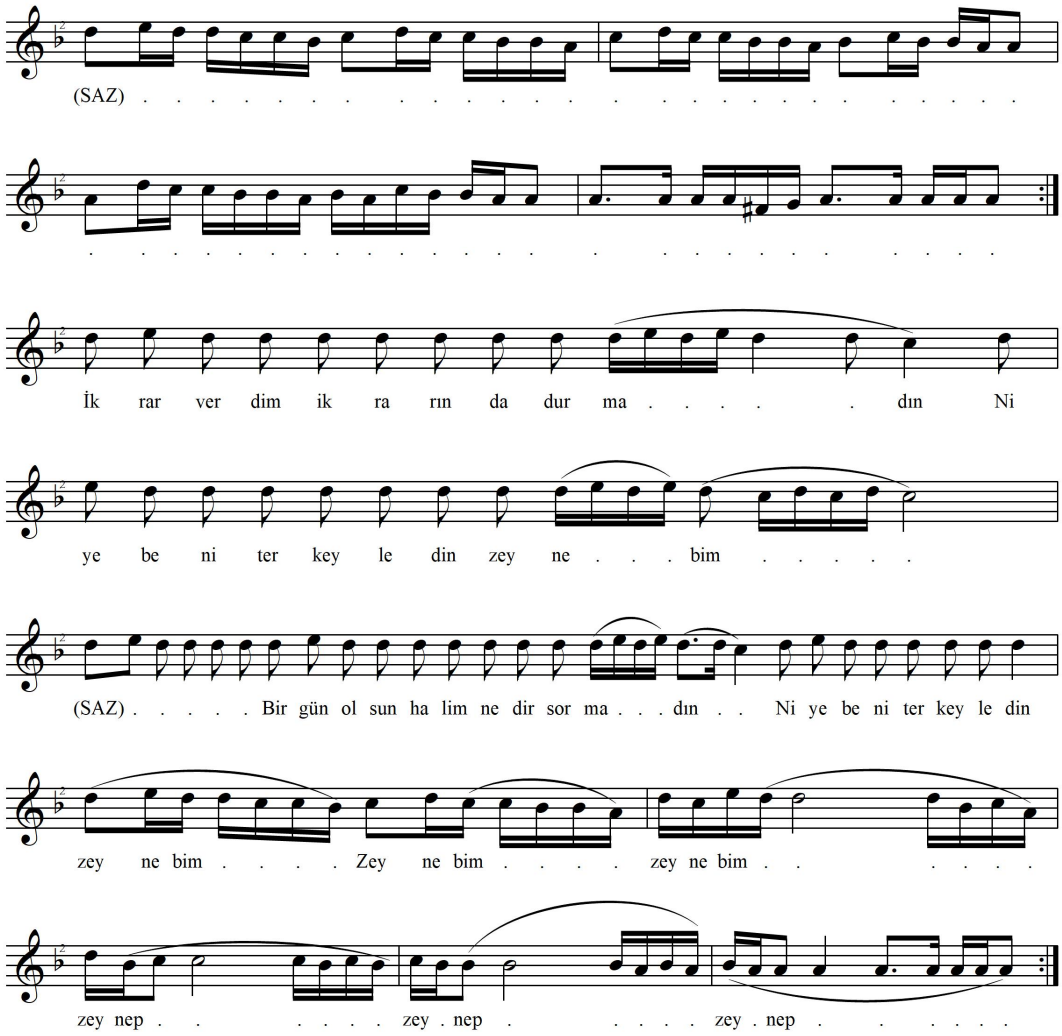
ZEYNEBİM

YÖRESİ:
KARS

DERLEYEN:
Tolga KAYAŞ

KAYNAK KİŞİ:
Rüstem ALYANSOĞLU

NOTAYA ALAN:
Tolga KAYAŞ

Zeynebim - 2

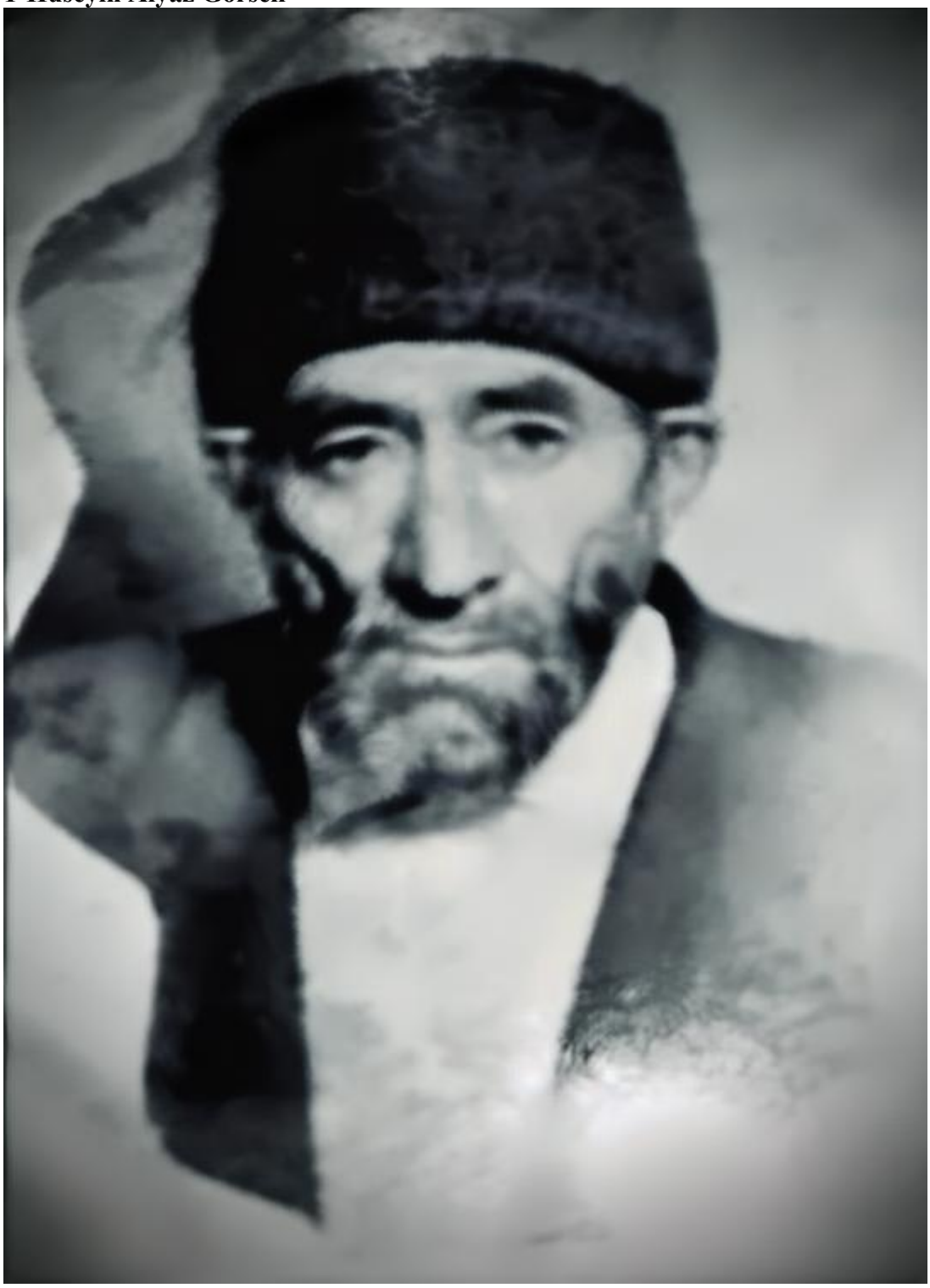
1.
İkrar verdim ikrarında durmadın
Niye beni terk eyledin zeynebim
Birgün olsun halim nedir sormadın
Niye beni terk eyledin zeynebim

2.
Benim sözlerim herdem sanadır
Ben söylerim sen arkadan yana dur
Çektiğim acıyı gelde bana sor
Niye beni terk eyledin zeynebim

3.
Senin için bülbül oldum bağlara
Destur verdim ağalara beylere
Avcı oldum karlı buzlu dağlara
Niye beni terk eyledin zeynebim

4.
Yürü Âşık Yıldız çareni ara
Felek zahmet çekme nafile yere
Bir gün olur sende düşersin dara
Niye beni terkeyledin zeynebim

EK II (GÖRSELLER)
1-Hüseyin Alyaz Görseli

2-Konya Âşıklar Bayramından Bir Görsel

3-Konya Âşıklar Bayramından Bir Görsel

4-Konya Âşıklar Bayramından Bir Görsel

5- Âşık Yaşar Reyhani, Murat Çobanoğlu, Şeref Taşlıova ve İlhami Demir ile Birlikte Görsel

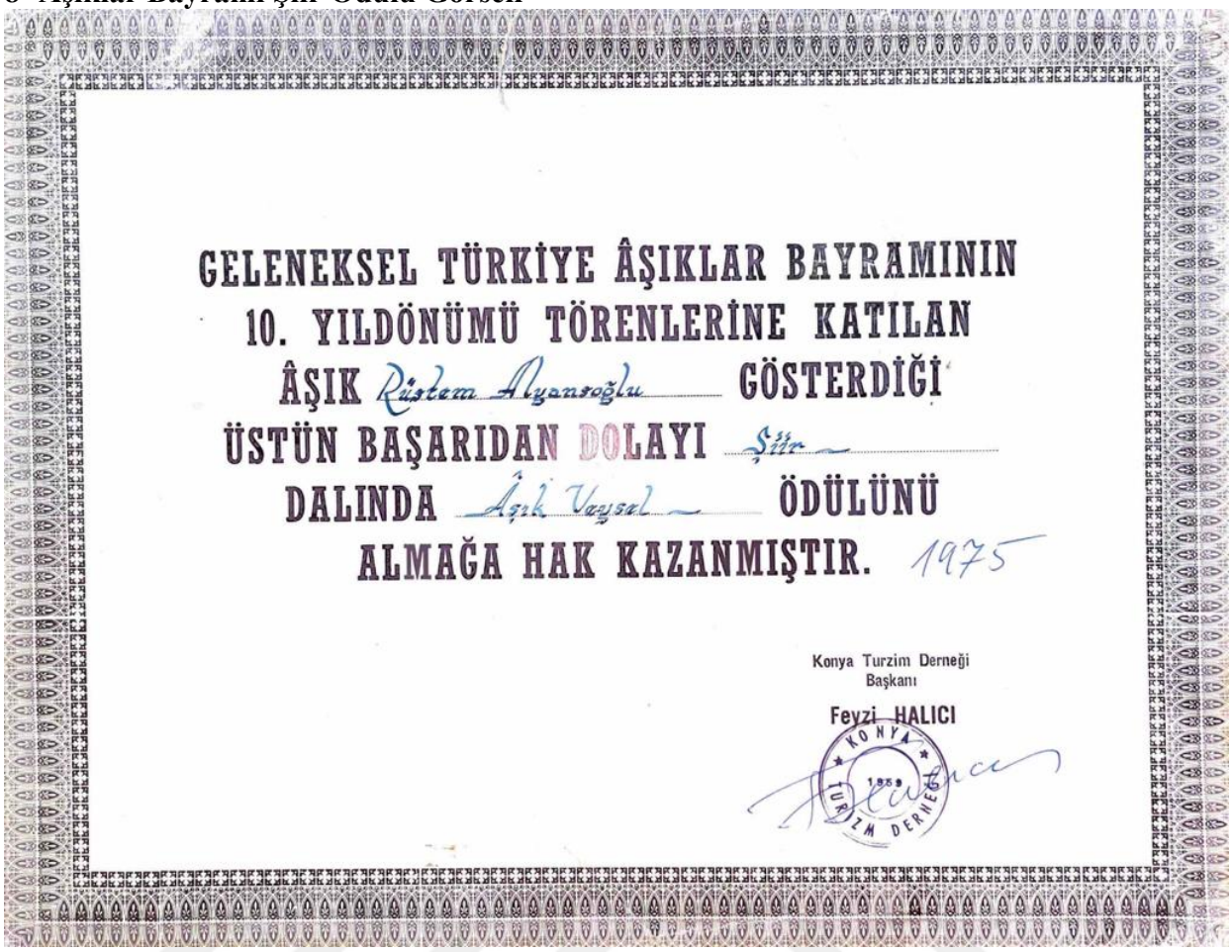
6- Âşık Rüstem Alyansoğlu ve Âşık Şenliğin Torunu Yılmaz Şenlikoğlu'na ait Görsel

7- Âşık Rüstem Alyansoğlu

8- Âşıklar Bayramı Şiir Ödülü Görseli

GELENEKSEL TÜRKİYE ÂŞIKLAR BAYRAMININ
10. YILDÖNÜMÜ TÖRENLERİNE KATILAN
ÂŞIK Rüstem Ayanoğlu GÖSTERDİĞİ
ÜSTÜN BAŞARIDAN DOLAYI Şiir
DALINDA Âşık Vaysal ÖDÜLÜNÜ
ALMAĞA HAK KAZANMIŞTIR. 1975

Konya Turzim Derneği
Başkanı
Feyzi HALICI

KONYA TURİZM DERNEĞİ 1959

9-Türk-İngiliz Kültür Derneği Teşekkür Görseli

TÜRK - İNGİLİZ KÜLTÜR
DERNEĞİ

Telefon : 12 31 40

ANK/604/2

Ziya Gökalp Caddesi
27, Adakale Sokak
Yenişehir - Ankara

Rüstem Alyansoğlu
Murat Çobanoğlu Kahvesi
Kars

23 Şubat 1976

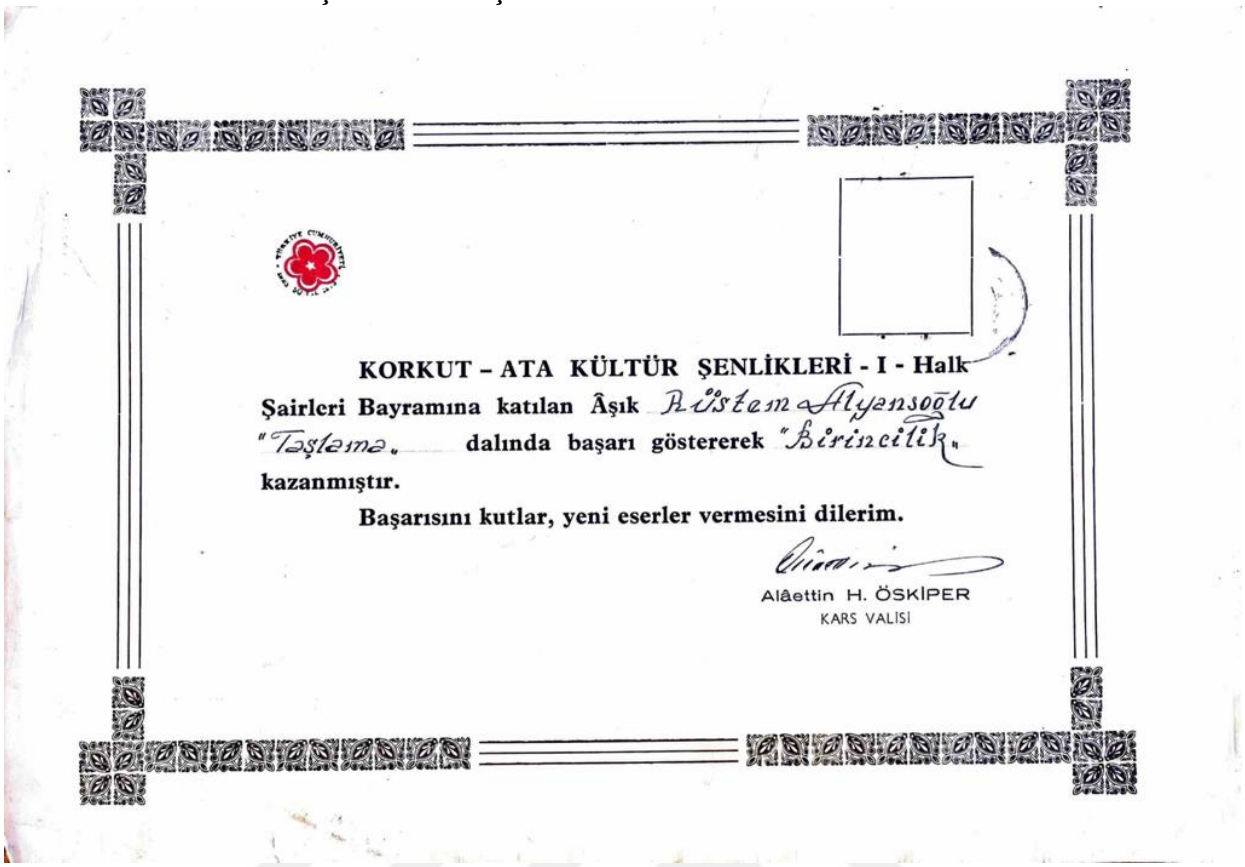
Sayın Bay Alyansoğlu

5 Ocak 1976 gecesi Derneğimizde Kars Bölgesi Halk Ozanlığı geleneğini üyelerimize ve misafirlerimize tanıtmak amacı ile verdiğiniz çok başarılı gösteriden dolayı Derneğimiz adına size teşekkürlerimizi bildirir,çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımla

Prof.Dr. Ahmet E. Uysal
Başkan
Türk-Ingiliz Kültür Derneği

10-Korkut Ata Kültür Şenlikleri Taşlama Ödülü Görseli

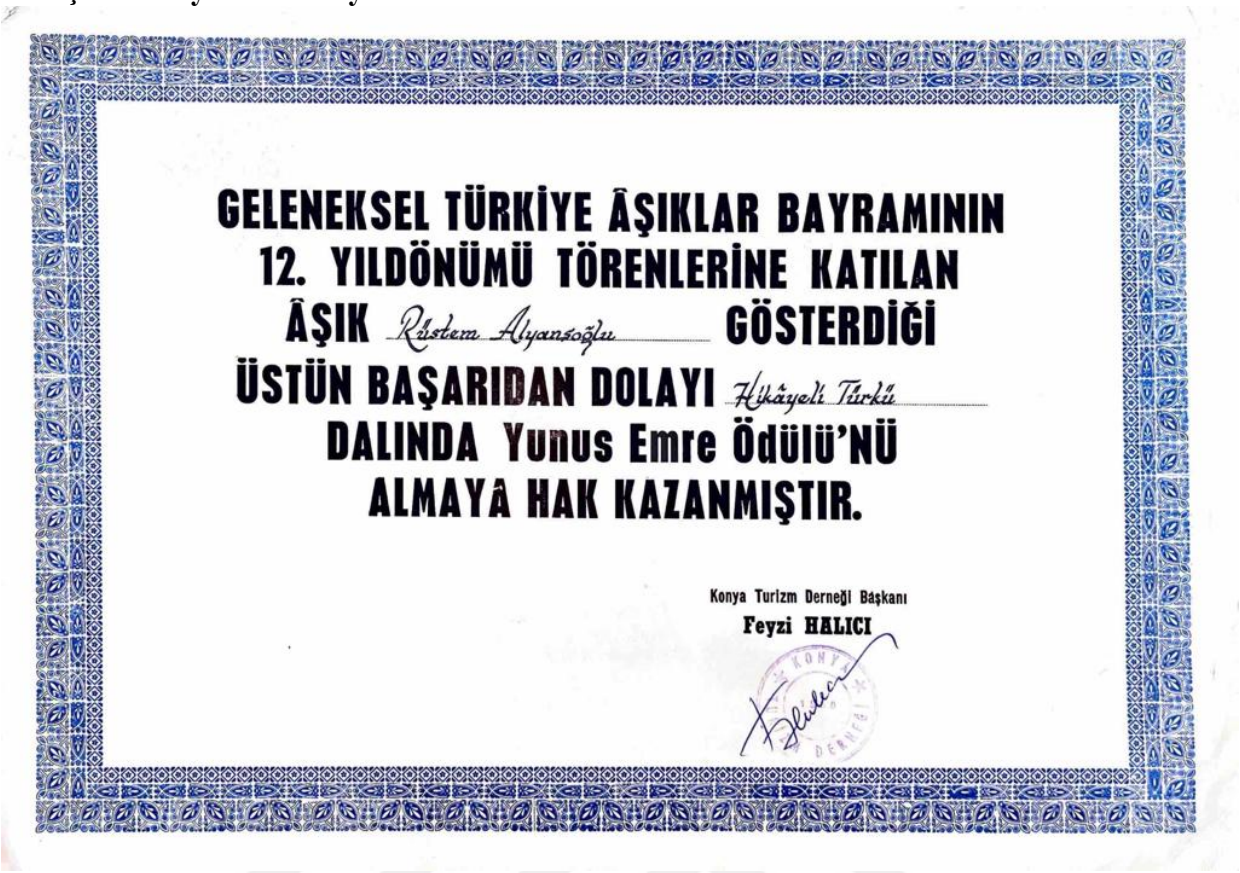

KORKUT – ATA KÜLTÜR ŞENLİKLERİ - I - Halk Şairleri Bayramına katılan Âşık Rüstem Alyansoğlu "Taşlama" dalında başarı göstererek "Birincilik" kazanmıştır.

Başarısını kutlar, yeni eserler vermesini dilerim.

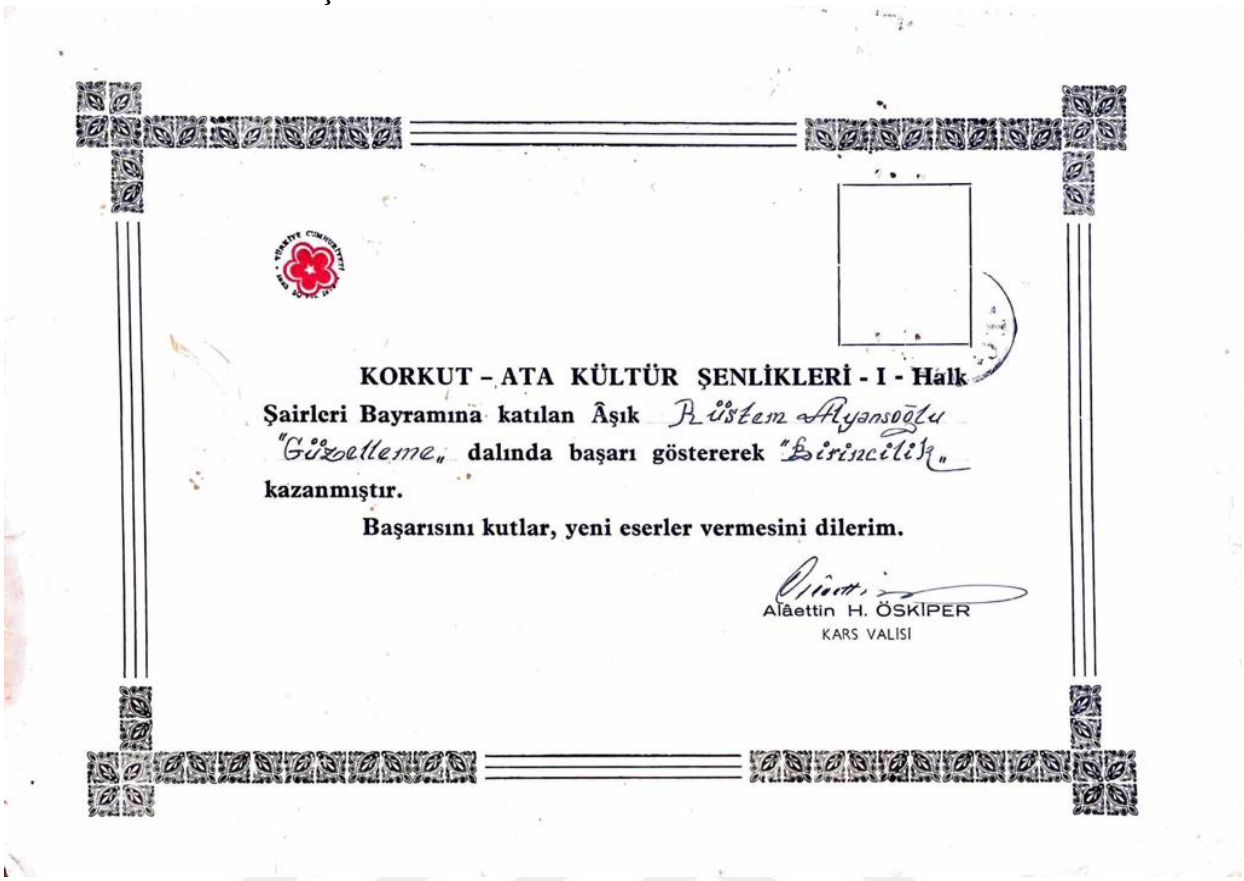
Alâettin H. ÖSKİPER
KARS VALİSİ

11-Âşıklar Bayramı Hikâyeli Türkü Ödülü Görseli

GELENEKSEL TÜRKİYE ÂŞIKLAR BAYRAMININ
12. YILDÖNÜMÜ TÖRENLERİNE KATILAN
ÂŞIK Rüstem Alyansoğlu GÖSTERDİĞİ
ÜSTÜN BAŞARIDAN DOLAYI Hikâyeli Türkü
DALINDA Yunus Emre Ödülü'NÜ
ALMAYA HAK KAZANMIŞTIR.

Konya Turizm Derneği Başkanı
Feyzi HALICI

12-Korkut-Ata Kültür Şenlikleri Güzelleme Ödülü Görseli

KORKUT – ATA KÜLTÜR ŞENLİKLERİ - I - Halk Şairleri Bayramına katılan Âşık Rüstem Akyanoğlu "Güzelleme" dalında başarı göstererek "Birincilik" kazanmıştır.

Başarısını kutlar, yeni eserler vermesini dilerim.

Alâettin H. ÖSKİPER
KARS VALİSİ

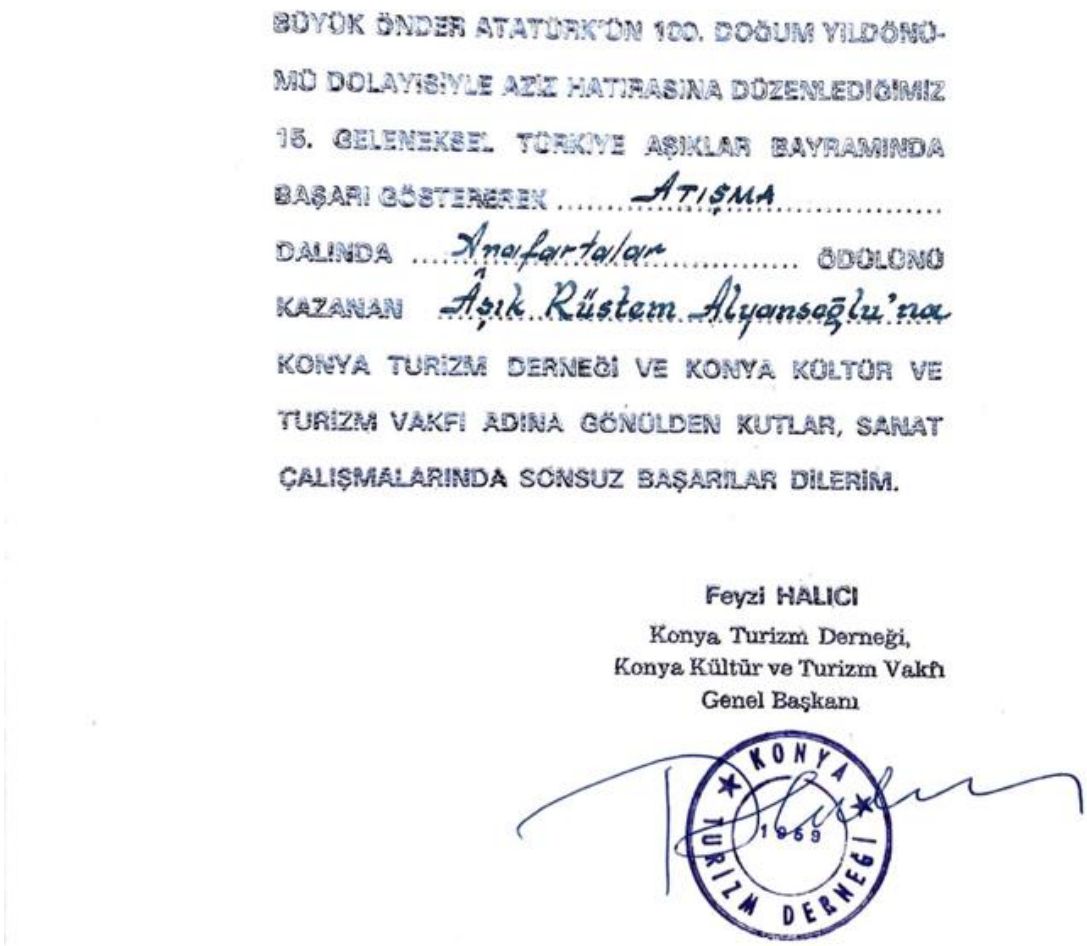
13-Âşıklar Bayramı Atışma Ödülü Görseli

Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nın
11. yıldönümü törenlerine katılan
Âşık Rüstem Alyanoğlu
gösterdiği üstün başarıdan dolayı
Atışma dalında Sururi ödülünü
almaya hak kazanmıştır.

KONYA TURİZM DERNEĞİ BAŞKANI
FEYZİ HALICI

14-15. Âşıklar Bayramı Atışma Ödülü Görseli

BÜYÜK ÖNDER ATATÜRK'ÜN 100. DOĞUM YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLE AZİZ HATIRASINA DÜZENLEDİĞİMİZ 15. GELENEKSEL TÜRKİYE AŞIKLAR BAYRAMINDA BAŞARI GÖSTEREREK ..Atışma.. DALINDA ..Anafartalar.. ÖDÜLÜNÜ KAZANAN ..Aşık Rüstem Alyanoğlu'na.. KONYA TURİZM DERNEĞİ VE KONYA KÜLTÜR VE TURİZM VAKFI ADINA GÖNÜLDEN KUTLAR, SANAT ÇALIŞMALARINDA SONSUZ BAŞARILAR DİLERİM.

Feyzi HALICI
Konya Turizm Derneği,
Konya Kültür ve Turizm Vakfı
Genel Başkanı

KONYA TURİZM DERNEĞİ 1969

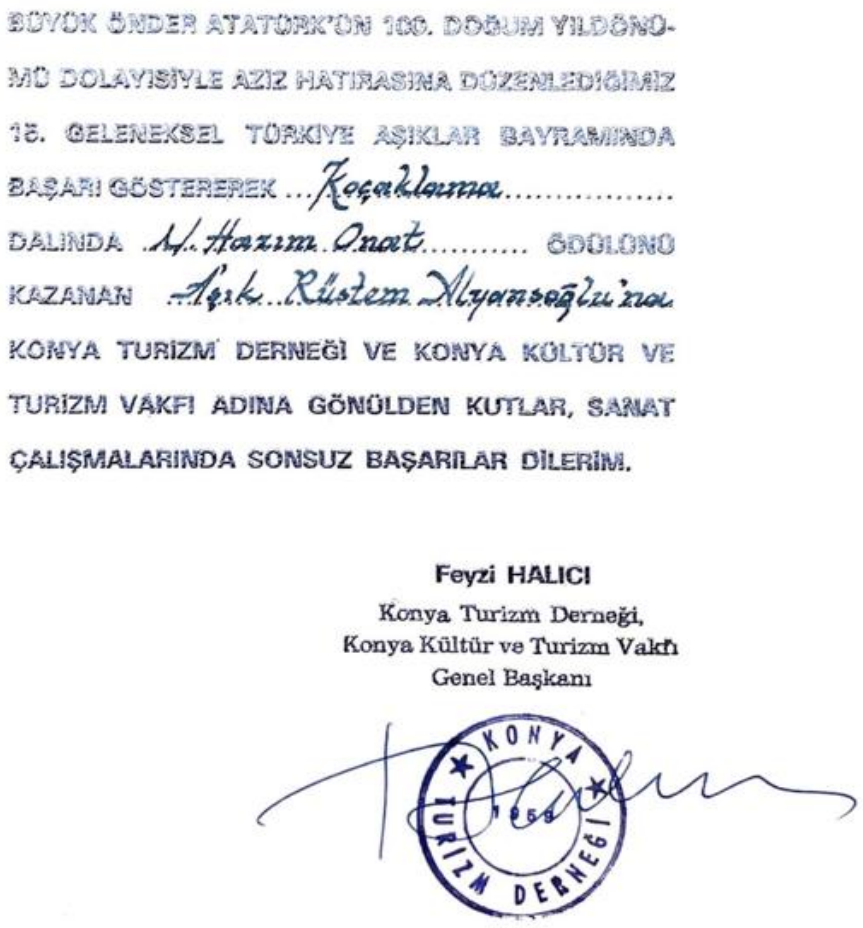
15-Âşıklar Bayramı Doğmaca Şiir Ödülü Görseli

Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nın
11. yıldönümü törenlerine katılan
Âşık Rüstem Kayanoğlu
gösterdiği üstün başarıdan dolayı
Doğmaca Şiir dalında Sultan Veled ödülünü
almaya hak kazanmıştır.

KONYA TURİZM DERNEĞİ BAŞKANI
FEYZİ HALICI

16-Âşıklar Bayramı Koçaklama Ödülü Görseli

BÜYÜK ÖNDER ATATÜRK'ÜN 100. DOĞUM YILDÖNÜMÜ DOLAYISİYLE AZİZ HATIRASINA DÜZENLEDİĞİMİZ 18. GELENEKSEL TÜRKİYE AŞIKLAR BAYRAMINDA BAŞARI GÖSTEREREK ...Koçaklama..... DALINDA ...M. Hazım Onat..... ÖDÜLÜNÜ KAZANAN ...Aşık Rüstem Alyanoğlu'na KONYA TURİZM DERNEĞİ VE KONYA KÜLTÜR VE TURİZM VAKFI ADINA GÖNÜLDEN KUTLAR, SANAT ÇALIŞMALARINDA SONSUZ BAŞARILAR DİLERİM.

Feyzi HALICI
Konya Turizm Derneği,
Konya Kültür ve Turizm Vakfı
Genel Başkanı

KONYA TURİZM DERNEĞİ

17-Âşıklar Bayramı Dudakdeğmez Ödülü Görseli

Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramı'nın
11. yıldönümü törenlerine katılan
Âşık Rüstem Alyanoğlu
gösterdiği üstün başarıdan dolayı
Dudakdeğmez dalında Âşık Ömer ödülünü
almaya hak kazanmıştır.

KONYA TURİZM DERNEĞİ BAŞKANI
FEYZİ HALICI

18-Âşıklar Bayramı Şiir Ödülü Görseli

19-Kültür Bakanlığı Tarafından Şiir Defteri Satın Alma Dilekçe Görseli

T. C.
KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
Millî Folklor Araştırma Dairesi Başkanlığı

Sayı : MİFAD-Halk Ed.Tiy.Şb.Md.-111-1916 -38940
Konu : Rüstem ALYANSOĞLU'nun şiir defteri

ANKARA

11 Eylül 1986

Sayın Miyâse ALYANSOĞLU

İLGİ: 8.9.1986 tarihli dilekçeniz.

İlgi tarihli dilekçeniz incelenmiş merhum eşiniz Rüstem ALYANSOĞLU'na ait şiirlerden oluşan defterin Dairemiz arşivinde muhafaza edilmek üzere satınalınması için incelenmek üzere alıkonulmuş, fotokopi yoluyla çoğaltılan ikinci nüshası tarafınıza ekte iade edilmiştir.

Gerekli değerlendirme yapıldıktan sonra sonuç tarafınıza bildirilecektir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Hayrettin İVGİN
Daire Başkan V.

EK: 260 adet şiir ve vesika'nın
fotokopisi.

20-Yarımca Âşıklar Gecesi Teşekkür Görseli

Belediye Başkanı
Emk. Dz. Alb.

Cemil AYALP

5.8 –12.8/ 1981

YARIMCA KÜLTÜR VE SANAT ŞENLİĞİ

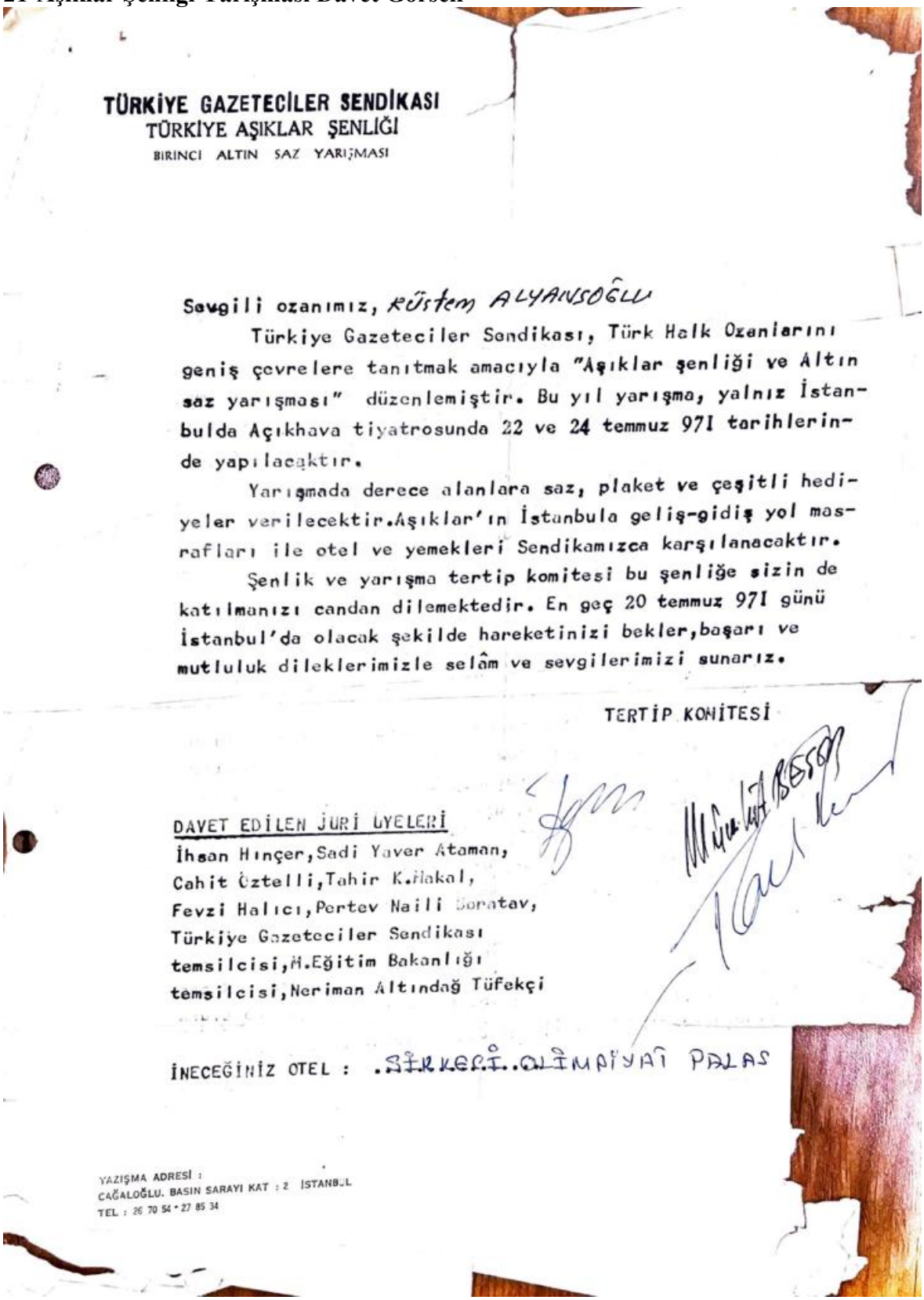
Aşıklar Gecesine

katkılarından ötürü

Sayın Rüstem ALYANSOĞLU'ya

Belde adına teşekkür eder.

21-Âşıklar Şenliği Yarışması Davet Görseli

TÜRKİYE GAZETECİLER SENDİKASI
TÜRKİYE AŞIKLAR ŞENLİĞİ
BİRİNCİ ALTIN SAZ YARIŞMASI

Sevgili ozanımız, Rüstem ALYANSOĞLU

Türkiye Gazeteciler Sendikası, Türk Halk Ozanlarını geniş çevrelere tanıtmak amacıyla "Âşıklar şenliği ve Altın saz yarışması" düzenlemiştir. Bu yıl yarışma, yalnız İstanbulda Açıkhava tiyatrosunda 22 ve 24 temmuz 971 tarihlerinde yapılacaktır.

Yarışmada derece alanlara saz, plaket ve çeşitli hediyeler verilecektir. Aşıklar'ın İstanbula geliş-gidiş yol masrafları ile otel ve yemekleri Sendikamızca karşılanacaktır.

Şenlik ve yarışma tertip komitesi bu şenliğe sizin de katılmanızı candan dilemektedir. En geç 20 temmuz 971 günü İstanbul'da olacak şekilde hareketinizi bekler, başarı ve mutluluk dileklerimizle selâm ve sevgilerimizi sunarız.

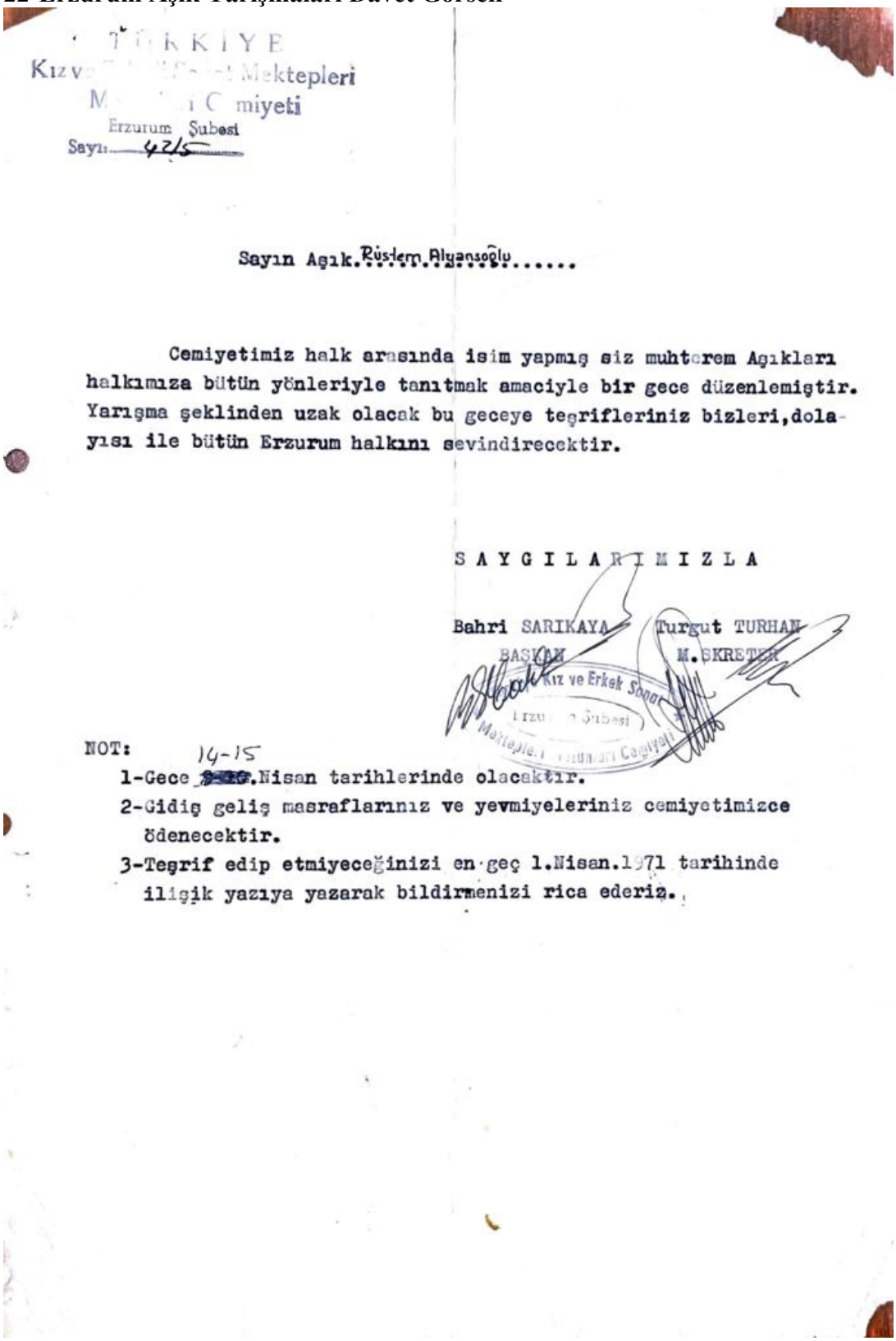
TERTİP KONİTESİ

DAVET EDİLEN JÜRİ ÜYELERİ
İhsan Hınçer, Sadi Yaver Ataman,
Cahit Öztelli, Tahir K.Alakal,
Fevzi Halıcı, Pertev Naili Boratav,
Türkiye Gazeteciler Sendikası
temsilcisi, M.Eğitim Bakanlığı
temsilcisi, Neriman Altındağ Tüfekçi

İNECEĞİNİZ OTEL : .ŞİRKECİ..OLİMPİYAT PALAS

YAZIŞMA ADRESİ :
ÇAĞALOĞLU. BASIN SARAYI KAT : 2 İSTANBUL
TEL : 26 70 54 - 27 85 34

22-Erzurum Âşık Yarışmaları Davet Görseli

TÜRKİYE
Kız ve Erkek Sanat Mektepleri
Mezunları Cemiyeti
Erzurum Şubesi
Sayı: 425

Sayın Aşık Rüstem Alyanoğlu.....

Cemiyetimiz halk arasında isim yapmış siz muhterem Aşıkları halkımıza bütün yönleriyle tanıtmak amaciyle bir gece düzenlemiştir. Yarışma şeklinden uzak olacak bu geceye teşrifleriniz bizleri, dolayısı ile bütün Erzurum halkını sevindirecektir.

S A Y G I L A R I M I Z L A

Bahri SARIKAYA — Turgut TURHAN
BAŞKAN — M.SEKRETER

Kız ve Erkek Sanat Mektepleri Mezunları Cemiyeti Erzurum Şubesi

NOT: 14-15
1-Gece [redacted].Nisan tarihlerinde olacaktır.
2-Gidiş geliş masraflarınız ve yevmiyeleriniz cemiyetimizce ödenecektir.
3-Teşrif edip etmiyeceğinizi en geç 1.Nisan.1971 tarihinde ilişik yazıya yazarak bildirmenizi rica ederiz.

23-Âşıklar Bayramı Atışma Ödülü Görseli

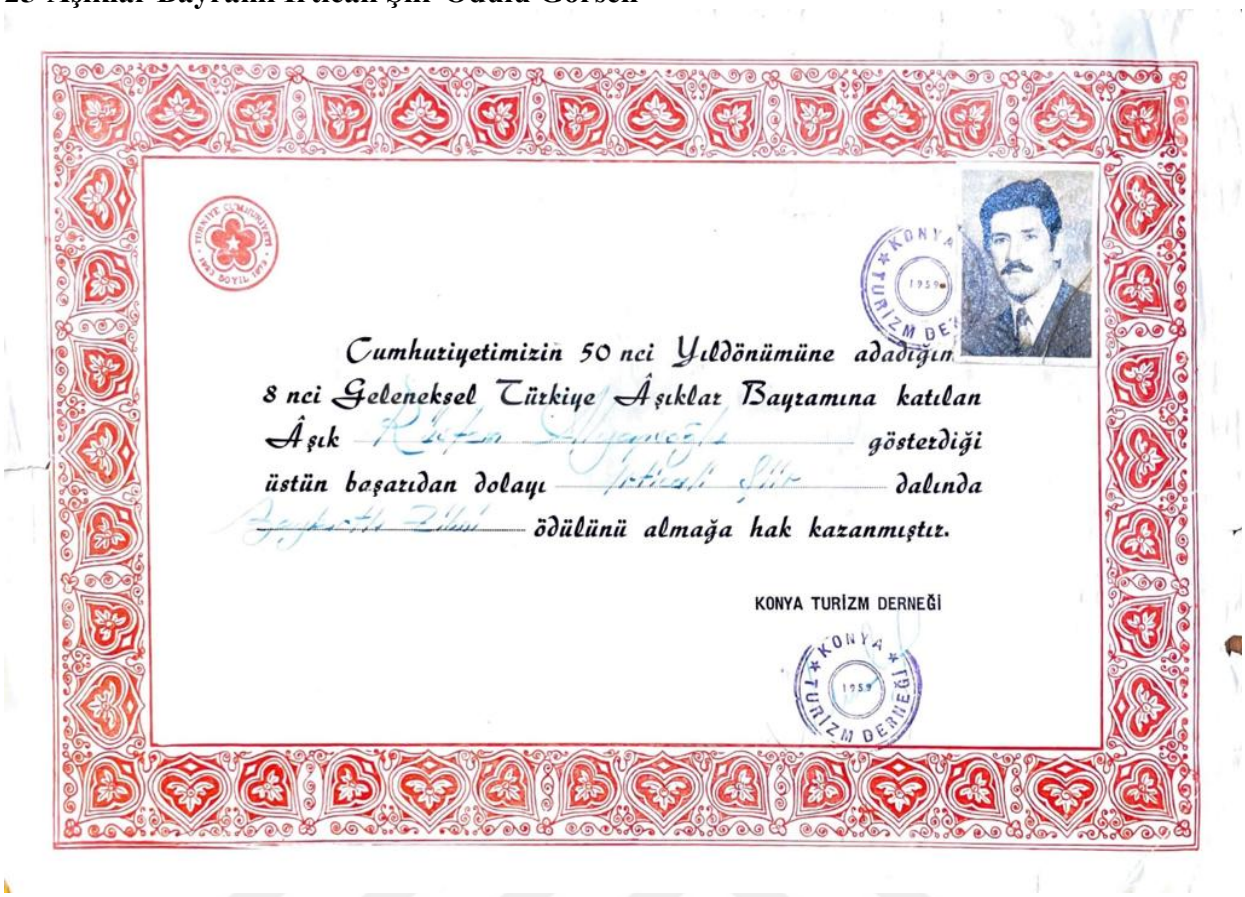

Cumhuriyetimizin 50 nci Yıldönümüne adadığımız
8 nci Geleneksel Türkiye Âşıklar Bayramına katılan
Âşık [illegible] gösterdiği
üstün başarıdan dolayı [illegible] dalında
[illegible] ödülünü almağa hak kazanmıştır.

KONYA TURİZM DERNEĞİ

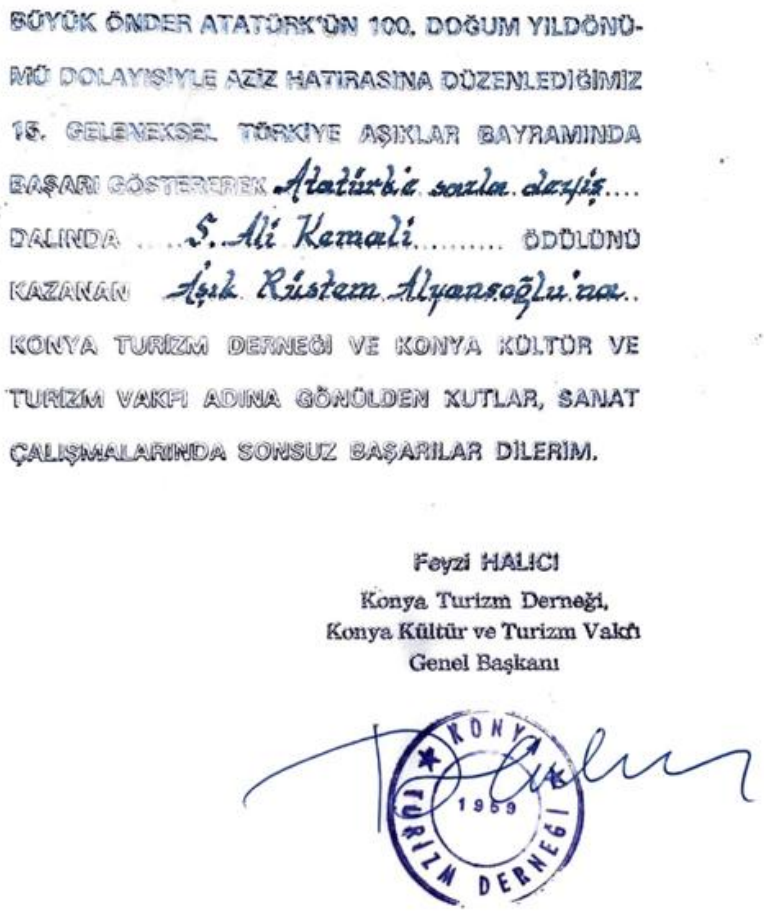
24-Âşıklar Bayramı Kıbrıs Şiiri Ödülü Görseli

25-Âşıklar Bayramı İrticali Şiir Ödülü Görseli

26-Âşıklar Bayramı Atatürk'e Sazla Deyiş Ödülü Görseli

BÜYÜK ÖNDER ATATÜRK'ÜN 100. DOĞUM YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLE AZİZ HATIRASINA DÜZENLEDİĞİMİZ 15. GELENEKSEL TÜRKİYE AŞIKLAR BAYRAMINDA BAŞARI GÖSTEREREK Atatürk'e sazla deyiş.... DALINDA ...S. Ali Kemali..... ÖDÜLÜNÜ KAZANAN Aşık Rüstem Alyanakoğlu'na.. KONYA TURİZM DERNEĞİ VE KONYA KÜLTÜR VE TURİZM VAKFI ADINA GÖNÜLDEN KUTLAR, SANAT ÇALIŞMALARINDA SONSUZ BAŞARILAR DİLERİM.

Feyzi HALICI
Konya Turizm Derneği,
Konya Kültür ve Turizm Vakfı
Genel Başkanı

KONYA TURİZM DERNEĞİ 1959

27-Âşıklar Şöleni Davet Görseli

TARLA - HALK OZANLARI
BİRLİĞİ
Nuruosmaniye Caddesi 9/4
Cağaloğlu-İSTANBUL

Duyuru: 1
Sayı : 74/02
Mayıs,1974

Sayın aşık Ruştu Alpaslan.

Sevgili Ozan arkadaşımız,

İstanbul Kültür ve San'at Vakfı tarafından düzenlenen "ULUSLARARASI II. İSTANBUL FESTİVALİ"nde bu yıl Halk Ozanlarının da yer alması kararlaştırılmıştır.Türk San'atçıları yanında Dünyanın çeşitli Ülkelerinden gelen San'atçıların da katılacağı Festival'e San'at ve Edebiyat çevreleri büyük önem vermektedirler.

Bu Festivalde yer almamız, Halk Edebiyatımızın sevilmesi, çağdaş halk ozanlarımızın daha geniş halk topluluğuna seslenebilmesi yönünden faydalı olacaktır.Festival bünyesindeki "AŞIKLAR ŞÖLENİ" ni Birliğimiz düzenleyecektir.

Festival'e davetli olan ozanlarımızın İstanbul 'a geliş gidiş yol parası, otel ve yemek ücretleriyle cep harçlığı karşılanacaktır. Yedikule Zindanları sahnesinde ve Gülhane Parkında yapılacak gösteri mahiyetindeki "AŞIKLAR ŞÖLENİ"nde sizinde bulunmanızı istiyoruz.

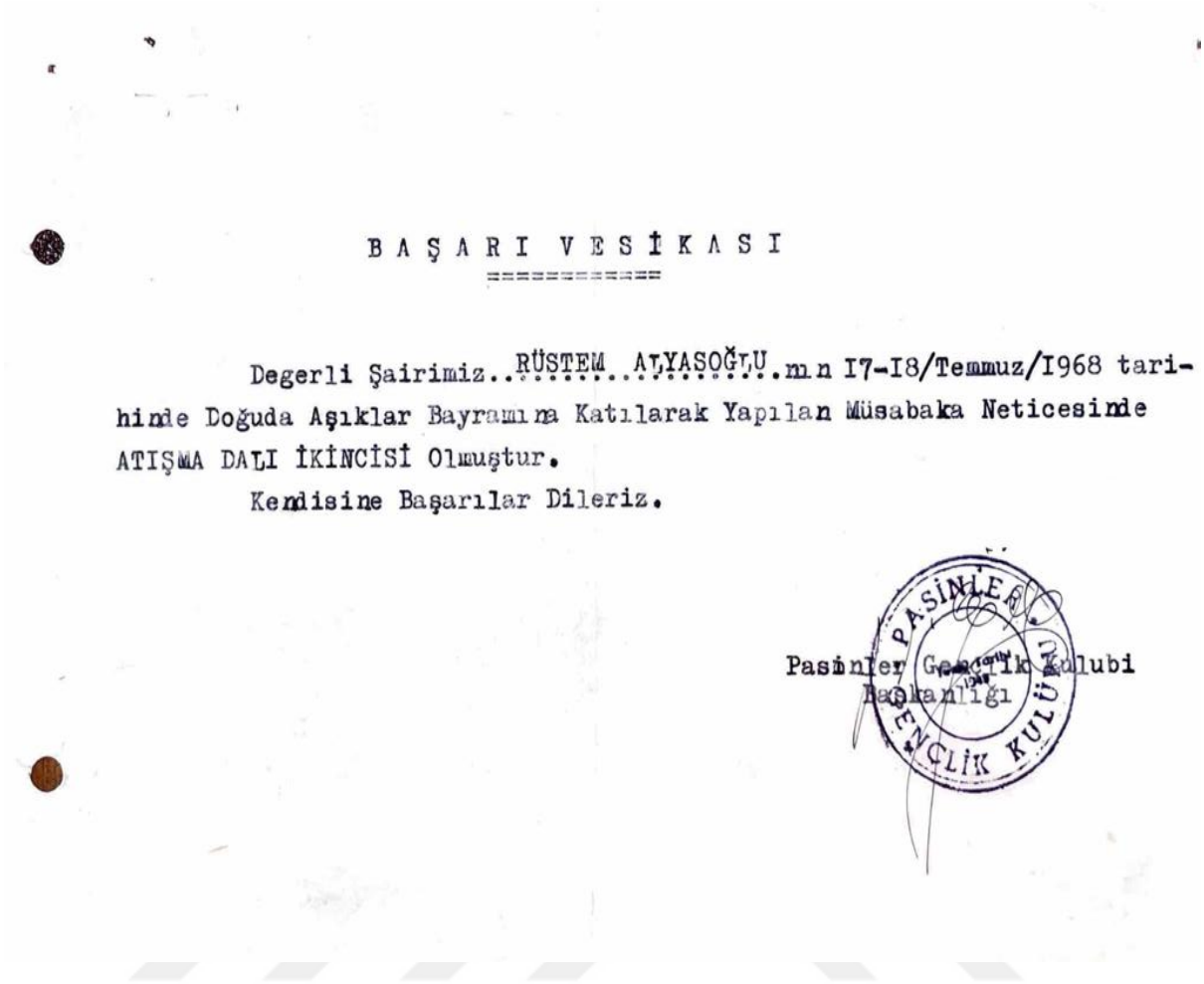
6-7 Temmuz 1974 günleri yapılacak olan şölene katılıp katılmayacağınızı 1 Haziran 1974 tarihine kadar bildirmenizi rica ederiz. Selâm, sevgi, saygı ile.

Tahir Kutsi AKAL
Genel Başkan

HALK OZANLARI TARLA 1965 BİRLİĞİ

NOT: Festival Komitesi, Katılan ozanlara hatıra plaket verecektir. Festivale katılan Halk Ozanlarını tanıtmak üzere TARLA Dergisinin özel sayısı yayınlanacaktır. Son 3 şiirinizle kısa biyografinizi ve fotoğrafınızın tarafımıza gönderilmesini rica ederiz....

28-Âşıklar Bayramı Atışma Ödülü Görseli

BAŞARI VESİKASI

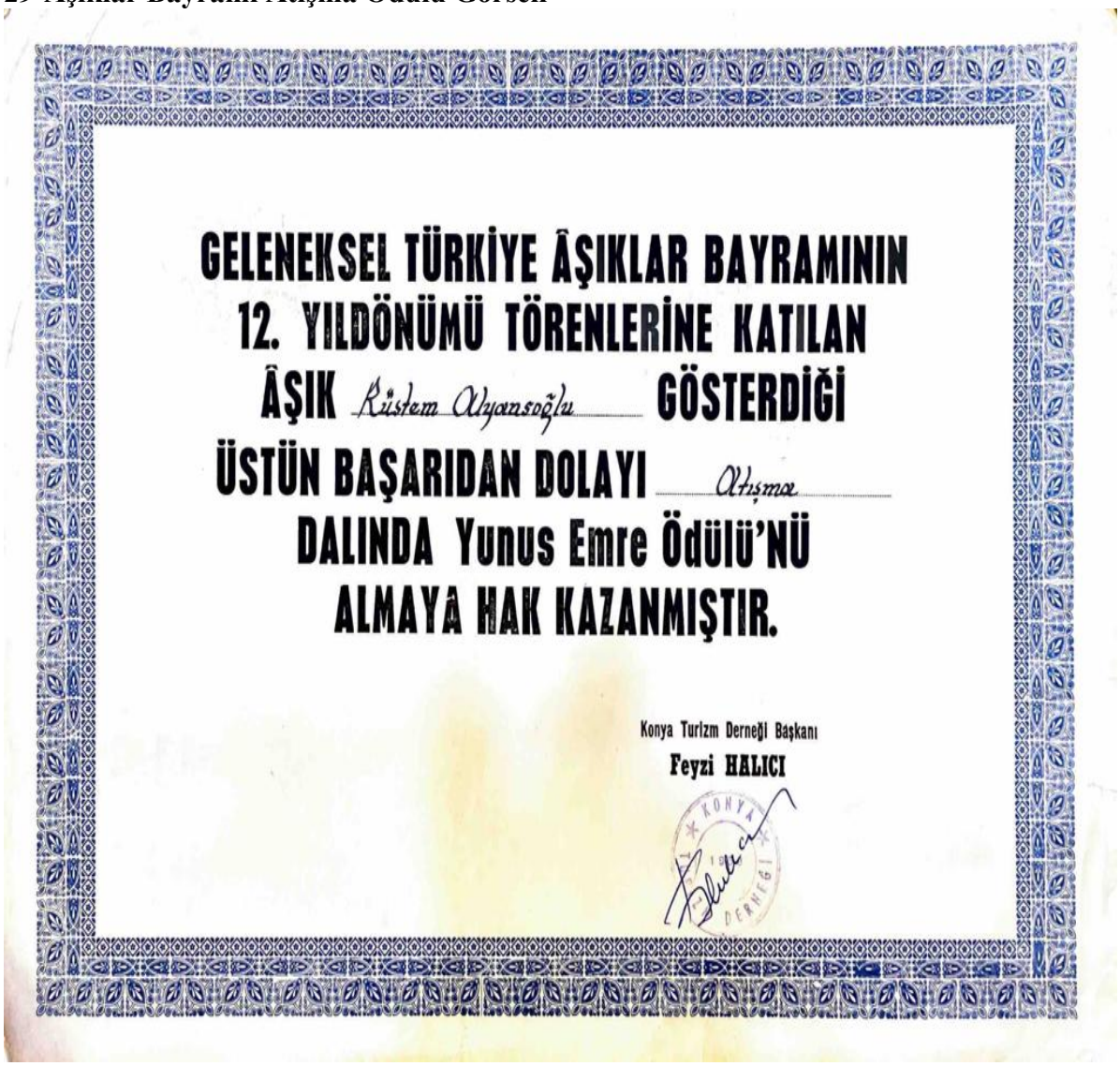
Degerli Şairimiz..RÜSTEM..ALYASOĞLU..nın I7-I8/Temmuz/I968 tarihinde Doğuda Aşıklar Bayramına Katılarak Yapılan Müsabaka Neticesinde ATIŞMA DALI İKİNCİSİ Olmuştur.

Kendisine Başarılar Dileriz.

Pasinler Gençlik Kulubi Başkanlığı

PASİNLER GENÇLİK KULÜBÜ

29-Âşıklar Bayramı Atışma Ödülü Görseli

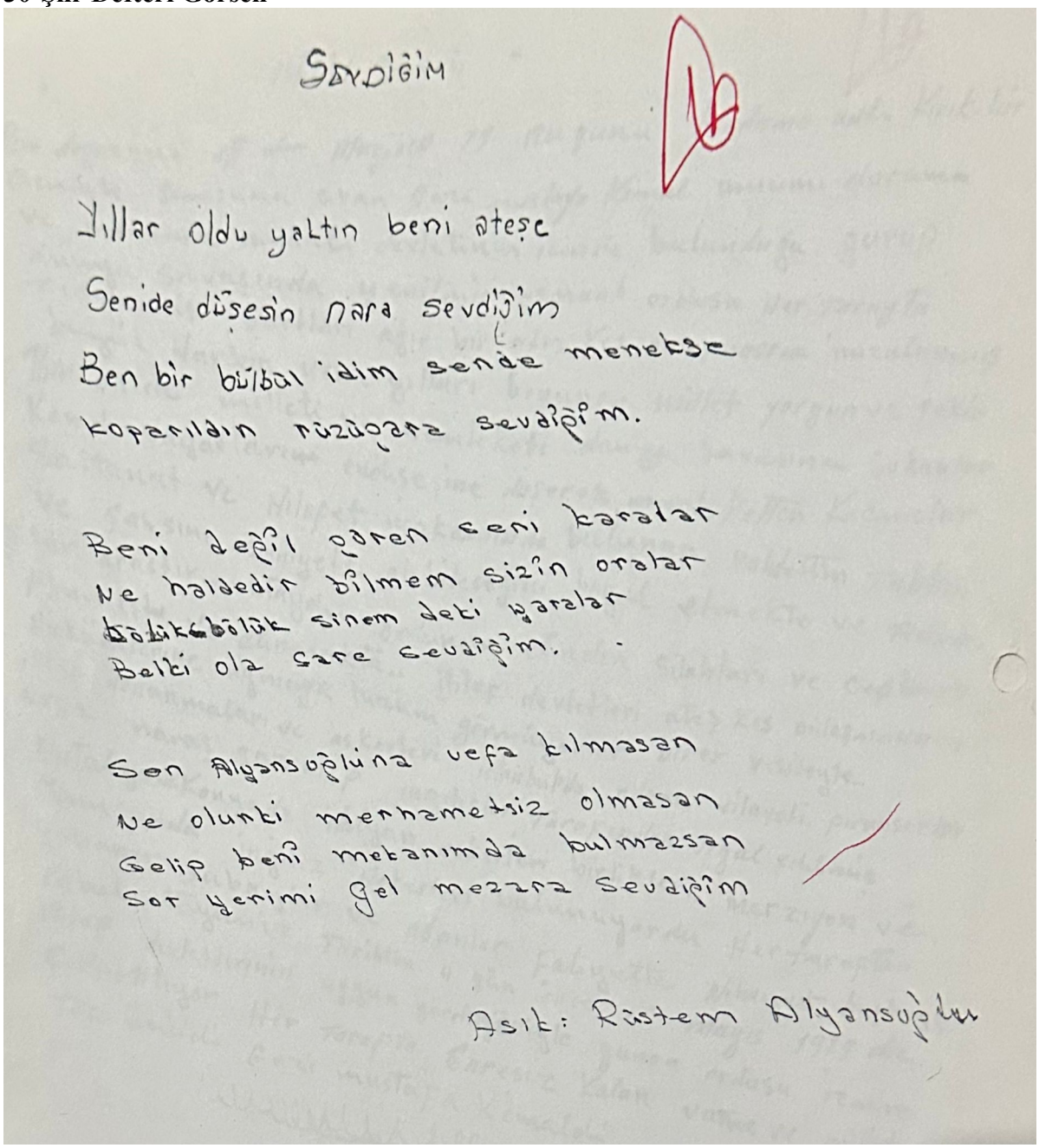

GELENEKSEL TÜRKİYE ÂŞIKLAR BAYRAMININ
12. YILDÖNÜMÜ TÖRENLERİNE KATILAN
ÂŞIK Rüstem Akyarsoğlu GÖSTERDİĞİ
ÜSTÜN BAŞARIDAN DOLAYI Atışma
DALINDA Yunus Emre Ödülü'NÜ
ALMAYA HAK KAZANMIŞTIR.

Konya Turizm Derneği Başkanı
Feyzi HALICI

KONYA TURİZM DERNEĞİ

30-Şiir Defteri Görseli

Sevdiğim

Yıllar oldu yaltın beni ateşe
Senide düşesin nara sevdiğim
Ben bir bülbül idim sende menekşe
Koparıldın nazlıyara sevdiğim.

Beni deşti gören seni kararlar
Ne haldedir bilmem sizin orallar
Bedikbölük sinem deki yaralar
Belki ola sare sevdiğim.

Son Alyansoğluna vefa kılmasan
Ne olurki merhametsiz olmasan
Gelip beni mekanımda bulmazsan
Sor yerimi Gel mezarıa sevdiğim

Aşık: Rüstem Alyansoğlu

ÖZGEÇMİŞ

Adı : Tolga

Soyadı : Kayaş

Doğum Tarihi :

Doğduğu Yer :

Eğitim Bilgisi:

- İlk Öğrenim: Kars - Arpaçay Atatürk ilk okulu başladı.

- Orta Öğrenim: İzmir - Bayraklı Sabiha Ahmet Tabak ilköğretim okulunda devam etti.

- Lise: Kars Gülahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi'nde eğitim aldı.

- Lisans: Ege Üniversitesi Devlet-Türk Müziği Konservatuvarı Çalgı Yapımı Bölümü'nden mezun oldu.

-Yüksek lisans: Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzikoloji – Sanat Dalı Tezli Yüksek Lisans Mezun oldu.

Kariyer ve Deneyim:

- 2006-2015: İzmir'de bulunduğu dönemlerde çeşitli profesyonel sanatçıların sahnesinde ve çeşitli korolarda bağlama icracısı olarak çalıştı.

- Müzik eğitim merkezlerinde ve halk eğitim merkezlerinde bağlama eğitmeni olarak görev aldı.

Mesleki Yolculuk:

- 2015: Kars'a Müzik Öğretmeni olarak atandı ve görevine başladı.

- Şu an: Mezun olduğu lisede, (Kars Gülahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi'nde) Müzik (bağlama) Öğretmeni olarak çalışmaya devam etmektedir.